vbi ſ. De die illo et hora nemo ſcit:neqꝫ angeli celorū.⁊c.xxj
Mat.xxv. De decem virginibus. In euangelio ſm eundē. xxij.
vbi.ſ. De eiſdem de quibus ſupra.xxiij.

De verbis domini in euan
gelio ſm Lucam.

De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Lucam.
Luce.x. Qui vos ſpernit me ſpernit.xxiiij.
Luce.xvj. De diuite et lazaro. In euangelio ſm eundem.xxv.
Luce.x. De Martha et Maria. In euangelio ſm eundē. xxvj.
vbi ſ. De eiſdem de quibus ſupra.xxvij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luce.xj. Domine doce nos orarē.xxviij
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
vbi ſ. Quis veſtrum habet amicum et ibit ad illum media no=
cte.⁊c.xxix.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luce.xj Nunc vos pharisei qđ foris ē parapſidis lauatis.⁊c.xxx.
Luce.xiij. De arbore ficulnea que per triennium fructum nō afferebat.
In euangelio ſm eundem.xxxj.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
vbi.ſ. Domine ſi pauci ſunt qui ſaluantur. Et quomodo per an=
guſtam portam pauci intrāt.xxxij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luc.xiiij. Homo quidam fecit cenam magnam.⁊c.xxxiij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luce.xv. Homo quidam habuit duos filios.⁊c.xxxiiij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luce.xvj. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis.xxxv.
Lu.xviij. De iudice iniquo qui nec deum timebat:nec hominem reue
rebatur. In euangelio ſm eundem.xxxvj.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Luce.x. Homo quidam deſcendit ab hieruſalem in hiericho et in
cidit in latrones.xxxvij.

De verbis domini in euan=
gelio ſm Johannem.

De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Johannem.
Joh.j. In principio erat verbum:et verbum erat apud deum et
deus erat verbum. Et reprehenſione arrianorū. xxxviij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
vbi ſ. In mundo erat et mundus per ipſum factus eſt ⁊ mūdus
eum non cognouit.xxxix.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Joh.j. de Nathanaele. Cū eſſes ſub arbore fici vidi te.xl.
Joh.ij. De conuerſione aque in vinum. In euangelio ſm eun=
dem.xlj.
Joh.v. De infirmo iacente ad piſcinam. In euangelio ſm eun
dem.xlij.
vbi ſ. De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Mat.ix. Si ego teſtimonium perhibeo de me.⁊c.xliij.
Luce.vij. De tribus mortuis quos dominus ſuſcitauit.xliiij.
Joh.xj. De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm iohannem.
Johā.v. Scrutamini ſcripturas.xlv.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Joh.vj. Qui manducat carnē meā et bibit ſanguinē meū.⁊c.xlvj.
Joh.viij. De muliere deprehenſa in adulterio. In euangelio ſm
eundem.xlvij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
vbi ſupra. Si manſeritis in vbo meo vere diſcipuli mei eſtis. xlviij.
Joh.x. De paſtore et mercennario et fure. In euangelio ſm
eundem xlix.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
vbi ſupra Ego ſum paſtor bonus.⁊c.l.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Johā.x. Ego et pater vnum ſumus.lj.
Joh.xj. De reſuſcitatione Lazari quatriduani. In euangelio ſm
eundem.lij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Joh.xij. Qui credit in me:credit in eum qui me miſit.liij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Joh.xiiij. Ego ſum via:veritas et vita.liiij.
vbi ſupra. De eo de quo ſupra. Ego ſum via:veritas et vita.lv.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Que ego loquor vobis a meipſo non loquor.lvj Joh.xiiij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Pacē meam do vobis: pacem meā relinquo vobis.lvij. vbi ſupra.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Nō turbetur cor veſtrum neqꝫ formidet.lviij. Joh.xiiij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Ego ſum vitis: vos eſtis ſarmenta:pater meus agrico= Joh.xv.
la.lix.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem
Ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadā. lx. Joh.xvj.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem.
Ipſe arguet mundum de peccato: de iuſticia: et de iudi= vbi ſupra
cio.lxj.
De trina interrogatione domini ſi petrus ſe diligeret: et tri= Joh.xxj.
na petri reſponſione.lxij.
De manifeſta oſtenſione trinitatis in deo noſtro ex euange= Mat.iij.
lio de baptiſmo domini apud flumen iordanē.lxiij. Luce.iij.
De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem. Johā.j.
Amen amen dico vobis:quia venit hora et nunc eſt quan= Joh.v.
do mortui audient vocem filij dei : et qui audierint vi=
uent.lxiiij.

Finis.

Diui aurelij Auguſtini hipponēſis epiſcopi
liber de verbis dñi ſaluatoris feliciter incipit.

De verbis domini in euan
gelio ſecundum Mattheū.

De eo quod ſcriptū eſt in euangelio ſm Mat=
theum. Agite penitentiam:appropinquabit eni= Mat.iiij.
regnum celorum: vbi ſanctus auguſtinus ſingu=
gularia de penitentia declarat.

Sermo.i.

EUágelium audi= A
uimus ⁊ in eo dñm eos arguētem Mat.xvj.
qui faciem celi volunt probare:et Luce.xij.
tēpus fidei regni celorum appro=
pinquantis neſciunt inuenire. Iu
deis autem hoc dicebat:ſed etiā
ad nos ſermo peruenit. Dñs autē
ipſe ieſus xps euāgelij ſui pdica=
tionē ita cepit. [Agite penitētiā: Mat.iiij.
appropīquabit enim regnū celoꝝ.] Et iohānes euangeliſta
apſs eius: ſimiliter ⁊ iohānes baptiſta pcurſor ipſius cepit.
Agite penitētiā: appropiquabit enī regnū celoꝝ. Et mō cor Mat.iij.
ripit dñs qui nolunt agere penitētiā: appropinquāte regno
celorum. Regnum celorum ſicut ipſe ait:non veniet cum ob Luc.xvij.
ſeruatione. Et iterum ipſe ait. Regnū celorum:intra vos eſt
Prudenter ergo accipiat vnuſquiſqꝫ monita preceptoris:
non perdat tempus miſericordie ſaluatoris: que modo im=
penditur qꝫdiu generi humano parcitur. Ad hoc enim par=
citur homini vt conuertatur:et non ſit qui damnetur. Uide=
rit deus quando venerit finis ſeculi. Eſt tamen modo tem=
pus fidei: Finis ſeculi vtrum hic aliquem noſtrum inueniat
neſcio:et fortaſſe non inueniet. Tempus cuiqꝫ noſtrum pro=
ximum eſt: quia mortales ſumus. Inter caſus ambulamus.
Si vitrei eſſemus:minus caſus timeremus. Quid fragili9
vaſe vitreo:et tamen ſeruatur et durat per ſecula? Etſi enim
caſus vitro timentur:ſenectus ei et febris non timetur. Nos
ergo fragiliores et infirmiores ſumus: quia et caſus omnes
qui non ceſſant in rebus humanis:fragilitate vtiqꝫ nr̄a quo=
tidie formidamus:et ſi ipſi caſus non accedant. Tēpus am=

bulat: vitat homo ictum: nũquid vitat exitiũ? Vitat que ex-
trinſecus eueniunt: nunquid quod intus naſcitur pellitur?
Deniqꝫ nũc lumbricos gignunt interiora: nunc morbus qui-
libet ſubito occupat. Poſtremo quantumuis homini parca-
tur: nouiſſime ſenectus cum venerit: non eſt quo differatur.
Proinde audiamus dominuꝫ in nobiſipſis: agamus quod
precepit. Videamus ꝗs eſt ille aduerſarius: de quo nos ter-
Luce.xij. ruit dicens. Si vadis cum aduerſario tuo ad principem: da
operam in via liberari ab illo: ne forte tradat te principi: et
princeps miniſtro: et mitteris in carcerẽ: inde non exies do-
nec ſoluas nouiſſimum quadrantem. Quis eſt iſte aduerſa-
rius niſi diabolus? Jam liberati ſumus ab illo. Quale pre-
cium pro nobis datum eſt: vt ab illo redimeremur? De quo
Col.j. dicit apoſtolus de ipſa redẽptione noſtra. Qui eruit nos de
poteſtate tenebrarum: ⁊ tranſtulit in regnum filij claritatis
ſue. Redempti ſumus: diabolo renunciauimus. Quomodo
dabimus operam liberari ab illo: ne nos iterum captiuos fa-
ciat peccatores? Sed nõ eſt ipſe aduerſarius: de quo nos do-
minus commonet. Alio enim loco: idem alius euãgeliſta ſic
illud poſuit: vt ſi vtraqꝫ verba iungamus: et vtraqꝫ euange-
liorum duorũ cõparemus: aduerſariũ iſtũ cito intelligem⁹.
Ecce enim hic quid dixit? Cũ vadis ad principem cũ aduer
ſario tuo: da operã in via liberari ab eo. Alius aũt euangeli-
Mat.v. ſta hoc ipſum ſic dixit. Eſto conſentiens aduerſario tuo cito
cum es cũ illo in via. Cetera ſimilia ſunt: ne forte aduerſari⁹
tradat te iudici: iudex miniſtro: miniſter in carcereꝫ. Ambo
euangeliſte ſimiliter hoc explicauerũt. Unus dixit. Da ope
ram in via liberari ab illo: alter dixit. Conſenti illi. Non enĩ
poteris liberari ab illo: niſi ei cõſẽſeris. Vis liberari ab illo?
conſenti illi. Nunquid diabolus eſt cui debet cõſentire chri-
B ſtianus? Queramus ergo iſtũ aduerſarium cui debemus cõ-
ſentire: ne tradat nos iudici: iudex miniſtro. Queram⁹ illum
⁊ cõſentiamus illi. Si peccas: aduerſarius tuus ſermo dei ẽ.
Verbi cauſa. Forſitan delectat te inebriari: dicit tibi. Noli
Delectat te ſpectare ⁊ nugari: ille dicit tibi. Noli. Delectat te
adulterari: dicit tibi ſermo dei. Noli. In quibuſcunqꝫ pec-
catis volueris facere voluntatẽ tuã: dicit tibi. Noli. Aduer-
ſarius eſt voluntatis tue. O ꝗ̃ bonus aduerſarius: ꝗ̃ vtilis
aduerſarius: non querit noſtram voluntatem ſed vtilitatem
Aduerſarius eſt nobis ꝗ̃diu ſumus et ipſi nobis. Q̃diu tu
tibi inimicus es: inimicũ habes ſermonẽ dei. Eſto tibi ami-
cus et concordas cum illo. Non homicidium feceris: audi ⁊
Mat.xix. cõcordaſti. Non falſum teſtimoniũ dicas: audi ⁊ concorda-
ſti. Non concupiſces rem proximi tui: audi et concordaſti.
Non concupiſces vxorem proximi tui: audi et concordaſti.
In his omnibus cũ tuo iſto aduerſario cõcordaſti: dic mihi
quid perdidiſti? Non ſolum nihil perdidiſti: ſed et teipſum
qui perieras inueniſti. Via: vita iſta eſt. Si cõcordauerim⁹
cum illo: ſi conſenſerimus illi: finita eſt via: nõ timebim⁹ iu-
dicem: miniſtrum: carcerem. Quando finitur via: non omni
bus vna hora finitur. Unuſquiſqꝫ habet horã: quando finia-
tur via. Via vita iſta dicta eſt. Finiſti iſtam viã: finiſti vitã.
Ambulamus: et ipm viuere accedere eſt. Niſi forte putatis:
ꝗ tẽpus accedit et nos ſtam⁹. Non põt fieri. Quomodo acce
dit tempus: accedimus et nos. Et non anni nobis accedunt
ſed magis decedunt. Valde errant homines: quando dicũt.
Puer iſte minus ſapit: accedunt illi anni: prudẽs erit. Attẽ-
de quid dicas. Accedunt dixiſti. Ego oſtendo quia decidũt
cũ tu dicis accedunt. Et audi quod facile probo. Putemus
nos ſciſſe annos ipſius ex quo natus eſt. Verbi gratia: vt bñ
illi optemus: octaginta annos victurus eſt: peruenturus eſt
ad ſenectutem. Scribe octoginta annos. Vixit vnum annũ.
Quot habes ĩ ſumma? Quod tenes? Octoginta. Deduc vnũ
Vixit decẽ: ſeptuaginta reſtiterunt. Vixit viginti: ſexagin-
ta reſtiterunt. Certe accedebant. Quid eſt hoc? Veniunt vt
abeant. Anni noſtri veniunt in quã vt eant. Non enĩ veniunt
vt ſtent nobiſcum: ſed cum tranſeunt per nos: terũt nos: ⁊ mi-
nus minuſqꝫ valere nos faciunt. Talis eſt via in qua venim⁹
Quid facturi ſumus cum aduerſario illo: id eſt cum ſermone
dei? Cõcorda cũ illo. Neſcis enim quando via finiat. Cum
via finita fuerit: iudex reſtat et miniſter et carcer: vt ſi ſerua-
ueris aduerſario tuo bonam voluntatem: et cum eo cõſenſe-
ris: pro iudice inuenias patrem: pro miniſtro ſeuo angelum
tollentem in ſinũ abrae: pro carcere paradiſum: ꝗ̃cito in via
cuncta mutaſti: quia tuo aduerſario conſenſiſti.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem. Sic luceat lux veſtra coram hominib⁹: vt videant opera veſtra bona et glorificent patrem veſtrum qui in celis eſt. Et econtra. Attẽdite ne iuſticiam veſtram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. Sermo.ij.

Solet multos mouere chariſſimi ꝙ domin⁹ noſter A
ieſus xp̃s in ſermone euangelico cũ prius dixiſſet
[Luceat lumẽ veſtrum corã hominib⁹ vt videãt Mat.v.
bona opera veſtra et glorificent patrem veſtrum
qui in celis eſt.] Poſtea dixit [Attendite ne iuſticiã veſtraꝫ Mat.vj.
faciatis coram hominibus vt videamini ab eis.] Turbatur
enim mens parum intelligentis: ⁊ precepto vtriqꝫ obaudire
cupientis per diuerſa et aduerſa diſtenditur. Tam nemo enĩ
poteſt ꝗ̃uis vni domino obtemperare repugnantia iubenti
ꝗ̃ nemo poteſt etiam duobus dominis ſeruire. Quod eodeꝫ Ubi ſ.
ſermone ſaluator ipſe teſtatus eſt. Quid ergo faciet animus
nutans: cum ſe obtemperare non poſſe exiſtimat: et non obtẽ
perare formidat? Si enĩ bona opera ſua in luce poſuerit ho-
minibus intuenda: vt faciat quod preceptum eſt. Sic luceat
lumen veſtrũ coram hominibus vt videant opera veſtra bo
na: ⁊ glorificent patrem veſtrum qui in celis eſt: reũ ſe teneri
arbitrabitur: quia contra preceptum fecit vbi dicitur. Atten
dite ne iuſticiam veſtram faciatis coram hominibus: vt vi-
deamini ab eis. Rurſumqꝫ ſi hoc timens ⁊ cauens: ea q̃ bene
facit abſconderit: non ſe putabit ſeruire imperanti et dicẽti.
Luceat lumen veſtrum coram hominibus: vt videant bona
opera veſtra. Qui autem recte intelligit: vtrũqꝫ implet ⁊ ſer-
uiet vniuerſiſſimo domino: qui ſeruum pigrum non damna
ret: ſi ea que fieri nullo modo poterant imperaret. Audi enĩ.
Paulum ſeruum chriſti ieſu vocatuꝫ apoſtolum ſegregatũ Rom.j.
in euangelium dei: vtrunqꝫ et facientẽ et dicentem. Videte
quemadmodum luceat lumẽ eius coram hominibus: vt vi-
deant bona opera eius. Commẽdamus inquit noſmetipſos ij.Cor.iiij
ad omnem conſcientiam hominum in conſpectu dei. Et iteꝝ
Prouidemus enim bona: non ſolum coram deo: ſed etiã co- ij.Cor.viij
ram hominibus. Et iterum. Placete omnibus per omnia: j.Corint.x
ſicut et ego omnibus per omnia placeo. Videte rurſus ꝗ̃ at-
tendat ne faciat iuſticiam ſuam coram hominibus vt videa
tur ab eis. Opus autem ſuum probet inquit vnuſquiſqꝫ: et Gal.vj.
tunc in ſemetipſo habebit gloriam et non in altero. Et iterũ.
Nam gloria noſtra hec eſt: teſtimonium conſcientie noſtre. ij.Cori.j.
Et illud quo nihil manifeſtius. Si adhuc inquit hominib⁹ Gal.j.
placerem: chriſti ſeruus non eſſem. Sed nec quiſqꝫ eorũ q̃ de
preceptis quaſi repugnantibus ipſius domini moueatur:
multo magis apoſtolo eius ingerat queſtionẽ et dicat. Quõ
tu dicis. Placete omnibus per omnia ſicut et ego omnibus
per omnia placeo: et tu idem dicis. Si adhuc hominib⁹ pla-
cerem: chriſti ſeruus non eſſem? Adſit ipſe dominus: q̃ etiaꝫ
in ſuo ſeruo et apoſtolo loquebatur: et aperiat nobis volũta-
tem ſuam: et tribuat obediendi facultatẽ. Ipſa quippe ver-
ba euangelica ſecum portãt expoſitiones ſuas: nec interclu-
dunt ora eſurientiũ: quia paſcunt corda pulſantiuꝫ. Intẽtio
quippe cordis humani quo dirigatur: et quo expectet intuẽ
dum eſt. Si enim qui vult videri ab hoibus bona opera ſua:
gloriam et vtilitatẽ ſuam ponit ante homines: et hanc in cõ-
ſpectu hoim querit: nihil eoꝝ que de hac re domin⁹ precepit
impleuit: quia et attendit facere iuſticiã ſuã corã hominib⁹
vt videretur ab eis: et non ſic eluxit lumẽ eius corã hoibus.
vt ad hoc viderent bona opera eius: vt glorificent patrẽ q̃ in
celis eſt. Sed quippe voluit glorificari: non deũ: ⁊ ſuã queſi-
uit vtilitatem: non dilexit dñi voluntatẽ. De qualibus dicit
apoſtolus. Oẽs enim que ſua ſunt querũt: nõ que ieſu chriſti Phil.ij.
Itaqꝫ non illic ſentẽtia terminata eſt: vbi ait. Sic luceat lux Mat.v.
veſtra corã hoibus vt videãt bona opera veſtra: ſed cõtinuo
ſubiunxit cur faciendũ ſit. Ut glorificẽt patrẽ inquit veſtruꝫ
q̃ in celis eſt: vt homo cũ bene faciẽs videtur ab hominibus
intentionem boni facti habeat in cõſcientia ſua: intentioneꝫ
vero innoteſcẽdi nõ habeat niſi in laudibus dei: ꝓpter eoꝝ
quibus innoteſcit vtilitatẽ: ꝗbus hoc ꝓdeſt vt deus placeat
q̃ hoc preſtitit homini: atqꝫ ita non deſperent etiã ſibi ſi vo-

B luerint hoc poſſe preſtari. Itaqꝫ aliam ſententiam vbi ait.
Mat. vj. Attendite ne iuſticiam veſtram faciatis coram hominibus
non alibi terminauit q̄ꝫ vbi dixit. Ut videamini ab eis: nec
addidit. Et glorificent patrem veſtrum qui in celis eſt: ſed
potius addidit. Alioquin mercedẽ non habebitis apud pa-
trem veſtrum qui in celis eſt. Hinc enim oſtendit eos q̄ tales
ſunt: quales ſuos fideles eſſe nõ vult: in eo ipſo mercedẽ que-
rere q̄ videntur ab hominibus: ibi conſtituere bonũ ſuũ: ibi
oblectare vanitatẽ cordis ſui: ibi exinaniri et inflari: ibi tu-
meſcere ⁊ contabeſcere. Cur enim non ſufficit vt diceret. At-
tẽdite ne faciatis iuſticiam veſtram coram hominibus: ſed
addidit. Ut videamini ab eis: niſi quia ſunt quidam qui ſic
faciunt iuſticiam ſuã coram hominibus: non vt videanť ab
eis: ſed vt ipſa opera videantur: ⁊ glorificetur pater qui ĩ ce-
lis: qui ea iuſtificatis impijs donare dignatꝰ eſt? Qui tales
ſunt: nec ſuam iuſticiã deputãt: ſed eius ex cuius fide viuũt.
Phil'. iij. Unde et apoſtolus dicit. Ut chriſtũ lucrifaciam ⁊ inueniar
in illo non habens meam iuſticiam que ex lege eſt: ſed eam q̄
ij. Cor. v p fidem chriſti que eſt ex deo iuſticiã ex fide. Et in alio loco.
Ut nos ſimus iuſticia dei in illo. Unde et iudeos ita repre-
Rom. x. hendit. Ignorãtes inquit dei iuſticiã ⁊ ſuã volẽtes ſtatuere
iuſticie dei non ſunt ſubiecti. Quiſquis ergo ita vult videri
ab hominibus opera ſua: vt ille glorificetur a quo ea q̄ ĩ illo
videntur accepit: ⁊ ſic ad imitandũ bonum idem ipſi qui vi-
dent pietate fidei prouocẽtur: vere lumen eius lucet coram
hominibus: quia lux charitatis radiatur: nõ ſuperbie fumꝰ
euomitur: et in eo ipſo cauet ne iuſticiã ſuam faciat corã ho-
minibus vt videatur ab eis: quia nec ſuam deputant illã iu-
ſticiam: nec ideo facit vt ipſe videatur: ſed vt ille intelligatur
q̄ laudatur in homine iuſtificato: vt faciat et in laudante q̄ꝺ
laudatur in altero: id eſt vt laudantem faciat eſſe laudabilẽ.
j. Corin. x. Attendite et apoſtolum cum dixiſſet. Placete oĩbus p oĩa
ſicut ⁊ ego omnibus per omnia placeo: quomodo non ibi re-
manſit quaſi ibi cõſtituerit finem intẽtionis ſue vt placeret
Gal'. j. hominibus. Alioquin falſum dixiſſet. Si adhuc hominibꝰ
placerem chriſti ſeruus nõ eſſem: ſed ſtatim ſubiunxit quare
hominibus placeret. Non querens inquit quod mihi vtile ẽ
ſed quod multis vt ſalui fiant. Ita ⁊ non placebat hominibꝰ
propter ſuam vtilitatem: nec chriſti ſeruus non eſſet: ⁊ place
bat hominibus propter illorum ſalutem: vt chriſti eſſet di-
ſpenſator idoneus: quia et illi coram deo conſcientia ſufficie
bat: ⁊ de illo coram hominibus quod imitarentur elucebat.

Mat. v. ¶ De eo q̄ꝺ ſcriptũ ẽ in euãgelio ſm eundẽ. Qui
fecerit et docuerit ſic: maximus vocabitur in re-
gno celorum. Sermo. iij.

A Cum nobis pro officio cõpetat dicere: vobis aũt
conueniat pro deuotione audire: quid tam neceſ-
ſarium tamqꝫ pertinens poterit vtriſqꝫ cõtingere
q̄ꝫ vt quod religioſe dicitur et deuote audiť: obſe
quijs competentibus teneatur? Nam ſi religioſa non tacere
lucrum eſt: tacere diſpendiũ: quanto itaqꝫ potiora lucra po-
tuerint puenire: cũ operationis effectus mõſtrat quicquid
magiſterijs celeſtibus diſcitur et tenetur? Par enĩ cauſa ⁊
docentẽ ⁊ audientẽ cõſtringit: vt vtriuſqꝫ confeſſio factorũ
teſtificatiõe ſignetur. Et q̄uis diſſimile doctoris diſcẽtiſqꝫ
officiũ: tamen vtriſqꝫ debet ſanctarum legum obſequium: vt
iunganť factis qui ſeparantur officijs: copulentur opere qui
diuerſi ſunt noĩe: ⁊ quos vocabula ab inuicem ſeparant: eos
obſeruantia preceptoꝝ fideliter ac deuote cõiungat. Quare
ſic fit vt vtriſqꝫ diuerſus actus ſed obſeruantie par ſit neceſ-
ſarius in vtriſqꝫ effectus: vt factorũ in ambobus cõſpiret aſ-
ſenſus: q̄bus diuerſus eſt ĩ vocabulis ſonus. In doctore enĩ
moleſta eſt cauſa: nec facere: nec precipere: nec obſeruare: in
diſcẽte vero audire velle q̄ꝺ nolit implere: aures vero audi-
Mat. v. tu accõmodare: et ab opere voluntatem auertere. Ceterũ q̄
j. Retrac. facit q̄ꝺ docet: et quicquid imperat cõplet: maximus in cele
xviij. ſtibus ſentẽtia dñi declaratur. At vero qui quod diſcit negli-
git: et quicquid audit cõtemnit: ſalutis reus exiſtit: q̄ obſer-
uanda cõtẽpſit: ⁊ pericula nõ vitauit. Amat enĩ mortẽ: q̄ vi-
te precepta nõ ſeruat: ⁊ horret vitã qui pctã morti debita de
ſperata morte frequẽtat. Ut enĩ p obſeruantiã legis vita ac-
quiritur: ita p cõtemptũ mors cõtumacibus inuenitur. Di-
Mat. xix. cente dño. Si vis vitam inuenire: ſerua mandatum. Ita enĩ
perfectus doctor liber eſt diſcente quem docuit: vt diſcipulꝰ
contemptor inexcuſatus erit: qui facienda didicit ⁊ cõtẽpſit
Nam ⁊ doctor ecõtrario grauius affligitur: ⁊ obſequẽtis di
ſcipuli exemplo plectitur: qui facienda alijs tradidit: q̄ ipſe
non fecit: vt nec a diſcipulis quos docuit potuiſſet ediſcere:
vt quibus doctrine tradiderit magiſteriũ: ab hiſdem factoꝝ
mutaretur exẽplo. Neqꝫ enim pfectio in legũ eſt noticia cõ-
ſtituta: cũ ſit ſcriptũ. Non enĩ auditores legis iuſti ſunt apꝺ Rom. ij.
deũ: ſed factores legis iuſtificabuntur. Neqꝫ enĩ inq̄ꝫ is reli
gioſus et ſanctus eſt: qui nouit legẽ ceſſantibus factis: cũ ex
pediat facere q̄ꝫ docere: quia moleſtuꝫ eſt docere ⁊ nõ facere
Uos amici mei eſtis (inq̄t) ſi feceritis ea que mando vobis. Joh. xv.
O magna bonitas dei. Cui cũ pro cõditione reddere debea B
mus obſequia: vt pote ſerui domino: famuli deo: ſubiecti po
tenti: mancipia redẽptori: amicitiarũ nobis premia repro-
mittit: vt nobis obſequia debita ſeruitutis extorqueat vt q̄s
nolle ſeruire conſpicit ſpõte: ſuorũ beneficioꝝ poſſit promiſ-
ſionibus inuitare: ⁊ quorum voluntates a ſe compeſcit alie-
nas: eorum mẽtes premiorũ liberalitatibus cõſtituat ſuas.
Nam vnde frequẽter aut ĩuitat premio aut terret ſupplicio:
niſi vt benignitatis conſilio a ſe formato homini conſulat:
redempto puideat: vt qui non terretur ſupplicio: inuitetur
premio: ⁊ quem metus a factis reuocare non poſſit: pmiſſio
num benignitas proſit? Cupit enim etiã nolẽtibꝰ ſubuenire
deſiderat miſereri peccanti: qui ſi peccauerit dignos fructꝰ
exhibeat penitẽtie. Inuitus enim in reos vindicat: ſi rei in-
dulgentiã miſerantis non cõtẽnant. Amat enim corrigi pec-
catores: qui in vitã non in mortẽ a principio cõſtituit hoĩes.
Ipſe enim ſibi infert interitũ: qui medentis dñi contempſit
conſiliũ. Reuertimini inquit ad me: et reuertar ad vos. Et Mala. iij.
iterũ. Nolo mortem morientis: tantum reuertatur et viuat. Ezech.
Non vult dominus in quenqꝫ dominari mortem: non vult in xviij.
penam deduci hominẽ: quem in vita conſtituit. Ceterum ho
mo ipſe ſe dignũ efficit morti: qui non paruit legi. Odit vitã:
qui diuinam cõtempſerit diſciplinam. Nam cum dominus
vellet homini demõſtrare que obſeruãti vitã: contẽnẽti affe
runt mortem: inuitauit premio: terruit ſupplicio. Ita enĩ de
cõtemptu vita non poterit prouenire: vt de obſeruãtia mors
euenire non poterit: vt iam homo quod voluerit mereatur: ⁊
eo q̄ meruerit iudicetur: et hoc totum in poteſtate hominis
conſiſtit: qui ſibi ex qualitate vite meritum quod haberet in
uenit. Quare his ſollicite perpẽſis: id eſt vnde ſalus ⁊ vnde
periculũ enaſcatur: ſalutis commodũ diligenti obſeruantia
teneamus: vt periculorũ incommoda de legis contemptu et
prouidi caueamus et contemnentes proſpera et repellentes
aduerſa in conſpectu domini inueniamur ab ipſo cum oĩbꝰ
ſanctis in eterna ſecula ſeculorum. Amen.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eun
dem. Qui dixerit fratri ſuo fatue: reus erit gehẽ-
ne ignis. et cetera. Sermo. iiij. Ubi de doma-
tione lingue perpulchra ſuccincte declarat.

Sancti euãgelij capl'ꝫ q̄ꝺ mõ cũ legereť audiuimꝰ A
valde nos terruit ſi fidẽ habemꝰ. Eos aũt non ter
ruit q̄ fidẽ non habẽt. Et q2 nõ terret eos: volũt eẽ
pueriſ ſecuri: neſcientes diſtribuere ⁊ diſtinguere
tpa timoris ⁊ ſecuritatis. Timeat ergo q̄ ducit mõ vitam cũ
fine: quo poſſit ĩ illa vita habere ſecuritatẽ ſine fine. Si ergo
timuimꝰ. Quis enĩ nõ timeat loquẽtẽ veritatẽ: et dicentem.
[Qui enim dixerit fratri ſuo fatue. reus erit gehenne ignis] Mat. v.
Linguã aũt nullus hoĩm domare poteſt. Et homo domat fe Jaco. iij.
ram: nõ domat linguã. Domat leonẽ: ⁊ nõ refrenat ſermoneꝫ.
Domat ipſe: et nõ domat ſeipm. Domat q̄ꝺ timebat: ⁊ vt ſe do
met nõ timet q̄ꝺ timere debebat. Sed q̄d fit? Sẽtẽtia vera et
iſta pceſſit de oraculo veritatis. Linguã aũt nullus hoĩꝫ do
mare põt. Quid ergo faciemꝰ fratres mei? Uideo me quidẽ
ad multitudinẽ loqui: ſꝫ q2 vnũ ſumus oẽs in xpo: tanqꝫ ĩ ſe-
creto cõſiliũ capiamus. Nullus nos audit extraneus: vnuꝫ
ſumꝰ: q2 in vnũ ſumus. Quid faciemꝰ? Qui dixerit fratri ſuo
fatue: reus erit gehẽne ignis. Linguã aũt nullus hoĩm do-
mare põt. Ibunt ergo oẽs in gehennã ignis? Abſit. Dñe re- pš. lxxxix
fugiũ tu factꝰ es nobis: in gñatione. Ira tua iuſta ẽ: neminẽ
in gehẽnã mittis iniuſte. Quo ibo a ſpũ tuo: ⁊ a te quo fugiã Pſalm.
niſi ad te? Ergo intelligamꝰ chariſſimi: q2 ſi linguã nullus cxxxviij.

hominum domare pōt: ad deum confugiendū eſt qui domet
linguā noſtrā. Si eni tu eā domare volueris: nō potes: quia
homo es: linguam nullus hoīm domare pōt. Attendite ſimi
litudinē ab ipſis beſtijs quas domamus. Equus non ſe do
mat. Camelus nō ſe domat. Elephātus non ſe domat. Aſpis
non ſe domat. Leo nō ſe domat. Sic et hō nō ſe domat. Sed
vt dometur equus: bos: camelus: elephātus: leo: aſpis: que-
ritur homo. Ergo deꝰ queratur vt dometur hō. Ergo. Dñe
refugiū tu factus es nobis. Cōferimus nos ad te: ⁊ bñ nobis
erit de te. Malum eſt enim nobis de nobis: qꝛ dimiſimus te:
dimiſiſti nos nobis. Inueniamur ergo in te: qꝛ perieramus
in nobis. Dñe: refugium factus es nobis. Quid ergo fratres
mei? Dubitare debemꝰ qꝛ māſuetos nos faciet dñs ſi nos do
mandos ei prebeamus? Domuiſti leonē quem nō feciſti: nō
domat te qui fecit te? Unde eni beſtias tā immanes domare
potuiſti? Nūqd eis equaris viribꝰ corporis? Qua ergo vir-
tute ingētes beſtias domare potuiſti? Ipſa iumēta q̄ dicūt
beſtie ſunt. Non enim indomita tolerantur: ſed qꝛ nō eas no-
uit cōſuetudo niſi in manibus hoīm et ſub frenis hoīm ⁊ ſub
poteſtate hoīm: putas eas manſuetas naſci potuiſſe. Certe
feras immanes attende. Fremit leo: quis non timeat? Et tñ
vnde te intelligis fortiorem? Non corporis virtute: ſed mē-
tis ratione interiore. Fortior es leone: vnde factꝰ es ad ima-
ginem dei. Imago dei domat ferā: ⁊ nō domat deꝰ imaginē
ſuam? In illo ſpes eſt: ei nos ſubdamur: et miām precemur.
In illo ſpem noſtrā ponamꝰ: et donec domemur ⁊ perdome-
B mur: id eſt perficiamur domitorē feramus. Plerunqꝫ enim
profert domitor noſter etiā flagella. Si eni tu ad domanda
iumenta tua profers virgā: profers flagellū: deus nō ꝓferet
ad domāda iumenta ſua quod ſumus nos: q̄ de iumētis ſuis
faciet filios ſuos? Domas equū tuū: q̄d daturus es equo tuo
cū te ceperit portare: manſuetus ferre diſciplinā tuam: obe-
dire precepto tuo: eſſe iumētum: hoc eſt adiumentū infirmi-
tatis tue? Quid ei retribuis quez nec ſaltē ſepelis cū mortuꝰ
fuerit: ſꝫ diſcerpēdū volatilibus proijcis? Domitor tibi deꝰ
hereditatē ſeruat: quod ē ipſe deus: et ad tēpus mortuū reſu
ſcitat te: carnem tuā vſqꝫ ad numerū capillorū reddet tibi: et
cōſtituet te cū angelis i eternū vbi iam nō indigeas domari
j.Cori.xv. ſed tantūmodo a piiſſimo poſſideri. Erit enim tūc deus oīa
in omnibꝰ: nec erit vlla infelicitas q̄ nos exerceat: ſed felici-
tas ſola q̄ paſcat. Ipſe aūt paſtor noſter deus noſter eſt. Ipſe
potus noſter: deꝰ noſter. Honor noſter: deus noſter. Diuitie
noſtre: deus noſter. Quecunqꝫ hic varia queris: ipſe tibi vnꝰ
oīa erit. Ad hāc ſpē hō domat: ⁊ domitor intolerabilis habe
tur? Ad hanc ſpē hō domatur: et cōtra iſtum vtilē domitorē
ſi forte flagellū proferat murmuratur? Audiſtis exhortantē
Heb.xij. apoſtolū. Si ſeparetis vos a diſciplīa: ergo nothi: ⁊ nō eſtis
filij. Nothi ſunt adulteri. Quis eni eſt filius: cui nō debet di
ſciplinā pater eiꝰ? Et carnis q̄dem noſtre inquit patres ha-
bebamus correptores: et ferebamus: non multo magis ſubij
ciemur patri ſpirituū et viuemꝰ? Quid enim tibi potuit pre
ſtare pater tuus: quia corripuit te: quia verberauit te: qꝛ fla-
gellū protulit ⁊ cecidit te? Nunquid preſtare potuit vt viue-
res in eternū? Quod non potuit preſtare ſibi: quomō ꝑſtaret
tibi? Propter pecuniā ſuā quantulancunqꝫ quā de vſuris et
labore collegit: erudiebat te flagellis: ne tibi dimiſſus labor
eius te male viuente diſperderetur. Et cedit filios timēs pe
rire labores ſuos: qm̄ reliquit tibi qđ nec tenere hic poterat:
nec auferre. Nō enim aliq̄d tibi dimiſit qđ ipſius eſſe poſſit.
Ceſſit vt ſic cederes. Deus aūt tuus: redēptor tuꝰ: domitor
tuus: caſtigator tuꝰ: pater tuꝰ: erudit te. Quo? Ut accipias
hereditatez: vbi non efferas patrē: ſed hereditatem habeas
ipſum patrē. Ad hāc ſpē erudiris: ⁊ murmuras: ⁊ ſi q̄d triſte
acciderit: fortaſſe blaſphemas? Quo ibis a ſpū eiꝰ? Ecce di
mittit te ⁊ nō flagellat: deſerit blaſphemantē: nō ſenties iudi
cantē? Nōne melius ē vt flagellet te et recipiat te: q̄ꝫ parcat
pſ.lxxxix tibi et deſerat te? Dicamus ergo dño deo noſtro. Dñe refu-
giū factus es nobis: in generatione et generationem. In pri
ma generatione et altera gñatione: refugiū factus es nobis.
Tu refugiū vt naſceremur q̄ nō eramꝰ. Tu refugiū vt rena-
ſceremur qui mali eramus. Tu refugium vt paſceres deſer-
tores tuos. Tu refugium vt erigas et dirigas filios tuos.
Tu refugium factus es nobis. A te non recedemus cum li-
beraueris nos ab oīmbus malis noſtris: et impleueris nos
bonis tuis. Bona das: blandiris ne fatigemur in via. Corri
pis: cedis: percutis: dirigis: ne aberremus ī via. Siue ergo
blandiris ne fatigemur in via: ſiue caſtiges ne aberremꝰ in
via. Domine refugium tu factus es nobis.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſꝫm eun
dem. Petite et dabitur vobis: querite et inuenie
tis. et cetera. vbi quid et quō petendū ſit inſinuat
necnō de ſumptione ciborū diuitis ac paupis q̄ꝫ
plura ꝑpulchre demonſtrat. ⁊ cetera. Sermo. v.

IN lectione ſancti euangelij hortatus eſt nos dñs A
ad orandum. [Petite (inquit) et dabitur vobis: Mat.vij.
querite et inuenietis: pulſate et aperietur vobis. j.Retract.
Omnis enim qui petit accipit: et querēs inuenit: xviij.
⁊ pulſanti aperietur. Aut quis eſt ex vobis homo a quo petit
filius eius panem: nunquid lapidez porrigit ei? Aut ſi piſcē
petierit: nunquid ſerpentē porriget ei? Aut cum petit ouum,
nunquid ſcorpionem porriget ei? Si ergo vos (inquit) cum
ſitis mali noſtis bona data dare filijs veſtris: quātomagis
pater veſter qui in celis eſt: dabit bona petentibus ſe.] Cum
ſitis inquit mali: noſtis bona data dare filijs veſtris. Mirā-
da res fratres. Mali ſumus: et bonū patrem habemꝰ. Quid
euidentius? Audiuimus nomen noſtrum. Cum ſitis inquit
mali: bona data noſtis dare filijs veſtris. Et quos dixit ma-
los: videte qualem patrem illis oſtendit. Quantomagis pa-
ter veſter. Quorum pater? Certe malorū. Et qualis pater?
Nemo bonus: niſi ſolus deus. Ergo fratres ideo mali bonū Lu.xviij.
patrem habemus: ne ſemꝑ mali remaneamꝰ. Nemo malus
facit bonū. Si nemo malus facit bonum: homo malus quō
ſe facit bonum? Facit de malo bonum: qui ſemper eſt bonus.
Sana me domine inquit et ſanabor: ſaluum me fac: ⁊ ſaluus Hiere'.
ero. Quid mihi dicunt vani vana: tu te ſaluum facis ſi volue xvij.
ris? Sana me domine: et ſanabor. Nos boni conditi ſumus
a bono. Fecit enim deus hoīem rectū: arbitrio autem noſtro Eccs.x.
facti ſumus mali. Potuimꝰ eſſe ex bonis mali: et poterimꝰ
eſſe ex malis boni. Sed q̄ ſemper eſt bonus: ipſe facit ex ma-
lo bonum: quia ipſe homo voluntate ſua ſe ſanare non potuit
Non queris medicum vt vulneres te: ſed cum vulneraueris
te: queris qui ſanet te. Bona ergo ſꝫm tempus bona tempora
lia: corporalia: carnalia nouimus dare filijs noſtris etiā cū
ſimus mali. Bona ſunt eni et iſta: quis dubitet? Piſcis: ouū
panis: pomum: frumentum: lux iſta: aer iſte quem ducimus.
Bona ſunt hec: ipſe diuitie in quibus homines extolluntur
⁊ pares ſuos homines alios non agnoſcunt. In quibꝰ inquā
homines extolluntur: magis amantes veſtem fulgētē: q̄ꝫ co
gitātes communem cutē. Ipſe ergo diuitie bone ſunt: ſꝫ iſta
omnia bona que commemoraui a bonis ⁊ malis haberi poſ-
ſunt. Et cum bona ſint: bonos tamen facere non poſſunt. Eſt
ergo bonū quod faciat bonum: et eſt bonum vnde facias bo-
num. Bonum quod facit bonū: deus eſt. Non enim facit ho-
minem bonum: niſi ille qui ſemper eſt bonus. Ergo vt ſis bo
nus: deū inuoca. Aliud autem bonum eſt vnde facias bonū
id eſt quicquid habueris. Aurum eſt: argētū eſt: bonū eſt: nō
q̄ te faciat bonū: ſed vnde facias bonum: habes aurū: habes
argentum. Et habes et cōcupiſcis: et plenus es et ſitis: mor-
bus eſt et non opulentia. Sunt homines in morbo: humore
pleni ſunt: et ſemper ſitiūt. Quomodo ergo deſideras opulē-
tiā: qui habes hydropē concupiſcentiam? Habes ergo aurū
bonū eſt. Habes non vnde ſis bonus: ſed vnde facias bonū
Quod bonum inquit facturus ſum de auro? Nō audiſti pſal Pſ.iij.
mum. Diſperſit inquit dedit pauperibus: iuſticia eiꝰ manet
in ſeculum ſeculi. Hoc eſt bonum: hoc eſt bonum: vnde ſis iu
ſticia bonus: ſi habes bonum: vnde ſis bonus. Fac bonū de
bono vnde non es bonus. Habes pecuniam: eroga. Erogā-
do pecuniam: auges iuſticiā. Diſperſit enim: diſtribuit: de-
dit pauperibus: iuſticia eius manet in ſeculum ſeculi. Uide
quod minuatur: et quod augeatur: Minuitur pecunia: auge
tur iuſticia. Illud minuitur quod eras dimiſſurus: illud mi-
nuitur qđ eras relicturus. Illud augetur quod in eternū es
poſſeſſurus. Cōſiliū do lucrorū: diſce mercari. Laudas enim
mercatorē q̄ vēdit plūbū ⁊ acq̄rit aurū: ⁊ nō laudas mercato
rē q̄ erogat pecuniā ⁊ acquirit iuſticiā? Sed ego inquit non
erogo pecuniā: qꝛ nō habeo iuſticiā. Eroget pecuniā q̄ hꝫ iu
ſticiā. Ego nō habeo iuſticiā: habeo vel pecuniam. Ergo qꝛ

nō habes iuſticiā: ideo nō vis erogare pecuniā? Magis ero
ga pecuniam vt habeas iuſticiam. A quo enim habebis iu-
ſticiam: niſi a deo fonte iuſticie? Ergo ſi vis habere iuſtici-
am eſto mendicus dei: qui te pauloante ex euangelio vt pe-
teres: quereres: pulſares: monebat. Mendicum ſuum ſcie
bat: et ecce paterfamilias ⁊ magnus diues: diuitiarū ſcilicȝ
Mat. vij. ſpiritaliū et eternarū hortaꝛ et dicit tibi. Pete: quere: pulſa.
Qui petit accipit: querēs inueniet: pulſanti aperietur. Hor-
tatur vt petas: negabit qđ petis? Attende a ↄtrario ſimilitu
dinē vel cōparationē: ſicut de illo diuite iniquo hortantem
Lu. xviij. nos ad orationē: qñ ait dñs. Erat quidā iudex ī ciuitate: nec
deū timebat: nec hoīem reuerebaꝛ. Quedam vidua interpel
labat eū quotidie et dicebat. Vindica me. Nolebat ille per
tp̄s. Illa interpellare nō deſinebat: et fecit tedio qđ nolebat
beneficio. Sic eñ a cōtrario nos admonuit vt petamus. Ve
Luce. xj. nit inquit ad amicū ſuū cui hoſpes venerat: et cepit pulſare ⁊
dicere. Hoſpes mihi venit: cōmoda mihi tres panes. Reſpō
dit ille. Iā requieſco et mecū ſerui mei requieſcunt. Ille non
ceſſat: aſtat: iſtat: pulſat: et tanqȝ amicus ab amico mēdicat.
Et quid ait? Dico vobis: qꝛ ſurgit: et non propter amicitiā
eius: ſed propter improbitatē dat illi quantos voluerit. Nō
propter amicitiā: qꝛ amicus eius ſit: ſed propter improbita-
tē. Quid eſt propꝛ improbitatē? Quia pulſare nō deſtitit: qꝛ
et cū eſſet negatū nō ſe auertit. Ille q̄ nolebat dare quod pe-
tebaꝛ fecit: qꝛ ille in petendo nō defecit. Quātomagis dabit
deus bonꝰ q̄ nos hortaꝛ vt petamus: cui diſplicet ſi non peta
mus? Sed cum aliquādo tardius dat: cōmēdat dona nō ne-
gat. Diu deſiderata dulcius obtinenꝛ: cito aūt data vileſcūt
Pete: quere: inſta. Petendo et querendo creſcis vt capias.
Seruat tibi deus quod non vult cito dare: vt et tu diſcas
Lu. xviij. magna magne deſiderare. Inde oportet ſemper orare: et
non deficere. Si ergo fratres mei mendicos ſuos nos fecit
deus: monendo nos et hortando ⁊ iubendo vt petamus: que
ramus: pulſemus. Attendamus ⁊ nos q̄ a nobis petunt. Pe
timus nos. A quo petimꝰ? Quid petimꝰ? A quo vel q̄ vel q̄d
petimus? Petimus a deo bono: petimus hoīes mali. Peti-
mus aūt iuſticiā: vnde ſimus boni. Hoc ergo petimꝰ: quod ī
eternū habemus. Quo cū ſaturati fuerimꝰ: vlterius nō egea
mus. Sed vt ſaturemur: eſuriamus ⁊ ſitiamus. Eſuriendo ⁊
Matth. v. ſitiendo petamus: queramus: pulſemus. Beati eñ q̄ eſuriūt
et ſitiunt iuſticiā. Quare btī? Eſuriunt et ſitiunt et btī ſunt?
Aliquando egeſtas beata eſt. Non inde beati ſunt: qꝛ eſuriūt
et ſitiūt: ſed qꝛ ip̄i ſaturabunꝛ. Ibi erit btitudo in ſaturitate:
nō in fame. Sed precedat ſaturitatē fames: ne faſtidiū nō p-
ueniat ad panes. Ergo diximꝰ a quo petamꝰ: q̄ petamꝰ: q̄d
petamus. Sed petiꝛ et a nobis. Mendici eñ dei ſumus. Vt
agnoſcat ille mendicos ſuos: agnoſcamus nos noſtros Sed
et ibi etiā cogitemus quando petitur a nobis: qui petunt a q̄
bus petunt: quid petunt. Qui petūt? Homīes. A quibus pe-
tunt? Ab homībus. Qui petūt? Mortales. A quibꝰ petunt?
A mortalibus. Qui petunt? Fragiles. A quibꝰ petūt? A fra-
gilibus. Qui petūt? Miſeri. A quibꝰ petunt? A miſerꝭ. Exce
C ptā ſubſtantia facultatū: tales ſunt qui petūt: quales ſunt a q̄
bus petūt. Quā frontē habes petēdo ad dñm tuū: q̄ nō agno
ſcis parētuū? Non ſum inquit talis: abſit a me vt talis ſim.
Inflatus obſericatus iſta loquitur de pannoſo. Sed ego nu
dos interrogo. Non interrogo in veſtibus: quales ſitis: ſed
quales nati fueritis. Ambo nudi: ambo infirmi: ambo miſe-
ram vitam inchoantes: ideo ambo plorātes. Ecce recole di-
ues primordia tua: vide vtrū huc aliq̄d attuleris. Iā veniſti
et tanta inueniſti. Dic ergo rogo te quid attuliſti? Dic q̄d at-
tuleris? aut ſi dicere erubeſcis: apl̄m audi Nihil intulimus
in hunc mundū. Nihil inquit intulimꝰ in hūc mūdum. Sed
forte qꝛ nihil attuliſti: et hic multa inueniſti: aliq̄d hinc tecū
ablaturus es? Et hoc fortaſſe amore diuitiarū trepidas cō-
ij. Tim. vj fiteri. Audi et hoc: et hoc apl̄s dicat: q̄ te nō palpat. Nihil ī
tulimus in hunc mundū: vtiqȝ quādo nati ſumꝰ. Sed nec au
ferre aliquid poſſumꝰ: vtiqȝ quādo de mundo eximꝰ. Nihil
attuliſti: nihil hinc auferes: q̄d te inflas cōtra pauperē? Qñ
naſcuntur infantes: recedant de medio parentes: ſerui: clien
tes: recedant de medio turbe obſequentes: et agnoſcanꝛ pue
ri diuites flentes. Pariant ſimul diues et pauper: pariāt ſi-
mul mulier diues et mulier pauper: nō attendant quod pari
unt: diſcedant paululum: redeant et cognoſcāt. Ecce diues
nihil intuliſti in hunc mundū: ſed nec auferre hīc aliquid po
tes. Quod dixi de natis: hoc dico de mortuis. Certe qñ caſu
aliquo vetera ſepulchra franguntur: oſſa diuitis agnoſcātur
Ergo diues audi apl̄m: Nihil intulimus in hunc mundum
Agnoſce verum eſt. Sed nec auferre aliq̄d poſſumus. Agno
ſce: et hoc verum eſt. Quid ergo ſequiꝛ? Victū et tegumentū vbi ſ.
habentes: his contenti ſimus. Nam qui volunt diuites fieri
incidūt in tentationē ⁊ deſideria multa et noxia: q̄ mergunt
hominem in interitum et perditionem. Radix eſt eñ omniū
malorum auaricia: quam quidam ſequentes: a fide perraue
runt. Attende quid dimiſerunt. Doles q̄ hoc dimiſerunt: vi-
de quo ſe inſeruerunt doloribꝰ multis. Sed qui? Qui volunt
diuites fieri. Aliud eſt eſſe diuitē: aliud velle diuitē fieri. Di
ues eſt q̄ a diuitibꝰ natus eſt: non qui voluit. Diues eſt: quia
multi hereditates dimiſerunt. Video facultates: nō interro
go voluptates. Hic cupiditas accuſatur: non aurū: non argē
tum: non diuitie: ſed cupiditas. Nam qui volunt diuites fie
ri: vel qui non curant: vel qui non ardent cupiditatibus: non
auaricie facibꝰ accēdunꝛ: ſed diuites ſunt. Audiāt apl̄m: ho-
die lectū eſt Precipe diuitibus huiꝰ mūdi. Precipe. Quid D
Precipe añ oīa nō ſuperbe ſape. Nihil eſt eñi qđ ſic generēt j. Tim. vj.
diuitie: q̄mō ſupbiā. Omne pomū: oē granū: omne frumētū
omne lignū habet vermem ſuum. Et alius eſt vermis mali:
alius piri aliꝰ fabe alius tritici. Vermis diuitiarum ſuper-
bia. Ergo precipe diuitibus huius mundi: nō ſuperbe ſape-
re. Excluſit vitium: non ſuperbe facere. Doceat vſum de eo
quod ſequiꝛ. Neqȝ ſperare in incerto diuitiarū. Qui non ſpe-
rant in incerto diuitiarū: nō ſupbe ſapiunt Qui altū ſapiunt
timeāt. Si timēt: non ſapiunt. Q̄ multi heri diuites: hodie
pauperes. Q̄ multi dormiūt diuites: et venientibus latrō[i]
bus et cuncta auferentibꝰ euigilant pauperes. Ergo nō ſpe
rare in incerto diuitiarum: ſed in deo viuo qui preſtat nobis
omīa abundanter ad fruendū eterna: ad vtendū temporalia
Tēporalia tanqȝ viatoribus: eterna tanqȝ habitatoribꝰ. Tē
poralia: vnde bona faciamꝰ: eterna vñ boni efficiamur. Er-
go hoc faciant diuites: nō ſupbe ſapiant: neqȝ ſperent in īcer
to diuitiarū: ſed in deo viuo q̄ preſtat nobis omīa abundanꝛ
ad fruendū. Hoc faciant. Ex eo aūt quod habent quid faci-
ant? Audi quid. Diuites ſint in operibus bonis: facile tribu vbi ſupra.
ant. Facile: habent eñ vnde. Quare non faciunt? Pauper-
tas: difficultas eſt. Facile tribuant: habent vnde. Cōmuni-
cent: id eſt pares ſuos mortales agnoſcant. Cōmunicent the
ſauriſent ſibi fundamentum bonum in futurum. Non enim
quia dico inquit facile tribuant: cōmunicēt: expoliare illos
volo: nudare illos volo: inanes relinquere volo. Doceo lucrū
cum oſtendo: theſaurizent ſibi. Non enim volo vt pauperes
remaneant. Theſaurizant ſibi. Non vt perdant dico: ſȝ quo
migrent oſtendo. Theſaurizent ſibi fundamentum bonum
in futurum: vt apprehēdant veram vitam. Hec ergo falſa vi
ta eſt: apprehendant veram vitam. Vanitas enim vanitatū Ecc̄s. j.
et omnia vanitas. Que abundantia tanta hominis in omni
labore ſuo: quo ipſe laborat ſub ſole? Apprehendēda ergo ve E
ra vita: migrande ſunt facultates noſtre ad locum vere vite:
vt hoc ibi inueniamus quod hic damꝰ. Mutat illa: qui mu-
tat et nos. Date ergo pauperibus fratres mei. Victum et te j. Tim. vj.
gumentum habentes his contenti ſimus. Nihil diues habȝ
de diuitijs ſuis: niſi quod ab illo poſtulat pauper: victum ⁊
tegumentum. Hinc tu quid plus habes ex omnibus que ha
bes? Accepiſti victum: accepiſti neceſſarium tegumentum
Neceſſarium dico: non inane: non ſuperfluuȝ. Quid plus de
diuitijs tuis capis? Dic mihi? Certe omnia tua ſupflua erūt
Que ſunt tua ſuperflua: ſint pauperibus neceſſaria. Sȝ ego
inq̄t precioſas epulas accipio: precioſis cibis veſcor. Pau-
per quid? Vilibus cibis veſcitur pauper: ego inquit precio-
ſis. Interrogo vos quando fueritis ambo ſatiati: precioſus
cibus ad te intrat: quid fit cum intrauerit? Nonne ſi peculia
ria in ventre haberemus: de omibus cibis precioſis erube-
ſceremus: quibus ſaturatus es? Eſurit pauper: eſurit diues
Saturari querit pauper: ſaturari querit diues. Saturatur
pauper de vilibus cibis: ſaturatur diues de precioſis ci-
bis. Saturitas equalis eſt: poſſeſſio vna eſt: quo ambo vo-
lunt peruenire. Sed ille per compendium: ille circuit. Sed
melius inquit mihi ſapiunt apparata precioſa. Vix faſti- xlj. diſ. non
dioſus ſatiaris Neſcis quomō ſapit: qđ fames accendit. Ne cogantur.

ꝙ ita hoc dixi: vt diuites cogã epulis et cibis pauperũ veſci
Utantur diuites conſuetudine infirmitatis ſue: ſed doleant
aliter ſe non poſſe. Melius em̃ poſſint: ſi aliter poſſint. Si er
go non extollit̃ pauper de mẽdicitate: tu quare extolleris de
infirmitate? Utere cibis electis: precioſis: qꝛ ſic cõſueuiſti
quia nõ aliter potes: quia ſi cõſuetudinẽ mutas egrotas. Cõ
ceditur tibi vtere ſupfluis: da pauperibꝰ neceſſaria: vtere ꝓ
cioſis da paupibꝰ vilia. Expectat a te expectas a deo Expe
ctat ille manũ q̃ facta ẽ ſecũ: expectas tu manũ q̃ fecit te. Sꝫ
non ſolum te fecit: ſed et pauperẽ tecum. Dedit vobis vnã vi
am iſtam vitã. Inueniſtis vos comites: vnã viã ambulaſtis
Ille nihil portat: tu nimiũ oneratus es. Ille nihil ſecũ por:
tat: tu iterũ plus portas ꝙ opus eſt. Oneratꝰ es: da illi de eo
quod habes: ꝛ illũ paſcis: et pondus minuis. Date ergo pau
peribus: rogo: moneo: precipio: iubeo. Quicquid vultis da:
te pauperibus. Nõ em̃ occultabo charitati veſtre: quare hũc
ſermonẽ neceſſe habui vobis promere. Ex quo hic ſumꝰ eũ:
tes ad eccl'iam et redeuntes: pauperes interpellant nos: ꝛ di
cunt vt dicamus vobis vt aliq̃d accipiant a vobis. Nos mo
uerunt loqui vobis: et ſe vident nõ accipere a vobis. Inanit̃
arbitrant̃ nos laborare in vobis. Expectant et aliquid a no:
bis. Damus quantũ habemus: damus ſicut poſſumus. Nũ:
quid tñ ad eorũ neceſſitatẽ implẽdã idonei ſumus? Quia er:
go ad eorũ neceſſitatẽ implendam idonei non ſumus: vl' ad
vos legati ipſorum ſumus. Audiſtis: laudaſtis: deo gratias
Semen accepiſtis: verba reddidiſtis. Laudes iſte vr̃e gra:
uant nos potius et in periculũ mittunt. Toleramus illas et
tremimus inter illas. Tñ fratres mei iſte laudes vr̃e folia
ſunt arborũ: fructus querit̃.

Mat. viij. ¶ De puero Centurionis et verbis eiꝰ indignũ
ſe pꝛſentia dñi iudicãtis in euangelio ſꝫm eundem.
In quo cẽturionis zachei ꝛ gentium fidẽ ex vna
parte cõmendat ꝛ humilitatẽ. phariſei vero ꝛ iu=
deoꝝ ex altera parte dãnat ſuperbiã atqꝫ ĩfideli=
tatem. ꝛ cetera. Sermo. vj.

A Audiuimus cũ euangeliũ legeret̃: fidem noſtram ĩ
humilitate laudari. Ad domũ quippe Centurio:
nis cũ ſe promitteret dñs ieſus iturũ vt puerũ eiꝰ
ſanaret: ille reſpondit. [Non ſum dignus vt ſub te
ctũ meũ intres: ſed tm̃ dic verbo et ſanabitur.] Dicendo ſe in
dignũ: preſtitit dignuꝫ. Non in cuius parietes: ſed in cuius
corꝑ ꝓs intraret. Neqꝫ hoc diceret cũ tanta fide et humilita:
te: niſi iam illũ quẽ timebat intrare domũ ſuã corde geſtaret
Nam non erat magna felicitas: ſi dñs ieſus intraret in pa:
rietes eius: et nõ eſſet in pectore eius. Magiſter quippe hu:
Luce. vij. militatis ꝛ verbo et exemplo diſcubuit: et in domo cuiuſdã
phariſei ſupbi noĩe ſymonis. Et ſi in domo eius recũberet:
non erat in corde eius vbi caput filius homĩs reclinaret. Ita
em̃ quendã ſuperbũ quantũ intelligitur ex verbis ipſius dñi
Mat. viij. vltro ſe ire cupientẽ a ſuo diſcipulatu reuocauit. Sequar te
Luce. ix dñe quocunqꝫ ieris. Et dñs in corde eiꝰ inuiſibilia videns.
Uulpes inquit foueas habẽt: et volatilia celi nidos: filiꝰ aũt
hominis non habet vbi caput ſuũ reclinet. Hoc eſt habitant
in te inſidie ſicut vulpes: habitat ſuperbia ſicut celi volatilia
filius aũt homĩs ſimplex contra inſidias: humilis cõtra ſup
biã: nõ habet vbi caput ſuũ reclinet. Et ipſa reclinatio capitꝭ
nõ erectio: humilitatis magiſtra. Reuocat ergo iſtum ire cu
pientem: trahit alterũ recuſantẽ. Eodẽ quippe loco ait cui:
Mat. viij. dam. Sequere me. Et ille. Sequor dñe: ſꝫ ſine me primo ire
et ſepelire patrẽ meũ. Pie quidẽ excuſauit: et iõ dignior cu:
ius excuſatio remoueret̃: vocatio firmaretur. Piũ erat qđ
volebat facere: ſed docuit magiſter quid debuiſſet prepone:
re. Uolebat em̃ eum eſſe viui verbi predicatorem: ad facien
dos victuros. Erant aũt alij per quos illa neceſſitas imple:
Ubi ſupra retur. Sine inquit mortuos ſepelire mortuos ſuos. Infide:
les cadauer qñ ſepeliunt: mortui mortuuꝫ ſepeliunt. Illius
corpus animã perdidit: illoꝝ aĩa deum. Sicut em̃ anima eſt
vita corporis: ſic vita anime deus. Sic expirat corpus cum
animã emittit: ita expirat anima cum deũ amittit. Deꝰ amiſ
ſus: mors anime. Anima emiſſa mors corpis. Mors corpo:
Luce. vij. ris neceſſaria: mors anime volũtaria. Diſcũbebat ergo dñs
in domo cuiuſdã phariſei ſupbi. In domo eius erat: vt dixi:
et in pectore eius non erat. In huius vero centurionis do:
mũ nõ intrauit: et pectus poſſedit. Zacheus vero dñm ꝛ do Luce. xix.
mo ſuſcepit et animo. Huius tñ fides in humilitate laudat̃.
Dixit em̃. Non ſum dignus vt ſub tectũ meũ intres. [Et dñs B
Amen dico vobis: nõ inueni tantã fidem in iſrael] ſꝫm carnẽ
Nam ꝛ iſte iam iſraelites erat ſꝫm ſpiritum Uenerat dñs ad
iſraelẽ carnalẽ id ẽ ad iudeos: ibi primũ querere oues perdi
tas: in quo populo ꝛ de quo populo etiã corpus aſſumpſerat:
Non ibi inuenit tantã fidẽ: ipſe dicit: Poſſumꝰ nos metiri
fidẽ hominũ ſicut homĩes? Ille qui interiora cernebat: ille
quẽ nemo fallebat ꝓhibuit teſtimoniũ cordis hoĩs: audiẽs
verba hũilitatꝭ: ꝓnũcians ſentẽtiam ſanitatis Unde autem
hoc ꝓſumpſit? [Et ego inquit hõ ſum ſub ptãte conſtitutus:
habens ſub me milites: ꝛ dico huic vade ꝛ vadit: et alio ve:
ni ꝛ venit: ꝛ ſeruo meo fac hoc et facit.] Poteſtas ſum q̃buſ:
dam ſub me poſitis: ſub poteſtate quadam ſup me. Si ergo
ego inquit homo ſub poteſtate: iubendi habeo poteſtatem:
quid tu poſſis cui omẽs ſeruiunt poteſtates? Erat autẽ iſte
de gentibus: erat quippe centurio. Iã iudea gens habebat
militẽ: habebat romanũ imperiũ. Ibi iſte militem agebat:
quantũ agere centurio poterat. Et habens poteſtatem ꝛ ſub
poteſtate: ſubditꝰ obediẽs: ſubditos regens. Dñs aũt qđ in
tendat precipue neceſſario charitas veſtra: ꝙuis in populo
iudaico eſſꝫ: iã ꝓnunciabat eccleſiã toto orbe frarũ futurã ĩ
q̃ erat miſſurꝰ apl'os. Ipſe a gẽtibꝰ ñ viſus ꝛ credit̃ a iudeis
viſꝰ ꝛ occiſus. Quõ ei domũ huiꝰ dñs corꝑe nõ ĩtrauit: ꝛ eiꝰ
tamẽ fidẽ atqꝫ ipſam domũ abſens corpore: preſens maieſta:
te ſanauit: ſic et idẽ dñs in ſolo iudeo ppl'o corpore fuit: apđ
alias gentes nec de virgĩe natus eſt: nec paſſus eſt: nec pedi:
bus ambulauit: nec humana ꝑtulit: nec diuina mirabilia fe:
cit. Nihil horũ in ceteris gentibus: et tñ de illo impletuꝫ eſt
quod q̃dem dictum erat. Populus quẽ non cognoui ſeruiuit pſ. xvij.
mihi. Quomodo ſi nõ cognouit? In auditu auris obediuit
mihi Iudea gẽs cognouit ꝛ crucifixit. orbis terraꝝ audiuit
et credidit. Hãc quodammõ abſentiam corꝑis ſui et preſen:
tiam ꝟtutis ſue in oĩbꝰ gentibus. et in illa muliere ſignifica:
uit que fimbriam veſtimẽti eiꝰ tetigerat. cum req̃rit dicens:
Quis me tetigit? Tanquã abſens req̃rit: tanqꝫ ꝓſens ſanat. Luc. viij.
Turbe te inquiunt diſcipuli cõprimunt: et dicis quis me teti:
git? Quaſi em̃ ſic ambularet vt a nullo prorſus corpore tan:
geretur: ita dixit. Quis me tetigit? Et illi. Turbe te compri
munt. Et tanqꝫ diceret dñs: tangentẽ quero non prementẽ.
Sic etiã nũc eſt corpus eius: id eſt eccl'ia eius. Tangit eã fi:
des paucorũ: premit eã turba multorũ. Corpus em̃ xp̃i eſſe
eccl'iam tanqꝫ filij eius audiſtis: et ſi vultis ipſi eſtis. Apoſto
lus multis locis hoc dicit. Pro corpore inquit eius q̃ eſt ec: Col. j.
cleſia. Et iterũ. Uos aũt eſtis corpus xp̃i et mẽbra. Si ergo j. Cor. xij.
eius corpus ſumus: qđ tunc corpus eius in turba patiebat̃:
hoc patitur eccl'ia ipſius. A turbis premit̃: a paucis tãgitur.
Caro em̃ premit: fides tangit. Erigite quippe oculos obſe:
cro vos: qui habetis vñ videatis. Habetis em̃ quod videatꝭ
Erigite oculos fidei: tãgite extremã fimbriã veſtimẽti: ſuf:
ficiat ad ſalutẽ. Uidete qđ audiſtis ex euãgelio tunc futurũ
nũc preſens eſt. Iõ inquit dico vobis ꝓpter laudatã centuri
onis fidẽ tanqꝫ alienigene carne: domeſtici corde. Propte: C
rea inquit: multi ab oriente et occidente venient. Non oẽs ſꝫ
multi: tamen ipſi ab oriente ꝛ occidẽte: iſtis partibus duabꝰ
totus orbis deſignat̃. [Multi ab oriente et occidente veniẽt
et recumbent cum abraam et iſaac ꝛ iacob in regno celorum:
filij aũt regni eijcient̃ ĩ tenebras exteriores.] Filij regni: iu:
dei ſcꝫ. Unñ filij regni? Quia legẽ acceperunt ad quos ꝓphe
miſſi ſunt: apud quos templum et ſacerdotiũ fuit: q̃ celebra:
bãt figuras oĩm futuroꝝ. Quaꝝ em̃ rerũ figuras celebraue:
rũt: preſentiã nõ cognouerũt. [Filij] ergo [regni ibũt inquit
in tenebras exteriores: ibi erit ploratus et ſtridor dentium]
Uidemus iudeos reprobatos: videmꝰ xp̃ianos ab oriẽte ꝛ
occidente vocatos ad quoddã conuiuiũ celeſte: vt recũbãt
cũ abraã: iſaac et iacob: vbi panis iuſticia: vbi potꝰ ſapiẽtia
Attẽdite ergo fratres. Hoc ei eſtis: ex hoc ppl'o eſtis: iã tũc
predicato: nũc preſentato. De his vtiqꝫ eſtis q̃ vocati ſunt ab
oriente ꝛ occidẽte recũbere ĩ regno celoꝝ: nõ in tẽplis idolo
rũ. Eſtote ergo corpus xp̃i: nõ preſſura corꝑis xp̃i. Habetis
veſtimẽti fimbriã quã tãgatꝭ: vt a ꝓfluuio ſãguis. i. a carna:
liũ voluptatũ fluxu ſanemi. Habetꝭ inqꝫ veſtimẽti fimbriã quã

tangatis. Veſtem putate apoſtolos: ſub textura vnitatis ad
herentes lateribus chriſti. In his apoſtolis erat tanq̃ fim-
j.Cor.xv. bria minimus et nouiſſimus paulus: ipſo dicente. Ego ſum
minimus apoſtolorum. In veſte nouiſſimũ et minimũ fim-
bria eſt. Fimbria cum contẽptu aſpicitur: ſed cum ſalute tan
j.Cor.iiij. gitur. Uſq̃ ad hanc horam: ⁊ eſurimus et ſitimus et nudi ſu
mus: et colaphizamur. Quid tam extremum? quid tam con-
temptibile? Tange ſi fluxũ ſanguinis pateris: exiet virtus
de illo cuius veſtis eſt: ⁊ ſanabit te. Fimbria modo tangẽda
j.Cor.viij. proponebatur quando ex eodem apoſtolo legebat̃. Si enim
quis viderit eũ qui habet ſcientiã in idolio recumbentem:
nonne cõſcientia eius cum ſit infirma edificabit̃ ad mandu-
candum idolothita? Et peribit infirmus in tua ſcientia fra-
ter: propter quẽ xp̄s mortuus eſt? Quõ putatis decipi poſſe
ſimulachris homines: q̃ a chriſtianis honorari putant̃? No
uit inquit deus cor meũ: ſed frater tuus non nouit cor tuum.
Si infirmus es: caue maiorẽ egritudinem. Si infirmus es:
cura infirmitatem fratris. Qui vidẽt iſta edificantur ad ido
lia: vt nõ tm̃ ibi manducare ſed et ſacrificare deſiderent. Ec-
ce perit infirmus in tua cõſcientia frater. Audi frater. Si cõ
temnebas infirmum: etiam fratrem contẽnis. Expergiſce-
re. Quid in ip̄m xp̄m peccas? Attende enĩ q̃ nullo pacto poſ
ſis contẽnere. Sic autem peccantes inquit in fratres et per-
cutientes conſcientiã eorum infirmam: in xp̄m peccatis. Eãt
nunc qui iſta contẽnunt: et recumbant in idolio: nonne erunt
prementes non tangentes? Et cum recubuerint in idolio ve-
niant et impleant eccleſiam: nõ ſalutem accepturi: ſed preſſu
D ram facturi. Sed timeo inquies: ne offendam maiorem. Ti
me prorſus ne offendas maiorem: et nõ offendis deũ. Quid
enim times: ne offendas maiorem? Vide ne forte maior ſit
iſto quem times offendere. Maiorem certe noli offendere:
Hec tibi regula proponitur. Nonne manifeſtum eũ minime
offendendum: qui maior eſt ceteris? Diſcute nunc maiores
tuos. Primi tibi ſunt pater et mater. Si recte educantes: ſi
in xp̄m nutrientes: audiendi in omnibus: obtemperandum
eis in omni iuſſione contra maiorem ſi nihil iubeant et ſerui
atur illis. Quis eſt inquis maior eo qui me genuit? An ille q̃
te ip̄m creauit? Generat em̃ homo: creauit deus. Unde gene
rat homo neſcit: quid generaturus ſit neſcit. Ille q̃ te vidit vt
faceret anteq̃ eſſet quẽ fecit: certe maior eſt patre tuo. Ma-
ior ſit patria et ipſis parentibus tuis: vt quicq̃d iuſſerint pa-
rentes contra patriã non audiantur: et quicquid iuſſerit pa
tria cõtra deum: non audiat̃. Si enim ſanari vis: ſi poſt flu-
xum ſanguinis: ſi poſt .xij. annos in illo morbo: ſi poſt ꝯſum-
mata om̃ia in medicis ⁊ non recepta ſanitate aliquando vis
ſana fieri o mulier: quam alloquor in typo eccl'ie: iubet illud
pater tuus: et illud iubet populus tuus. Sed dicit tibi dñs
tuus. Obliuiſcere populum tuũ: et domũ patris tui. Quo bo
Ps.xliiij. no: quo fructu: qua mercede? Qm̃ cõcupiuit inquit rex deco
rem tuum. Concupiuit quod fecit: qm̃ vt pulchrã faceret fe-
dam amauit. Pro infideli et feda ſanguinem fudit: fidelem
ac pulchram reddidit: dona ſua in te amauit. Quid em̃ ſpon-
ſo tuo contuliſti? Quid in dotem a priore patre et priore po-
pulo accepiſti? Nonne luxurias et pannos peccatorũ. Abie
cit pannos tuos: diſcidit ciliciũ tuũ: miſertus eſt vt ornaret:
j.Cor.viij. ornauit vt amaret. Quid plura fratres xp̄iani? Audiſtis q̃
peccantes in fratres et percutientes conſcientiã eorũ infir-
mam: in xp̄m peccatis. Nolite contẽnere ſi non vultis deleri
de libro vite. Ediu conamur luculente et delectabiliter vo
bis dicere: q̃ dolor noſter cogit quõcunq̃ dicere ⁊ tacere nõ
permittit? Quicunq̃ voluerit iſta contẽnere in xp̄m peccãt
videant quid agãt. Paganos reliquos colligi volum⁹. La
pides eſtis in via: venire volentes offendunt et redeunt. Di-
cunt em̃ in cordib⁹ ſuis. Quare nos relinquam⁹ deos: quos
xp̄iani ipſi nobiſcum colunt? Abſit a me inquis: vt ego deos
gentiũ colam. Noui: intelligo: credo. Quid facis de conſciẽ
tia infirmi quã percutis? Quid facis de precioſo? Si cõtem
Ubi.s. nis quod emptũ eſt: vide quanti emptũ eſt. Peribit inquit ĩ
firmus in tua ſcientia quã te dicis habere vt ſcias quia nihil
eſt idolũ: et animo cogites deũ: et ſic recũbas in idolio. In
hac ſcientia perit infirmus. Et ne contemnas infirmũ addi
E dit. Propter quẽ xp̄s mortuus eſt. Quẽ vis contẽnere preci
um eius attende: ⁊ cum morte xp̄i totũ mundũ appende. Et
ne adhuc te putares in infirmũ peccare et leue duceres pec-

catum ac paruipenderes. In xp̄m inquit peccatis. Solent em̃
homines dicere. In hoĩem pecco: nunquid in deũ? Negas
deũ xp̄m. Audes negare xp̄m deũ? An aliquid in idolio cũ
recumberes didiciſti? Nõ admittit iſtã doctrinã xp̄i doctri
na. Quere vbi didiceris xp̄m nõ eſſe deũ. Pagani hoc ſolẽt
dicere. Vides quid faciũt menſe male? Vides quõ corrum- j.Cori.xv.
pũt mores bonos: colloquia mala? Tu ibi de euangelio loq̃
non potes: et de idolis loquentes audis. Amittis ibi q̃ xp̄s
deus ẽ. Et qđ ibi bibis: in eccl'ia vomis. Forte hic audes lo-
qui: forte inter turbas audes murmurare. Nunq̃d xp̄s nõ
homo fuit? Nõne crucifixus eſt? A paganis hoc didiciſti: ſa
lutẽ perdidiſti: fimbriã nõ tetigiſti. Tange et in hoc fimbriã
recipe ſalutẽ: ſicut eã te tãgere docuim⁹ in eo qđ ſcriptũ eſt.
Qui viderit fratrẽ in idolio recũbentẽ. Tange illã de diui- j.Cor.viij.
nitate xp̄i. Et de iudeis dicebat eadẽ fimbria. Quorũ p̄res Rom.ix.
ex quibus xp̄s ſcđm carnẽ: qui eſt ſup omnia deus benedict⁹ ĩ
ſecula. Ecce in quẽ veruz deũ peccas: dum diſcumbis apud
deos falſos. Non eſt inquit deus: q: geniũ eſt chartaginis: q̃
ſi ſi mars aut mercurius eſſet: deus eſſet. Sz quõ ab ipſis ha
beatur attende: nõ quid ſit. Nam et ego tecũ ſcio: quia lapis
eſt. Si geniũ ornamentum ẽ aliquod: ciues carthaginis bñ
viuãt: ⁊ ipſi erũt geniũ carthaginis. Si aũt geniũ demoniũ ẽ
audiſti et ibi Que ĩmolãt gentes demonib⁹ ĩmolãt: ⁊ nõ deo
Nolo vos ſocios fieri demonioꝝ. Nouim⁹ q: ñ ẽ de⁹: vtinã ⁊ j.Cori.x.
illi ſic norint. Sed ꝓpter eos q̃ hoc nõ norint infirmos: nõ dz
percuti conſcientia ipſorum. Hoc monet ap̄ls. Nam et illi q̃
numẽ habeant et pro numine accipiant illã ſtatuã: ara teſta-
tur. Quid illic faciat ara: ſi illud nõ habetur pro numine? Ne
mo mihi dicat. Nõ eſt numẽ: non eſt deus. Iam dixi: vtinaz
ſic ipſi norint hoc: quõ nouim⁹ oẽs nos. Sed quid. Habeant
pro qua re habeãt: qđ ibi faciat: ara illa teſtat̃. Conuicit om-
nium colentiũ mentes: non conuincat recumbentes: ſed non
premant̃ xp̄iani: ſi premunt̃ pagani. Corpus xp̄i eſt. Nõne
hoc dicebamus: quia corpus xp̄i premebat̃ et tangebatur?
Tolerabat prementes: querebat tangentes: atq̃ vtinã frẽs
a paganis premat̃ corpus chriſti: a quibus premi ſolet: xp̄ia
ni non premant corpus xp̄i: Fratres: ad nos pertinet vobis
dicere: ad nos pertinet xp̄ianis loqui. Quid eĩ mihi de his j.Cori.v.
qui foris ſunt iudicare? Ipſe ap̄ls ait. Illos alloquimur ali-
ter: tanq̃ infirmos. Blandiendũ eſt illis vt audiant veritatẽ F
in vobis ſecanda putredo eſt. Si queritis vnde vincant̃ pa-
gani: vnde illuminent̃: vnde ad ſalutẽ vocẽtur: deſerite oẽs
ſolẽnitates eorum: deſerite nugas ipſorum: et ſi non conſenti
unt veritati noſtre: erubeſcunt paucitatis ſue. Bonus ſi fuerit
qui tibi preeſt: nutritor tuus eſt. Malus ſi fuerit: tẽtator tu⁹
eſt: et nutrimenta libenter accipe: et in tentatione approba-
re. Eſto aurum. attende mundũ iſtum tanq̃ fornacẽ aurifici
In vno anguſto loco tria ſũt: aurũ: palea: ignis. Ad illa duo
ignis apponit̃: palea vritur: auꝝ purgat̃. Ceſſit quis neſcio
minis et adductus eſt ad idoliũ. Ue mihi quia paleam plan
go: cinerem video. Non ceſſit minis: non ceſſit terrorib⁹: ad
ductus ad iudicem ſtetit in cõfeſſione ſua: non eſt flexus ad
idoliũ. Quid facit flamma? Nõne auꝝ purgat? State ĩ dño
fratres: potẽtior eſt q̃ vocauit vos: minas impioꝝ ne timue-
ritis: inimicos patimini. Habetis pro quib⁹ oretis. Pror-
ſus nõ vos terreant. Hec eſt ſanitas: haurite hinc in iſto ꝯui-
uio: hic bibite vnde ſatiemini: nõ illic vnde inſaniatis. Sta-
te in dño. Aurũ eritis: argentei eſtis. Iſta ſimilitudo non a
nobis eſt: de diuina ſcriptura eſt. Legiſtis: audiſtis. Sicut ĩ
fornace aurũ probauit illos: et ſicut holocauſti hoſtiã acce- Sap.iij.
pit illos. Ecce quid eritis ad theſauros dei? Eſtote diuites
de deo non eum facturi diuitem: ſed de illo futuri diuites.
Impleat vos: aliud nõ admittatis ad cor veſtrũ. Nunquid
in ſuperbiã vos erigim⁹: aut dicim⁹ vobis vt aduerſus pote
ſtates ordinatas contẽptores ſitis? Non hoc dicimus. Qui
et hinc egrotatis: tangite et hinc fimbriã illã veſtimẽti. Ipſe
dicit apoſtolus. Oĩs anima poteſtatibus ſublimiorib⁹ ſub- Rom.xiij.
dita ſit: nõ eſt ei p̄tãs niſi a deo. Que aũt ſũt: a deo ordinate
ſunt. Qui em̃ reſiſtit poteſtati: dei ordinationi reſiſtit. Sed xj.q.iij.q̃
quid ſi illud iubeat quod non debeas facere? Hic ſane con- reſiſtit.
temne poteſtatẽ. Timendo poteſtatẽ ipſos humanarũ reruz
gradus aduertite. Si aliquid iuſſerit curator: nõne faciẽdũ
eſt? Tamẽ ſi contra ꝓconſul iubeat: non vtiq̃ contemnis po
teſtatẽ: ſed eligis maiori ſeruire. Nec hinc debet minor ira

ſci:ſi maior prelata eſt. Rurſum ſi aliquid ipſe proconſul iu=
beat:et aliud iubeat imperator:nunquid dubitat in illo con
temptu illi eſſe ſeruiendum? Ergo ſi aliud imperator et ali=
ud deus:quid iudicatis? Solue tributū:eſto mihi in obſeq=
um. Recte:ſed non in idolio. In idolio prohibet. Quis pro=
hibet? Maior poteſtas. Da veniā:tu carcerem:ille gehennā
G minatur. Hinc iam tibi aſſumenda eſt fides tua tanq̄ ſcutū ī
Ephe.vj. quo poſſis omnia ignita iacula inimici extinguere. Sed in=
ſidiat contra te potens:acuit nouaculā vnde capillos radat
nō vnde caput incidat. Quod dixi modo:audiſtis ī pſalmo.
Pſalm.lj. Sicut nouacula acuta feciſti dolū Quare dolū potentis ma
le nouacule comparauit? Quia non admittitur niſi ad ſu=
perflua noſtra. Sicut capilli in corpore noſtro tanq̄ ſuper=
flui videntur et ſine detrimento carnis raduntur:ſic quicq̄d
poteſt tibi facere iratus potens:inter ſuperflua tua numera.
Tollit paupertatē tuam:nūquid tollit diuitias tuas? Pau
pertas tua: diuitie tue in corde tuo. Sup̄flua tua potuit tol=
lere:damno potuit afficere:permiſſus et vſq̄ ad ledendum
corpus. Etiā iſta vita cogitantibus aliam vitam:iſta inquā
vita inter ſuperflua deputanda eſt. Nam et martyres cōtem
pſerunt illam. Non vitam perdiderunt:ſed vitam acquiſie=
runt. Certi eſtote fratres inimicos non amitti aduerſus infi=
deles:niſi quantum prodeſt temptandis et probandis fide=
libus. Certi eſtote fratres:nemo aliud dicat. Omneꝫ curam
veſtram ſuper dominū mittite:prorſus vos ip̄os totos p̄ijci
te in eum. Non ſe ſubducit vt cadatis:ille qui nos creauit: et
Math.x. de ip̄is capillis noſtris ſecuritatem nobis dedit. Amē dico
vobis inquit: et capilli capitis veſtri numerati ſunt. Capil=
li noſtri numerati ſunt deo:quāto magis mores noſtri:cui no
ti ſunt ſicut capilli noſtri? Videte:quia minima non contem
nit deus. Nam ſi contemneret:nec crearet. Nam et capillos
noſtros ipſe vtiq̄ creauit:et numeratos habet. Sed mō cum
Luce.xxj. ſunt inquis:forte peribunt:et hinc audi vocem eius. Amē di
co vobis:capillus capitis veſtri nō p̄ibit. Quid times homi
nem:homo in ſinu dei poſitus? Tu de illius ſinu noli cade=
re:quicquid ibi paſſus fueris:ad ſalutē valebit:non ad per=
niciem. Laniatus membrorum martyres pertulerunt: et ti=
ment xp̄iani iniurias temporū xp̄ianorum? Qui tibi facit in
iuriam modo:timens facit. Non dicit aperte veni ad idoliū
nō dicit aperte veni ad aras meas:ibi ꝯuiuare. Et ſi dixerit
et nolueris:hoc conqueratur:hoc in poſtulationē:hoc in q̄ri
moniā deponat. Noluit venire ad aras meas: noluit venire
ad templū q̄d veneror. Hoc dicat. Non audet dicere:ſed alia
machinatur doloſe. Para capillos:nouaculā acuit: ablatu=
rus eſt ſuperflua tua:raſurus quicq̄d relicturus es. Tollat.
quicq̄d permanebit ſi pōt. Quid tulit potens nocens? Quid
magnum tulit? Quod fur: quod effractor: vt multum ſeuiat
quod latro. Si et ad ip̄m corpus occidendum permiſſus fue
rit:quid tollit niſi quod latro? Honoraui cum dixi latro. Nā
qualiſcunq̄ latro:homo eſt. Quod febris:quod ſcorpius:q̄d
fungus malus. Iſta tota potentia ſeuientiū eſt:facere quod
fungus. Manducāt homines fungum malum:et moriūtur
Ecce in qua fragilitate eſt vita humana:quā quandoq̄ reli=
cturus es:noli pro illa ſic pugnare vt tu reliquaris. Via nr̄a
xp̄s eſt:xp̄m attende. Pati venit:ſed et glorificari. Contem
ni:ſed etiā exaltari. Mori:ſed etiam reſurgere. Opus te ter=
ret:mercedē vide. Quare vis peruenire delicatus ad eā rem
ad quā nō perducit niſi labor? Sed times ne perdas argen=
tū tuum:quia ad argentū tuū cum magno labore perueniſti.
☞ Si ad argētū tuū quod quādoq̄ vl' moriēs amiſſurus es nō
perueniſti ſine labore:ad vitam eternā ſine labore vis perue
nire? Charior ſit tibi illa ad quam poſt omnes labores ſic p̄=
uenies vt nunq̄ amittas. Si hoc tibi charuꝫ eſt ad quā poſt
omnes labores ſic perueniſti vt aliq̄n amiſſurus ſis: quanto
H magis illa perpetua deſiderare debemus? Verbis ip̄orum
ne credatis:nec timeatis:hoſtes nos dicunt idolorū ſuorꝫ.
Sic preſtet deus et det om̄ia ī poteſtate:quomō dedit quod
fractum eſt. Hoc enī dicimus charitati veſtre ne faciatꝭ iſta
quando in poteſtate veſtra non eſt vt faciatis illud. Prauo=
rum hominum eſt:furioſorum:circuncellionū:et vbi poteſta
tem non habent ſeuire:et velle mori. Properant ſine cauſa.
Audiſtis que vobis legimus:omnes qui nuper in mapalibꝰ
Deut.vij. affuiſtis. Cum data vobis fuerit terra in poteſtatem (Priꝰ
et.xij. ait in poteſtatem:et ſic dixit que facienda ſunt) Aras eorꝫ
inquit deſtruetis:lucos eorū cōminuetis:et om̄es titulos
eorum confringetis. Cum acceperitis poteſtatē hoc facite:
vbi nobis non eſt data poteſtas non facimus: vbi data ē non
pretermittimus. Multi pagani habent iſtas abominatiōes
in fundis ſuis:nunquid accedimꝰ ꝛ cōfringimus? Prius eī
agimus: vt idola in eorū corde frāgamus. Quando chriſtia=
ni et ipſi facti fuerint:aut inuitant nos ad tam bonum opus:
aut preueniūt nos:modo orandū eſt pro illis:nō iraſcenduꝫ
illis. Si mouet dolor magnꝰ:aduerſus xp̄ianos mouet : ad=
uerſus fratres noſtros mouet:qui ſic volunt intrare in eccle=
ſiam vt hic corpus habeāt:alibi cor. Totus intꝰ eſſe debꝫ
Si intus eſt quod videt homo:quare foris eſt quod videt de
us? Sciatis autē chariſſimi murmura eorꝫ coniungere ſe=
cum hereticis:cum iudeis. Heretici:iudei et pagani vnita=
tem fecerunt contra vnitatē:quia contigit vt quibuſdā locis
diſciplinam acciperēt iudei propter improbitates ſuas:cri=
minant et ſuſpicantur aut fingunt:quia talia de illis ſemper
queramus:quia contigit vt alicubi heretici penas darēt le= ij. Retra=
gibus pro impietate et furore violentiarū ſuarū:iam nos di= cta.v.
cunt per om̄ia querere aliquā incōmoditatē ip̄orum ad per
niciem. Rurſus quia cōtra paganos placuit vt leges ferren
tur:immo pro paganis ſi ſapiant. Sicut enim pueris īſenſa=
tis ad lutū ludentibus et manus coinquinantibus pedago=
gus cum venit ſeuerus:lutum de manu excutit:codicē por=
rigit:ita voluit deus per principes ſubditos ſibi terrere cor
da inſenſata puerilia: vt abijciant lutum de manibus ꝛ aliq̄d
vtile faciant. Quid eſt vtile de manibꝰ? Frange eſurienti pa Eſa.lviij.
nem tuum:et egenū ſine tecto induc in domū tuā. Et tn̄ pue=
ri euadunt ab oculis pedagogi et redeūt ad lutum furtim:et
q̄n inueniunt abſcondūt manus ne videantur. Quia ergo vo
luit deus:putant nos vbicunq̄ querere idola: que cū inuene
rimus in omnibus locis frangere. Quare? Non ante nos ſūt
loca in quibus ſunt? Aut vere ignoramus vbi ſint iſta? Et tn̄
non facimꝰ:quia non dedit in poteſtatem deus. Quādo deꝰ
in poteſtatē:q̄n xp̄ianus erit cuius res eſt:modo factū volu=
it cuius res eſt. Si nollet ip̄m locum dare eccl'ie:et tantū iu=
beret in re ſua:non rem idola puto:q2 deberet ſumma deuoti
one fieri a chriſtianis:adiuuaret abſēs. Xp̄iana anima que
de terra vult deo gratias agere:non vult ibi aliquid eſſe ī cō
tumeliā dei. Huc accedit:quia eccleſia dedit ipſa loca:et in
re eccleſie idola futura erant. Fratres:ecce quid diſplicet pa
ganis? Parum eſt illis quia de villis ipſorum non illa tolli=
mus:non illa frangimus et noſtris volunt ea ſeruari. Cōtra
idola predicamus:de cordibꝰ illa tollimus:ſumus perſecu=
tores idolorum. Profitemur. Nunquid ſeruatores? Nō fa=
cio vbi non poſſum:non facio vbi conqueretur dn̄s rei. Vbi
aūt vult fieri et gratias agit:reus ero ſi non fecero.

❡ De tribus quorum vnus dixit. Domine ſequar te quocunq̄ ieris et reprobatus eſt. Alius non audebat et excitatus eſt. Tertius differebat et culpatus eſt. Sermo.vij.

DE hoc capitulo euangelij q̄d dn̄s donauit audi= A
te. Lectū eſt enī dn̄m ieſum differenter egiſſe:cuꝫ
obtulit ſe vnus vt eum ſequeretur ꝛ reprobatus ē
alius non audebat ꝛ excitatus eſt:tertius differe
bat ꝛ culpatꝰ eſt. Qui enī dixit [Dn̄e ſequar te quocunq̄ ierꝭ] Mat.viij.
Quid tam promptū:quid tam impigrū:quid tam paratum Luce.ix.
et quid ad tātum bonum aptiſſimū:ſequi dominū quocunq̄
ieris? Miraris hodie quid eſt hoc: q̄ magiſtro bono dn̄o ie=
ſu xp̄o inuitante diſcipulos quibus daret regnum celorū:di
ſplicuit tam paratum. Sed quia talis magiſter erat q̄ futura
preuiderit:intelligimus fratres iſtum hominē ſi ſequeretur
xp̄m:ſua queſituꝝ fuiſſe nō q̄ ieſu xp̄i. Ipſe enī dixit. Nō oīs Phil.ij.
qui dicit mihi dn̄e dn̄e:intrabit in regnū celorum. Et iſte de Mat.vij.
ip̄is fuit:nec ſic ipſe nouerat quomodo inſpiciebat. Nam ſi
iam ſe factū eſſe ſperabat:ſi iam doloſum et inſidioſum ſe no
uerat:cui loqueretur non nouerat. Ipſe eſt enī de quo euāge
liſta ait. Non opus habebat vt quiſq̄ ei teſtimonium perhi= Joh.ij.
beret de homine. Ipſe enī ſciebat q̄d eſſet in hoīe. Quid ergo
reſpōdit? [Vulpes foueas habēt et volatilia celi nidos filiꝰ Mat.viij.
aūt hoīs nō hꝫ vbi caput reclinet.] Sꝫ vbi nō hꝫ? In fide tua
Vulpes enī foueas habēt in corde tuo:quia doloſus es. Vo=
latilia celi habent nidos in corde tuo:elatus es. Doloſus et

elatus: nõ me ſequeris. Quõ doloſus ſequit̃ ſimplicitatem?
Et alterũ cõtinuo tacentẽ et nihil dicentẽ: nihil promitten-
tem. [Sequere me.] Quantũ mali in illo: tantum boni vide-
bat in iſto: Sequere me dicis nolenti. Ecce habes hominez
paratum. Sequor te quocunq̃ ieris: et tu dicis nolenti. Se-
quere me? Iſtum ĩquit declino: qui video ibi foueas: video
nidos. Quid ergo moleſtus es huic: quem prouocas et excu
ſat? Ecce iam compellis et non venit: hortaris et non ſequit̃
Quid eñ dicit. [Ibo prius ſepelire patrem meũ] Fides cor
dis eius dñoſe oſtendebat: ſed pietas differebat. Dñs autez
xp̃s quãdo parat homĩes euangelio: nullã excuſationẽ vult
interponi carnalis huius tẽporaliſq̃ pietatis. Eſt quidem:
et lex dei habet: et ip̃e dñs arguit iudeos: quia diſtribuebãt
Ephe. vj. ip̃m mandatũ dei. Et paulus apoſtolus in ep̃la ſua poſuit ⁊
dixit. Hoc eſt mandatũ primũ in repromiſſione. Honora pa-
trem tuũ et matrem tuam: deus vtiq̃ dixit. Volebat eñ iſte
iuuenis obtemperare deo et ſepelire patrem ſuũ: ſed eſt loc⁹
et eſt tempus et eſt res: qui huic rei: huic tempori: huic loco
ſeruiat. Honorandus eſt pater: ſed obediendũ deo eſt. Amã
dus eſt generator: ſed preponendus eſt creator. Ego inquit
ad euangelium te voco: ad aliud opus mihi neceſſarius es.
Maius eſt hoc: q̃ quod vis facere. [Sine mortuos ſepelire
mortuos ſuos.] Pater tuus mortuus eſt: ſunt alij mortui
qui ſepeliant mortuos. Mortui ſepelientes mortuos qui ſũt
Poteſt ne mortuus a mortuis ſepeliri? Quomodo ĩuolũt:
B ſi mortui ſunt? Quomõ plangunt: ſi mortui ſũt? Et inuoluũt
Canti. ij. et plangunt: et mortui ſunt: quia infideles ſunt. Docuit nos
quod ſcriptum eſt in cantico canticorũ dicente eccleſia. Or-
dinate in me charitatem. Quid eſt ordinate ĩ me charitatẽ?
Facite gradus: et cuicunq̃ debetur reſtituite. Nolite anteri
ora poſterioribus ſubdere. Amate parentes: ſed preponi-
ij. Macha te deum parentibus. Attendite matrem machabeorũ. Filij
be. vij. inquit: neſcio quomõ apparuiſtis in ventre. Concipere vos
potui: parere potui: formare vos non potui. Illum ergo au-
dite: illum mihi preponite. Nolite attẽdere: ne ſine vobis re
maneã. Precepit: et ſecuti ſunt. Quod docuit mater filios:
hoc docebat dñs ieſus xp̃s iſtũ cui dicebat: ſequere me. Or
nunc alius diſcipulus miſit ſe in medio cui nemo aliquid di
Luce. ix. xit. [Proſequar te dñe] ait [ſed vado primum renunciare
his qui in domo ſunt.] Credo hic ſenſus eſt. Nunciem meis
ne forte quomodo fieri ſolet querant me. [Et dñs. Nemo po
nens manum ſuper aratrum et reſpiciens retro: aptus eſt re-
gno celorum.] Vocat te oriens: ⁊ tu attendis occidentẽ. In
hoc capitulo hoc diſcimus: q̃m quos voluit dñs: hos elegit.
Eligit aũt ſicut dicit apoſtolus: et ſm ſuam gratiam: et ſm
Rom. xj. illorum iuſticiã. Talia eñ ſunt verba ap̃li. Attendite inquit
quid dicit helias. Dñe: prophetas tuos occiderunt: altaria
tua euerterũt: et ego relictus ſum ſolus: et querunt animam
meam. Sed quid dicit illi reſponſum diuinum? Reliqui mi
hi ſeptem milia virorum qui nõ curuauerũt genu ante baal.
Solum te putas eſſe ſeruum bene laborantem: ſunt ⁊ alij me
timentes: et non pauci. Nam ſeptẽ milia habeo. Et adiun-
xit. Sic ergo et in hoc tempore. Crediderunt ergo aliqui iu-
dei: et multi fuerant reprobati: ſicut et ille qui vulpium foue
as geſtabat in animo. Sic ergo inquit et in hoc tempore: reli
quie per electionem gratie iſrael ſalue facte ſunt: id eſt idem
xp̃s eſt nunc qui tunc: et modo qui et illic tũc helie dixit. Re
liqui mihi. Quid eſt reliqui mihi? Ego illos elegi: q̃ vidi mẽ
tes eorum de me preſumentes non de ſe: nec de baal. Nõ ſũt
mutati: ſic ſunt vt a me facti ſunt: ⁊ tu qui loqueris niſi de me
preſumeres vbi eſſes? Niſi gratia mea plenus eſſes: nõne añ
baal etiam ipſe genu flecteres? Gratia autẽ mea plenus es:
quia nihil de tua virtute: ſed totuz de mea gratia preſumpſi
ſti. Noli ergo in hoc gloriari vt putes te in ſeruitio tuo nõ ha
bere conſeruos: ſunt quos elegi ſicut et te: de me ſcilicet pre-
ſumẽtes. Sicut ait ap̃ls. Et nunc reliquie per electionẽ gra-
tie ſalue facte ſunt. Caue o xp̃iane: caue ſuperbiã. Licet eñ
imitator ſanctorum ſis: totũ gratie ſemper reputa: quia vt eſ
ſet aliquid reliquũ: gratia in te dei non tuum meritum fecit.
Eſa. j. De ip̃is deniq̃ reliquijs: dixerat propheta Eſaias comme-
morans. Niſi dñs ſabaoth reliquiſſet nobis ſemen: ſicut ſo-
doma facti eſſemus: et ſicut gomorra ſimiles fuiſſem⁹. Sic
ergo inquit ⁊ in hoc tempore reliquie per electionem gratie
Rom. xj. ſalue facte ſunt. Si autẽ gratia inquit: iam non ex operibus:
id eſt iam non de tuo merito extollaris. Alioquin gratia iaz
non eſt gratia. Si enim de tua opera preſumis: ergo merces
tibi redditur: non gratia condonatur. Si autẽ gratia eſt: gra
tis datur. Interrogo nunc. Credis o peccator xp̃o? Dicis.
Credo. Quid credis? Gratis vniuerſa peccata per ip̃m tibi
poſſe remitti. Habes quod credidiſti. O gratia gratis data
Quid tu iuſte credis? Te ſine deo non poſſe ſeruare iuſticiã
ipſius. Ergo totum reputa q̃ iuſtus es pietati. Or aũt pec-
cator es: tue ĩiquitati aſcribe. Eſto accuſator tuus: ⁊ ille erit
indultor tuus. Omne enim crimen: facin⁹ vel peccatũ nr̃e ẽ
negligentie: et omis virtus et ſanctitas dei eſt indulgentia.
Conuerſi ad dñm.

¶ De eo qd̃ ſcriptũ ẽ in euangelio ſm Mattheũ
Confiteor tibi pater dñe celi ⁊ t̃re: Et ceteraque
ſequũtur. Sermo viij.

SAnctũ euangeliũ cum legeret̃: audiuimus exultaſ A
ſe dñm ieſum in ſpũ et dixiſſe. [Confiteor tibi pat̃ Mat. xj.
dñe celi et terre: quia abſcondiſti hec a ſapientib⁹
et prudentibus et reuelaſti ea paruulis.] Huc uſq̃
interim verba domini: ſi digne: ſi diligenter: ſi quod primũ
eſt pie conſideremus: inuenimus primitus non ſemper cũ ĩ
ſcripturis legimus confeſſionem: debere nos intelligere vo
cem peccatoris. Maxime autẽ hoc dicẽdum fuit: et hinc ad
monenda charitas veſtra: quia mox vt hoc verbum ſonuit le
ctoris: ſecutus eſt etiã ſonus tunſionis pectoris veſtri: audi
to ſcilicet qd̃ dominus ait. Confiteor tibi pater. In hoc ipſo
q̃ ſonuit. Confiteor: pectora tutudiſtis. Tundere autẽ pect⁹
quid eſt: niſi arguere quod latet in pectore: et euidenti pulſu
occultũ caſtigare peccatũ? Quare hoc feciſtis: niſi quia audi
ſtis. Confiteor tibi pater? Confiteor audiſtis: qui confitetur
non attendiſtis. Nunc ergo aduertite. Si cõfiteor xp̃s dixit
a quo eſt lõge omne peccatũ: nõ ſolius eſt peccatoris: ſed eti
am laudatoris. Confitemur ergo: ſiue laudantes deum: ſiue
accuſantes noſ ip̃os. Pia eſt vtraq̃ confeſſio: ſiue cum te re
prehendis q̃ non es ſine pctõ: ſiue cum illum laudas q̃ non
poteſt habere peccatũ. Si aũt bene cogitemus: reprehenſio
tua laus ipſius eſt. Quare eñ iam confiteris in accuſatione
ipſius tui? Quare confiteris: niſi quia ex mortuis viuus fa-
ctus es. Scriptura quippe ait. A mortuo quaſi q̃ nõ ſit perit Ecci. xvij
cõfeſſio. Si perit a mortuo cõfeſſio: qui confitet̃ viuit. Et ſi
peccatũ confitet̃: vtiq̃ a morte reuixit. Si peccati confeſſor
reuixit a morte: quis eũ ſuſcitauit? Nullus mortuus eſt ſui-
ipſius ſuſcitator. Ille ſe potuit ſuſcitare: q̃ mortua carne non
mortuus eſt. Etenim hoc ſuſcitauit qd̃ mortuũ fuerat. Ille
ſuſcitauit qui viuebat in ſe: in carne autẽ ſuſcitanda mortu-
us erat. Non eñ pater ſolus filiuz ſuſcitauit: de quo dictum
eſt ab apoſtolo. Propter quod eum deus exaltauit: ſed etiã Phil. ij.
dñs ſeipſum: id eſt corpus ſuum. Unde dicit. Soluite tem- Joh. ij.
plum hoc et in triduo ſuſcitabo illud. Mortuus autẽ eſt pec
cator: maxime ille quem moles conſuetudinis premit: quaſi
ſepultus eſt lazarus. Parum eñ erat quia mortuus: etiã ſe-
pultus. Quiſquis igitur male conſuetudinis: male vite: ter-
renarum ſcilicet cupiditatum mole premitur: ita in illo iam
factum ſit: quod in quodã pſalmo mirabiliter dicitur. Dixit Pš. xiij.
ſtultus in corde ſuo: non eſt deus. Fit talis de quali dictũ eſt et. lij.
A mortuo velut qui non ſit perit confeſſio. Quis eum reſuſci iij. ſen. di.
tauit: niſi qui remoto lapide clamauit dicẽs. Lazare prodi xvij. ca. j.
foras? Quid eſt autem foras prodire: niſi quod occultũ erat
foras prodire? Qui confitetur: foras prodit. Foras prodire
nõ poſſet niſi viueret. Viuere non poſſet niſi reſuſcitatus eſ-
ſet. Ergo in confeſſione ſui accuſatio: dei laudatio eſt. Dicit
ergo aliquis. Quid prodeſt eccleſia ſi iam confeſſor voce do
minica reſuſcitatus prodit? Quid prodeſt eccl̃ia confitenti:
cui dñs ait: Que ſolueritis in terra: ſoluta erũt ⁊ ĩ celo? Ip̃m Mat. xvj.
Lazarum attende. Cum vinculis prodit. Iam viuebat con Joh. x. j
fitendo: ſed nondum liber ambulabat vĩculis irretit⁹. Quid
ergo facit eccleſia cui dictum eſt. Que ſolueritis ſoluta erũt
niſi quod ait domin⁹ cõtinuo ad diſcipulos. Soluite illum ⁊
ſinite abire? Siue ergo nos accuſemus: ſiue deum laudem⁹
bis deuz laudamus ſi pie nos accuſamus deumq̃ laudam⁹.
Quãdo deum laudamus: tanq̃ eum qui ſine peccato eſt: pre
dicam⁹. Qñ aũt nos ipſos accuſam⁹: ei per quẽ reſurrexim⁹
gl̃iaz dam⁹. Hoc ſi feceris: nullã occaſionẽ ĩueniet inimic⁹ q̃ te

circũueniat ante iudicem. Cũ enim tu ipſe fueris accuſator
B et dominus liberator: quid erit ille niſi calumniator? Meri
to ille hinc ſibi tutelam prouidit aduerſus inimicos non cõ-
ſpicuos: carnem et ſanguinem miſerandam potius cauen
dam: ſed aduerſus illos inimicos cõtra quos apoſtolus nos
Ephe.vj. hortatur vt armemur. Non eſt nobis colluctatio aduerſus
carnem & ſanguinem: id eſt aduerſus homines quos videtis
ſeuire in vos. Vaſa ſunt: alius vtitur. Organa ſunt: alius tan
Joh.xiij. git. Immiſit ſe inquit diabolus in cor iude: vt traderet dñz
Ephe.iiij Ait aliquis. Quid ergo ego feci? Audi apoſtolũ. Neq detis
locum diabolo. Tu mala voluntate locum dediſti: intrauit:
poſſedit: vtitur. Si locum non dares: non poſſideret. Ergo
Ephe.vj. nos admonens ait. Non eſt nobis colluctatio aduerſus car-
nem & ſanguinẽ: ſed aduerſus principes et poteſtates. Poſ-
ſit quiſq putare aduerſus reges terre: aduerſus potentes ſe
culi. Quare? Ipſi non caro et ſanguis? Semel dictũ eſt: non
aduerſus carnem et ſanguinẽ. Auertere ab omi homie. Qui
ergo reſtant inimici? Aduerſus principes et poteſtates ſpi-
ritalis nequicie: rectores mundi. Quaſi plus dedit diabo-
lo & angelis eius. Plus dedit: rectores mundi appellauit.
Sed ne male intelligas: exponit quid ſit mũdus: cuius ſint
illi rectores. Rectores mundi tenebrarum harum. Quid eſt
mundi tenebrarum harũ quibus eſt rector? Dilectoribus ſu
is & infidelibus plenus eſt mundus. Has appellat apl's tene
bras. Harũ rectorẽ diabolus et angeli eius. He tenebre non
naturales ſunt: non incõmutabiles ſunt: mutantur et lumẽ ef
ficiunt: credunt et credẽdo illuminant. Quod cum in eis fa-
Ephe.v. ctum fuerit: audient. Fuiſtis eñ aliquãdo tenebre: nunc aũt
lux in dño. Nam quãdo tenebre: nõ in dño. Iterum quando
j.Cor.iiij. lux: non in te ſed in dño. Quid eñ habes quod nõ accepiſti?
Quia ergo ſunt inuiſibiles inimici: inuiſibiliter ſunt expu-
gnandi. Quippe hoſtẽ viſibilem vincis ferindo: inuiſibilez
vincis credendo. Viſibilis eſt hoſtis homo: viſibile eſt & fe-
rire. Inuiſibilis eſt hoſtis diabolus: inuiſibile eſt & credere
Eſt ergo pugna inuiſibilis aduerſus inuiſibiles inimicos.
Ab his inimicis quomodo ſe tutum dicit quidam? Hoc eñ
ceperam dicere: et neceſſe habui de his inimicis aliquando
cum mora tractare. Iam ergo cognitis inimicis: videam⁹
Pſ.xvij. tutelã. Laudãs inuocabo dñm: & ab inimicis meis ſalu⁹ ero
Habes quid agas. Laudãs inuoca: ſed dñm laudans inuo
ca. Si eñ te laudaueris: ab inimicis tuis ſalu⁹ nõ eris. Lau
dans inuoca dñm: & ab inimicis tuis ſaluus eris. Quia q ait
Pſ.xlix. ipſe domin⁹. Sacrificium laudis glorificabit me: et ibi via ẽ
vbi oſtendam illi ſalutare meum. Ubi via? In ſacrificio lau
dis. Noli pedem extra hanc viam mittere. In via eſto: noli
a via recedere. A laude domi nec vnguem: nedũ pedẽ. Si eñ
volueris ab hac via deuiare: et pro domio te laudare: nõ eris
Pſ.cxxxix ſaluus ab illis inimicis: quia de illis dictũ eſt. Iuxta ſemi-
tam ſcandala poſuerunt mihi. Quicqd ergo putaueris bo-
ni te habere abs te: deuiaſti a laude dei. Quid iã miraris ſi
te ſeducit inimicus: quãdo tui ipſius ſeductor es? Audi apo-
Gal.vj. ſtolum. Qui eñ putat ſe aliquid eſſe cũ nihil ſit: ſeipm ſedu-
C cit. Dñm ġ attẽde ꝯfitentẽ. Confiteor tibi dñe paṫ celi et ter-
re. Confiteor tibi: laudo te. Laudo te: nõ accuſo me. Quãtũ
aũt pertinet ad ipſius hominis ſuſceptionẽ: tota gratia: ſin-
gularis gratia: perfecta gratia. Quid meruit homo ille qui
xp̄s eſt: ſi tollas gratiã? Et tantã gratiã: quia vnum oporte
bat eſſe xp̄m: et ipſum eſſe quẽ nouimus. Tolle gratiã iſtam
quid chriſtus niſi homo? Quid niſi qḋ tu? Suſcepit animã:
ſuſcepit corpus: ſuſcepit plenũ hominẽ. Coaptat ſibi: vnam
facit dñs cũ ſeruo perſonam.. Quãta iſta gratia: xp̄s in celo:
xp̄s in terra. Simul xp̄s & in celo et in terra: nec duo xp̄i: ſed
idẽ chriſtus in celo et in terra. Xp̄s apud patrẽ: xp̄s in vtero
virginis: xp̄s in cruce: xp̄s apud inferos ſubueniens quibuſ
dam. Eo aũt ipſo die xp̄s in paradiſo cũ latrone confitente.
Et tibi latro quid meruit: niſi q illã viã tenuit: vbi oſtendit
ſalutare ſuum? A qua tibi pes nõ exeat. In eo eñ q ſe accuſa
uit: deuz laudauit: & vitam ſuã beatã preſumpſit quidẽ a do-
Lu.xxiij. mio: et ait illi: Dñe memento mei dũ veneris in regnũ tuum
Cõſiderabat eñ facinora ſua: & pro magno habebat ſi ei vel
in fine parceret. Dñs aũt ꝯtinuo cũ ille diceret. memẽto mei
ſed quãdo: cũ veneris in regnũ tuũ. Amen: inquit dico tibi:
hodie mecũ eris in paradiſo. Mia obtulit: qḋ miſeria diſtu-
Mat.xj. lit. Audi ergo dñm ꝯfitentẽ. Confiteor tibi dñe pater celi et

terre. Quid cõfiteor? In quo te laudo? Hec eñ confeſſio (vt
dixi) laudẽ habet. Qui abſcondiſti hoc a prudentibus & ſapi
entibus: et reuelaſti ea paruulis. Quid eſt hoc fratres? A cõ
trario ſenſu intellige. Abſcondiſti hec inquit a ſapientibus &
prudentibus: et non dixit reuelaſti ea ſtultis & imprudenti-
bus: ſed ait. Abſcondiſti quidem a ſapientibus et prudenti-
bus: et reuelaſti ea paruulis. Sapientibus et prudẽtib⁹ irri
dendis: arrogantibus falſo grandibus vere aũt tumẽtibus:
oppoſuit nõ ſapientes nõ prudentes: ſed paruulos Qui ſunt
paruuli? Humiles. Ergo abſcondiſti hec a ſapientib⁹ & pru
dentibus. Nomine ſapientiũ et prudentiũ: ſuperbus intelli-
gi poteſt. Ipſe expoſuit cum ait. Reuelaſti ea paruulis. Er-
go abſcondiſti nõ paruulis. Quid eſt non paruulis? Non hu
milib⁹. Quid eſt non humilibus niſi ſupbis? Ovia domini:
aut non erat: aut latebat vt reueletur nobis. Unde dñs exul
tauit: niſi quia reuelatũ eſt paruulis? Debemus eſſe paruu-
li. Nam ſi voluerimus eſſe magni: quaſi ſapientes et prudẽ-
tes: nõ nobis illud reuelat. Qui ſunt magni? Sapiẽtes & pru
dentes. Dicentes ſe eſſe ſapiẽtes: ſtulti facti ſunt. Habes re- Rom.j.
mediũ a contrario. Si dicendo te eſſe ſapientẽ ſtultus fact⁹
es: dic te ſtultũ et ſapiens eris. Sic dic. Dic et intus dic: quia
ſic eſt vt dicis. Si dicis corã hominibus noli dicere: et corã
deo nõ dicere. Prorſus quod ad teipm pertinet: qḋ ad tua:
tenebroſus es. Quid eſt eñ aliud eſſe ſtultũ: niſi eſſe tenebro
ſum in corde? Deniq de illis ſic ait. Dicẽtes ſe eſſe ſapiẽtes:
ſtulti facti ſunt. Anteq hoc diceret: quid ſurſum? Et obſcu-
ratũ eſt inſipiẽs cor. Dic q tu tibi lumẽ non es. Ut multum
oculus es: lumẽ nõ es. Quid prodeſt patens et ſanus oculus
ſi lumẽ deſit? Ergo dic a te tibi lumẽ nõ eſſe: et clama quod
ſcriptũ eſt. Tu illuminabis lucernã meã dñe. Lumine tuo Pſ.xvij.
dñe illuminabis tenebras meas. Mee eñ nihil niſi tenebre
tu autẽ lumen fugans tenebras illuminans me: non mihi lu-
men exiſtens: ſed lumen non participans niſi in te. Sic Io-
hãnes et amicus ſponſi: chriſtus putabatur: lumen putaba-
tur. Non erat ille lumen: ſed vt teſtimoniũ perhiberet de lu- Joh.j.
mine. Quod aũt erat lumen: erat lumen verum. Quid eſt ve-
rum? Quod illuminat omnẽ hominẽ. Si verum lumen qḋ il
luminat omnem hominẽ: ergo et iohannẽ recte dicentem: re
cte confitentem. Nos autẽ de plenitudine eius accepimus. Ubi ſ.
Vide ſi aliud dixit tu illuminabis lucernam meam domi
ne. Deniq iã illuminat⁹: teſtimoniũ phibebat. Propter ce-
cos: lucerna diei teſtimoniuz phibebat. Vide q lucerna eſt
Vos inquit miſiſtis ad Iohannẽ: et voluiſtis exultare ad ho Joh.v.
ram in lumine eius. Ille erat lucerna ardẽs & lucens. Ille lu
cerna: hoc eſt res illuminata: accenſa vt luceret. Que accen-
di põt: põt extingui. Sed vt nõ extinguatur: ventum ſupbie
nõ patiat. Ergo cõfiteor tibi dñe pater celi & terre: qui abſcõ
diſti hec a ſapientibus et prudentibus: lumẽ ſe putantibus:
et tenebre erant. Et eo q tenebre erant et lumen ſe putabant:
nec illuminari potuerant. Illi aũt q tenebre erãt: & tenebras
ſe eſſe cõfitebant: paruuli erant nõ magni: humiles erant: nõ
ſuperbi. Recte ergo dicebãt. Tu illumiabis lucernã meam Pſ.xvij.
dñe. Se agnoſcebant: dñm laudabant: a via ſalutari nõ rece-
debãt. Laudantes dñm inuocabant: et ab inimicis ſuis ſal-
ui erant.

De eo quod ſcriptũ eſt in euãgelio ſecundum eundem. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati eſtis: et ego reficiam vos et cetera.

Sermo.ix.

MIrũ quibuſdã videtur fratres chariſſimi cũ audi A
unt dñm dicentẽ. [Venite ad me omẽs q laboratis Mat.xj.
et onerati eſtis et ego reficiã vos. Tollite iugum
meũ ſup vos: et diſcite quia mitis ſum et humilis
corde: et inuenietis requiẽ animabus veſtris. Iugũ eñ me
um ſuaue eſt et onus meũ leue.] Et cõſiderant eos q iugum
ipm intrepida ceruice ſubierunt: et illã ſarcinã manſuetiſſi-
mis humeris acceperunt: tantis agitari et exerceri difficul
tatibus huius ſeculi: vt nõ a laboribus ad quietẽ: ſed a quie
te ad laborem vocati videantur: cũ et apoſtolus dicat. Oẽs ij.Tim.iij
qui volunt in xp̄o pie viuere perſecutionẽ patient. Ait ergo
aliquis. Quõ iugũ leue eſt: & ſarcina leuis: qñ quidẽ illud iu
gũ et ſarcinã ferre nihil eſt aliud pie viuere i xp̄o? Et quõ
dr. Venite ad me q laboratis & onerati eſtis & ego rficiã vos: ac

non potius dicitur. Venite qui vacatis vt laboretis? Nam
Mat.xx. et vacantes inuenit quos conduxit ī vineam: vt ferrent eſtū
diei. Et ſub illo iugo leui et ſarcina leui: audiamus apoſto-
ij.Cor.vj. lum dicere. In omnibus commendantes noſmetipſos tan-
q̄ dei miniſtros: in multa patientia: in tribulationibꝰ: in ne-
ceſſitatibus: in anguſtijs: in plagis et cetera. Et alio loco in
ij.Cor.xj. eadem epiſtola. A iudeis quinquies quadragenas vna mi-
nus accepi. Ter virgis ceſus ſum: ſemel lapidatus ſum:
ter naufragium feci: nocte et die in profundo maris fui.
Et cetera que numerari pericula quidē poſſunt: ſed tolera-
ri niſi ſpūſctō iuuante nō pñt. Oīa ergo illa q̄ cōmemorauit
aſpera et grauia: frequentius et abundantius ſuſtinebat: ſed
ij.Cor.iiij profecto aderat ei ſpūſſctūs q̄ in exterioris hoīs corruptio-
ne interiorē renouaret de die in diē: ⁊ guſtata requie ſpirita-
li in affluētia deliciarū dei: in ſpe btitudinis future oīa pſen-
tia deliniret aſpa ⁊ oīa grauia releuaret. Ecce q̄ ſuaue iugū
xp̄i portabat et q̄ leuē ſarcinā: et oīa illa q̄ ſuperius enume-
rata dura et immania oīs auditor horreſcit: leuē tribulatio-
nē diceret: intuens interioribus ⁊ fidelibꝰ oculis: quāto pre-
cio tpaliū emēda ſit futura vita: nō pati eternos labores im-
piorū: et ſine vlla ſollicitudine pfrui eterna felicitate iuſtorū
B Secari et vri ſe homies patiunt: vt dolores nō eterni ſed ali-
quāto diuturnioris vlcerꝭ acriorū dolorū precio redimātur.
in lāguida ⁊ incerta vocatiōis breuiſſime atq̄ vltima vita
Immaniſſimis bellis miles atterit: pluribus fortaſſe ānis ī
laboribꝰ inquietꝰ q̄ in ocio quieturus: Quibꝰ tēpeſtatibꝰ et
pcellis: q̄ horribili ⁊ tremēde ſeuicie celi et maris īportuni
ſūt mercatores vt diuitias vētoſas acquirāt: maioribꝰ q̄ q̄-
bus acq̄ſituri ſūt periculꝭ ⁊ tempeſtatibꝰ plenas. Quos eſtus
q̄ frigora: q̄ pericula ab equis: a foſſis: a precipitijs: a flumi-
nibus: a feris perferūt venatores: quē laborē eſuriendi ⁊ ſiti-
endi: quātas viliſſimi ⁊ ſordidiſſimi cibi et potꝰ anguſtias vt
beſtiā capiāt: ⁊ interdū nec ipſius beſtie carnes ꝓpter quam
hec tanta ſuſtinent epulis neceſſarias. Et q̄ ⁊ ſi ap ceruuſ-
q̄ capiat: magis ſuaue ſit venātis aīo q̄ captꝰ ē: q̄ comedē-
tis palato q̄ coctꝰ eſt. Quātis cruciatibꝰ ppe quotidianaꝝ
plagaꝝ tenera pueroꝝ etas ſubdit? Quātꝭ et ſcholꝭ vigiliaꝝ
⁊ abſtinētie moleſtijs exercētur: nō ꝓpter diſcēdā ſapiētiā:
ſed ꝓpter opes honoreſq̄ vanitatis: vt numeros ⁊ lr̄as et di-
ſertas fallacias eloq̄ diſcant? Sꝫ ī his oībꝰ qui hec nō amāt
eadē grauia patiunt. Qui vero amāt eadē quidē: ſꝫ non gra-
uia pati vident. Oīa eñ ſeua ⁊ īmania: prorſus facilia ⁊ ꝓpe
nulla efficit amor. Quāto ergo certiꝰ ac faciliꝰ ad verā btitu-
dinē charitas facit: q̄ð ad miſeriā quātum potuit cupiditas
fecit. Quā facile tolerat q̄libet aduerſitas tpalis: vt eīna pe-
na vitet: eterna req̄es cōparet. Nō īmerito ille vas electiōis
Rom.viij cū ingēti leticia dixit. Nō ſūt ꝯdigne paſſiōes huiꝰ tpis: ad
futurā gl̄iam q̄ reuelabit ī nobis. Ecce vñ illud iugū ſuaue ē
et ſarcina leuis. Et ſi anguſta eſt paucis eligētibus: facilis
Ps.xvj. tñ oībꝰ diligētibus. Dicit pſalmiſta. Propter verba labioꝝ
tuorū: ego cuſtodiui vias duras. Sꝫ q̄ dura ſūt laborātibꝰ:
eiſdē ipſis miteſcūt amātibꝰ. Propter q̄ð ita diuine pietatꝭ
ij.Cor.iiij diſpēſatiōe actū eſt: vt interior hō q̄ renouat de die ī diē: nō
adhuc ſub lege poſitus: ſꝫ iā ſub gr̄a exoneratꝰ ſarcinis innu-
merabiliū obſeruationū: q̄ð erat reuera graue iugū ſed dure
ceruici ꝯuenīēter impoſitū: facilitate ſimplicis fidei ⁊ bone
ſpei ⁊ ſctē charitatis quicq̄d moleſtiaꝝ exteriori hoī forinſe-
cus intuliſſet ille princeps q̄ miſſus eſt foras: interiore gau-
dio leue fieret. Nihil eñ tā facile bone volūtati eſt: q̄ ipſa ſi-
bi: et hec ſufficit deo. Quālibet ergo ſeuiat iſte mūdus: veriſ-
Luce.ij. ſime angeli nato in carne dño clamauerunt. Gl̄ia in excelſis
deo: ⁊ in terra pax hoībꝰ bone volūtatis: q̄ qui natꝰ erat ſua-
j.Cor.x. ue iugū eſt ⁊ ſarcina leuis. Et ſicut dicit apl̄s. Fidelis deus
qui nos nō ſinit tētari ſupra q̄ð poſſumꝰ ferre: ſꝫ facit cū ten-
tatiōe etiā exitū vt poſſimꝰ ſuſtinere.

¶ De eo de quo ſupra. Venite ad me omnes Sermo.x. In quo ſiue bonū operemur ſiue malū fugiamus: ab humilitate tanq̄ a fundamento in choandū eſſe declarat et cetera.

A Vdiuimus in euāgelio dñm exhilaratū ſpū dixiſ-
ſe deo patri. Cōfiteor tibi paŕ dñe celi ⁊ terre: qui
Mat.xj. abſcōdiſti hec a ſapientibꝰ et prudētibus: et reue-
laſti ea paruulis. Ita pater: q̄ ſic placitū eſt añ te.
Omnia mihi tradita ſunt a patre meo. Et nemo agnoſcit fili-
um niſi pater: neq̄ patrem quis agnoſcit niſi filius: et cui vo-
luerit filius reuelare. In clamando laboramus: in audien-
do laboratis. Audiamus ergo eum qui ſequitur et dicit.
Venite ad me omēs qui laboratis. Quare eñ omēs labo-
ramus: niſi quia ſumus mortales: fragiles: infirmi: lutea va-
ſa portantes: q̄ faciunt inuicem anguſtias? Sed ſi anguſtan-
tur vaſa carnis: dilatentur ſpacia charitatis. Quid ergo di-
cit. Venite omnes qui laboratis: niſi vt laboretis? Deniq̄ ꝓ-
miſſio eius in prōptu eſt: q̄m laborantes vocauit. Querēt for-
te qua mercede vocati ſūt. Et ego vos inquit reficiā. Tol-
lite iugū meū ſuper vos: et diſcite a me nō mundū fabricare
non cuncta viſibilia et inuiſibilia creare: nō ī ipſo mundo mi-
rabilia facere: et mortuos ſuſcitare: ſed q̄m mitis ſum et hu-
milis corde. Magnus eſſe vis: a minimo incipe. Cogitas
magnā fabricā cōſtruere celſitudinis: de fundamēto prius
cogita humilitatis. Et quantū quiſq̄ vult et diſponit ſuper-
imponere molem edificij: quāto erit maius edificium: tāto
altius fodit fundamentum. Et fabrica quidē cum cōſtruit:
in ſuperna conſurgit. Qui autem fodit fundamentum: ad i-
ma deprimit. Ergo et fabrica ante celſitudinē humiliat: et
faſtigium poſt humiliationē erigit. Quod ē faſtigiū ꝯſtruē-
de fabrice quā molimur? Quo peruenturū eſt velamen edifi-
cij? Cito dico. Vſq̄ ad conſpectū dei. Videtis q̄ excelſum ē
quanta res eſt ꝯſpicere deū. Qui deſiderat et quod dico: et
quod audit intelligit. Promittit nobis cōſpectus dei: veri
dei: ſummi dei. Hoc eñ bonū ē: videntē videre. Nam qui co-
lunt falſos deos: facile illos vident: ſed eos vidēt q̄ oclōs ha-
bent et nō vident. Nobis aūt ꝓmittitur viſio dei viuētis et
videntis: vt illum deum videre cōcupiſcamus: de quo dicit B
ſcriptura. Qui plantauit aurē: nōne audiet? Qui finxit ocu- Ps.xciij.
lum: nōne conſiderat? Non ergo audit qui fecit tibi vñ audi-
as? Et nō videt qui creauit vñ videas? Bñ aūt prologuit in
ipſo pſalmo ⁊ dicit. Intelligite ergo q̄ inſipientes eſtis in po-
pulo: et ſtulti aliq̄ñ ſapite. Multi eñ preterea mala faciunt:
dū putant q̄ð nō videant a deo: et difficile eſt quidē vt eum
credant videre nō poſſe: ſed putāt nolle. Pauci inueniuntur
tāte ipietatis: vt impleat in eis q̄ð ſcriptū eſt. Dixit ſtultus Ps.xiij.
in corde ſuo: nō eſt deus. Inſania iſta paucorū eſt. Sicut eñ et.lij.
magna pietas paucorū eſt: ita ⁊ magna impietas nihilomi-
nus paucorū eſt: Hoc aūt q̄ð dico turba dicit. Ecce mō ide
cogitat deus vt ſciat q̄d faciā in domo mea: ⁊ curat deus q̄d
velim agere in lecto meo? Quis dicit? Intelligite qui inſipi- Ps.xciij.
entes eſtis in pplō: et ſtulti aliq̄ñ ſapite. Tu hō cū ſis q̄ labo-
ras ſi oīa domꝰ tue noueris: ⁊ pertineāt ad te oīa verba: oīa
facta ſeruorū tuorū: putas et deū ſic laborare vt attendat ad
te: q̄ nō laborauit vt crearet te? Oculū in te non intēdit ſuū q̄
fecit tuū? Non eras ⁊ creauit te vt eſſes. Nō te curat cū iam Rom.iiij.
ſis: qui vocat ea q̄ non ſunt tanq̄ ſint? Non ergo tibi hoc pro-
mittas: velis: nolis videt te: et ab eius oculis non eſt vbi ab-
ſcondas te. Si eñ celum aſcēderis: ibi eſt: ſi deſcenderis in
infernū adeſt. Laboras: nolēs recedere a factis malis: ⁊ vo-
lens nō videri a deo. Magnus labor. Facere vis mala quo-
tidie: ſuſpicaris te nō videri. Audi ſcripturā dicentem. Qui
plantauit aurē: nōne audiet? Qui finxit oculum: nōne ꝯſide-
rat? Vbi mala facta tua abſcōdis? ab oculis dei? Si vis re-
cedere ab ipſis: multū laboras. Audi dicētē. Venite ad me
omēs qui laboratis. Non finis laborare fugiēdo. Ab illo eli-
gis fugere: nō ad illum. Inueni quo: et fuge. Si aūt propte-
rea nō potes ab illo fugere: quia vbiq̄ preſens eſt: de ꝓximo
fuge ad deū: q̄ preſens eſt vbi ſtas. Fuge. Ecce fugiēdo ex-
ceſſiſti celos: ibi eſt. Deſcendiſti ad inferos: quaſcunq̄ terra-
rū ſolitudines elegeris: ibi eſt qui dixit. Celū ⁊ terrā ego im- Hiere.
pleo. Ergo ſi celū et terrā ipſe implet: et quo fugere poſſis ab xxiij.
illo non eſt: noli laborare. Fuge ad preſentē: ne ſentias veniē-
tē. Preſume te viſurū bene viuendo: a quo videris ⁊ male vi-
uendo. Male eñ viuendo videri potes: videre nō potes. Be-
ne aūt viuēdo et videris ⁊ vides. Quāto enim te familiariꝰ
videbit qui coronat dignum: qui miſericorditer vidit vt vo-
caret indignum: Nathanael ait dño quē nondū ſciebat. Vñ Joha.j.
me noſti? Ait ei dñs. Cū eſſes ſub arbore fici vidi te. Videt
te xp̄s ī vmbra ſua: ñ te videbit ī luce ſua. Quid ē ei: cū eſſes
ſub arbore fici vidi te? Quid ſibi h̄ vult? Quid ſignificat Re-
cordare origīale pctm̄ ade: ī quo oēs morimur. Qñ p̄rio pec-

Gen.iij. cauit: de folijs ficulneis ſuccinctoria ſibi fecit. Significat ī
illis folijs pruritum libidinis: quo peccādo peruenit. Inde
naſcimur: ſic naſcimur: in carne peccati naſcimur quam ſola
Rom. viij ſanat ſimilitudo carnis pctī. Ideo miſit deus filiuꝫ ſuũ in ſi-
militudine carnis peccati. Inde venit: ſed ſic non venit. Nõ
enĩ eũ virgo libidine: ſed fide concepit. Venit in virginē: qui
erat ante virginē. Quā creauit elegit: quā eligeret: creauit.
Attulit virgini fecunditatē: nõ abſtulit integritatē. Qui er-
go ſine pruritu foliorum ficus venit ad te: cũ eſſes ſub arbo
re fici vidit te. Para te videre ſublimiter: a quo viſus es mi-
ſericorditer. Sed qꝛ magnum faſtidium eſt: de fundamento
cogita. Quo inquis fundamento? Diſce ab illo: qm̄ mitis eſt
⁊ humilis corde. Hoc i te fodi fundamētũ hũilitatis: et per-
uenies ad faſtidium charitatis.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ eun
dem. Qui dixerit verbum contra ſpiritumſan-
ctum: non remittetur ei: neqꝫ in hoc ſeculo neqꝫ in
futuro in quo auguſtinꝰ ex euangelio ꝓbat in ſpi
ritu ſancto et non in ſathana (contra phariſeos)
xp̄m eieciſſe demõia et q̄ꝫ plura alia notatu digna

Sermo.xi.

A Magna queſtio eſt de recenti euangelica lectione ꝓ
poſita. Cui ſoluende quantũ ad nos attinet: ipa-
res ſumus: ſed ſufficientia noſtra ex deo eſt: quā-
tum eius adiutoriũ vel accipere vel capere poſſu
mus. Prius ergo magnitudinē aduertite queſtiõis: vt cuꝫ
eius molem humeris noſtris impoſitam videritis: oretis
pro laboribus noſtris: atqꝫ in auxilio quod nobis prebetur ī
Mat.xij. ueniatis edificationeꝫ mentibus veſtris. [Cum dño fuiſſet
oblatus demoniũ habēs cecus et mutus et curaſſet eũ ita vt
loqueretur et videret: et ſtuperent omēs turbe dicentes: nũqd
hic eſt filius dauid? Phariſei audientes dixerũt. Hic non
eijcit demones: niſi in beelzebub principe demoniorum. Ie
ſus aũt ſciens cogitatiões eorũ dixit eis. Omne regnũ in ſe-
ipſum diuiſum deſolabitur. et omis ciuitas vel domus diuiſa
contra ſe nõ ſtabit. Et ſi ſathanas ſathanan eijcit: aduerſum
ſe diuiſus eſt. Quomõ ergo ſtabit regnum eius] Hoc dicēs
ex ipſorum ꝯfeſſione volebat intelligi: q̄ in eũ non credendo
in regno diaboli eſſe delegiſſent: quod vtiqꝫ aduerſum ſe di-
uiſum ſtare nõ poſſit. Eligant ergo phariſei qđ voluerit. Si
ſathanas ſathanā non poteſt eijcere: nihil contra dñm qđ di
cerent inuenire potuerunt. Si aũt põt: multomagis ſibi pro
ſpiciāt: et recedant de regno eius quod aduerſum ſe diuiſuꝫ
ſtare non poteſt. In quo aũt dñs xp̄s eijciat demões: ne de-
moniorũ principē exiſtiment: attendant quod ſequitur. [Et ſi
ego (inqt) in beelzebub eijcio demões: filij veſtri in quo eij-
ciunt? Ideo ipſi iudices veſtri erunt.] Dixit hoc vtiqꝫ de di-
ſcipulis ſuis: illius ppl̄i filijs: q̄ certe diſcipuli dñi ieſu xp̄i
bñ ſibi cõſcij fuerant: nihil ſe malarũ artiũ a bono magiſtro
didiciſſe: ne in principe demoniorũ eijcerent demones. Iõ
inquit ipſi iudices veſtri erũt. Ipſi inquit ipſi ignobilia ⁊ cõ-
temptibilia huius mũdi: in quibus non artificioſa maligni-
tas ſed ſctā ſimplicitas mee virtutis apparet: ipſi teſtes mei
iudices veſtri erunt. Deinde ſubiũgit [Si aũt ego in ſpiritu
dei eijcio demones: igitur peruenit in vos regnuꝫ dei]. Quid
eſt hoc? Si ego inquit in ſpũ dei demones eijcio: nõ aliter poſ-
ſunt filij veſtri eijcere: quibus nõ malignā doctrinā ſed fidē
ſimpliciter dedi: proculdubio peruenit ī vos regnũ dei quo
ſubuertitur regnum diaboli: cũ quo et vos ſubuertimini. Et
qm̄ dixerat. Filij veſtri in quo eijciũt: vt oſtēderet in eis gra
tiam ſuā: nõ meritũ illorũ. [Aut quõ põt quiſqꝫ (inquit) itra-
re in domũ fortis ⁊ vaſa eius diripere: niſi prius alligauerit
fortē: et ſic domũ eius diripere?] Filij inquit veſtri vel q̄ cre
diderant in me vel adhuc credituri ſunt ⁊ eiecturi demones:
non in demonũ pricipe: ſed in ſimplici ſctītate q̄ certe vel fue
runt vel hoc ſũt quod etiā vos eſtis: id eſt peccatores aut im
pij et ideo ī domo diaboli et vaſa diaboli: quõ ab illo poſſint
erui quos preualente iniquitate fortiter obtinebat: niſi alli-
garetur iuſticie mee vinculis: et vaſa eius eriperē q̄ fuerant
vaſa ire: et ea facerem mea vaſa mie? Hoc eſt quod etiā bea-
tus apl̄s ſuperbis et quaſi de ſuis meritis gloriantibꝰ incre
i.Cori.iiij pans dicit. Quis eni te diſcernit? Hoc eſt: a maſſa perditio
nis ex adam: et a vaſis ire quis te diſcernit? Et ne quiſqꝫ di-
ceret: iuſticia mea. Quid enĩ habes (inqt) qđ non accepiſti? Ubi ſupra
Unde et de ſeipſo dicit. Fuimus enĩ et nos aliqñ naturaliter Ephe.ij.
filij ire ſicut et ceteri. Ergo et ipſe vas erat in domo illius ma
le fortis: cũ eſſet eccl̄ie pſecutor: blaſphemus: iniurioſus: in
malicia et inuidia: ſicut fatetur agens. Sed ille qui alligauit
fortem ab eo vaſa perditionis eripuit: et vaſa electionis ef-
fecit. Deniqꝫ ne putarent increduli et impij aduerſantes no
mini xp̄iano propter diuerſas hereſes et ſciſmata eorũ: qui B
ſub nomine xp̄iano greges colligunt perditorũ etiaꝫ xp̄i re-
gnũ aduerſum ſe eſſe diuiſum: conſequenter adiungit. [Qui
non eſt mecũ contra me eſt: et q̄ non congregat mecũ ſpargit] Mat.xij.
Nec ait: qui nõ eſt ſub voce nois mei: aut ſub ſpecie ſacramē
ti mei: ſed q̄ non eſt mecũ contra me eſt. Nec ait: qui non con-
gregat ſub voce nois mei: ſed qui nõ ꝯgregat mecum ſpargit
Non ergo eſt aduerſum ſe diuiſum regnũ xp̄i: et ſi homines
conantur diuidere: quod emptũ eſt precio ſanguinis xp̄i. No-
uit enĩ dñs qui ſunt eius. Et recedat inquit ab iniq̄tate om- ij.Tim.ij.
nis qui nominat nomē dñi. Nam ſi ab iniquitate nõ recedit:
non pertinet ad regnum xp̄i etiam nominans nomē chriſti
Ut ergo aliqua: exempli gratia: cõmemorē: ſpũs auaricie ⁊
ſpũs luxurie: qꝛ ille contrahit: ille diffundit: diuiſi ſũt ambo
aduerſum ſe: et pertinēt ad regnũ diaboli. Apud idolorũ cul
tores ſpiritus iunonis ⁊ ſpũs herculis diuiſi ſunt aduerſum
ſe: et ambo pertinent ad regnum diaboli. Paganus et iude-
us hoſtes xp̄i diuiſi ſunt aduerſum ſe: ⁊ ambo pertinēt ad re
gnũ diaboli. Arrianus et fotinianus ambo heretici: ⁊ aduer
ſum ſe ambo diuiſi. Donatiſta ⁊ maximianiſta ambo hereti
ci ⁊ aduerſum ſe ambo diuiſi. Omia vitia erroreſqꝫ mortaliũ
inter ſe cõtrarij diuiſi ſunt aduerſum ſe: et omēs pertinēt ad
regnum diaboli: ideo non ſtabit regnũ eius. Iuſtus autem ⁊
impius: fidelis et incredulus: catholicus ⁊ hereticus: diuiſi
quidem ſunt aduerſum ſe: ſed nõ ambo pertinent ad regnum
xp̄i. Nouit dñs qui ſunt eius. Nemo ſibi de vocabulo blan- Ubi ſ.
diatur. Si vult ſibi prodeſſe nomē dñi: recedat ab iniquita-
te qui inuocat nomen dñi. Sed iſta verba euangelica ⁊ ſi ha
bebāt aliquid obſcuritatis: quod dño arbitror adiuuāte ex-
planatũ nõ erat: tñ tante difficultatis: quāte apparet eſſe qđ
ſequitur. [Ideo dico vobis. Omne peccatum ⁊ blaſphemia Mat.xij.
remittetur hominibus: ſpũs aũt blaſphemie non remittetur. Et
quicunqꝫ dixerit verbum contra filiũ homis: remittetur ei.
Qui autē dixerit ꝯtra ſpm̄ſanctũ nõ remittetur ei: neqꝫ in hoc
ſeculo neqꝫ in futuro.] Quid ergo fiet de his quos lucrari cu
pit eccl̄ia? Nunquid nā correctis ⁊ ad eam ex quocunqꝫ erro C
re venientibus ſpes falſa promittitur in remiſſione omniuꝫ
peccatorum? Quis enĩ non conuincitur dixiſſe verbum cõtra
ſpiritumſctũm: anteq̄ꝫ chriſtianꝰ vel catholicus fieret? Pri
mo ipſi qui pagani appellantur multorũ deorũ falſorũqꝫ cul-
tores et idolorum adulatores: cũ dicunt dñm xp̄m magicis
artibus feciſſe miracula: nonne iſtis ſũt ſimiles qui eũ dixe-
runt in principe demoniorum eieciſſe demonia? Deinde cũ
quotidie noſtrā ſctificationē blaſphemāt: quid aliud blaſ-
phemant q̄ꝫ ſpiritumſanctũ? Quid iudei q̄ dixerunt de dño
vñ iſte exortus eſt ſermo? Nonne adhuc uſqꝫ verbũ cõtra ſpi
ritum ſanctũ loquuntur: ſic negantes eum eſſe i xp̄ianis: ſicut
illi in xp̄o eſſe negauerunt. Neqꝫ enĩ ⁊ illi ſpiritui ſancto non
maledixerunt: aut nõ eum dicentes eſſe: aut eſſe quidem: ſed
deũ nõ eſſe: ſed eſſe creaturā: aut ad demones eijciendos ni-
hil valere: non iſta indigna: non aliquid ſimile de ſpirituſctõ
locuti ſũt? Saducei ei ſpm̄ſctm̄ negabāt: phariſei vero eũ eē
cõtra ſaduceorum hereſim defendebant: ſed eſſe in dño ieſu
xp̄o negabant: quem demones eijcere in principe demonio
rum putabant: cum eijceret ille in ſpiritu ſancto. Ac per hoc ⁊
iudei et quicunqꝫ heretici ſpiritũſctũm cõfitentur ſed eum ne-
gant eſſe in xp̄i corpore: qđ eſt vnica eius eccl̄ia non vtiqꝫ ni
ſi vna catholica: proculdubio ſimiles ſunt phariſeis qui tũc
etiā ſi eſſe ſpm̄ſctm̄ fatebantur: negabant tñ eũ eſſe in xp̄o: cu
ius opa in demonibus eijciendis demoniorum principi tri
buebant. Omitto q̄ quidā heretici ipſm omino ſpiritũſctũm
vel nõ creatorē ſed creaturā eſſe contendunt: ſicut arriani et
eunomiani et macedoniani: vel eum prorſus ita negāt vt
ipſm deũ negent eſſe trinitatē: ſed tantummodo eſſe deũ pa-
trem aſſeuerant: et ipſm aliqñ vocari filium: aliqñ vocari ſpi
ritumſctũm: ſicut ſabelliani: quos quidā patripaſſianos vo

cant: ideo quia patrem perhibẽt paſſum: cuius negant eſſe
aliquem filiũ: ſine dubio negant eſſe ſpiritũſanctũ. Fotinia=
ni quoq₃ patrẽ ſolũ eſſe deũ: filiũ vero non niſi hoĩem dicũt:
negantes oĩno tertiã perſonã ſpiritũſanctũ. Manifeſtũ eſt
igitur et a paganis / et a iudeis / ⁊ ab hereticis blaſphemari
ſpiritũſanctũ. Nunq̃d nã ergo deſerendi ſunt et ſine vlla ſpe
deputãdi: q̃m fixa ſentẽtia eſt. Qui verbũ dixerit ꝯtra ſpiri=
tũſanctũ nõ ei dimittet neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro: et
illi ſoli eſtimãdi ſunt ab huiꝰ grauiſſimi peccati reatu libe=
ri q̃ ex infantia ſunt catholici? Nã quicũq₃ v̾bo crediderũt
vt catholici fierent: vtiq₃ aut ex paganis: aut ex iudeis: aut
ex hereticis in gratiã xp̃i paceq₃ venerũt. Quibꝰ ſi nõ eſt di
miſſum q̃d dixerũt verbũ ꝯtra ſpiritũſanctũ: inaniter ꝓmit
titur et p̃dicat hoĩbus vt cõuertant ad deũ: et ſiue in baptiſ
mo / ſiue in eccleſia pacem / remiſſioneq₃ accipiãt peccatoꝝ
Neq₃ enĩ dictũ eſt. Nõ remittet ei niſi in baptiſmo: ſed non
remittet (inq̃t) neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro. Nõnullis
D videt eos tantũmodo peccare in ſpm̃ſctm̃: q̃ lauacro regene
rationis abluti in eccleſia / et accepto ſpũſancto velut tanto
poſtea dono ſaluatoris ingrati: mortifero aliquo pctõ ſe im
merſerunt: qualia ſunt vel adulteria / vel homicidia: vel ipſa
diſceſſio / ſiue oĩmodo a noĩe xp̃iano / ſiue a catholica eccl'ia
Sed iſte ſenſus vnde ꝓbari poſſit ignoro: cũ ⁊ penitẽtie quo
rũq₃ criminũ locus in eccleſia non neget: et ipſos hereticos
ij. Tim. ij. ad hoc vtiq₃ corripiẽdos dicat ap̃ls. Ne forte det illis deꝰ
penitentiã ad cognoſcẽdã veritatẽ: ⁊ reſipiſcant de diaboli
laqueis a quo captiui tenent ſ̃m ipſius volũtatẽ. Quis enĩ
eſt fructꝰ correctionis ſine vlla ſpe remiſſionis? Poſtremo
nõ ait: qui fidelis catholicꝰ dixerit verbũ cõtra ſpiritũſctm̃:
ſed q̃ dixerit: hoc eſt q̃libet dixerit: q̃cunq₃ dixerit: nõ remit
tet ei: neq₃ in hoc ſeculo neq₃ in futuro. Siue ergo ſit ille pa=
ganus: ſiue iudeus: ſiue xp̃ianꝰ: ſiue hereticꝰ: ſiue quodli=
bet aliud habeat nomen erroris: nõ dictũ eſt ille aut ille: ſed
qui dixerit v̾bũ cõtra ſpm̃ſctm̃. i. blaſphemauerit ſpm̃ſctm̃:
nõ remittet ei neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro. Porro aũt
ſi om̃is error ꝯtrarius veritati ⁊ ĩimicus catholice paci (ſi=
cut ſupra oſtendimꝰ) dicit verbũ ꝯtra ſpm̃ſctm̃: nec tñ ceſſat
ex om̃i errore corrigere atq₃ colligere q̃ remiſſionẽ peccato=
rũ / et ip̃m quem blaſphemauerãt accipiãt ſpm̃ſctm̃: puto q̃
grãde ſecretũ tã magne huiꝰ q̃ſtionis oſtẽdimꝰ. Lumen er
go expoſitionis a dño requiramꝰ. Erigite itaq₃ fratres: eri
gite ad me aures: ad dñm mẽtes. Dico charitati veſtre. For
te in oĩbus ſctis ſcripturis nulla maior q̃ſtio: nulla difficili=
or inuenit. Unde vt vobis aliq̃d de meipſo fatear: ſemp in
ſermonibꝰ quos ad populũ habui: huiꝰ q̃ſtionis difficulta=
tem moleſtiãq₃ vitaui. Non q2 nihil haberẽ q̃d inde vtcũq₃
cogitarẽ: neq₃ enĩ in re tanta petere: q̃rere: pulſare neglige=
rem: ſed q2 ipi itelligẽtie q̃ mihi aliquãtũ aperiebat verbis
adhorã occurrẽtibꝰ me poſſe ſufficere nõ putarẽ. Hodie au
tem lectiones audiẽs de quibꝰ vobis eſſet ſermo reddẽdus
E cũ euãgeliũ legeret: ita pulſatũ eſt cor meũ: vt crederẽ deũ
velle aliq̃d hinc ꝑ meũ miniſteriũ vos audire. Prius ergo
vt aduertatis ⁊ intelligatis admoneo: nõ dixiſſe dñm. Oĩs
blaſphemia ſpũs nõ remittet ei: ſed q̃ dixerit verbũ. Illud
enim ſi dixiſſet: nihil nobis oĩno remaneret vnde diſputare
poſſimꝰ: q̃m ſi oĩs blaſphemia et om̃e verbũ q̃d dicit cõtra
ſpm̃ſctm̃ nõ remitteret hoĩbus: ex nullo genere ĩpietatis eo
rũ q̃ dono xp̃i ⁊ ſanctificationi eccleſie ꝯtradicũt vel paga=
norũ / vel iudeorũ / vel quorũlibet hereticoꝝ: nõnulloꝝ etiã
in ipſa catholica ĩperitorũ queq₃ in eccleſia lucraret. Sed
abſit vt hoc dñs diceret. Abſit inq̃₃ vt veritas diceret oẽm
blaſphemiã / et om̃e verbũ q̃d cõtra ſpm̃ſctm̃ diceret nõ ha=
bere remiſſionẽ neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro. Exercere
quippe nos voluit difficultate q̃ſtionis: nõ decipere ſenten
tie falſitate. Quapropter non eſt neceſſe vt oẽm blaſphemiã
⁊ om̃e verbũ q̃d dicit ꝯtra ſpm̃ſctm̃: remiſſionẽ quiſq₃ exiſti
met nõ habere: ſed neceſſe eſt plane vt ſit aliq̃ blaſphemia et
aliq̃d verbũ: q̃d ſi dicat cõtra ſpm̃ſctm̃: nullã vnq₃ veniã re=
miſſioneq₃ mereat. Q2 ſi om̃e accepérimꝰ quiſnã poterit ſal
uari? Si aũt rurſus nullũ ptauerimꝰ: ꝯtradicimꝰ ſaluato=
ri. Eſt ergo ſine dubio aliq̃ blaſphemia ⁊ aliq̃d v̾bũ: q̃d ſi dictũ
fuerit cõtra ſpm̃ſctm̃: nõ remittet. Quid ſit autẽ hoc verbũ:
queri a nobis dñs voluit: ideo nõ expreſſit. Queri inq̃₃ vo=
luit: nõ negari. Solent enĩ ſcripture ita loqui: vt q̃n aliq̃d ſic
dicit vt neq₃ ex toto / neq₃ ex pte dictum finiat: nõ ſit neceſſe
vt ex toto fieri poſſit: vt ex parte nõ intelligat. Iſta ergo ſenten
tia ex toto. i. vniuerſaliter ꝓnũciaret: ſi diceret. Oĩs blaſ=
phemia ſpũs nõ remittet: qualecũq₃ verbũ ꝯtra ſpm̃ſctm̃ nõ
remittet ei: neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro. Ex pte autẽ. i.
particulariter ꝓnũciaret ſi diceret. Quedã blaſphemia ſpi
ritus non remittet. Q2 ergo nec vniuerſaliter / nec pticulariter
enũciata ſentẽtia eſt. Nõ enĩ dictũ ẽ. Oĩs blaſphemia ſpũs:
aut q̃dã blaſphemia: ſed tm̃modo indiffinite dictũ eſt: ſpũs
blaſphemia nõ remittet. Nec dictũ eſt. Quicũq₃ dixerit q̃d
cũq₃ verbũ: aut q̃ dixerit quoddã verbũ: ſed indiffinite: qui
dixerit v̾bũ: nõ eſt neceſſe vt oẽm blaſphemiã vel om̃e v̾bũ
intelligamꝰ: ſed neceſſe eſt plane vt quãdã blaſphemiam et
quoddã verbũ voluerit itelligi dñs: q̃uis id exprimere no=
luerit: vt petẽdo: querẽdo: pulſando: ſi q̃d recti intellectꝰ ac=
F ceperimꝰ nõ viliter habeamꝰ. Hoc vt manifeſtiꝰ videatis:
illud attẽdite q̃d ait idẽ ipſe iudeis. Si nõ veniſſem et locu= Joh. xv.
tus fuiſſem eis: pctm̃ non haberẽt. Neq₃ enĩ ita dictũ eſt: vt De gratia
ſine vllo pctõ oĩno vellet itelligi futuros fuiſſe iudeos ſi nõ et li. arbi.
veniſſet ⁊ locutꝰ eis fuiſſet. Plenos q̃ppe iuenit: oneratoſq₃ ca. ij.
peccatis. Propter q̃d dicit. Venite ad me oẽs q̃ laboratis Mat. xj.
et onerati eſtis. Unde: niſi ſarcinis pctõꝝ ⁊ trãſgreſſionibꝰ
legis? Q̃m lex ſubintrauit: vt abũdaret delictũ. Cum ergo ipſe Rom. v.
etiã alibi dicat. Non veni vocare iuſtos ſed pctõres: quõ ſi Mat. ix.
nõ veniſſet pctm̃ nõ haberẽt: niſi q2 ſentẽtia iſta nec vniuerſa
liter nec pticulariter: ſed indiffinite p̃nũciata nõ om̃e pctm̃
cogit intelligi? Sed plane niſi aliq̃d pctm̃ intellexerimꝰ q̃d
nõ haberent niſi xp̃s veniſſet ⁊ locutꝰ eis fuiſſet: falſam q̃d
abſit ſentẽtiã diceremꝰ. Nõ ergo ait. Si nõ veniſſem ⁊ locu= Johã. xv.
tus fuiſſem eis: nullũ pctm̃ haberẽt: ne veritas mẽtiret: nec
rurſus diffinite dixit. Si nõ veniſſem et locutꝰ fuiſſem eis:
quoddã pctm̃ nõ haberẽt: ne piũ ſtudiũ parũ exerceret. In
om̃i q̃ppe copia ſcripturaꝝ ſanctaꝝ paſcimur apertis: exer
cemur obſcuris. Illic fames pellit: hic faſtidiũ. Q2 ergo nõ
eſt dictũ pctm̃ nullũ haberẽt: non pturbemur cũ pctõres iu=
deos etiã ſi dñs nõ veniſſet agnoſcimꝰ. Sed tñ q2 dictũ eſt.
Si nõ veniſſem pctm̃ nõ haberẽt: vnde neceſſe eſt etiã ſi nõ
om̃e: aliq̃d tñ eos ex aduẽtu dñi q̃d nõ habebãt contraxiſſe
pctm̃: illud ip̃m ꝓfecto eſt: q̃d in p̃ntem ſibiq₃ loquentẽ non
crediderũt: eũq₃ inimicũ deputãtes q̃m vera dicebat inſup
occiderũt. Hoc pctm̃ tã magnũ ⁊ tã horrendũ ſi nõ veniſſet
et locutus eis fuiſſet: vtiq₃ nõ haberẽt. Sicut ergo ibi cũ au
dimus. Peccatũ nõ haberẽt: nõ om̃e ſed aliq̃d pctm̃ intelli=
gimus. Ita in hodierna lectiõe cũ audimꝰ. Spũs blaſphe=
mia nõ remittet: nõ oẽm blaſphemiã ſed quãdã. Et cũ audi
mus. Qui dicit v̾bũ cõtra ſpm̃ſctm̃ nõ remittet: nõ om̃e ver=
bũ ſed quoddã v̾bũ intelligere debemꝰ. Nã ⁊ hoc ipſum q̃d
ait. Spũs aũt blaſphemia nõ remittet: vtiq₃ nõ om̃is ſpũs: Mat. xij.
ſed ſpũs blaſphemia neceſſe eſt intelligamꝰ. Quod etſi pla=
nius alibi nõ diceret: quis tã vecors eſſet vt aliq̃d aliud itel
ligeret? Sc̃dm hanc regulã locutionis: et illud accipit. Ni= Joh. iij.
ſi q̃s renatus fuerit ex aqua et ſpũſctõ. Nõ enĩ ⁊ ibi ait: ſpiri
tuſancto: hoc tñ intelligit. Nec q̃m dixit: ex aqua ⁊ ſpũ: oẽm
ſpm̃ quiſq₃ intelligit. Quocirca cũ audis ſpiritus autẽ blaſ=
phemia nõ remittet: ſicut nõ oẽm ſpiritũ: ita nõ oĩs ſpiritus
blaſphemia oportet accipias. Audire iam velle vos video: G
q̃m nõ eſt oĩs: que nã illa ſit blaſphemia ſpũs q̃ nõ remittet:
et q̃d ſit verbũ q̃m nõ eſt om̃e: q̃d ſi dictũ fuerit cõtra ſpiritũ
ſctm̃ nõ remittet: neq₃ in hoc ſeculo / neq₃ in futuro. Iam et
ego vellẽ dicere q̃d intẽtiſſime expectatis audire: ſed tolera
te aliquãtas maiores diligẽtie moras: donec adiuuãte dño
totũ q̃d occurrit expediã. Alij q̃ppe duo euãgeliſte marcus
et lucas cũ de hac re loquerent: nõ dixerũt: blaſphemiã ſeu
verbũ: vt intelligeremꝰ nõ oẽm blaſphemiã ſed quãdã: nec
verbũ om̃e ſed quoddã. Quid ergo dixerunt? Apud marcũ
ita ſcriptũ eſt. Amen dico vobis: q̃m om̃ia dimittũtur filijs Marci. iij
hoĩm pctã ⁊ blaſphemie quibꝰ blaſphemauerũt: q̃ aũt blaſ=
phemauerit in ſpm̃ſctm̃ nõ habet remiſſionẽ in eternũ: ſed
reus erit eterni delicti. Apud lucã ita. Oĩs q̃ dicit verbũ in Luce. xij.
filiũ hoĩs: remittet ei: ei aũt q̃ in ſpm̃ſctm̃ blaſphemauerit:
nõ remittet. Nũquid ꝓpter nõnullã verboꝝ diuerſitatẽ re=
cedit ab eiuſdẽ v̾itate ſentẽtie? Nã neq₃ alia cauſa eſt cum
euãgeliſte eadẽ nõ eodẽ modo dicãt: niſi vt inde diſcamus
res v̾bis: nõ rebꝰ v̾ba ꝓponere: nihilq₃ aliud in loquẽte q̃re=

re niſi volũtatẽ: ꝓpter quã inſinuãdã ṽba ꝓponũtur. Quid
enĩ ad rem ĩtereſt: vtrũ dicaꝶ ſpũs blaſphemia nõ remitteꝶ:
an dicaꝶ qui blaſphemauerit in ſpm̃ſctm̃ nõ ei remitteꝶ: niſi
forte ꝙ eadẽ apertiꝰ iſto modo ꝗ̃ illo diciꝶ: ⁊ aliũ euãgeliſtã
nõ deſtruit aliꝰ ſed exponit? Spũs aũt blaſphemia clauſe di
ctum eſt: q2 nõ expſſum eſt cuiꝰ ſpũs. Non enĩ quicũqꝫ ſpũs:
ſpũſſanctus eſt. Itẽ põt dici ſpũs blaſphemia: cũ ſpũ quiſqꝫ
blaſphemat: quõ poteſt dici ſpũs orõ cũ ſpũ quiſqꝫ orat. Vñ
j. Cor. xiiij dicit apl's. Orabo ſpũ: orabo et mẽte. Cũ ṽo dictũ eſt. Qui
blaſphemauerit in ſpm̃ſanctũ: ille ambiguitates ſolute ſunt.
Mar. iij Itẽ qꝺ ſcriptũ eſt. Nõ habet remiſſionẽ in eternũ: ſed reus
erit eterni delicti: q̃d eſt aliud ꝗ̃ id qꝺ ſm̃ Mattheuꝫ legiꝶ.
Mat. xij. Nõ remitteꝶ ei: neqꝫ in hoc ſeculo / neqꝫ in futuro? Alijs qp
pe verbis: et alio loquẽdi modo eadẽ ipſa eſt expſſa ſenten
vbi ſ. tia. Et qꝺ eſt apud Mattheũ. Qui dixerit verbũ cõtra ſpm̃
ſctm̃: ne aliud aliq̃d ꝗ̃ blaſphemiã intelligeremꝰ planiꝰ alij
dixerũt. Qui blaſphemauerit in ſpm̃ſctm̃. Eadem tñ res ab
oĩbus dicta eſt: nec aliq̃s eoꝝ a loquẽtis volũtate diſceſſit:
ꝓpter quã intelligẽdã verba dicunꝶ / ſcribunꝶ / legũtur / au
diũtur. Sed ait aliq̃s. Ecce accepi et ĩtellexi: q2 cũ dicitur
blaſphemia: nec exprimiꝶ oĩs aut q̃dã: poteſt q̃dã intelligi:
aut oĩs. Sed nec neceſſe eſt vt oĩs. Niſi aũt quedã intelliga
tur: falſum eſt qꝺ diciꝶ. Ita et ṽbũ ſi nõ dicaꝶ oĩe ſeu quod
dã: nõ eſt neceſſe vt oĩe intelligaꝶ: ſed niſi vl' quoddã fuerit
intellectũ: nullo mõ poteſt eſſe qꝺ diciꝶ. Sed vbi legiꝶ: q̃ blaſ
phemauerit: quõ intelligo quãdã blaſphemiã vbi non legiꝶ
niſi blaſphemiã: vel quoddã verbũ vbi nõ legiꝶ niſi verbũ:
ſed tãꝗ̃ generaliter dici videꝶ: q̃ blaſphemauerit? Huic cõ
tradictioni rñdemꝰ: q2 etiã hic ſi diceret: q̃ blaſphemauerit
quãcũqꝫ blaſphemiã in ſpm̃ſctm̃: nihil eſſe cur aliquaꝫ blaſ
phemiã q̃rendã putaremꝰ: qñ oẽm intelligere deberemus.
Sed q2 oĩs nõ poteſt intelligi: ne paganis: iudeis: hereticis
oĩmqꝫ hoĩm generi: q̃ diuerſis erroribꝰ ⁊ ꝯtradictionibꝰ ſu
is blaſphemãt in ſpm̃ſctm̃ ſpes remiſſionis ſi ſe correxerint
auferaꝶ: reſtat vtiqꝫ vt in eo qꝺ ſcriptũ eſt: q̃ blaſphemaue
rit in ſpm̃ſctm̃ nõ habere remiſſionẽ in eternũ: ille ĩtelligaꝶ
qui nõ omni modo ſed eo modo blaſphemauerit vt ei nunꝗ̃
Jacobi. j. poſſit ignoſci. Sicut in eo enĩ qꝺ dictũ eſt. Deꝰ neminẽ ten
tat: nõ oĩm: ſed quodã tẽtationis mõ deus neminẽ tẽtare in
Deutero. telligẽdus eſt: ne falſum ſit illud qꝺ ſcriptum eſt. Tẽtat vos
xiij. dñs deꝰ veſter: et ne xp̃m negemꝰ deũ: vel dicamus falſum
Joh. vj. euãgeliũ vbi legimꝰ. Q2 interrogabat diſcipulũ tẽtans: ipſe
autẽ ſciebat q̃d eſſet facturꝰ. Eſt enĩ tẽtatio adducẽs pctm̃:
qua deꝰ neminẽ tẽtat: et eſt tẽtatio ꝓbans fidẽ: qua et deus
tẽtare dignaꝶ. Ita cũ audimꝰ. Qui blaſphemauerit in ſpm̃
ſctm̃: nõ oĩe blaſphemãdi genꝰ debemꝰ accipere: ſic nec ibi
Mar. xvj. oĩe tẽtandi. Itẽ cũ audimꝰ. Qui crediderit et baptizatus
fuerit ſaluꝰ erit: nõ vtiqꝫ intelligimꝰ eo modo credẽtem quo
Jacobi. ij. et demones credũt ⁊ cõtremiſcũt: nec in eo numero baptiza
Act. viij. tos: in quo ſymon magus baptizari potuit: ſed ſaluꝰ eſſe nõ
Mar. xvj. potuit. Sicut ergo cũ diceret. Qui crediderit ⁊ baptizatus
fuerit ſaluꝰ erit: nõ oẽs credẽtes et baptizatos: ſꝫ q̃ſdã intue
Gal. v. baꝶ in ea ſcꝫ fide cõſtitutos q̃ apoſtolo diſtinguẽte ꝑ dilecti
Marci. iij onem opaꝶ. Ita cũ dixerit. Qui blaſphemauerit in ſpm̃ſan
ctum nõ habet remiſſionẽ in eternũ: nõ oẽm ſed quedã blaſ
phemãtis ſpũſſancti intẽdebat reatũ: quo quiſqꝫ fuerit obli
Joh. vj. gatus: nulla vnꝗ̃ remiſſione ſolueꝶ. Illud etiaꝫ qꝺ ait. Qui
mãducat carnẽ meã ⁊ bibit ſanguinẽ meũ in me manet ⁊ ego
in illo: quõ intellecturi ſumꝰ? Nũquid etiã illos hic poteri
j. Corin. xj mus accipere: de q̃bus dicit apl's: ꝙ iudiciũ ſibi mãducent
et bibãt: cũ ipſam carnẽ mãducent et ipm̃ ſanguinem bibãt?
Nũquid et iudas magiſtri vẽditor et traditor impiꝰ ꝗ̃uis
primũ ipm̃ manibꝰ eiꝰ cõfectũ ſacramentũ carnis et ſangui
Luce. xxij nis eiꝰ cũ ceterꝭ diſcipulis: ſicut apertiꝰ Lucas euãgeliſta
declarat: mãducaret ⁊ biberet: manſit in xp̃o: aut xp̃s in eo?
Multi denicqꝫ q̃ vel corde ficto carnẽ illã mãducant ⁊ ſangui
nem bibũt: vel cũ mãducauerint et biberint apoſtate fiunt:
iiij. ſen. di. nũquid manẽt in xp̃o: aut xp̃s in eis? Sed ꝓfecto eſt quidã
ix. ca. j. modus mãducãdi illã carnẽ et bibendi illũ ſanguinẽ: quõ q̃
mãducauerit et biberit in xp̃o manet / et xp̃s in eo. Nõ ergo
quocũqꝫ modo quiſqꝫ mãducauerit carnẽ xp̃i et biberit ſan
guinẽ xp̃i: manet in xp̃o: ⁊ in illo xp̃s: ſed certo quodã modo
quẽ modũ vtiqꝫ ipſe videbat qñ iſta dicebat. Sic igiꝶ ⁊ in eo
Marci. iij qꝺ ait. Qui blaſphemauerit in ſpm̃ſctm̃ non habet remiſſio

nem in eternum: nõ quocũqꝫ modo blaſphemauerit reus eſt
huiꝰ irremiſſibilis delicti: ſed modo quodã quẽ nos q̃rere /
aut intelligere voluit: q̃ hanc ſentẽtiam verã terribilẽqꝫ de
prompſit. Quiſnã ſit aũt iſte blaſphemãdi modus: vl' potiꝰ
imoderatio: quenã ſit iſta blaſphemia: et qꝺ ſit verbũ cõtra
ſpm̃ſctm̃: iã quãtũ exiſtimo ipſe ordo expoſtulat vt dicamꝰ:
vtrãqꝫ expectationẽ tãdiu ſed neceſſario detentã nõ vlteriꝰ
differamꝰ. Noſtis chariſſimi in illa inuiſibili ⁊ incorrupti
bili trinitate quã fides vr̃a et catholica eccleſia tenet ⁊ ꝑdi
cat: deũ patrẽ non ſpũſſancti patrẽ eſſe ſed filij: ⁊ deũ filiũ nõ
ſpũſſancti filiũ eſſe ſed patris: deũ autẽ ſpm̃ſctm̃ nõ ſoliꝰ pa
tris aut ſolius eſſe filij ſpm̃: ſed patrꝭ ⁊ filij. Et hãc trinitatẽ
ꝗ̃uis ſeruata ſingulariũ ꝓprietate ⁊ ſubſtãtia pſonarum: tñ
ꝓpter ipſam indiuiduã et inſeparabilẽ eternitatis: ṽitatis:
bonitatis eſſentiã vel naturã: nõ eſſe tres deos ſed vnũ deũ.
Ac ꝑ hoc ꝓ captu noſtro quãtũ iſta ꝑ ſpeculũ ⁊ in enigmate:
preſertim talibꝰ q̃les adhuc ſumꝰ videre concediꝶ: inſinuaꝶ
nobis in patre auctoritas: in filio natiuitas: in ſpũſancto pa
tris / filijqꝫ cõmunitas: in tribꝰ eq̃litas. Qꝺ ergo cõmune ẽ
patri et filio: ꝑ hoc nos voluerũt habere cõmunionẽ et inter
nos et ſecũ: ⁊ ꝑ illud donũ nos colligere in vnũ qꝺ ambo ha
bent vnũ: hoc eſt ꝑ ſpm̃ſctm̃ deũ ⁊ donũ dei. In hoc enĩ recõ
ciliamur diuinitati: eaqꝫ delectamur. Nã q̃d nobis ꝓdeſſet
quicq̃d boni noſſemꝰ: niſi etiã diligeremꝰ? Sicut autẽ ṽita
te diſcimꝰ: ita charitate diligimꝰ: vt et pleniꝰ cognoſcamꝰ:
et beati cognito pfruamur. Charitas porro diffuſa eſt in cor Rom. v.
dibus nr̃is: ꝑ ſpm̃ſctm̃ q̃ datus eſt nobis. Et q2 pctis aliena
mur a poſſeſſione veroꝝ bonoꝝ. Charitas cooperit multitu j. Pet. iiij
dinẽ pctoꝝ. Eſt ergo pater filio veritati origo verax: ⁊ filiꝰ
de veraci patre orta veritas: et ſpũſſanctꝰ a patre bono et fi
lio bono effuſa bonitas: oĩm eſt aũt nõ impar bonitas nec ſe
parabilis vnitas. Primũ ergo in nos ad accipiendã vitam
eternã q̃ in nouiſſimo dabiꝶ de bonitate dei munꝰ: venit ab
initio fidei: remiſſio pctoꝝ. Ill' enĩ manẽtibꝰ manẽt quodã
modo inimicitie aduerſus deũ: ⁊ ab illo alienatio q̃ a noſtro
malo eſt: qm̃ nõ mentiꝶ ſcriptura dicẽs. Peccata vr̃a ſepa Eſa. lix.
rant iter vos ⁊ deũ. Nõ itaqꝫ nobis infert bona ſua: niſi au
ferat mala noſtra. Et intantũ illa creſcũt: inquãtũ iſta minu
untur: nec illa pficiẽtur niſi iſta finiãtur. Iã ṽo ꝙ dñs ieſus
ſic in ſpũſctõ pctã dimittit: queãdmodũ in ſpũſancto demo ij.
nes eijcit: hinc intelligi poteſt: ꝙ poſtea ꝗ̃ reſurrexit a mor
tuis: cũ dixiſſet diſcipulis ſuis. Accipite ſpm̃ſctm̃: cõtinuo Joh
ſubiecit. Si cui dimiſeritis pctã dimittẽtur ei: ſi cui tenue
ritis tenebũtur. Nã ⁊ illa regeneratio vbi fit oĩm p̃teritorũ
remiſſio pctoꝝ: in ſpũſctõ fit: dicẽte dño. Niſi q̃s renatꝰ fue Jo
rit ex aq̃ et ſpũ: nõ põt introire in regnum dei. Sed aliud eſt
naſci de ſpũ: aliud paſci de ſpũ: ſicut aliud eſt naſci de carne
qꝺ fit cũ parit mater: aliud paſci de carne: qꝺ fit cũ lactat in
fantẽ ad hoc cõuerſum vt cũ voluptate biberet vnde natꝰ eſt
vt viueret: vt inde accipiat viuẽdi alimẽtũ vnde accepi[...]a
ſcẽdi initiũ. Primũ itaqꝫ credentiũ beneficiũ eſt beni
tatis dei: in ſpũſctõ remiſſio pctoꝝ. Unde ita cepit et ꝑdica
tio Johãnis baptiſte: q̃ p̃curſor dñi miſſus eſt. Sic enĩ ſcri
ptum eſt. In diebꝰ illis venit Johãnes baptiſta ꝑdicãs i Mat. iij.
deſerto iudee et dicẽs. Penitẽtiam agite: appropinquauit
enĩ regnũ celoꝝ. Ait autẽ Johẽs inter cetera q̃ locutꝰ eſt ad
eos q̃ venerũt vt ab illo baptizarẽtur. Ego quidẽ vos bapti vbi ſ.
zo aqua in penitẽtia: q̃ aũt vẽturꝰ eſt poſt me fortior me eſt:
cuiꝰ nõ ſum dignꝰ calciamẽta portare. Ipſe vos baptizabit
in ſpũſctõ et igni. Ait ⁊ dñs. Johãnes quidẽ baptizauit aq̃: Actuũ. j.
vos aũt baptizabimini ſpũſancto nõ poſt multos hos dies
quẽ accepturi eſtis vſqꝫ ad pẽthecoſten. Qꝫ autẽ dicit Jo
hãnes. Et igni: ꝗ̃uis poſſit intelligi ⁊ tribulatio quã ꝓ noĩe
xp̃i credẽtes fuerãt ꝑpeſſuri: tñ nõ ab re eſt eũdem ſpm̃ſctm̃
etiã noĩe ignis ſignificatũ videri. Propter qꝺ ⁊ in aduentu
eiꝰ dictũ eſt. Viſe ſunt illis lingue diuiſe velut ignis: q̃ ⁊ in Actuũ. ij.
ſedit ſuꝑ vnũquẽꝗ̃ eoꝝ. Hinc ⁊ ipſe dñs ait. Ignẽ veni mit Luce. xij.
tere in mundũ. Hinc ⁊ apl's ait. Spũ feruẽtes: qm̃ hinc fer Rom. xij.
uet charitas. Diffundiꝶ q̃ppe in cordibus nr̃is ꝑ ſpm̃ſctm̃ q̃ Rom. v.
datꝰ eſt nobis. Cui feruori cõtrariũ eſt qꝺ dñs ait. Refrige Matthei
ſcet charitas multoꝝ. Sed pfecta charitas: pfectũ donũ eſt xxiiij.
ſpũſſancti. Prius eſt aũt illud qꝺ ad remiſſionẽ ꝑtinet pec Col. j.
catoꝝ: ꝑ qꝺ beneficiũ eruimur de poteſtate tenebrarũ: et pn Joh. xij.
ceps huiꝰ mũdi mittiꝶ foras fide noſtra: q̃ operaꝶ in filijs in Ephe. ij.

fidelitatis:nulla alia niſi ſocietate ⁊ obligatione peccati. In
ſpū enī ſctō quo in vnū dei populꝰ cōgregatꝛ eijcitꝛ ſpūs imū
dus:q̄ in ſeipm̄ diuiſus eſt. Cōtra hoc donū gratuitū: cōtra
ij.ſen.diſ. iſtā dei gratiā loquitꝛ cor ipenitēs. Ipſa ergo ipenitētia eſt
xliij.c.ſed ſpūs blaſphemia:q̄ nō remittetꝛ neqꝫ in hoc ſeculo/neqꝫ in fu
queritur. turo. Cōtra ſpm̄ enī ſctm̄ quo baptizantꝛ quoꝝ pctā om̄ia di
mittuntꝛ: ⁊ quē accepit eccleſia: vt cui dimiſerit pctā dimit=
tuntꝛ ei: verbū valde malū ⁊ nimis impiū: ſiue cogitatiōe: ſi
Rom.ij. ue etiā lingua ſua dicit: quē patiētia dei cū ad penitētiā ad=
ducat: ipſe ſcd̄m duritiā cordis ſui ⁊ cor ipenitens theſauri=
zat ſibi irā in die ire et reuelationis iuſti iudicij dei: qui red
det vnicuiqꝫ iuxta opera eiꝰ. Hec ergo ipenitētia. Sic enī
vno aliquo noīe poſſumꝰ (vtcūqꝫ) appellare/et blaſphemiā
⁊ verbū ꝯtra ſpm̄ſctm̄ qd̄ remiſſionē nō habet in eternū: hec
inqꝫ ipenitētia cōtra quā clamabat et preco et iudex dicēs.
Mat. iij. Penitētiā agite: appropinq̄bit enī regnū celoꝝ: ꝯtra quā
et.iiij. dn̄s os euāgelice ꝑdicationis aperuit: ⁊ ꝯtra quā ipm̄ euā=
geliū in toto orbe ꝑdicandū eſſe ꝑdixit: vbi poſtea ꝙ reſur=
Lu.xxiiij. rexit a mortuis: ait diſcipulis. Oportebat pati xp̄m ⁊ reſur=
gere a mortuis tertio die: ⁊ ꝑdicari in noīe eiꝰ penitentiā et
remiſſionē pctōꝝ ꝑ oēs gētes incipiētibus ab hieruſl'm. Hec
oīno impenitētia nō habet remiſſionem: neqꝫ in hoc ſeculo/
neqꝫ in futuro: qꝛ penitētia ipetrat remiſſionē in hoc ſeculo
L q̄ valeat in futuro. Sed iſta impenitētia/vel cor impenitēs
ij.ſen.diſ. ꝙdiu quiſqꝫ in hac carne viuit: nō pōt iudicari. De nullo enī
xliij.ca.eſt deſperandū eſt ꝙdiu patiētia dei ad penitētiā adducit: nec
etiam. de hac vita rapit impiū: q̄ nō mortē vult ipij: ꝙtum vt reuer
Ezech. tatꝛ et viuat. Paganꝰ eſt hodie: vnde ſcis vtrū ſit futurꝰ cra
xxxiij. ſtino xp̄ianꝰ? Iudeꝰ infidelis eſt hodie: qd̄ ſi cras credat in
xp̄o? Hereticꝰ eſt hodie: qd̄ ſi cras ſequatꝛ catholicā verita=
tē? Sciſmaticꝰ eſt hodie: qd̄ ſi cras amplectatꝛ catholicā pa=
cem? Quid ſi iſti quos in quocūqꝫ genere erroris notas ⁊ tā=
ꝙ deſperatiſſimos dānas: anteq̄ finiāt iſtā vitā agant peni
tentiā et inueniāt verā vitā in futuro? Proinde fratres etiā
j.Cor.iiij. ad hoc vos āmoneat qd̄ ait apl's. Nolite ante tēpus q̄cq̄ iu=
dicare. Hec enī blaſphemia ſpūs cui nūq̄ eſt vlla remiſſio:
qm̄ nō oēm ſed quādā intelleximꝰ: eāqꝫ ꝑſeuerantē duriciā
cordis ipenitētis vel diximꝰ/vel inuenimꝰ/vel etiā ꝙtum
exiſtimauimꝰ oſtendimꝰ: nō poteſt in quoqꝫ (vt diximꝰ) dū
in hac adhuc vita eſt deprehēdi. Qd̄ nō ideo videatꝛ abſur=
Ma dū: qꝛ cū homo vſqꝫ in finē huiꝰ vite in dura ipenitētia ꝑſe=
uerans: diu multūqꝫ loquatꝛ aduerſus hanc grām ſpūſſancti
L euāgeliū [illegible] tā longā cōtradictionē cordis impenitētis: q̄ſi
breue aliqd̄ verbū appellauit dicēs. Quicūqꝫ dixerit verbū
cōtra filiū hoīs: remittetꝛ ei: q̄ autē dixerit cōtra ſpm̄ſctm̄ nō
remittetꝛ ei neqꝫ in hoc ſeculo/neqꝫ in futuro. Hec enī ꝙuis
ꝓlixa ſit et pluribꝰ v̄bis cōtexta et ꝑducta blaſphemia: ſo=
let tn̄ ſcriptura etiā multa v̄ba verbū appellare. Neqꝫ enim
vnū verbū locutꝰ eſt quicūqꝫ ꝓpheta: et tn̄ ſic legitꝛ. Verbū
j.Timo.v. qd̄ factū eſt ad illū vel ad illū ꝓphetā. Et apl's. Preſbiteri
(inq̄t) duplici honore honorētur: maxime q̄ laborāt in v̄bo
et doctrina. Nō ait in v̄bis: ſed in v̄bo. Et ſanctꝰ Iacobus.
Jacobi.j. Eſtote (inq̄t) factores verbi: ⁊ nō auditores tm̄. Non ait et
ipſe verboꝝ ſed verbi: ꝙuis tā multa verba de ſcripturis ſan
ctis in eccleſia celebriter/⁊ ſolēniter legātur: dicātur: audiā
tur. Sicut ergo quātocūqꝫ tēpore q̄ſqꝫ noſtrū in predicādo
euāgelio laborauerit: nō verboꝝ ſed verbi dicitꝛ ꝑdicator: ⁊
ꝙtocūqꝫ tēpore q̄ſqꝫ veſtrū noſtrā ꝑdicationē diligēter atqꝫ
inſtāter audierit: nō verboꝝ ſed v̄bi audiēdi ſtudioſiſſimꝰ
nūcupatꝛ. Ita eo more quo ſcripture loquuntur et quē nouit
eccleſiaſtica cōſuetudo: quiſqꝫ vniuerſa ſua vita q̄ iſtā gerit
carnē: ꝙtalibet lōgitudine ꝓlongatꝛ: quecūqꝫ verba vel ore
vel ſola cogitatione locutꝰ fuerit corde ipenitēti ꝯtra remiſ
ſionē peccatoꝝ que fit in eccleſia: verbū dicit ꝯtra ſpm̄ſctm̄.
Ideo autē nō ſolū verbū qd̄ dictū fuerit cōtra filiū hoīs: ſed
oīne ꝓrſus peccatū ⁊ blaſphemia remittetꝛ hoībus: qꝛ vbi h
pctm̄ nō fuerit cordis ipenitētis cōtra ſpm̄ſctm̄: quo in eccle
M ſia pctā ſoluuntꝛ: cūcta alia dimittuntꝛ. Quō autē hoc dimit=
titur: qd̄ etiā remiſſionē ipedit alioꝝ? Oīa ergo dimittū=
tur eis: in q̄bus nō eſt qd̄ nunq̄ dimittetꝛ. In q̄bꝰ eſt autem:
quō hoc nunq̄ dimittitꝛ: nec alia dimittuntꝛ: qꝛ oīm remiſſio
vinculo iſtiꝰ ipeditꝛ. Nō ergo ꝓpterea quicūqꝫ dixerit ꝯtra
ſpm̄ſctm̄ nō remittetꝛ ei: qꝛ in trinitate maior eſt filio ſpūſſan
ctus: qd̄ nullus vnq̄ vel hereticꝰ dixit: ſed qm̄ quiſqꝫ reſiſte
rit veritati: ⁊ blaſphemauerit veritatē: qd̄ eſt xp̄s: etiā poſt
tantā ſui ꝑdicationē apud hoīes: vt verbū caro fieret/et ha Joh.j.
bitaret in nobis: qd̄ eſt filiꝰ hoīs.i. ipſe xp̄s: ſi nō dixerit ver
bū illud cordis ipenitētis cōtra ſpm̄ſctm̄: de quo dictum eſt.
Qui nō renatꝰ fuerit ex aqua et ſpū: et de quo item dictū eſt. Joh.v.
Accipite ſpm̄ſctm̄: ſi cui dimiſeritis pctā dimittūtur ei.i.ſi Joh.xx.
penituerit eū: accipiet ꝑ hoc donū remiſſionē oīm pctōꝝ:
ſimul et huiꝰ qd̄ verbū dixit ꝯtra filiū hoīs: qꝛ pctō ignorā=
tie ſiue ꝯtumacie/vel cuiuſcūqꝫ blaſphemie nō addidit pec
catū ipenitētie contra donū dei et grām regenerationis vel
reconciliationis q̄ fit in eccleſia ſpūſctō. Proinde nec illud
ſentiēdū eſt: ꝙ q̄dā putāt ideo remitti verbū qd̄ dicitꝛ cōtra
filiū hoīs: nō remitti autē qd̄ dicitꝛ cōtra ſpm̄ſctm̄: qꝛ ꝓpter
ſuſceptā carnē factꝰ eſt filiꝰ hoīs xp̄s: qua carne vtiqꝫ maior
eſt ſpūſſanctꝰ: q̄ ſubſtātia ꝓpria eq̄lis eſt patri et vnigenito
filio ſcd̄m eiꝰ diuinitatē: ſcd̄m quā et ipſe vnigenitꝰ filius eq̄lis
eſt patri et ſpirituiſctō. Nā ſi hoc ꝓpterea dictū eſſet: profe
cto de oīni blaſphemia taceretꝛ: hec ſola irremiſſibilis vide=
retꝛ: q̄ cōtra filiū hoīs dicitꝛ quaſi cū homo ſolus putatꝛ. Cum
v̄o premiſſum ſit oīne pctm̄: ⁊ blaſphemia remittetꝛ hoībus:
qd̄ etiā apud aliū euāgeliſtā ita ipoſitū eſt. Oīa dimittētur Marci.iij.
filijs hoīm pctā et blaſphemie q̄bꝰ blaſphemauerint: ꝓcul=
dubio et illa blaſphemia q̄ cōtra patrē dicitꝛ iſta generalita=
te ꝯcluditꝛ: et tn̄ hec ſola irremiſſibilis definitꝛ q̄ dicitꝛ contra
ſpm̄ſctm̄. Nūquid nā ⁊ pater formā ſerui accepit: qua ſit ma
ior ſpūſſanctꝰ? Nō vtiqꝫ: ſed ideo poſt vniuerſalē cōmemora
tionē oīm pctōꝝ oīniſqꝫ blaſphemie eminētius voluit exꝑ=
mere blaſphemiā q̄ fit contra filiū hoīs: qꝛ etiā ſi in illo pctō
fuerint hoīes obligati: qd̄ ꝯmemorauit vbi ait. Si nō veniſ= Joh.xv.
ſem et locutꝰ eis fuiſſem: pctm̄ nō haberēt: qd̄ etiā in euāge=
lio ſcd̄m iohannē valde graue oſtēdit eſſe pctm̄: vbi ait de ſpū Joh.xvj.
ſctō: cū eū ſe miſſurū eſſe ꝓmitteret: ille arguet mūdū de pec
cato/et de iuſtitia/et de iudicio. De pctō quidē qꝛ nō credi=
derūt in me: tn̄ ſi nō dixerit illa cordis impenitētis duricia
verbū cōtra ſpm̄ſctm̄: etiā hoc qd̄ dictū eſt ꝯtra filiū hoīs re
mittetꝛ. Hic fortaſſis aliq̄s querat vtrū tātūmodo ſpūſſctūs N
pctā dimittat: an et pater et filiꝰ? Reſpōdemus ꝙ et pater ⁊
filiꝰ. Ipſe enī filiꝰ de patre dicit. Si dimiſeritis pctā homi Mat.vj.
nibꝰ: dimittet vobis ⁊ pater veſter pctā veſtra. Cui nos quo
qꝫ dicimꝰ in orōne dn̄ica. Pater noſter q̄ es in celis. Atqꝫ in vbi.s.
ter cetera et hoc petimꝰ dicētes. Dimitte nobis debita nr̄a.
De ſeipſo aūt ait. Ut ſciatis ꝙ habeat filiꝰ hoīs poteſtatē in Mat.ix.
terra dimittēdi pctā. Si ergo (inq̄s) ⁊ pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūſſan
ctus dimittūt pctā: cur illa impenitētia q̄ nunq̄ dimittetur:
tātūmodo ad ſpūs blaſphemiā dicitꝛ ꝑtinere: tāq̄ ille q̄ hoc
impenitētie pctō fuerit obligatus: dono ſpūſſancti reſiſtere
videatꝛ: qd̄ eo dono fiat remiſſio pctōꝝ? Ubi et ego quero:
vtrū xp̄s eiecerit demonia: an pater et ſpūſctūs? Si enim
tātūmodo xp̄s: qd̄ eſt qd̄ ipe dicit. Pater autē in me manēs Joh.xiiij.
ipſe facit opera? Ita enī dictū eſt. Ipſe facit opera: tāq̄ fi=
lius nō faciat: ſed pater manēs in filio. Cur ergo alio loco di
cit. Pater meꝰ vſqꝫ modo operatꝛ: et ego operor? Et paulo= Joh.v.
poſt. Quecūqꝫ enī ille fecerit: hec et filiꝰ eiꝰ ſiliter facit. Qd̄ vbi ſupra.
alio loco dicit. Si opera nō feciſſem in eis q̄ nemo aliꝰ fecit: Joh.xv.
ita dicit q̄ſi ſolus faciat. Si autē hec ita dicuntꝛ vt tn̄ inſepa
rabilia ſint opera patris: qd̄ credendū eſt de ſpūſctō: niſi qꝛ
⁊ ipſe pariter operatꝛ? Nā in eo ipſo loco vnde exorta eſt iſta
q̄ſtio quā diſcutimꝰ: cū filiꝰ eijceret demonia: ipe tn̄ ait. Si
ergo in ſpūſctō eijcio demonia: igitꝛ ꝑuenit in vos regnū dei
Hic forte q̄s dicat ſpm̄ſctm̄ dari potius a patre ⁊ filio ꝙ ſua
volūtate aliq̄d operari: et ad hoc ꝑtinere qd̄ dictū eſt: in ſpi=
rituſancto eijcio demonia: qd̄ nō ipſe ſpūſſanctꝰ ſed xp̄s id
faceret ſpū: vt ſic intelligatur qd̄ dictū eſt: in ſpirituſancto
eijcio: tanq̄ diceretꝛ: ſpū eijcio. Solēt q̄ppe ita loqui ſcriptu=
re. Interfecerūt in gladio.i. gladio. Succēderunt in igne.i.
igni. Et accepit ieſus cultros petrinos in q̄bꝰ circūciderat Joſue.v.
filios iſrael. Sed q̄ ꝓpterea demunt in ſpūſctō ꝓpriā pote=
ſtatē: illud attēdant qd̄ a dn̄o dictū legitꝛ. Spiritus vbi vult Joh.iij.
ſpirat. Illud v̄o qd̄ apl's ait. Oīa autē hec operatꝛ vnꝰ atqꝫ j.Cor.xij.
idem ſpiritꝰ: verendū eſt ne quiſqꝫ arbitretꝛ ꝙ ea non operetꝛ
pater et filiꝰ: cū in eis operibꝰ cōmemorauit donationes cu
rationū/et operationes virtutū: vbi eſt vtiqꝫ et expulſio de=
monioꝝ. Cū v̄o adiungit et dicit. Diuidēs ꝓpria vnicuiqꝫ vbi ſupra
prout vult: nōne manifeſtat etiā ſancti ſpiritꝰ poteſtatē: ſed

a patre ⁊ filio plane indiuiduā? Si ergo hec ita dicunt̄: vt tñ
inſeparabilis intelligat̄ operatio trinitatis: ita vt cū opera-
tio patris dicit̄: nō eā ſine filio et ſpūſancto intelligat̄ opera
ri: vt cū operatio filij nō ſine patre et ſpūſancto: et cū opera-
tio ſpūſſancti nō ſine patre et filio: ſatis notū eſt recte credē-
tibus: vel etiā vt poſſunt intelligētibꝰ: et illud ideo dictum
Joh. xiiij. eſſe de patre. Ipſe facit opera: ꝙ ab illo ſit etiā origo operū:
a quo eſt exiſtētia cooperantiū ꝑſonarū: qꝛ ⁊ filiꝰ de illo natꝰ
eſt: et ſpūſſanctꝰ principaliter de illo ꝓcedit de quo natꝰ eſt
Joh. xv. filius: et cū quo illi cōis eſt idē ſpūs. Et illud qđ ait dñs. Si
opera nō feciſſem in eis q̄ nemo alius fecit: nō ad patrē vel
ſpm̄ retuliſſe ꝙ ei nō ſint in illis operibꝰ cooperati: ſed ad ho
mines a q̄bus legunt̄ multa facta miracula: et tñ a nullo q̄ fi-
j. Cor. xij. lius fecit. Et qđ ait apl's de ſpūſancto. Oia autē hec operat̄
vnꝰ atqꝫ idē ſpūs: nō ideo dictū: qꝛ nō ei cooperat̄ pater ⁊ fi-
lius: ſed qꝛ in his operibꝰ nō ſunt multi ſed vnꝰ ſpūs: et in di
¶ uerſis ſuis operationibꝰ nō eſt a ſe ipſe diuerſus. Nec tamē
inaniter ſed rōnabiliter ⁊ veraciter dicit̄ patrē dixiſſe: nō filiū
Luce. iij. et ſpm̄ſctm̄. Tu es filiꝰ meꝰ dilectus: in q̄ mihi ꝯplacui. Sz
hoc miraculū de celo ſonabilis verbi: q̄uis ad ꝑſonā patris
tātūmodo noſcamꝰ ꝑtinere: cooperatos eſſe filiū et ſpm̄ſctm̄
nō negamꝰ. Neqꝫ eni qꝛ tūc filius carnē portās cū hoibꝰ cō-
uerſabat̄ in terra: ideo nō erat etiā in ſinu patris tāqꝫ vnige
nitū verbū: qñ illa de nube vox facta eſt: aut ſapiēter et ſpiri
taliter credi poteſt: deū patrē operationē verboꝝ ſuoꝝ ſonā
tium atqꝫ trāſeūtiū a ſue ſapiētie / ſuiqꝫ ſpūs cooperatiōe ſe-
paraſſe. Eodē modo cū rectiſſime dicamꝰ: nō patrē nec ſpm̄
Mat. xiiij ſanctū: ſed filiū ſup mare ambulaſſe: cuiꝰ vniꝰ caro erat illa
⁊ plante fluctibꝰ innitētes: illud tñ opus tāti miraculi patrē
et ſpm̄ſctm̄ coopertos eſſe q̄s abnuat? Sic eni et ſolū filiū ve
riſſime dicimꝰ: ipam ſuſcepiſſe carnē: nō patrē aut ſpm̄ſctm̄
et tñ hāc incarnationē ad ſolū filiū ꝑtinentem: q̄ſquis negat
cooperatū patrē aut ſpm̄ſctm̄ nō recte ſapit. Itē dicimꝰ: nec
Mat. iij. patrē nec filiū: ſed ſolū ſpm̄ſctm̄ et in columbe ſpecie: et in lin
Actuū. ij. guis velut igneis appruiſſe et ſediſſe: ꝓnūciare illis in q̄s
venerat multis et varijs linguis magnalia dei: a quo tamē
miraculo ad ſolū ſpm̄ſctm̄ ꝑtinēte: cooperationē patris ⁊ ver-
bi vnigeniti ſeparare nō poſſumꝰ. Ita quoqꝫ ſinguloꝝ in tri
nitate opera trinitas operat̄: vnicuiqꝫ operāte: cooperanti-
bus duobꝰ: cōueniēte in tribus agendi cōcordia: nō in vno
deficiēte efficacia peragēdi. Que cū ita ſint: hinc eſt ꝙ dñs
ieſus in ſpūſancto demones eijcit. Neqꝫ eni et ſolus hoc im-
plere nō poterat: atqꝫ illud adiutoriū tāqꝫ huic operi nō ſuf-
ficiēs aſſumebat: ſed ſpm̄ diuiſum in ſemetipm̄ eo ſpiritu cō
gruebat expelli: quē pater et filiꝰ indiuiſi in ſemetipſis cōi-
ter habent. Sic et pctā qꝛ ꝑter eccleſiā nō dimittūtur: in eo
ſpū dimitti oportebat: quo in vnū eccleſia ꝯgregat̄. Deniqꝫ
ſi queqꝫ extra eccleſiā ſuoꝝ peniteat pctōꝝ: et huiꝰ tāti pec-
cati qđ alienū eſt ab eccleſia dei cor ipenitens habeat: q̄d ei
ꝓdeſt illa penitētia: cū iſto ſolū verbū dicat cōtra ſpm̄ſctm̄:
qđ extraneū eſt ab eccleſia: q̄ accepit hoc donū vt in ea in ſpi
iij. ſen. diſ. ritu ſancto fiat remiſſio pctōꝝ? Quā remiſſionē cū trinitas
xxxvij. ca. faciat: ꝓprie tñ ad ſpm̄ſctm̄ intelligit̄ ꝑtinere. Ipſe eniꝫ eſt
tertiū vo. ſpūs adoptionis filioꝝ in quo clamamus. Abba pater: vt ei
Rom. viij poſſimꝰ dicere. Dimitte nobis debita nr̄a. Et in hoc cogno
Mat. vj. ſcimꝰ: ſicut dicit apl's Johānes: qm̄ xp̄s manet in nobis de
j. Joh. iij. ſpū quē dedit nobis. Ipſe ſpūs teſtimoniū reddet ſpūi nr̄o:
Rom. viij qꝛ ſumꝰ filij dei. Ad ipm̄ eni ꝑtinet ſocietas qua efficimur ī
Phil. ij. vnū corpus vnici filij dei. Vñ ſcriptū eſt. Si qua igit̄ exhor
tatio in xp̄o: ſi qđ ſolatium charitatis: ſi qua ſocietas ſpūs.
Propter hāc ſocietatē illi in quos primitus venit: linguis
oīm gentiū ſunt locuti: qꝛ ꝑ linguas cōſociatio eſt ſocietas
generis humani. Sic oportebat ꝑ linguas oīm gentiū ſigni
ficari iſtā ſocietatē filioꝝ dei et mēbroꝝ xp̄i futurā in oībus
gētibus: vt quēadmodū tūc ille apparebat accepiſſe ſpiritū
ſctm̄ q̄ loquebat̄ linguis oīm gentiū: ita ſe nūc ille agnoſcat
accepiſſe ſpm̄ſctm̄ q̄ tenet̄ vinculo pacis eccleſie: q̄ diffundi
Ephe. iiij tur in oībus gentibus. Vnde dicit apl's. Studētes ſeruare
¶ vnitatē ſpūs in vinculo pacis. Qꝫ autē ſit ipſe ſpūs patris:
Joh. xv. ipſe filiꝰ dicit. De patre ꝓcedit. Et alio loco. Nō enim vos
Mat. x. eſtis q̄ loquimini: ſed ſpūs patris veſtri q̄ loquitur in vobis
Gal. iiij. Qꝫ vo ipſe ſit et ſpūs filij: apl's dicit. Miſit deꝰ ſpm̄ filij ſui
in corda veſtra: clamantē abba pater: hoc eſt clamare faci-
entem. Nos eni clamamꝰ: ſed in illo: id eſt ipſo diffundente

charitatē in cordibꝰ noſtris: ſine qua inaniter clamat q̄cūqꝫ
clamat. Vnde item dicit. Quiſq̄s aūt ſpm̄ xp̄i nō habet: hic Rom. viij
nō eſt eiꝰ. Ad quē ergo in trinitate ꝓprie ꝑtineret huius cō-
munio ſocietatis: niſi ad eū ſpm̄ q̄ eſt patri filioqꝫ cōis? Hūc
ſpm̄ ꝙ illi nō habeant qui ſunt ab eccleſia ſegregati. Judas
apl's aptiſſime declarauit dicēs. Qui ſeipſos ſegregāt: ani- Jude. j.
males: ſpm̄ nō habētes. Vnde in ipſa eccleſia etiā illos qui
per noīa hoīm q̄uis in vnitate eiꝰ cōſtitutorū q̄dā ſciſmata
moliebātur. Paulus apl's arguens inter cetera ait. Aialis j. Cor. ij.
autē hō nō ꝑcipit q̄ ſunt ſpūs dei: ſtultitia eni eſt illi ⁊ nō po
teſt intelligere qm̄ ſpiritaliter diiudicat̄. Oſtēdit q̄d dixerit
Nō ꝑcipit. i. ſciam nō capit vbi. Hos in eccleſia cōſtitutos
paruulos dicit: nōdū ſpiritales ſed adhuc carnales: et lacte
alēdos nō eſca. Quaſi paruulis (inq̄t) ī xp̄o lac vobis potū j. Cor. iij
dedi nō eſcā. Nōdū eni poteratis: ſed nec adhuc quidē pote
ſtis. Vbi dicit̄. Nōdū vel nō adhuc: ꝑfecto nō deſperat̄: ſed
eo tendit̄ vt ſit aliq̄n qđ nondū eſt. Adhuc eni eſtis (inquit)
carnales. Et oſtēdens vnde ſint carnales. Cū eni ſit (inq̄t)
inter vos emulatio: nōne carnales eſtis: ⁊ ſm̄ carnē ambula-
tis? Atqꝫ idipſum planꝰ aperiēs. Cū eni q̄s dicat. Ego (in
quit) ſum pauli: aliꝰ autez apollo: nōne hoīes eſtis? Quid ḡ
eſt apollo? Quid aūt paulꝰ? Miniſtri xp̄i ꝑ quos credidiſtis
Hi ergo. i. paulꝰ et apollo: cōcordes erāt in vnitate ſpūs: in
vinculo pacis: et tñ qꝛ eos iſti inter ſe diuidere / ⁊ ꝓ altero in
flari aduerſus alterū ceperāt: dicuntur et hoīes carnales et
aīales: nō valētes ꝑcipere q̄ ſunt ſpūs dei. Et tñ qꝛ non ſunt
ab eccleſia ſegregati: paruuli appellātur in xp̄o: quos vtiqꝫ
vel angelos / vl' deos eſſe cupiebat quos arguebat: qꝛ hoīes
erāt. i. in his cōtentionibꝰ non q̄ dei ſunt: ſed q̄ hoīm ſunt ſa-
piebāt. De illis vo qui ſunt ab eccleſia ſegregati: nō dictum
eſt: ea q̄ ſunt ſpūs nō ꝑcipiētes: ne ad ſciētie perceptionē re
ferrent̄: ſed dictū eſt: ſpm̄ nō habētes. Nō eſt autē cōſequēs
vt q̄ habet etiā ſciēdo ꝑcipiat qđ habet. Habēt ergo iſtum
ſpm̄ in eccleſia ꝯſtituti paruuli in xp̄o: adhuc aīales: adhuc
carnales: q̄d habeāt ꝑcipere nō valētes. i. intelligere ⁊ noſſe
Nā quō eſſent paruuli in xp̄o: niſi renati ex ſpūſancto? Nec
mirū videri debet ꝙ q̄ſqꝫ aliq̄d habet: et qđ habet ignorat.
Vt eni taceā de oīpotētis diuinitate atqꝫ incōmutabilis
trinitatis vnitate: q̄s facile ſcientia ꝑcipit q̄d ſit aīa / ⁊ quis
nō habet aīam? Poſtremo (vt certiſſime nouerimꝰ) ꝙ par- ij.
uuli in xp̄o nō ꝑcipiētes q̄ ſunt ſpūs dei: habent tñ ſpm̄ dei:
paulopoſt intueamur quēadmodū eoſipſos increpans ait.
Neſcitis qꝛ templū dei eſtis: et ſpūs dei habitat in vobis? vbi ſu
Hoc vtiqꝫ nullo modo diceret ab eccleſia ſegregatis: q̄ di- ¶
cti ſunt: ſpm̄ nō habētes. Sed nec ille dicendus eſt eſſe in ec-
cleſia: et ad iſtā ſocietatē ſpūs ꝑtinere: q̄ ouibꝰ xp̄i corpora-
li tm̄ cōmixtione ficto corde miſcet̄. Sanctꝰ eni ſpiritꝰ diſci Sap. j.
pline fugiet fictū. Quapropter q̄cūqꝫ in ſciſmaticis vel here
ticis cōgregationibꝰ / vel potiꝰ ſegregationibꝰ renati bapti
zātur: q̄uis nō ſint ſpū: tanqꝫ hiſmaeli ſimiles q̄ ſm̄ carnez Gal. iiij.
natꝰ eſt abrahe: nō ſm̄ iſaac q̄ ſm̄ ſpm̄ qꝛ ꝑ repromiſſionē: tñ
cū ad catholicā fidē veniūt / ⁊ ſocietati ſpūs aggregant̄: quē
foris ꝓculdubio nō habebāt: nō eis repetit̄ lauacrū carnis
Nō eni defuit etiā foris poſitis iſta forma pietatis: ſed ac-
cedit eis q̄ niſi intus nō pōt dari vnitas ſpūs in vinculo pa-
cis. Tales q̄ppe erāt anteqꝫ catholici eſſent: de qualibꝰ dic
apl's. Habētes formā pietatis: virtutē autē eiꝰ abnegātes. ij. Tim. iij
Poteſt eni eſſe viſibilis forma palmitis etiā preter vitē: ſz
inuiſibilis vita radicis haberi nō poteſt niſi in vite. Proin j. q. j. corpo
de corporalia ſacramēta q̄ portāt et celebrāt etiā ſegregati ralia.
ab vnitate corporis xp̄i: formaz poſſunt exhibere pietatis.
Virtꝰ eni pietatis inuiſibilis ⁊ ſpiritalis: ita in eis nō pōt
eſſe: quēadmodū ſenſus nō ſequit̄ hoīs mēbrū qñ amputat̄
a corpore. Que cū ita ſint: remiſſio pctōꝝ qm̄ non dat̄ niſi in
ſpūſctō: in illa eccleſia tātūmodo dari pōt: q̄ habet ſpm̄ſctm̄.
Hoc eni fit remiſſione pctōꝝ: ne ꝑnceps peccati ſpūs q̄ in ſe
ipſum diuiſus eſt regnet in nobis: vt eruti a poteſtate ſpūs
immūdi: tēplū deinceps efficiamur ſctī ſpiritꝰ: ⁊ a quo mun
damur accipiēdo indulgētiā: ipſum accipiamꝰ habitatorē
ad faciendā: augēdam: ꝑficiendāqꝫ iuſtitiā. Nā et in primo Actuū. ij.
eiꝰ aduētu cū hi q̄ eū acceperāt linguis oīm gentiū loq̄rent̄
et ſtupentes eos q̄ aderāt alloqueret̄ apl's petrus: cōpuncti
ſunt corde: ⁊ dixerunt ad petruz / et ad apl'os. Quid ergo fa-
ciemꝰ fratres: mōſtrate nobis? Et dixit petrꝰ ad eos. Agite

penitentiã:et baptizet᷑ vnuſqſq₃ veſtrũ in noĩe ieſu xp̃i in re-
miſſionẽ pctõꝝ:⁊ accipietis donũ ſpũſſancti. Utiq₃ in eccle
ſia vtrũq₃ factũ.i.et pctõꝝ remiſſio:et doni huiꝰ acceptio in
qua erat ſpũſſanctꝰ. Ideo autẽ in noĩe ieſu xp̃i:q꞉ cũ eundẽ
Joh.xiiij. ſpm̃ſctm̃ ꝓmitteret:quẽ mittit (inq̃t) pater in nomine meo.
Neq₃ enĩ habitat in quoq₃ ſpũſſanctꝰ ſine patre ⁊ filio:ſicut
nec filiꝰ ſine patre ⁊ ſpũſctõ:nec ſine illis pater. Inſeparabi
lis q̃ppe eſt habitatio quoꝝ ĩſeparabilis operatio:ſed ſigil-
latim pleriq₃ ꝑ creature ſignificationes nõ ꝑ ſuã ſubſtantiã
demõſtrant᷑:ſicut ſua tẽpoꝝ ſpacia ſyllabis occupãtibꝰ ſepa
ratim voce ꝓnũciant᷑:nec tñ a ſeipſis vllis interuallis/ mo-
mẽtiſq₃ tẽporũ ſeparant᷑. Nõ enĩ vnq̃ dici poſſunt ſimul:cũ
eſſe nõ poſſunt niſi ſemꝑ ſimul. Sed vt iã non ſemel dixĩmꝰ:
ideo remiſſio pctõꝝ quã in ſe diuiſi ſpũs euertit᷑ et expellit᷑
regnũ:ideo ſocietas vnitatis eccleſie dei extra quã nõ fit ip
ſa remiſſio pctõꝝ:tanq̃ ꝓpriũ eſt opus ſpũſſancti:patre ſa-
ne et filio cooperãtibꝰ:q꞉ ſocietas eſt quodãmodo patris et
filij ipſe ſpũſſanctꝰ. Nã pater nõ cõmuniter habet᷑ pater a fi
lio et ſpũſctõ:q꞉ nõ eſt pater amboꝝ. Et filiꝰ nõ cõiter habet᷑
filiꝰ a patre et ſpũſctõ:q꞉ nõ eſt filius amboꝝ. Spũs aũt ſan-
ctus cõiter habet᷑ a patre et filio:q꞉ ſpũs eſt vnus amboꝝ.
Quiſq̃s igit᷑ reus fuerit ĩpenitẽtie cõtra ſpm̃ in quo vnitas
et ſocietas cõmunionis cõgregat᷑ eccleſie:nũq̃ illi remittet᷑
q꞉ hoc ſibi clauſit vbi remittit᷑:et merito dãnabit᷑ cum ſpũ q̃
in ſeipſum diuiſus eſt:diuiſus et ipſe cõtra ſpm̃ſctm̃ q̃ in ſe-
R ipſum diuiſus nõ eſt. Hoc ipſum ⁊ euãgelica teſtimonia nos
admonẽt:ſi ea ꝑſcrutamur attẽtius. Nã et ſm̃ lucã quidem
nõ ibi hec dicit dñs:vbi reſpõdet eis q̃ dixerũt ꝙ in pꝛĩcipe
demonioꝝ eijcit demones:nõ ei remitti q̃ blaſphemauerit
in ſpm̃ſctm̃. Unde apparet nõ ſemel a dño dictũ hoc:ſed ibi
quoq₃ nõ negligẽter pretereũdũ quo loco dictũ ſit. Loq̃bat᷑
enĩ de his q̃ eũ cõfeſſi eſſent vel negarẽt corã hominibꝰ:vbi
Luce.xij. ait. Dico autẽ vobis:quicũq₃ cõfeſſus fuerit me corã homi-
nibus:et filiꝰ hoĩs cõfitebit᷑ illũ corã angelis dei. Qui autẽ
negauerit eũ corã hoĩbus:denegabit᷑ coram angelis. Et ne
ex hoc apl̃i petri deſperaret᷑ ſalus q̃ eũ corã hominibꝰ ter ne
gauit:cõtinuo ſubiecit. Et oĩs q̃ dicit verbũ in filiũ hoĩs re
mittet᷑ ei:ei autẽ q̃ in ſpm̃ſctm̃ blaſphemauerit nõ remittet᷑:
illa ſc₃ blaſphemia cordis ĩpenitẽtis qua reſiſtit᷑ remiſſioni
peccatoꝝ q̃ fit in eccleſia ꝑ ſpm̃ſctm̃. Quã blaſphemiã petrꝰ
Mat.xxvj nõ habuit quẽ mox penituit q̃ñ amare fleuit:victoq₃ ſpũ qui
in ſeipſum diuiſus eſt:et q̃ eũ vexãdũ popoſcerat:cõtra quẽ
Luce.xxij ꝓ illo dñs rogauit ne deficeret fides eius. Accepit etiã ipm̃
cui nõ reſtitit ſpm̃ſctm̃:vt nõ ſolũ ei remitteret᷑ pctm̃:ſed per
eũ p̃dicaret᷑ et daret᷑ remiſſio pctõꝝ. Apud duos autẽ alios
euãgeliſtas qđ narrat᷑ vt de blaſphemia ſpũs hec ſententia
diceret᷑:cauſa extitit ex cõmemoratione ſpũs ĩmũdi:q̃ in ſe-
ipſum diuiſus eſt. Dictũ enĩ erat de dño:ꝙ in pꝛĩcipe demo
niorum eijceret demones. Ipſe ſe dñs ait in ſpũſctõ eijcere
demones:vt ſpũs q̃ nõ eſt in ſe diuiſus:eũ q̃ in ſe diuiſus eſt
vincat atq₃ eijciat. Ille autẽ hõ in eiꝰ ꝑditione maneat:q̃ in
huiꝰ qui in ſe diuiſus nõ eſt pacẽ ꝑ ĩpenitentiã trãſire detra
Marci.iij ctat. Hoc enĩ marcꝰ ita narrat. Amẽ dico vobis:q꞉ oĩa di-
mittũtur hoĩbus pctã et blaſphemie quibꝰ blaſphemauerĩt
qui autẽ blaſphemauerit in ſpm̃ſctm̃ nõ habet remiſſionẽ in
eternũ:ſed reus erit eterni delicti. Hec ỽba dñi cũ dixiſſet:
ſua deinde cõiunxit dicẽs:q̃m̃ dicebãt ſpm̃ immũdũ habet:
vt oſtẽderet hinc fuiſſe exoꝛtã cauſam:vt hoc diceret:eo ꝙ
dixiſſent eũ in beelzebub p̃ncipe demonioꝝ demones pelle
re:nõ q꞉ eſſet blaſphemia q̃ nõ remittit᷑:cũ et hec remittat᷑ ſi
recta penitẽtia cõſequat᷑:ſed ꝙ hinc (vt dixi) cauſa extitit:
vt a dño illa ſentẽtia ꝓferret᷑:facta mẽtione ſpũs immundi
quẽ aduerſum ſeipſum diuiſum dñs oſtẽdit ꝓpter ſpm̃ſctm̃:
q̃ nõ ſolũ aduerſum ſe diuiſus nõ eſt:ſed etiã quos colligit ef
ficit indiuiſos:pctã q̃ aduerſum ſe diuiſa ſunt dimittendo:
eoſq₃ mũdatos inhabitãdo:vſit queadmodũ ſcriptũ eſt in
Actuũ.iiij actibꝰ aplõꝝ:Multitudinis credẽtiũ coꝛ vnum et aĩa vna.
Cui dono remiſſionis nõ reſiſtit:niſi q̃ duriciã cordis ĩpe-
nitẽtis habuerit. Nã et alio loco dixerũt iudei de dño:ꝙ de
Joh.viij. moniũ haberet:nec tñ ibi aliq̃d dixit de blaſphemia ſpũſſan
cti:q̃m̃ nõ ita obiecerit ſpm̃ ĩmũdũ:vt in ſe diuiſus ex oꝛe ip
ſoꝛũ poſſit oſtẽdi:ſicut beelzebub a quo eijci demones poſſe
dixerũt. In hac ỽo lectione ſm̃ mattheũ multo manifeſtiꝰ
aperuit dñs qđ hic vellet intelligi.i.ꝙ ipſe dicat verbũ ꝯtra

ſpm̃ſctm̃ qui vnitati eccleſie coꝛde impenitẽti reſiſtit:vbi in
ſpũſancto fit remiſſio pctõꝝ. Hũc enĩ ſpm̃ nõ habẽt:vt iam S
dictũ eſt:qui etiã xp̃i ſacramẽta poꝛtãtes atq₃ tractãtes:ab
eiꝰ cõgregatione ſeiuncti ſunt. Nã vbi dixit de diuiſione ſa
thane aduerſus ſathanã:ꝙ ipſe in ſpũſancto eijceret demo-
nes:vtiq₃ in ſpũ q̃ nõ eſt aduerſus ſeipſum:ſicut ille diuiſus
ibi cõtinuo ne ꝑ illos q̃ ſub noĩe xp̃i extra eiꝰ ouile cõuẽticu
la ſua cõgregant:quiſq₃ putaret etiã regnũ xp̃i aduerſum ſe
eſſe diuiſum. Qui nõ eſt mecũ (inq̃t) cõtra me eſt:et q̃ nõ cõ Mat.xij.
gregat mecũ ſpargit:vt illos oſtẽderet ad ſe nõ ꝑtinere:q̃ ex
tra cõgregãdo nollent cõgregare ſed ſpargere. Deinde ſub-
iunxit. Ideo dico vobis:oĩe pctm̃ et blaſphemia remittet᷑
hoĩbus:ſpũs autẽ blaſphemia non remittet᷑. Quid eſt hoc?
Ideo ſola ſpũs blaſphemia nõ remittet᷑:q̃m̃ q̃ nõ eſt cũ xp̃o
cõtra ipm̃ eſt:et q̃ cũ illo nõ congregat ſpargit? Ideo vtiq₃.
Qui enĩ non cum illo cõgregat:quomodolibet ſub eiꝰ noĩe
cõgreget nõ habet ſpm̃ſctm̃. Hic oĩno:hic cõpulit nos non
alibi intelligere fieri remiſſionẽ oĩs peccati:omiſq₃ blaſphe
mie:niſi in xp̃i cõgregatione q̃ nõ ſpargit. Cõgregat᷑ q̃ppe
in ſpũſancto q̃ nõ eſt ꝯtra ſeipſum diuiſus:ſicut ille ĩmũdus
ſpũs. Et ꝓpterea oẽs ꝯgregationes vel potiꝰ diſperſiones
que ſe xp̃i eccleſias appellãt:et ſunt iter ſe diuiſe atq₃ cõtra-
rie vt vnitatis cõgregationi q̃ vera eſt eccleſia eiꝰ inimice:
nõ q꞉ videtur eiꝰ habere nomen:iccirco ꝑtinent ad eiꝰ ꝯgre
gationẽ. Pertinerẽt autẽ ſi ſpũſſanctꝰ in quo ſociat᷑ hec cõ-
gregatio aduerſus ſeipſum diuiſus eſſet. Hoc autẽ q꞉ nõ eſt
qui enĩ nõ eſt cũ xp̃o cõtra ipſum eſt:et q̃ cũ illo nõ cõgregat
ſpargit:ideo pctm̃ oĩe atq₃ oĩs blaſphemia dimittet᷑ homi
nibꝰ in hac cõgregatione quã in ſpũſctõ et nõ aduerſus ſeip
ſum diuiſo cõgregat xp̃s. Ipſiꝰ autẽ ſpũs blaſphemia illa q̃
fit vt coꝛde ĩpenitẽti huic tãto dei dono vſq₃ in finẽ vite iſtiꝰ
reſiſtat᷑:nõ remittet᷑. Nã et ſi quiſq₃ ita ſit cõtrariꝰ veritati:
vt deo loquẽti non ꝑ ꝓphetis ſed vnico filio:cũ ꝓpter nos eũ
vt nobis in eo loq̃ret᷑ filiũ hoĩs eſſe voluit reluctet᷑:remittet᷑
ei:cũ penitẽdo cõuerſus fuerit ad dei benignitatẽ:q̃ cũ moꝛ Ezech.
tẽ impij nollet quãtu₃ vt reuertat᷑ et viuat:dedit eccleſie ſue xxxiij.
ſpm̃ſctm̃:vt cuicũq₃ in eo pctã dimitteret:dimitterentur ei.
Qui vero huic dono extiterit inimicꝰ:vt nõ illud ꝑ peniten-
tiam petat:ſed ei ꝑ ĩpenitẽtiã ꝯtradicat:fit irremiſſibile:nõ
quodcũq₃ pctm̃ ſed cõtẽpta vel oppugnata ipſa remiſſio pec
catoꝛũ:atq₃ ita dicit᷑ verbũ cõtra ſpm̃ſctm̃ cũ ex diſperſione j.q.j.ita fit.
ad cõgregationẽ nunq̃ venit᷑:q̃ ad remittenda pctã accepit
ſpm̃ſctm̃. Ad quã congregationẽ etiã ſi ꝑ malũ clericũ ſed tñ
catholicũ miniſtrũ reprobũ ⁊ fictũ aliq̃s acceſſerit coꝛde nõ
ficto:in ipſo ſancto ſpũ remiſſionẽ accepit pctõꝝ:qui ſpũs in j.q.j.ſpiri-
ſctã eccleſia etiã iſto tẽpoꝛe quo velut area cũ palea triturat᷑ tuſſctũs.
ſic operat᷑ vt nulliꝰ verã ꝯfeſſionẽ aſpernet᷑:nulliꝰ ſimulatio
ne fallat᷑:atq₃ ita reprobos fugiat vt etiã ꝑ eoꝝ miniſterium
pꝛobos colligat. Unũ ergo ſuffugiũ eſt:ne ſit irremiſſibilis
blaſphemia coꝛ ĩpenitẽs caueat᷑:nec aliter penitẽtia ꝓdeſſe
credat᷑:niſi vt teneat᷑ eccleſia vbi remiſſio pctõꝝ dat᷑:et ſocie
tas ſpũs in pacis vinculo cuſtodit᷑. Ut potui difficillimã q̃-
ſtionẽ:ſi tñ aliquatenꝰ potui (dño miſerãte atq₃ adiuuãte)
tractaui:quicq̃d tñ in eiꝰ difficultate apprehẽdere nõ potui
nõ imputat᷑ ipſi ỽitati q̃ ſalubriter pios etiã cũ occultat᷑ ex-
erceat:ſed infirmitati mee q̃ vel intelligẽda ꝯſpicere/ vel in
tellecta explicare nõ potui. De his autẽ q̃ foꝛte potuimꝰ ⁊ co
gitãdo ĩueſtigare/et dicẽdo expedire:illi ſunt agẽde gratie
a quo queſiuimꝰ:a quo petiuimus:ad quẽ pulſauimꝰ:vt ha
beremus vnde et nos meditando aleremur:et vobis loquẽ-
do miniſtraremus.

¶ De eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm̃ eũdẽ. Aut facite arboꝛẽ bonã ⁊ fructũ eiꝰ bonũ ⁊ cetera:vbi etiã multa interſerit de bonitate ꝯſcientie quam largiſſime declarat. Sermo.xij.

ADmonuit nos dñs nr̃ ieſus xp̃s vt bone arboꝛes
ſimꝰ:⁊ fructus bonos habere poſſimꝰ. Ait enim. A
[Aut facite arboꝛẽ bonã ⁊ fructũ eiꝰ bonũ:aut fa Mat.xij.
cite arboꝛẽ malã et fructũ eiꝰ malũ. De fructu enĩ
arboꝛ cognoſcit᷑] Ubi ait. Facite arboꝛẽ bonã:et fructũ eiꝰ
bonũ:hoc itaq₃ nõ eſt ãmonitio ſed p̃ceptũ ſalubꝛe:cui obe-
dientia neceſſaria eſt. Qꝫ autẽ dicit. Facite arboꝛẽ malã et
fructũ eiꝰ malũ:nõ p̃ceptũ eſt vt facias:ſed ãmonitione fa-

cias. Cõtra hos enĩ dixit qui putabant ſe cũ mali eſſent loq̄
bona poſſe: vel bona opera habere. Hoc dñs ieſus dicit non
poſſe. Prius eſt enĩ mutãdus hõ vt opera mutẽtur. Si eniꝫ
manet hõ in eo ꝙ malus eſt: bona opera habere non põt. Si
manet in eo ꝙ bonꝰ eſt: mala opera habere nõ põt. Quis aũt
a dño bonꝰ inuẽtus eſt: cũ xp̃s ꝓ impijs mortuꝰ ſit? Oẽs ergo
Johã. j. malas arbores inuenit: et dedit poteſtatẽ filios dei fieri cre
dẽtibus in noĩe eiꝰ. Quiſq̄s igiꝉ hõ hodie bonus eſt. i. arbor
bona: mala inuẽta eſt et bona facta eſt. Et ſi qñ venit malas
arbores eradicare: vellet vtiq̄ꝫ remanere que nõ digna eſſet
eradicari: ſed venit ꝓrogare miſericordiã: vt poſtea exerce-
Pſalm. c. ret iudiciũ: cui dicíꝉ. Miſericordiã et iudicium cãtabo tibi
dñe. Dedit ergo credẽtibꝰ remiſſionẽ pctõꝝ: noluit cũ eis ꝛ
de ꝑteritis chartis rationẽ habere. Remiſſio enĩ pctõꝝ fa-
cit arbores bonas. Diſtulit ſecurim: dedit ſecuritatem. De
Mat. iij. hac ſecuri iohãnes loquiꝉ dicẽs. Jã ſecuris ad radicẽ arbo
rũ poſita eſt. Om̃is arbor q̄ non facit fructũ bonũ excideꝉ: ꝛ
in ignẽ mitteꝉ. De hac ſecuri cõminaꝉ paterfamilias in euã
Luce. xiij. gelio dicẽs. Ecce trienniũ eſt ꝙ venio ad hanc arborẽ et fru
ctum in ea nõ inuenio. Nã debeo locũ euacuare: ꝓinde am-
puteꝉ. Et itercedit colonꝰ dicẽs. Dñe dimitte eã hoc anno:
circũfodiã eã / et adhibebo cophinũ ſtercoris: ſi fecerit fru-
ctum: bene: ſi minꝰ: venies ꝛ amputabis eã. Tãq̄ꝫ ꝑ triẽniũ
dñs viſitauit genꝰ humanũ: hoc eſt tribꝰ tẽporibꝰ. Quibꝰ?
Primũ tẽpus ante legẽ: ſecũdũ tẽpus in lege: tertiũ qḋ mo
do eſt: tẽpus eſt grẽ. Nã ſi nõ viſitauit genꝰ humanũ ante le
gem: vnde abel: vnde enoch: vnde noe: vnde abraã: vñ iſaac
vnde iacob: quoꝝ dñm ſe dici voluit: et cuiꝰ oẽs gẽtes erant
Exo. iij. quaſi triũ hoĩm deꝰ eſſet. Et ego ſum (inq̄t) deus abraã / et
Mat. xxij. iſaac / ꝛ iacob. In lege autẽ ſi nõ viſitaret: ipã legẽ non da
ret. Poſt legẽ venit ꝛ ipſe paterfamilias: paſſus eſt: mortuꝰ
eſt et reſurrexit: ſpm̃ ſctm̃ dedit: euãgeliũ ꝑ totũ orbẽ terraꝝ
ꝑdicari fecit: et adhuc q̄dã arbor infructuoſa ꝑmãſit. Eſt q̄
dam adhuc pars generꝭ humani: q̄ adhuc ſe nõ corrigit. In
Ephe. iij. tercedit colonus: ꝓ plebe orabat apl̃s. Flecto (inq̄t) genua
mea ꝓ vobis ad patrẽ: vt in charitate radicati ꝛ fundati: va
leatis apprehẽdere cũ oĩbus ſctis q̄ ſit latitudo: lõgitudo:
altitudo: et ꝓfundũ. Cognoſcere etiã ſupeminentẽ ſcientiã
charitatꝭ xp̃i: vt ipleamini i oẽm plenitudinẽ dei. Flectẽdo
genua ꝓ nobis itercedit apḋ patrẽfamilias: ne eradicemur
Ergo q꞉ neceſſe eſt vt veniat: agamꝰ vt fructuoſos nos iue-
niat. Circũfoſſio arboris: eſt humilitas penitẽtis. Oĩs eniꝫ
foſſa humilis. Cophinũ ſtercoris: ſordes penitentie. Quid
B enim ſtercore ſordidius? Sit ergo vnuſquiſq̄ꝫ arbor bona:
non ſe arbitretur habere fructꝰ bonos: ſi manet arbor mala.
Nõ erit fructꝰ bonꝰ: niſi arboris bone. Muta cor: ꝛ mutabiꝉ
j. Tim. vj. opus. Extirpa cupiditatẽ: plãta charitatẽ. Sicut enĩ eſt ra-
dix oĩm maloꝝ cupiditas: ſic eſt radix oĩm bonoꝝ charitas.
Quid ḡ hoĩes muſitãt inter ſe vel cõtendũt: dicẽtes. Quid
eſt bonũ? O ſi ſcires: q̄d ſit bonũ. Qḋ habere vis nõ eſt val-
de bonũ: qḋ eſſe nõ vis hoc eſt bonũ. Vis enĩ habere ſanita-
tẽ corporis: hoc eſt bonũ: nec tñ putes magnũ bonũ eſſe qḋ
habet et malus. Aurũ et argẽtũ habere vis: ecce et hoc dico
bonũ eſt: ſed ſi bene vſus fueris. Bene autẽ nõ vteris ſi malꝰ
fueris: ac ꝑ hoc aurũ et argentũ malis malũ eſt: bonis bonũ
eſt: nõ q꞉ eos bonos aurũ et argentũ facit: ſed q꞉ bonos inue
nit: in vſum bonũ cõuertiꝉ. Honorẽ habere vis: bonũ eſt: ſed
et hoc ſi bene vtaris. Q̃ multis honor occaſio exitij fuit.
Diſcernamꝰ ḡ bona opera ſi poſſumꝰ: q꞉ de bonis arboribꝰ
loq̄mur. Et hic nihil eſt qḋ ſic quiſq̄ꝫ cogitare debeat: niſi vt
in ſemetipſum oculos cõuertat: in ſe diſcat: ſe inſpiciat: ſe di-
ſcutiat: ſe q̄rat: et ſe inueniat: et qḋ diſplicet necet: qḋ placet
optet et plãtet. Cũ enĩ ſe hõ inanẽ inuenerit melioꝝ bonorũ:
vt q̄d eſt auidꝰ externorũ bonorũ? Ecce q̄d ꝓdeſt plena bo-
nis arca: inanis ꝯſciẽtia? Bona vis habere: ꝛ bonꝰ nõ vis eẽ
Non vides te erubeſcere debere bonis tuis: ſi domꝰ tua ple
na eſt bonis: et te habet malũ? Quid enĩ eſt qḋ velis hr̃e ma
lũ? Dic mihi. Nihil oĩno. Nõ vxorẽ: nõ filiũ: nõ filiã: nõ ſuũ
nõ ancillã: nõ villã: nõ tunicã: poſtremo non caligã: et tñ vis
habere malã vitã. Rogo te: ꝑpone vitã tuaꝫ calige tue. Oĩa
q̄ circa iacẽt oculis tuis: elegãtia / ꝛ pulchra tibi chara ſunt:
et tibi ipſe vilis es: ſedꝰ es. Si tibi poſſent rñdere bona qbꝰ
eſt plena domꝰ tua: q̄ habere optaſti: q̄ ꝑdere timuiſti: nõne
et tibi clamarẽt. Sicut tu nos bona vis hr̃e: ſic ꝛ nos volumꝰ

bonũ habere dñm? Tacita voce iterpellãt ꝯtra te dñm tuũ:
Ecce bona tãta dediſti huic: et ipſe malꝰ eſt. Quid ei ꝓdeſt
qḋ habet: qñ eũ q̄ oĩa dedit nõ habet? Querit ḡ aliq̄s admo-
nitꝰ his ṽbis meis: ꝛ forte ꝯpũctꝰ q̄rit q̄d ſit bonũ: q̄le bonũ
vnde bonũ? Bñ itellexiſti: ħ te q̄rere debere. Rñdebo q̄rẽti
et dicã. Hoc eſt bonũ: qḋ non potes inuitꝰ amittere. Potes
enĩ auꝝ ꝑdere ꝛ nolens: potes domũ: potes honores: potes
ipam carnis ſalutẽ. Bonũ ṽo q̄ vere bonꝰ es: nec inuitꝰ acci
pis: nec inuitꝰ amittis. Quero ḡ q̄le ſit hoc bonũ? Pſalmꝰ Ps. iiij.
q̄dã admonet nos rẽ magnã forte quã q̄rimus. Ait enĩ. Filij
hoĩum: quouſq̄ꝫ graues corde? Quid eſt ḡues corde? Ut q̄d
diligitꝭ vanitatẽ ꝛ q̄ritis mẽdaciũ? Et a tergo (ait) qḋ q̄rẽ-
dũ eſt. Scitote qm̃ dñs magnificauit ſctm̃ ſuũ. Jã et xp̃s ve-
nit: iã magnificatꝰ eſt: iã ſurrexit ꝛ aſcẽdit in celũ: iã nomen
eiꝰ toto mũdo ꝑdicaꝉ: q̄uſq̄ꝫ graues corde? Sufficiãt ꝑteri-
ta tp̃a. Jã magnificato illo ſacto: q̄uſq̄ꝫ graues corde? Poſt
trienniũ q̄d reſtat niſi ſecuris? Quouſq̄ꝫ ḡues corde? Ut q̄d
diligitꝭ vanitatẽ ꝛ q̄ritis mẽdaciũ? Adhuc vana: adhuc in-
utilia: adhuc põpatica ꝛ volatica: ita xp̃o ſctõ magnificato:
adhuc iſta req̄rũtur? Jã clamat veritas: et adhuc q̄riꝉ vani
tas? Quouſq̄ꝫ ḡues corde? Merito fortiter flagellaꝉ hic mũ
dus. Cognouit enĩ iã ṽba dñi mũdus. Et ſeruꝰ (inq̄t) neſci Luce. xij.
ens volũtatẽ dñi ſui et faciẽs digna: plagis vapulabit pau-
cis. Quare? Ut q̄rat volũtatẽ dñi ſui. Seruꝰ ḡ neſciẽs volũ-
tatẽ: hoc erat mũdus anteq̄ꝫ magnificaret ſctm̃ ſuũ. Seruus
erat neſciẽs volũtatẽ dñi ſui: ꝛ ideo vapulabat paucis. Ser
uus autẽ iã volũtatẽ ſciẽs dñi ſui: ħ eſt modo ex quo magni
ficauit deitas ſctm̃ ſuũ: et nõ faciẽs volũtatẽ eiꝰ vapulabit
multis. Quid ḡ mirũ ſi mũdus multa vapulat? Seruus eſt
ſciẽs volũtatẽ dñi ſui: et faciẽs digna plagis. Nõ ḡ recuſet
vapulare multis: qm̃ ſi nõ vult audire ꝑceptorẽ iniuſte pa-
tieꝉ vltorẽ: vel nõ murmuret cõtra caſtigatorẽ: cũ videat ſe
plagis dignũ: vt miſericordiã mereaꝉ ꝑ xp̃m dñm noſtrũ: q̄
viuit et regnat cum patre ꝛ ſpirituſancto. Amen.

¶ De dño xp̃o ambulãte ſuꝑ aquas maris: ꝛ petro titubãte: In euãgelio ſcḋm eũdẽ. Sermo. xiij in quo ſpecialiter introducit q̄ſtionẽ ſaluatoris habitã ad petrum quis nã eſſet et plura alia.

Euangeliũ qḋ recẽtiſſime recitatũ eſt de dño xp̃o A
qui ſuꝑ aquã maris ambulauit: et de apl̃o petro q̄ Mat. xiiij
ambulãs timendo titubauit et diffidẽdo merſus:
cõfidendo rurſus emerſit: admonet nos intellige
re mare pñs ſeculũ eſſe: petrũ vero aplm̃ eccleſie vnice typũ
Ipſe enĩ petrꝰ in apl̃oꝝ ordine primꝰ: in xp̃i amore ꝓmptiſ
ſimus: ſepe vnꝰ reſpõdit ꝓ oĩbus. Ipſe deniq̄ꝫ dño ieſu xp̃o
requirẽti: quẽ nã hoĩes dicerẽt eũ eſſe: et opiniones varias
hoĩm diſcipulis reſpõdẽtibꝰ: rurſuſq̄ꝫ dño iterrogãte et di-
cẽte. Vos autẽ quẽ me eſſe dicitꝭ? Rñdit petrꝰ. Tu es xp̃s Mat. xvj.
filiꝰ dei viui. Unꝰ ꝓ multis dedit rñſum: vnitas in multis.
Tũc ei dñs ait. Beatꝰ es ſymon bariona: q꞉ nõ reuelauit ti
bi caro ꝛ ſanguis: ſed paꝉ meꝰ q̄ eſt in celis. Deinde addidit
Et ego dico tibi. Tanq̄ꝫ diceret. Q꞉ tu dixiſti mihi. Tu es
xp̃s filiꝰ dei viui: et ego tibi. Tu es petrꝰ. Symon q̄ppe ãte
vocabaꝉ. Hoc aũt nomen ei vt petrꝰ appellareꝉ a dño ipoſi
tũ eſt: ꝛ ħ vt ea figura ſignificaret eccleſiã. Q꞉ enĩ xp̃s petra
petrꝰ populꝰ xp̃ianꝰ. Petra enĩ principale nomen eſt: ideo
petrꝰ a petra: nõ petra a petro: quõ nõ a xp̃iano xp̃s: ſꝫ a xp̃o
xp̃ianꝰ vocaꝉ. Tu es ḡ (inq̄t) petrꝰ: ꝛ ſuꝑ hãc petrã quã cõ-
feſſus es: ſuꝑ hãc petrã quã cognouiſti dicẽs. Tu es xp̃s fi-
lius dei viui: edificabo eccleſiã meã. i. ſuꝑ meipm̃ filiũ dei
viui: edificabo eccleſiã meaꝫ. Suꝑ me edificabo te: non me
ſuꝑ te. Nã volẽtes hoĩes edificari ſuꝑ hoĩes dicebãt. Ego j. Corint. j.
q̄dẽ ſum pauli: ego aũt apollo: ego ṽo cephe: ipſe eſt petrus
Et alij q̄ nolebãt edificari ſuꝑ petrũ ſed ſuꝑ petrã: ego autẽ
ſum xp̃i. Apl̃s aũt paulꝰ vbi cognouit ſe eligi ꝛ xp̃m cõtẽni
Diuiſus eſt (inq̄t) xp̃s? Nũq̄d paulꝰ ꝓ vobis crucifixus ẽ?
aut in noĩe pauli baptizati eſtis? Quõ nõ in pauli: ſic nec in
petri: ſed in noĩe xp̃i vt petrꝰ edificareꝉ ſupra petrã: nõ pe-
tra ſuꝑ petrũ. Idẽ ḡ petrꝰ a petra: cognoĩatus beatꝰ: eccl̃ie j. Retract.
figurã portãs: apoſtolatꝰ ꝑncipatũ tenẽs: cõtinuo poſt pau xx.
lulũ iã audito ꝙ beatꝰ eſſet: iã audito ꝙ petrꝰ eſſet: iã audito
ꝙ ſupra petrã edificatꝰ eet: poſteaq̄ꝫ audiuit futurã dñi paſ
ſionẽ: q꞉ ꝑdixerat eã cito futurã diſcipulis ſuis diſplicuit ei

Timuit ne pderet morientē: quē cōfeſſus fuerat vite fontē.
Mat. xvj. Turbat⁹ eſt. Abſit a te (inq̄t) dñe ne fiat iſtud. Propitius
eſto tibi dñe: nolo te mori. Petr⁹ dicebat xp̄o. Nolo te mo-
ri: ſed meli⁹ dicebat xp̄s. Volo ꝓ te mori. Deniq̃ ꝯtinuo re-
prehēdit: quē pauloante laudauerat: ⁊ quē beatū dixerat: ſa
thanā appellat. Redi (inq̄t) poſt me ſathana: ſcādalū mihi
es: nō eñi ſapis q̄ dei ſunt: ſed q̄ ſunt hoīm. Quid nos vult fa
cere ex h̄ qđ ſum⁹: q̄ ſic culpat q꞉ hoīes ſum⁹? Vultiſ ſcire qđ
Pš. lxxxj nos velit facere? Audite pſalmū. Ego dixi dij eſtis: et filij
excelſi oēs. Sꝫ humana ſapiēdo. Vos aūt ſicͭ hoīes morie-
mini. Idā ipſe petr⁹ pauloante beat⁹ poſtea ſathanas. In
momēto vno: īfra paucā v̄ba mirariſ: differētias attēde cau
ſarū. Quid mirariſ: q꞉ pauloante beat⁹: poſtea ſathanas? At
Mat. xvj. tēde cām q̄re beat⁹? Q꞉ nō tibi reuelauit caro ⁊ ſanguis: ſed
paẗ me⁹ q̄ in celis eſt. Ideo beat⁹: q꞉ tibi nō caro et ſanguis
reuelauit. Si eñi caro ⁊ ſanguis hoc tibi reuelaret de tuo: q꞉
v̄o nō caro ⁊ ſanguis tibi reuelauit: ſed paẗ me⁹ q̄ in celis ē:
Joh. xvj. de meo nō de tuo. Quare de meo? Q꞉ oīa q̄ habet pater mea
ſunt. Ecce audiſti cām: q̄re beat⁹: et q̄re petr⁹. Quare aūt il-
lud qđ horreſcim⁹ ⁊ repetere nolum⁹? Quare: niſi q꞉ de tuo
B Nō eñi ſapis q̄ dei ſunt: ſed q̄ ſunt hoīm. Hoc intuentes nos
eccl̄ie mēbrū: diſcernam⁹ qđ de dei: qđ de nr̄o. Tūc eñi non
titubabim⁹: tūc in petrā fundabimur: fixi et ſtabiles erim⁹
aduerſus vētos: imbres: flumīa: tētationes videlꝫ p̄ntis ſe-
culi. Illū tñ videte petrū: q̄ tūc erat figura vr̄a. Modo fidit:
modo titubat: modo īmortalē ꝯfiteẗ: mō timet ne moriatur.
Proinde q꞉ eccl̄ia xp̄i habet firmos: habet ⁊ infirmos: nec
ſine firmis pōt eſſe: nec ſine īfirmis. Vñ dicͭ apl̄s paul⁹. De-
Rom. xv. bem⁹ aūt nos firmi infirmoꝝ onera ſuſtinere. In eo q̄ dixit
Mat. xvj. petr⁹. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui: firmos ſignificat. In eo aūt
qđ trepidat ⁊ titubat ⁊ xp̄m pati nō vult mortē timēdo: vitā
nō agſcendo: īfirmos eccl̄ie ſignificat. In illo ḡ vno apl̄o. i.
petro in ordine aploꝝ p̄mo et p̄cipuo in q̄ figurabaẗ eccl̄ia:
vtrūq̃ gen⁹ ſignificādū fuit. i. firmi et īfirmi: q꞉ ſine vtroq̃
Mat. xiiij nō eſt eccl̄ia. Hinc eſt ḡ ⁊ qđ mō lectū eſt. [Dñe: ſi tu es: iube
me venire ad te ſup aq̄s] Si tu es: iube me. Non eñi poſſum
hoc in me: ſꝫ in te. Agnouit qđ ſibi eſſet a ſe: qđ ab illo cui⁹ vo
lūtate credidit ſe poſſe: qđ nulla īfirmitas hūana poſſit. Er-
go ſi tu es iube: q꞉ cū iuſſeris fiet. Qđ ego nō valeo p̄ſumen-
do: tu potes iubēdo. [Et dñs: veni inq̄t] Et ſine vlla dubita
tione petr⁹ ad v̄bū iubētis: alibi ad p̄ntiam ſuſtētantis: ad
p̄ntiam regētis ſine vlla cūctatione deſiluit in aq̄s: ⁊ ambu-
Ephe. v. lare cepit. Potuit qđ dñs: nō in ſe: ſꝫ in dño. Fuiſtis eñi ali-
qñ tenebre: nūc aūt lux: ſꝫ in dño. Qđ nemo pōt in paulo: ne-
mo in petro: nemo in alio vllo aploꝝ: h̄ pōt in dño. Ideo bñ
j. Corint. j. paul⁹ vtiliter ſe cōtemnēs: illū ꝯmēdās: nūqđ paul⁹ (inq̄t)
ꝓ vobis crucifix⁹ eſt: aut in noīe pauli baptizati eſtis? Non
ergo in me ſed mecū: non ſub me ſed ſub illo. Ergo ābulauit
petr⁹ ſup aq̄s in iuſſu dñi: ſciēs h̄ ſe a ſe habere nō poſſe. Fi-
de valuit qđ hūana īfirmitas nō valeret. Hi ſūt firmi eccle-
ſie. Attēdite: audite: ītelligite: agite. Neq̃ eñi agēdū eſt cū
firmis alibi vt ſint īfirmi: ſed agēdū eſt cū īfirmis vt ſint fir-
mi. Multos aūt īpedit a firmitate: p̄ſūptio firmitatis. Ne-
Pš. lxvij. mo erit adeo firm⁹ niſi q̄ ſe a ſeipſo ſentit īfirmū. Pluuiā vo
lūtariā ſegregās de⁹ hereditati ſue. Quid p̄cediſ: q̄ qđ di-
ctur⁹ ſū noſtis? Tēpereẗ velocitas: vt ſequaẗ tarditas. Hoc
dixi ⁊ h̄ dico: audite: capite: facite. Nemo adeo fit firm⁹: ni-
ſi q̄ ſe a ſeipſo ſentit īfirmū. Pluuiā ḡ volūtariā: ſic pſalm⁹
dicit volūtariā: nō meritoꝝ nr̄oꝝ: ſed volūtariā. Pluuiā ḡ
volūtariā ſegregās de⁹ hereditati ſue: eteni īfirmata eſt: tu
v̄o pfeciſti eā: q꞉ pluuiā volūtariā ſegregaſti: nō attendens
hoīm merita ſꝫ tuā gr̄am ⁊ miſ̄icordiā. Infirmata eſt ḡ ipſa
hereditas: ⁊ agnouit ſe īfirmā in ſe: vt firma eſſet ī te. Nō fir
C mareẗ: ſi nō īfirmareẗ: vt abs te ī te p̄ficereẗ. Vide hui⁹ īfir-
j. Cor. xv. mitatiſ portiūculā. Paulū vide īfirmatū q̄ dixit. Nō ſū ido
neus vocari apl̄s: q꞉ pſecut⁹ ſū eccl̄iā dei. Quare ḡ apl̄s es?
Gr̄a dei ſū id qđ ſū. Nō ſū idone⁹: ſed gr̄a dei ſū qđ ſū. Infir
mat⁹ eſt paul⁹: tu v̄o pfeciſti eū. Iā v̄o q꞉ gr̄a dei eſt qđ eſt:
vide qđ ſequaẗ. Et gr̄a ei⁹ in me nō fuit vacua: ſꝫ plus oib⁹
illis laboraui. Vide ne p̄ſūptione pdas: qđ infirmitate me-
ruiſti. Bene h̄ bene. Nō ſū idone⁹ vocari apl̄s: gr̄a ei⁹ ſū qđ
ſum: ⁊ gr̄a ei⁹ ī me nō fuit vacua. Oīa optime. Sꝫ plus illis
oib⁹ laboraui. Quaſi tibi cepiſti tribuere: qđ pauloante deo
dederas. Agnoſce ⁊ ſeq̄re. Nō ego autē: ſꝫ gr̄a dei mecū. Bñ
infirme firmiſſime eris exaltat⁹: q꞉ nō es ingrat⁹. Tu es idē
ipſe paul⁹: in te paru⁹: in dño magn⁹. Tu es q̄ ter dñm roga
ſti vt ſtimul⁹ carnis angel⁹ ſathane a q̄ colaphizabariſ aufer
reẗ a te. Quid tibi dictū eſt: qđ audiſti qñ h̄ petiſti? Sufficit ij. Cor. xij.
tibi gr̄a mea: nā virt⁹ in īfirmitate p̄ficiẗ. Eteni īfirmat⁹ eſt
tu v̄o pfeciſti eū. Sic et petr⁹. Iube me (inq̄t) venire ad te
ſup aq̄s: hō audio: ſꝫ nō hoīem rogo. Iubeat de⁹ hō vt poſ-
ſit: qđ nō pōt hō. Veni inq̄t. Et cepit ābulare ſup aq̄s: et po-
tuit petr⁹: q꞉ iuſſerat petra. Ecce qđ petrus in dño: qđ in ſe?
[Vidēs vētū validū timuit. Et cū cepiſſet mergi exclama-
uit. Dñe pereo: libera me] P̄ſūpſit de dño: potuit de dño
Titubauit vt hō: rediuit ad dñm. Si dicebā: motus eſt pes Pš. xciij.
me⁹. Pſalm⁹ loquiẗ: ſcīi cātici vox eſt: ⁊ ſi agnoſcam⁹ ⁊ nr̄a:
īmo ſi velim⁹ ⁊ nr̄a ē. Si dicebā mot⁹ ē pes me⁹. Quare mo
tus: niſi q꞉ me⁹? Et qđ ſequiẗ? Miſ̄icordia tua dñe adiuua
bit me. Nō virt⁹ mea: ſꝫ miſ̄icordia tua. Nūquit eñi dñs de
ſeruit titubātē: quē audiuit inuocātē? Vbi ē illud. Quis in-
uocauit deū: ⁊ deſert⁹ eſt ab eo? Vbi ⁊ illud. Et oīs q̄ inuoca- Johel. ij.
uerit nomen dñi ſal⁹ erit? Cōtinuo porrigēs adiutoriū dex-
tre ſue: leuauit mergentē: īcrepauit diffidentē. [Modice fi-
dei q̄re dubitaſti?] De me p̄ſumpſiſti: de me dubitaſti? Eia
fr̄es ſ̄mo ꝯcludēd⁹ ē. Attēdite ſeculū q̄ſi mare: vētus valid⁹
et magna tēpeſtas. Vnicuiq̃ ſua cupiditas: tempeſtas eſt.
Amas deū: ambulas ſup mare: ſub pedib⁹ tuis eſt timor ſcl̄i
Amas ſeculū: abſorbebit te. Amatores ſuos vorare nouit nō
portare. Sꝫ cū fluctuat cupiditate cor tuū: vt vincas tuā cu
piditatē: īuoca xp̄i diuinitatē. Putatis tūc eſſe ventū ꝯtriū
qñ eſt hui⁹ ſeculi aduerſitas? Qñ eñi bella: qñ tumult⁹: qñ fa
mes: qñ peſtilētia: qñ cuiq̃ hoīm etiā ſingulo euenit p̄uata
calamitas: tūc putat⁹ vēt⁹ aduerſus: ibi putaẗ īuocād⁹ de⁹.
Qñ aūt tp̄ali felicitate ſeculū arridet: q̄ſi nō eſt vētus ꝯtrius.
Noli hinc īterrogare tp̄is trāquillitatē: īterroga: ſꝫ tuā cupi
ditatē. Vide ſi trāquill⁹ eſt ī te: vide ſi nō te ſubuertit vētus
interior. Hoc vide. Magne v̄tutiſ eſt cū felicitate luctari: ne
illiciat: ne corrūpat: ne ipſa ſubuertat felicitas. Magne inq̃
v̄tutis ē cū felicitate luctari: magne felicitatis ē a felicitate
nō vinci. Diſce calcare ſeculū: memēto fidere te in xp̄o: et ſi
mot⁹ eſt pes tu⁹: ſi titubas: ſi aliq̄ nō ſuperas: ſi mergi inci-
pis: dic dñe pereo: libera me. Dic dñe pereo: ne pereas. So-
lus eñi a morte carnis liberat te: qui mortu⁹ eſt in carne pro
te. Conuerſi ad dominum.

De eo de quo ſupra: vbi euangeliū ſupra alle gatū lati⁹ deducit: et p̄ncipaliter exponit hoc qđ ieſus aſcēdit in mōtē orare. ⁊ cet̄a. Sermo. xiiij

Cum ſctm̄ euāgeliū legereẗ audiuim⁹ nauicellā pe A
riclitantē: xp̄m periclitātib⁹ ſubuenientē: petruꝫ Mat. xiiij.
xp̄o occurrentē. In q̄bus oib⁹ miraculū expecta-
uim⁹: myſteriū req̄ram⁹. Qñ eñi poſſumus de di
uinis operib⁹ q̄ legunẗ intellectū alicui⁹ myſtice ſignifica-
tionis exſculpere: q̄ſi de abſtruſis fauorū cellis mella pdu-
cim⁹: vel xp̄i diſcipulos imitātes: ſpicas manib⁹ ꝯfricam⁹
vt ad lactētia grana puenīam⁹: ⁊ in eis vitā īueniam⁹. Aſcē-
dit ḡ dñs nr̄ ieſus xp̄s (vt lectū eſt) ī mōtē ſol⁹ orare. Mons
altitudo eſt. Quid eñi in h̄ mūdo alti⁹ celo? Quis v̄o in celū
aſcēdit: nouit optime fides vr̄a. Cur aūt ſol⁹ aſcēdit? Q꞉ ne- Joh. iij.
mo aſcēdit in celū niſi q̄ de celo deſcēdit fili⁹ hoīs q̄ eſt in ce-
lo. Quis ⁊ in fine cū venerit ⁊ nos oēs ſua mēbra collegerit
ac leuauerit in celū: etiā tūc ſol⁹ aſcēdit q꞉ caput cū corpore
ſuo vn⁹ eſt xp̄s. Nūc aūt ſolū caput aſcēdit: mediator dei et
hoīm hō xp̄s ieſus. Ipſe aſcēdit ſolus orare: q꞉ ipſe aſcēdit
ad patrē ꝓ nobis īterpellare. Verūtñ dū ille orat in ex-
celſo: nauicula turbaẗ fluctib⁹ in ꝓfundo: q꞉ inſurgūt fluct⁹:
pōt ipſa nauicula turbari: ſꝫ q꞉ xp̄s orat nō pōt mergi. Nau
tellā q̄ppe iſtā fr̄es eccleſiā cogitate: turbulētū mare h̄ ſcl̄m
Qñ aliq̄s īpie volūtatiſ: maxime p̄tātis pſecutionē īdicit ec
cleſie: ⁊ q̄ſtū in ipſo eſt xp̄ianū nomen conaẗ extinguere: ſup
nauiculā xp̄i grādis vnda ꝯſurgit. Sꝫ in his tētationib⁹ eri
gaẗ antēna vt ſuſpēſa arbori crucē figuret. Hāc xp̄ian⁹ reſpi
ciat et nō deficiat: q꞉ ſicͭ dicit apl̄s petr⁹. Xp̄s ꝓ nob paſſus j. Petri. ij
eſt relinquēs nob exēplū: vt ſeq̄mur veſtigia ei⁹. Dicͭ ēt bea-
tus iohēs. Sicͭ eñi xp̄s ꝓ nob aīam ſuā poſuit: ſic et nos de- j. Joh. iij.
bem⁹ ꝓ fr̄ib⁹ aīas ponere. Huic ḡ antēne. i. cruci xp̄i: ſim-
plex ꝯuerſatio ⁊ pura ꝯfeſſio tāq̄ cādētia vela religenẗ. Et

hec vela nr̃a fluctibꝰ abluanť: veſtiſqꝫ tendať vt ſine macula
et ruga īueniať. Q̃tūlibet mare ſeuiat: vẽtus incũbat inť flu
ctus ⁊ fluctꝰ: nauis iſta turbeť tñ: nõ mergať ⁊ currit. Deni-
qꝫ poſteaq̃ꝫ nauis hec edificata eſt ī hierl'm atqꝫ inde in me-
dio pelagi huiꝰ fremẽtis emiſſa eſt: eſtuantiũ volumina vn-
darũ: et furentiũ flabra vẽtorũ: dũ eã huc atqꝫ illuc circũfe-
rũt: oĩm gẽtiũ litoribꝰ appulerũt: peregrinas merces q̃cũqꝫ
inuenit aduexit. Quid enĩ tã ꝑegrinũ in terra nr̃a q̃ꝫ ꝑ peni-
Lu. xxiiij tentiã remiſſio pctõꝝ regnũqꝫ celoꝝ: ⁊ tñ oportebat xp̃m pa
ti ⁊ reſurgere a mortuis tertia die: et p̃dicari in noĩe eiꝰ pe-
nitẽtiã ⁊ remiſſionẽ pctõꝝ ꝑ oẽs gẽtes īcipiẽtibꝰ ab hierl'm
Venit ꝗ̃ dñs ad viſitandos diſcipulos ſuos q̃ turbabãtur in
mari q̃rta vigilia noctis. Quarta vigilia noctis extrema ꝑs
noctis. Vigilia vna tres horas habet: ac ꝑ h̃ nox q̃ttuor vigi
B lias hꝫ ternis horis ꝑ ſingulas vigilias diſtributꝭ. Quar
ta ergo vigilia noctis: h̃ eſt pene iã nocte finita. Sic veniet
in fine ſeculi iniq̃tatis nocte trãſacta ad iudicãdos viuos et
mortuos. Venit enĩ nũc (ſicut audiſtꝭ) valde mirabiliť: am-
bulãs ſuꝑ aq̃s. Surgebãt fluctꝰ: ſed calcabanť. Fremẽs pela
gus ſub dñi veſtigia murmurabat: ſed tñ eum volẽs nolens
portabat. Q̃tũlibet tumores ſeculi poteſtateſqꝫ cõſurgant:
premit eoꝝ caput noſtrũ caput. Cũ ꝟo appropinq̃ret nauicu
le: turbati ſũt pre timore diſcipuli: ⁊ exclamauerũt putãtes
phãtaſma eſſe. Quibꝰ dñs ait. Habetote fiduciã: ego ſum:
nolite timere. Quid eſt: ego ſum? Nõ ſuꝫ phãtaſma qđ puta
tis: agnoſcite quẽ videtis. Ad hãc vocẽ exiliit petrus et ait.
Ma. xiiij. [Dñe ſi tu es: iube me venire ad te ſuꝑ aq̃s] Si tu es: nõ mi-
ror q̃ ſolidã carnẽ ſuꝑ liq̃ntꝭ elemẽti terga ſuſpẽdis. Quid
enĩ mirũ: ſi cõditori ſuo creatura famulať? Hoc ego non mi
ror: fac qđ mirer: ambulet petrꝰ. Fac qđ mirer. Iube me ve-
nire ad te ſuꝑ aq̃s. Scio enĩ q̃ corpus hũanũ nature lege nõ
ſiniť in fluctibꝰ liq̃dis habere fixa veſtigia: ſꝫ accedat donũ
gratie: ⁊ paululũ ceſſet lex iſta nature. Si tu es: iube me ve-
nire ad te ſuꝑ aq̃s. Tu deꝰ es: ego hõ ſum. Voluiſti de meo
hr̃e īfirmitatẽ in carne quã portas: habeã ⁊ ego de tuo pote-
ſtatẽ vt vnda me portet. Dñe ſi tu es: iube me vẽire ad te ſuꝑ
aq̃s. Quõ enĩ mihi in mari nõ erit via ſi tu iuſſeris: q̃ ꝓpter
nos factꝰ es via? [Et dñs: veni] inq̃t. Nec dubitauit petrꝰ:
audiuit dñi ꝟbũ: ⁊ mox cucurrit ad ꝟbũ. Cito credidit: q̃ꝛ fi-
delis hõ erat. Sed cuꝫ ſurrexiſſet ventꝰ validꝰ titubauit: q̃ꝛ
hõ erat. Titubatio iſta fratres: q̃ſi mors fidei fuit. Sed vbi
exclamauit: fides iterũ reſurrexit. Nõ ambularet niſi crede
ret: ſed nec mergereť niſi dubitaret. In petro itaqꝫ cõis oĩm
nr̃oꝝ cõſiderãda cõditio eſt: vt ſi nos in aliq̃ tẽtationũ vẽtꝰ
conať ſubuertere: vel vnda ſubmergere: clamemus ad xp̃m
Quid eſt clamemꝰ? Oremꝰ: porriget ille manũ ⁊ eruet de ꝓ
fundo. Etenĩ manꝰ eiꝰ deducet nos ⁊ cõtinebit nos dextera
eius: donec nos ad ſempiterna ſua promiſſa perducat.

¶ De eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſcḋm eundẽ. Si
peccauerit in te frater tuꝰ: corripe eũ inter te ⁊ ip̃m
ſolũ. Sermo. xv. vbi đ correctiõe fraťna p̄ncipa
liter tractat. Parabolã etiã de ſuo cui dñs debi
tũ dimiſit: q̃ ⁊ ꝯſuo miſeri noluit laute explanat

A
Mathei
xviij. HEſterna die: ſcḋm euãgeliũ admonuit nos nõ ne
gligere pctã nr̃oꝝ. [Sed ſi peccauerit] inq̃t [i te
frater tuꝰ: corripe eũ inter te ⁊ ip̃m. Si te audierit
lucratꝰ es fratrẽ tuũ. Si aũt contẽpſerit: adhibe
tecũ duos vel tres: vt in ore duoꝝ vel triũ teſtiũ ſtet oẽ ver
bũ. Si aũt ⁊ ipſos ꝯtẽpſerit: dic eccl'ie. Q̃ſi et eccleſiã cõtẽ
pſerit: ſit tibi ſicut ethnicꝰ ⁊ publicanꝰ] Hodierna etiã die ad
ip̃am rẽ ꝑtinet capitulũ qđ ſequiť: qđ mõ (cũ legereť) audi-
uimꝰ. Cũ enĩ dixiſſet h̃ dñs ieſus petro: ſubiecit ⁊ iterroga-
uit magiſtrũ: q̃tiẽs ignoſceret fratri q̃ in illo peccaſſet: et q̃ſi
uit vtrũ ſufficeret ſepties. [Rñdit illi dñs. Nõ ſolũ ſepties
ſed etiã ſeptuagieſſepties] Deinde narrauit ſil'itudinẽ val-
de terribilẽ. Q̃ꝛ ſil'e eſt regnũ celoꝝ hoĩ patrifamilias q̃ po-
ſuit rõem cũ ſeruis ſuis: in q̃bꝰ inuenit debitorẽ decẽ miliũ
talẽtoꝝ. Et cũ iuſſiſſet vt oĩa q̃ habebat: ⁊ oĩs eiꝰ familia et
ipſe vẽdereť ⁊ debitũ ſolueret: aduolutꝰ genibꝰ dñi ſui roga
bat dilationẽ: meruit remiſſionẽ. Miſertꝰ eſt enĩ dñs eiꝰ ſicut
audiuimꝰ: ⁊ oẽ debitũ dimiſit illi. At ille debito liber: ſed
iniq̃tatis ſeruꝰ: poſteaq̃ꝫ egreſſus eſt a facie dñi ſui: inuenit
etiã ip̃e debitorẽ ſuũ q̃ debebat: nõ decẽ milia talentoꝝ q̃tũ
ipſiꝰ debitũ fuit: ſed centũ denarios: cepit eũ in ſuffocatum
trahere: ⁊ dicere. Redde qđ debes. At ille rogabat cõſeruũ
ſicut ⁊ ipſe rogauerat dñm: ſꝫ nõ talẽ iſte īuenit cõſeruũ: q̃lẽ
ille dñm. Nõ ſolũ remittere illi debitũ noluit: ſed nec dilatio
nẽ dedit: ꝯtortũ rapiebat ad ſolutionẽ. Iã debito dño liber:
diſplicuit cõſeruis ⁊ renunciauerũt dño ſuo qđ actũ eſſet: et
dñs fecit adeſſe ſeruũ ⁊ dixit ei. Serue neq̃ꝫ: cũ mihi tãta de
beres miſertꝰ tui oĩa dimiſi tibi. Nõ ꝗ̃ et te oportebat miſe-
reri cõſerui tui: ſicut et ego tui miſertꝰ ſum? Et iuſſit oĩa q̃ illi
dimiſerat exigi. Ergo hãc ſil'itudinẽ ad nr̃am inſtructionẽ
ꝓpoſuit: ⁊ admonẽdo perire nos noluit. Sic (inq̃t) ⁊ vobis
faciet pať veſter celeſtis: ſi non remiſeritis vnuſq̃ſqꝫ veſtrũ
fratribꝰ veſtrꝭ ex corde vr̃o. Ecce ƒr̃es res in apto eſt: admo B
nitio vtilis ⁊ valde ſalubris. Obediẽtia debeť: vt qđ iuſſum
eſt ipleať: q̃ꝛ oĩs hõ ⁊ debitor eſt dei et debitorẽ habet fratrẽ
ſuũ. Quis eſt enĩ q̃ nõ ſit debitor dei: niſi in q̃ nullũ põt inue
niri pctm̃? Quis ẽ aũt q̃ nõ habeat debitorẽ fratrẽ: niſi ī quẽ
nemo peccauit? Putaſne q̃ſq̃ꝫ in genere hũano reperiri põt
q̃ non ⁊ ip̃e aliq̃ pctõ obſtrictꝰ ſit fratri ſuo? Debitor eſt ergo
oĩs homo: habẽs tamen ⁊ ipſe debitorẽ. Ideo deꝰ iuſtꝰ cõ
ſtituit tibi regulã in debitore tuo: quod faciet et ipſe cũ ſuo.
Duo ſũt enĩ oꝑa miſericordie q̃ nos liberãt: q̃ breuiť ipſe dñs
poſuit in euãgelio. Dimittite ⁊ dimitteť vobis: date ⁊ dabiť Luce. vj.
vobis. Dimittite ⁊ dimitteť vobis: ad ignoſcẽdũ ꝑtinet. Da
te et dabiť vobis: ad p̄ſtãdũ b̃n̄ficiũ ꝑtinet. Qđ ait de igno-
ſcẽdo: et tuꝰ tibi ignoſcit qđ peccas: ⁊ habes aliũ cui tu poſ-
ſis ignoſcere. Rurſus qđ ꝑtinet ad tribuendũ b̃n̄ficiũ: petit
te mẽdicꝰ ⁊ tu es dei mẽdicꝰ. Oẽs enĩ q̃ñ oramꝰ mẽdici dei
ſumꝰ: ante ianuã magni patriſfamilias ſtamꝰ. Immo etiaꝫ
ꝓſternimur: ſupplices īgemiſcimꝰ aliq̃d volẽtes accipere:
et ip̃m aliq̃d ip̃e deꝰ eſt. Quid a te petit mẽdicꝰ? Panẽ. Et
tu q̃d petis a deo: niſi xp̃m q̃ dicit. Ego ſum panis viuus q̃ Ioh. vj.
de celo deſcẽdi? Ignoſci vobis vultꝭ: ignoſcite. Remittite ⁊
remitteť vobis. Accipere vultꝭ: date et dabiť vob. Sed q̃d ī
hac apta ꝑceptione mouere poſſit: audite. In remiſſionem
vbi venia petiť: ⁊ ab ignoſcẽte debeť. Hoc põt mouere: qđ ⁊
petrũ mouit. Quotiẽs debeo (inq̃t) ignoſcere? Sufficẽ vſqꝫ
ſepties? Nõ ſufficit ait dñs. Nõ dico ſepties: ſed ſeptuagieſ
ſepties. Iã tu enumera q̃tiẽs in te peccauerit frať tuꝰ? Si
potuerꝭ ꝑuenire vſqꝫ ad ſeptuageſimã culpã et octauam: vt
trãſeas ſeptuagieſſepties: tũc molirꝭ vindictã. Ita ne verũ
eſt qđ dicẽ? Et ꝟe ita ſe res hꝫ: vt ſi peccauerit ſeptuagieſſe-
pties: ignoſcas. Si aũt peccauerit ſeptuagieſocties: iã lice
at tibi non ignoſcere. Audeo dicere: vt etſi ſeptuagieſocties
peccauerit: ignoſcas. Si aũt peccauerit (vt dixi) ſeptuagi-
eſocties: ignoſce. Et ſi cẽties peccauerit: ignoſce. Et q̃d di-
cã totiẽs ⁊ totiẽs? Oino q̃tiens peccauerit: ig̃ſce. Ergo ego
auſus ſum ſuꝑgredi modũ dñi mei? Ille in ſeptuageſimo ⁊
ſeptimo nũero ignoſcẽdi limitẽ fixit: hũc ego limitẽ trãſili-
re p̄ſumã? Nõ eſt veꝝ: nõ ſũ auſus plus aliq̃d. Ip̃m dñꝫ me-
um audiui loq̃ntẽ in ap'lo ſuo: vbi modꝰ ⁊ numerꝰ p̄fixus nõ
eſt. Ait enĩ. Donãtes vobiſmetipſis ſiq̃s aduerſus aliquẽ hꝫ Col. iij.
q̃relã: ſicut deꝰ in xp̃o donauit vob. Audiſtꝭ formã. Si ſeptua-
gieſſepties pctã tibi xp̃s donauit: ſi hucuſqꝫ ignouit ⁊ vltra
negauit: pone ⁊ tu limitẽ: ⁊ vlteriꝰ noli ig̃ſcere. Si autẽ xp̃s
milia pctã pctõꝝ īuenit: ⁊ tñ oĩa donauit: noli ſubducere mi
ſericordiã: ſꝫ poſce illiꝰ nũeri ſolutionẽ. Nõ enim ſine cauſa C
dñs ſeptuagieſſepties dixit: cũ oĩno nulla culpa ſit quã non
debeat ignoſcere. Ecce ille ipſe ſeruꝰ cuiꝰ debẽtis inuẽtꝰ ẽ
debitor: decẽ milia talentoꝝ debebat. Puto enĩ q̃ꝛ decẽ mi-
lia talẽtoꝝ: vt par ſit: decẽ milia pctõꝝ ſũt. Nolo enĩ dicere
vnũ talentũ: qđ oĩa pctã cõcludat. Seruꝰ aũt ille q̃ꝫtũ ei de-
bebat? Centũ denarios debebat. Iã plus eſt q̃ꝫ ſeptuagieſ-
ſepties: ⁊ tñ iratꝰ ẽ dñs: q̃ꝛ nõ dimiſit. Nõ ſolũ enĩ cẽtũ plus
ſũt q̃ꝫ ſeptuagita ſeptẽ: ſꝫ cẽtũ denarij forte mille aſſes ſunt.
Sꝫ q̃d ad decẽ milia talẽtoꝝ? Ac ꝑ h̃ oẽs culpas q̃ in nos cõ
mittunť: pati ſumꝰ ig̃ſcere: ſi nob deſideramus ignoſci. Si
enĩ ꝯſideremꝰ pctã nr̃a ⁊ numeremꝰ: q̃d facto: q̃d oculo: q̃d
aure: q̃d cogitatiõe: q̃d īnumerabilibꝰ motibꝰ: neſcio vtruꝫ
dormiamꝰ ſine talẽto. Ergo q̃tidie petimꝰ: q̃tidie diuinas
aures orãdo pulſamꝰ: q̃tidie nos ꝓſternimꝰ ⁊ dicimus. Di- Mat. vj.
mitte nob debita nr̃a: ſicut et nos dimittimꝰ debitoribꝰ noſtrꝭ
Que debita tua? Oĩa: an aliquã ꝑtẽ? Rñdebis oĩa. Sic ꝗ̃ et
tu debitori tuo. Hãc ꝗ̃ r'lam ponis: hãc ꝯditionẽ loq̃rꝭ. Hoc
pacto ⁊ placito q̃ñ oras ꝯmẽoras vt dicas. Dimitte nob ſicut ⁊

nos dimittimꝰ debitoribꝰ nr̄is. Quid ſibi ergo vult ſeptuagieſ-
ſepties? Audite fratres magnū myſteriū: admirabile ſacrm̄
Luce. iij. Qn̄ dn̄s baptizatus eſt: lucas euãgeliſta ſanctꝰ ibi cōme-no
rauit gn̄ationes eius: quo ordine: q̄ ſerie: qua ſtigmate ad il
Mat. j. lam generationē ventū fuerit: q̄ natus eſt xp̄s. Mattheus ce
Li. j. q̄ſtio pit ab abraã ⁊ venit vſqꝫ ioſeph deſcēdēdo. Lucas aūt aſcen
num euan. dendo cepit numerare. Quare ille deſcēdendo: iſte aſcēden-
ca. xxj. do? Quia mattheus gn̄ationē xp̄i cōmendabat q̄ deſcendebat
ij. Retrac. ad nos: iō qn̄ natus eſt xp̄s cepit nūerare deſcēdēdo. Lucas
xij. autē q2 tunc cepit numerare qn̄ baptizatꝰ eſt xp̄s: ibi eſt ini-
tium aſcēſionis. Iſte aſcēdendo numerare cepit: numerādo
autē cōpleuit gn̄ationes ſeptuagita ⁊ ſeptē. A q̄ numerabat?
Intēdite a q̄. Exorſus eſt nūerare vſqꝫ ad ip̄m adã: qui pri-
mus peccauit: ⁊ nos cū peccati obligati obligatione gn̄auit.
Peruenit vſqꝫ ad adā: et numerant̄ gn̄ationes ſeptuaginta
ſeptē. Hoc eſt a xp̄o vſqꝫ ad adā: quas dixīmꝰ ſeptuagitaſe-
ptem. Et ab adam vſqꝫ ad xp̄m ſeptuagintaſeptē. Si ergo nulla
gn̄atio ꝓtermiſſa eſt: nulla culpa ꝓterit̄ vbi nō debet ignoſci.
Nā ideo ipſiꝰ ſeptuagintaſeptē gn̄ationes enumerauit: quē
numerū dn̄s in peccatoꝝ remiſſione cōmendauit: qm̄ a ba-
D ptiſmo cepit nūerare: vbi oīa peccata ſoluunt̄. Et in hoc fra-
tres adhuc accipite ſacramentū maius. In ſeptuageſimoſe-
ptimo nūero: myſteriū eſt remiſſionis peccatoꝝ. Tot gn̄a-
tiones īueniunt̄ a xp̄o vſqꝫ ad adā. Deinde paulo diligentiꝰ
interroga ipſiꝰ numeri ſecretū: latebraſqꝫ inq̄re: pulſa diligē
tius vt aperiat̄ tibi. Iuſticia lege dei ꝯſtat. Uerū eſt. Nā lex
in decē p̄ceptis cōmendat̄: iō ille debebat decē milia talēto-
rum. Ipſe ē ille memorabilis decalogus ſcriptꝰ digito dei:
traditꝰ populo ꝑ moyſen famulū dei. Debebat ergo ille decē mi
lia talētoꝝ: oīa peccata ſignificat ꝓpter numerū. Debebat ⁊
ille centū denarios: nō minꝰ ab eodē numero. Nā ⁊ cēties cē
tum fit decē milia: ⁊ decies deni fit centū. Et ille decē milia
talentoꝝ: et ille decies deni. A legitimo eni numero nō receſ-
ſum eſt: in q̄ vtroqꝫ īuenies vtraqꝫ peccata. Uterqꝫ debitor: ⁊
vterqꝫ venie deplorator ⁊ īpetrator: ſed ille ſeruꝰ malus: ſer-
uus ingratꝰ: iniquus noluit repēdere qđ accepit: noluit pre-
ſtare qđ illi īdigno preſtitū fuit. Uidete ergo fratres. Quiſqꝫ in
cepit a baptiſmo liber exit: dimiſſa ſunt illi decē milia talēto
rum: ⁊ cū exierit īuenire hꝫ conſeruū ſuum debitorē. Obſer-
uet ergo ipſum peccatū: quia numerus vndenariꝰ tranſgreſ
ſio legis eſt. Lex eni denarius: peccatū vndenariꝰ. Lex eni
per decē: peccatū per vndecim. Quare pctm̄ per vndecim?
Quia trāſgreſſio denarij ē vt eas ad vndenariū. In lege autē
modꝰ fixus eſt: trāſgreſſio autē pctm̄ eſt. Iam vbi trāſgrede-
ris denariū: ad vndenarium venis. Adeo magnū myſteriū
figurarū eſt: qn̄ iuſſum eſt tabernaculū fabricari. Multa ibi
Exo. xxvj numeroſa dicta ſunt: in magno ſacramēto. Inter cetera vela
cilicina iuſſa ſunt fieri: nō decē ſed vndecim: q2 per cilicium
oſtendit̄ cōfeſſio peccatoꝝ. Quid autē ampliꝰ queris? Uis
noſſe oīa peccata cōtineri numero iſto ſeptuageſimoſeptio?
Septimū ſolet pro voto cōputari: qm̄ ſeptem diebꝰ voluit̄ tē
pus. Et finito ſeptenario: rurſus ad caput redit̄: vt eadē for-
ma voluat̄. Per hmōi forme reuolutionis ſecula trāſeunt: a
ſeptenario tn̄ numero nō recedunt. Oīa eni peccata dixit: qn̄
ſeptuagieſſepties dixit: q2 illud vndecim ductū ſepties: fiūt
ſeptuagieſſepties. Oīa ergo dimitti pctā voluit: q̄ ea ſeptua-
E geſimo numero ꝑſignauit. Nemo cōtra ſe teneat nō ignoſcē
do: ne cōtra illū teneat̄ quādo orat. Dicit illi deus. Dimitte:
et dimittet̄ tibi. Sed ego prior dimiſi: dimitte vel poſtea. Nā
ſi nō dimiſeris reuocabo te: et quicq̄d tibi dimiſerā: replica-
bo tibi. Nō enim mentit̄ veritas: nō fallit aut fallit̄ xp̄s: qui
Matthei ſubiecit dicēs. Sic et vobis faciet pater veſter q̄ eſt in celis.
xviij. Inuenis patrē: imitare patrē. Si eni imitari nō vis: exhere-
ditari diſponis. Faciet ergo vobis iſta inq̄t pater veſter celeſt̄:
ſi nō remiſeritis vnuſq̄ſqꝫ fratribꝰ veſtris ex cordibꝰ veſtris.
Ne dicas ī lingua: ignoſco: ⁊ corde differas. Suppliciū eni
☞ oſtendit tibi deus: minādo vindictā. Nouit deus vbi dicas.
Uocē tuam hō audiuit: cōſcientiā tuā deus cōſpicit. Si di-
cis dimitto: dimitte. Melius eſt cū clamas ore ⁊ dimittis in
corde: q̄ blādus ore: crudelis in corde. Iam ergo obſecrant
pueri indiſciplinati ⁊ nolūt vapulare: qui ſic ꝓſcribūt nobis
qn̄ volumus dare diſciplinā. Peccaui: ignoſce mihi. Ecce
ignoui: ⁊ iterū peccat. Ignoſce: ignoui. Peccat tertio. Igno
ſce: tertio ignoui. Iam q̄rto vapulet. Et ille. Nūquid ſeptua
gieſſepties te fatigaui? Si hac perſcriptiōe ſeueritas diſci-
pline dormiat: repſſa diſciplina ſeuit īpunita neq̄cia. Quid
ergo faciendū eſt? Corripiamꝰ verbis: ⁊ ſi opus eſt verberi-
bus: ſed delictū dimittamꝰ: culpā vero de corde abijciamꝰ.
Ideo eni dn̄s ſubdidit. De cordibꝰ veſtris: vt ſi ꝑ charitatē
imponit̄ diſciplina: de corde lenitas nō recedat. Quid enim
tam piū q̄ medicꝰ ferēs ferramētū? Plorat ſecandꝰ ⁊ ſecat̄:
plorat vrēdus ⁊ vrit̄. Non eſt illa crudelitas: abſit vt ſeuitia
medici dicat̄. Seuit in vulnꝰ vt hō ſanet̄: q2 ſi vulnus palpet̄
hō perdit̄. Sic ergo iſta monuerim fratres mei: vt fratres nr̄os
qui peccauerint oīmodo diligamꝰ de corde nr̄o. Charitatē
in eos nō dimittamꝰ: ⁊ diſciplinā cū opus eſt demus: ne ꝑ ſo
lutionē diſcipline creſcat neq̄cia: ⁊ incipiamꝰ ꝓpter deū ac-
cuſari: q2 recitatū eſt nobis. Peccantes corā oībus corripe: j. Tim. v.
vt ceteri timorē habeāt. Certe ſi q̄s qđ ſolum eſt verū diſtin-
guit tempora et ſoluit queſtionē: verū eſt. Si peccatū in ſe-
creto eſt: in ſecreto corripe. Si peccatū publicum eſt ⁊ aper-
tum: publice corripe: vt ille emendet̄ et ceteri videant.

¶ De eodē q̄ ſ. Si peccauerit ī te frī tuꝰ ⁊c. Et de
v̄bis ſalomōis. annuēs ocul' cū dolo ꝯgerit hoi-
bꝰ meſticiā. Qui aūt arguit palā: pacē fac. ſer. xvj

ADmonet nos dn̄s noſter nō negligere inuicē pec- A
cata nr̄a: nō querēdo quid rep̄hēdas: ſed vidēdo
quid corrigas. Eius q̄ppe dixit acutū oculū ad Mat. vij.
eijciendā feſtucā de oculo fratris ſui: q̄ trabem in
oculo ſuo nō hꝫ. Quid aūt hoc ſit: breuiter inſinuo charitati
vr̄e. Feſtuca ī oculo ira eſt. Trabes in oculo odiū eſt. Qn̄ er-
go q̄s odit iraſcentē: feſtucā vult de oculo frīs tollere: ſed tra
be impedit̄ quā ipſe portat ī oculo ſuo. Feſtuca initiū trabis
eſt. Nā trabes qn̄ naſcit̄: prius feſtuca eſt. Rigādo feſtucā ꝑ
ducis ad trabē. Alendo iram: malis ſuſpitionibꝰ ꝑducis ad
odiū. Multū autē intereſt īter pctm̄ iraſcētis: et crudelitatē
odio habētis. Nā ⁊ filijs nr̄is q̄nqꝫ iraſcimur. Odiſſe vero fi-
lios q̄s inuenit̄? In ipſis quoqꝫ pecoribꝰ mater aliqn̄ bucu-
la ſugentē vitulū tedio quodā auertit iraſcēs: ſed viſceribꝰ
amplectit̄ matris. Quaſi tediū facit cū impingit: querit̄ tn̄
ſi deeſt. Nec damꝰ aliter filijs diſciplinā: niſi aliquantū ira-
ſcendo ⁊ indignādo: nec tn̄ daremus diſciplinā: niſi amādo.
Uſqꝫ adeo nō oīs qui iraſcit̄ odit: vt aliquādo magis odiſſe
cōuincat̄ qui nō iraſcit̄. Fac eni puerū velle in aq̄ fluminis lu-
dere: cuiꝰ īpetu pereat: tu ſi vides ⁊ patiēter ꝑmittis: odiſti.
Tua patiētia illiꝰ mors eſt. Quāto meliꝰ eſt ſi iraſcerij ⁊ cor-
rigis: q̄ nō iraſcēdo īterire ꝑmittis? Odiū ergo ante oīa vi-
tandū eſt: trabes de oculo eijciēda eſt. Multū quippe aliud
eſt quādo q̄ſqꝫ iraſcēs in aliq̄ verbi modū excedit qđ poſtea
deleat penitēdo: et aliud ē obſeruare īſidias īcluſas ī corde.
Multū poſtremo intereſt īter hec v̄ba ſcripture. Turbatꝰ eſt Pſal. vj.
pre ira oculꝰ meus. De illo aūt q̄d dictū eſt? Qui odit fratrē j. Joh. iij.
ſuū homicida ē. Multū intereſt īter turbatū oculum ⁊ extin-
ctū. Feſtuca turbat: trabes extiguit. Hoc ergo primū nobis ꝑ-
ſuadeamꝰ: vt qđ hodie admoniti ſumus bn̄ facere atqꝫ īple-
re poſſimꝰ: ante oīa nō odiſſe. Tūc eni qn̄ trabes nō eſt ī ocu
lo tuo: vides recte q̄cq̄d fuerit ī oculo fratris tui: ⁊ vim pate-
ris donec eijcias de oculo fratris tui: qđ vides nocere oculo
fratris tui. Lumē qđ in te ē: nō te ꝑmittit negligere lumē fra
tris tui. Nā ⁊ ſi odiſti ⁊ vis corripe: quō emēdas lumē q̄ per
didiſti lumē? Dixit eni ⁊ hoc apte eadē ſcriptura vbi dictū
eſt. Qui odit fratrē ſuum homicida eſt. Qui odit inq̄t fratrē vbi ſ.
ſuū in tenebris eſt vſqꝫ adhuc. Odiū tenebre ſūt. Non pōt au j. Joh. ij.
tem fieri: vt q̄ odit alterū nō ſibi priꝰ noceat. Illū eni ledere
conat̄ extrinſecus: ſe vaſtat īntrinſecus. Quātum autē animꝰ
noſter corpe maior eſt: tm̄ ei ꝓſpicere debemꝰ ne ipſe ledat̄.
Ledit aūt animū ſuum: q̄ odit alterū. Et quid facturus eſt ei
quē odit? Quid facturus? Tollit pecuniā: nūquid fidē? Le-
dit famā: nūquid cōſciētiā? Quicq̄d nocet: forinſecus nocet.
Sibi attēde q̄d noceat. Intꝰ eni ſibi ip̄e īimicus ē: q̄ odit al-
terū. Sed q2 nō ſentit q̄d ſibi mali faciat: ī alterū ſeuit: eo pe-
riculoſiꝰ viuēs: q̄ nō ſentit q̄d ſecū mali agit: q2 ⁊ ſeuiēdo ſen
ſum ꝑdit. Seuiſti in inimicū tuū: te ſeuiēte ille nudatꝰ eſt: tu
iniquꝰ es. Multū intereſt īter nudū ⁊ īiquū. Ille ꝑdidit pecu- ☜
niā: tu īnocentiā. Quere q̄s grauiꝰ dānū ꝑpeſſus ē. Ille ꝑdit
rem periturā: tu factus es piturus. Ideo debemus amādo
corripere: nō nocendi auiditate: ſed ſtudio corrigendi. Ta-

B les ſi fuerimꝰ: optime facimꝰ qȯ hodie admoniti ſumꝰ. [Si
peccauerit in te frater tuus: corripe illū inter te et ipm̄ ſolū.]
Quare illuꝫ corripis? Qꝛ tu doles ꝙ peccauerit in te. Abſit.
Si amore tui id facis: nihil facis. Si amore illiꝰ facis: opti-
me facis. Deniꝗ̃ i ipſis ꝟbis attēde: cuiꝰ amore id facere de
beas: vtrū tui an illiꝰ. [Si te audierit inq̄t: lucratꝰ es fratrē
tuū.] Ergo ꝓpter illū fac vt lucreris illū. Si faciendo lucra
ris: niſi feciſſes perierat. Quid eſt ḡ ꝙ pleriꝗ̃ hoīes iſta pec
cata ꝯtēnunt ⁊ dicūt. Quid magnū feci? In hoīem peccaui.
Noli ꝯtēnere. In hoīem peccaſti: vis noſſe qꝛ in hoīem pec-
cādo periſti? Si te ille in quē peccaſti corripuerit iter te ⁊ ip
ſum ſolū: ⁊ audieris illū lucratꝰ eſt te. Quid eſt: lucratꝰ eſt te:
niſi qꝛ perieras ſi nō lucraret te? Nam ſi nō perieras: quō te
lucratꝰ eſt? Nemo ergo contēnat qn̄ peccat in fratrē. Ait enī
j. Cor. viij. quodā loco apl's: Sic aūt peccātes in fratres ⁊ ꝑcutiētes cō-
ſciētiā eoꝝ infirmā: in xp̄m peccatis: iō qꝛ mēbra xp̄i oēs fa-
cti ſumꝰ. Quō nō peccas in xp̄m: ꝙ peccas in mēbrū xp̄i? Ne
mo ḡ dicat qꝛ nō peccaui in deū: ſꝫ peccaui in fratreꝫ. In ho-
minē peccaui leue pctm̄ eſt aut nullū pctm̄. Forte inde dicis
leue eſt: qꝛ cito curat̄. Peccaſti i fratrē: fac ſatis ⁊ ſanatꝰ es.
Cito feciſti mortiferā rē: ſed remediū cito īueniſti. Quis no
Mat. v. ſtrū ſperet regnū celoꝝ frēs mei: qn̄ dicit euāgelium. Qui di
xerit fratri ſuo fatue: reus erit gehēne ignis? Magnꝰ terror:
vbi ſupra. ſed vide vbi remediū. Si obtuleris munꝰ tuū ad altare: et ibi
recordatꝰ fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliq̄d aduerſum te: relinq̄
munus tuū ante altare. Nō iraſcit̄ deꝰ: ꝙ differs iponere mu
nus tuū: Te q̄rit deꝰ magis ꝙ̄ munꝰ tuū. Nā ſi malū animū
gerēs aduerſus fratrē tuū adueneris cū munere ad deū tuū
reſpōdet tibi. Tu ꝑiſti: mihi q̄d attuliſti? Offers munꝰ tuū: ⁊
tu nō es munꝰ dei. Plus q̄rit xp̄s quē redemit ſanguine ſuo
ꝙ̄ qȯ tu īueniſti in horreo tuo. Ergo relinq̄ ibi munꝰ tuū ān
altare: et vade prius recōciliari fratri tuo: ⁊ tūc veniēs offer
munꝰ tuū. Ecce ille reatꝰ gehēne ꝙ̄ cito ſolutꝰ eſt. Nōdū re-
cōciliatus: eras gehēne reus: recōciliatꝰ: ſecurus offers mu
nus tuū ad altare. Hoīes aūt faciles ſunt ad irrogādas iiu-
rias: ⁊ difficiles ad cōcordiā req̄rendā. Pete inq̄t veniā ab
hoīe quē offēdiſti: ab hoīe quē leſiſti. Reſpōdet. Nō me hu-
Lu. xiiij. miliabo. Vel deū tuū audi: ſi fratrē tuū ꝯtēnis. Qui ſe humi-
liat exaltabit̄. Nō vis te humiliare ꝙ cecidiſti? Multū inter
eſt inter ſe humiliantē: ⁊ iter iacentē. Iā iaces et hūiliare te
C nō vis? Bn̄ diceres: nolo deſcendere: ſi noluiſſes ruere. Hoc
ergo dꝫ facere ꝙ fecit iniuriā. Qui aūt paſſus eſt: q̄d dꝫ. Qȯ
audiuimꝰ hodie. Si peccauerit i te frater tuꝰ: corripe eū in-
ter te ⁊ ipm̄ ſolū. Si neglexeris peior es. Ille iiuriā fecit: ⁊ in-
iuriā faciēdo graui ſeipm̄ vulnere ꝑcuſſit: tu vulnus fratris
tui cōtēnis? Tu eū vides ꝑire ⁊ negligis? Peior es tacēdo
ꝙ̄ ille cōuiciādo. Qn̄ ergo in nos aliq̄s peccat: habeamꝰ ma-
gnam curā: nō ꝓ nobis. (Nā glorioſuꝫ eſt iiurias obliuiſci:)
ſed obliuiſcere iiuriā tuā: nō vulnꝰ fratris tui. Ergo corripe
inter te et ipm̄ ſolū: intuēs correctioni: parcēs pudori. Forte
enī pre verecūdia icipit defendere pctm̄ ſuū: ⁊ quē vis corre-
ctiorē: facis peiorē. Corripe ḡ iter te ⁊ ipm̄ ſolū. Si te audie-
rit lucratꝰ es fratrē tuū: qꝛ perierat niſi faceres. [Si aūt non
te audierit] id eſt pctm̄ ſuū q̄ſi iuſticiā defenderit [adhibe il-
Deutero. li duos vel tres: qꝛ in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtat omne ꝟbū.
xvij. Si nec ipſos audierit: ſit tibi ſicut ethnicꝰ ⁊ publicanꝰ.] No-
li illū deputare iā in numero fratrū tuoꝝ: nec iō tn̄ ſalus eius
negligēda eſt. Nam ⁊ ipſos ethnicos .i. gētiles ⁊ paganos in
numero quidē fratrū nō deputamus: ſed tn̄ eoꝝ ſalutē inq̄ri-
mus. Hoc ḡ audiuimꝰ dn̄m ita monentē ⁊ tāta cura ꝑcipien-
Matthei tem: vt etiā hoc adderet cōtinuo. Amē dico vobis quecūꝗ̃ li
xviij. gaueritis ſup terrā: ligata erūt ⁊ in celo: ⁊ quecūꝗ̃ ſolueritis
xj. q. iij. ce- ſup terrā: ſoluta erūt ⁊ in celo. Cepiſti hr̄e fratrē tuū tanꝗ̃ pu
piſti. blicanū: ligas illū in terra: ſed vt iuſte alliges vide. Nā iniu-
ſta vincula dirūpit iuſticia. Cū aūt correxeris ⁊ ꝯcordaueris
cū fratre tuo: ſoluiſti illū in terra. Cū ſolueris in terra: ſolutꝰ
erit et in celo. Multū non tibi ꝑſtas ſed illi: qꝛ multuꝫ nocuit
nō tibi ſed ſibi. Hec cū ita ſint: q̄d eſt qȯ ait. Salomon qȯ ex
alia lectione primitus audiuimus? [Annuēs oculis cū dolo
cōgerit hoībus meſticiā: ꝙ aūt arguit palā: pacē facit.] Quō
corripis illū inter te ⁊ ipm̄ ſolū? Metuendū eſt: ne ſibi cōtra-
ria ſint ꝑcepta diuina. Sed itelligamꝰ eſſe ibi ſummā cōcor-
diaꝫ: nō quēadmodū quidā vani ſapiamus ꝙ errātes opinā-
tur cōtraria ſibi eē duo teſtamēta in libris veteribꝰ ⁊ nouis:
vt ideo putemꝰ hoc ipm̄ eſſe cōtrariū: quoniā illud eſt in Sa
lomonis libro: hoc in euāgelio. Si aliq̄s imperitꝰ ⁊ calūma-
tor diuinaꝝ ſcripturaꝝ diceret. Ecce vbi ſibi ꝯtradicūt duo
teſtamēta. Dn̄s dicit. Corripe illū inter te ⁊ ipm̄ ſolū. Salo-
mon dicit. Qui arguit palā paceꝫ facit: ergo neſcit dn̄s quid
preceperit. Salomō vult ꝯtundi frontē peccātis: xp̄s parcit
pudori erubeſcētis. Ibi enī ſcriptū eſt. Qui arguit palā: pa-
cem facit: hic aūt. Corripe illū inter te ⁊ ipm̄ ſolū: nō palam:
ſed in ſecreto ⁊ occulte. Vis noſſe quiſq̄s talia cogitas: nō ſi- D
bi repugnare duo teſtamēta: qꝛ illud in libro Salomonis: h
in euāgelio reperit̄? Apoſtolū audi. Certe apl's miniſter eſt
noui teſtamēti. Audi ergo aplm̄ paulū timotheo ꝑcipienteꝫ
et dicentē. Peccātes corā oībꝰ argue: vt ⁊ ceteri timorē ha- j. Tim. v.
beant. Iam nō ſalomonis liber cum euāgelio: ſed pauli apl'i
epiſtola videt̄ cōfligere. Salomonē paululū ſine iniuria ſe-
ponamus: xp̄m dn̄m et paulū ſeruū eius audiamꝰ. Quid di-
cis dn̄e? Si peccauerit in te frater tuꝰ: corripe illū inter te ⁊
ipſum ſolū. Quid dicis apoſtole? Peccantes corā oībus ar-
gue: vt ceteri timorē habeant. Quid facimꝰ? Cōtrouerſiam
iſtā velut iudices audimꝰ? Abſit. Immo ſub iudice ꝯſtituti
pulſemꝰ: vt nobis aperiri ipetremus: fugiamꝰ ſub alas dn̄i
dei noſtri. Non enī apl'o ſuo cōtrariū locutus eſt: qꝛ et in illo
ipſe locutꝰ eſt: ſicut dicit. An vultis experimentū eius acci- ij. Cor. xiij
pere: ꝙ in me loquit̄ chriſtus? Xp̄s in euāgelio: xp̄s in apl'o:
xp̄s ergo vtrūꝗ̃ dixit: vnū ore ſuo: alteꝝ ore preconis ſui: qꝛ
quādo ꝑco de tribunali aliq̄d dicit: non ſcribit̄ in geſtis: pre
co dixit: ſꝫ ille dixiſſe ſcribit̄: qui ꝑconi qȯ diceret iperauit.
Duo ergo iſta ꝑcepta fratres ſic audiamꝰ vt itelligamꝰ: ⁊ in
ter vtraꝗ̃ ꝑcepta pacati ꝯſtituamur: cū corde nr̄o nos cōcor
demus ⁊ ſcriptura ſancta in nulla p̄te diſcordat. Vex eſt enī
oīno: vtrūꝗ̃ veꝝ eſt. Sed diſcernere debemꝰ aliq̄n illud: ali-
quādo illud eē faciendū: aliq̄n corripiendū fratrē inter te et
ipm̄ ſolū: aliquādo corripiēdū fratrē corā oībus: vt et ceteri
timorē habeāt. Si aliq̄n illud: aliquādo illud fecerimꝰ: con-
cordiā ſcripturaꝝ tenebimus: et in faciēdo atꝗ̃ tēperādo nō
errabimꝰ. Sed dicit mihi aliq̄s. Quādo facio illud: qn̄ illud
ne tūc corripiā inter me ⁊ ipm̄ ſolū: qn̄ debeo corā oībus cor
ripere: aut tūc corripiā corā oībꝰ: qn̄ debeo in ſecreto corri-
pere? Cito videbit charitas vr̄a: quid qn̄ facere debeamus: E
ſed vtinā facere pigri nō ſimꝰ. Intēdite ⁊ videte. Si pecca- ij. q. j. ſi pec
uerit inq̄t in te frater tuꝰ: corripe eū inter te ⁊ ipm̄ ſolū. Qua- cauerit.
re? Qꝛ peccauit in te. Quid ē in te peccauit? Tu ſcis: qꝛ pec-
cauit. Qꝛ enī ſecretū fuit: in te peccauit: ſecretū q̄re cum cor-
rigis qȯ in te peccauit. Nā ſi ſolꝰ noſti qꝛ peccauit in te: et eū
vis corā oībus arguere: nō es correptor ſed ꝓditor. Attēde
quēadmodū vir iuſtus ioſeph: tāto flagicio qȯ de vxore fue
rat ſuſpicatꝰ: tāta benignitate pepcit anteꝗ̃ ſciret vn̄ illa cō-
ceperat qꝛ grauidā ſenſerat: ⁊ ſe ad illā nō acceſſiſſe nouerat.
Reſtabat itaꝗ̃ certa adulterij ſuſpicatio: ⁊ tn̄ qꝛ ipſe ſolꝰ ſen
ſerat: ipſe ſolꝰ ſciebat: q̄d de illo ait euāgeliū? Ioſeph aūt cū Matth. j.
eſſet vir iuſtꝰ: ⁊ nollet eā diuulgare. Mariti dolor: nō vindi-
ctam q̄ſiuit. Voluit ꝓdeſſe peccāti: nō punire peccantē. Cū
inq̄t nollet eā diuulgare: voluit eā occulte dimittere. Hec eo
cogitāte: ecce angelꝰ dn̄i apparuit ei i ſomnis et idicauit q̄d
eſſet: qꝛ nō violauit viri thoꝝ: qꝛ de ſpiritu ſctō cōcepat dn̄m
amborū. Peccauit ḡ in te frater tuꝰ: ſi tu ſolꝰ noſti: tūc vere
in te ſolū peccauit. Nā ſi multis audiētibꝰ tibi fecit iiuriā: ⁊
in illos peccauit, quos teſtes ſue iniq̄tatis effecit. Dico enim
fratres chariſſimi ꝙ ⁊ vos ipſi in vobiſipſis poteſtis agnoſce
re. Quādo me audiēte fratri meo quiſꝗ̃ iiuriā facit: abſit vt
a me iniuriā illam alienā putem. Prorſus ⁊ mihi fecit: imo
mihi plus fecit: cui putat placere qȯ fecit. Ergo ipſa corri-
piēda ſunt corā ominibꝰ: ꝙ peccant̄ coram oībus. Ipſa vero
corripiēda ſūt ſecretiꝰ: ꝙ peccant̄ ſecretiꝰ. Diſtribuite tp̄a: ⁊
cōcordat ſcriptura. Sic agamꝰ: ⁊ ſic agendū eſt: nō ſolū quā
do in nos peccat̄: ſed qn̄ peccat̄ ab aliq̄ vt ab altero neſciat̄: in
ſecreto debemꝰ corripere: in ſecreto arguere: ne volētes pu-
blice arguere ꝓdamꝰ hoīem. Nos volumꝰ corripere ⁊ corri-
gere: q̄d ſi inimicus q̄rit audire qȯ puniat? Nouit enī neſcio
quē homicidā epſ: ⁊ aliꝰ illū nēo nouit. Ego volo illū publi-
ce corripe: ⁊ tu q̄ris iſcribere. Prorſus nec ꝓdo: nec negligo:
corripio in ſecreto: pono ante oculos dei iudiciū: terreo cruē
tā cōſciētiā: ꝑſuadeo pn̄iaꝫ. Hac charitate ꝑditi eē debemꝰ.
Vn̄ aliquādo hoīes reꝑhēdūt nos ꝙ q̄ſi nō corripiamꝰ: aut

putant nos ſcire qđ neſcimꝰ: aut putãt nos tacere qđ ſcimus
Sed forte qđ ſcis ⁊ ego ſcio: ſed nõ corã te corripio: qꝛ curare
volo non accuſare. Sunt hoies adulteri in domibꝰ ſuis: in ſe
creto peccãt: aliqñ nobis ꝓdunt̃ ab vxoribꝰ ſuis plerũqꝫ ze
lantibꝰ: aliquãdo maritoꝝ ſalutẽ querẽtibꝰ: nos nõ ꝓdimus
F palã: ſed in ſecreto arguimꝰ. Ubi ɔtigit malũ: ibi moriat̃ ma
lum. Nõ tñ vulnus illud negligimꝰ: ante oĩa oſtẽdẽtes homi
ni ĩ tali peccato ɔſtituto ſauciãqꝫ gerẽti cõſcientiã: illud vul
nus eſſe mortiferꝝ: qđ aliquãdo q̃ cõmittũt neſcio q̃ pueꝛſita
te ɔtẽnunt: ⁊ neſcio vñ ſibi teſtimonia nulla et vana cõquirũt
dicẽtes. Peccata carnis deꝰ nõ curat. Ubi eſt qđ hodie au
Heb. xiij. diuimus. Fornicatores ⁊ adulteros iudicat deus? Ecce qđ
attẽde: quiſqꝫ tali morbo laboras: qđ dicit deꝰ audi: non qđ
tibi dicit fauẽs peccatꝭ tuis amicus tuꝰ: aut eadẽ iniq̃tatis
catena ligatꝰ amicus tuꝰ: vl̃ potiꝰ inimicus tuꝰ ⁊ ſuus. Audi
vbi ſupra. ergo qđ dicit apl̃s. Honorabiles inq̃t nuptie in oĩbus ⁊ tho
rus ĩmaculatꝰ. Fornicatores et adulteros iudicat deꝰ. Age
ergo frater: eſto correctꝰ. Times ne te iſcribat ĩimicus: et nõ
times ne te iudicet deꝰ? Ubi ẽ fides: time cuꝫ eſt qñ timeas.
Lõge eſt quidẽ dies iudicij: ſꝫ vniuſcuiuſqꝫ hoĩs dies vlti
mus lõge eſſe nõ põt: qꝛ breuis ẽ vita. Et qꝛ ipſa breuitas ſp
incerta: qñ ſit dies tuus vltimꝰ neſcis. Corrige te hodie ꝓpt
cras. Proſit tibi ⁊ mõ in ſecreto correctio. Palã enĩ loquor:
⁊ in ſecreto arguo. Aures oĩm pulſo: ſed ɔſcientias quorũdã
cõuenio. Si dicerẽ: tu adulter corrige te: primo forte dicerẽ
qđ neſcirẽ: forte qđ temere audieram ſuſpicarer. Nõ dico: tu
adulter corrige: ſed q̃ſqꝫ in hoc ppl̃o adulter corrige te. Pu
blica ẽ correctio: ſꝫ ſecreta correctio. Scio: qꝛ ille q̃ timuerit:
corrigit ſe. Non dicat in corde ſuo: pctã carnis nõ curat deꝰ.
i. Cor. iij. Neſcitis inq̃t apl̃s: qꝛ tẽplũ dei eſtis: et ſpũs ſanctꝰ habitat
in vobis? Quiſqꝫ tẽplũ dei violauerit: diſꝑdet illũ deꝰ. Ne
mo ſe fallat. Sed forte ait aliq̃s. Templũ dei animꝰ meus ẽ:
nõ corpus meũ. Adiecit etiã teſtimoniũ. Infelix iterꝑtatio:
punienda cogitatio. Fenũ dictũ eſt caro: qꝛ morit̃: ſed qđ ad
tẽpus morit̃: nõ reſurgit cũ crimine. Uis noſſe aptã inde ſen
i. Cor. vj. tentiã? Neſcitis (inq̃t idẽ apl̃s) qꝛ corpa vr̃a tẽplũ in vobis
eſt ſpũs ſancti: quẽ habetis a deo? Cõtẽnis corpale pctm̃ cõ
tẽnas qđ peccas in tẽplũ: ip̃m corpus tuũ tẽplũ in te eſt ſpũs
dei. Iã vide q̃d facias de tẽplo dei. Si eligeres in eccl̃ia fa
cere adulteriũ intra iſtos parietes: q̃d te eẽt ſceleratiꝰ? Mõ
autẽ tu ipſe es tẽplũ dei: tẽplũ intras: tẽplũ exis: tẽplũ in do
mo tua manes: templũ ſurgis. Uide q̃d agas: vide ne offen
vbi ſupra das tẽpli habitatorẽ: ne deſerat te ⁊ in ruinã vertaris. Neſci
tis inq̃t qꝛ corpa vr̃a (et h̃ de fornicatione loq̃bat̃ apl̃s: ne cõ
tẽnerent corpalia pctã) templũ in vobis ẽ ſpũs ſancti quẽ ha
betis a deo: et nõ eſtis vr̃i. Empti enĩ eſtis ꝓcio magno. Si
cõtẽnis ſeruũ tuũ: ɔſidera preciũ tuũ. Scio ego et mecũ oĩs
hõ qui paulo attẽtius ɔſiderauerit: neminẽ deũ timentẽ ſub
verbis eiꝰ nõ ſe corrigere: niſi q̃ putat qꝛ plus hꝫ viuere. Ip
ſa res eſt q̃ multos occidit: cũ dicũt cras: cras: ⁊ ſubito oſtiũ
claudit̃. Remãſit foris cũ voce coruina: qꝛ nõ habuit gemi
tum colũbinũ. Cras: cras: corui vox. Geme vt colũbꝰ: ⁊ tũde
pectꝰ: ſed plagas tibi dãdo in pectus: ceſus correctꝰ eſto: ne
nõ videaris ɔſcientiã cedere: ſed malã ɔſcientiã pugnis pa
uimẽto ſolidiorẽ reddere: nõ correctiorẽ. Geme nõ inani ge
G mitu. Forte enĩ dicis tibi: ꝓmiſit mihi deꝰ indulgentiã: qñ
Ezech. me correxero: ſecurus ſum. Lego diuinã ſcripturã. Iniquꝰ
xviij. in q̃ die cõuerſus fuerit ab iniq̃tatibꝰ ſuis: et fecerit iuſticiã:
oẽs iniq̃tates eiꝰ obliuiſcar. Securus ſum: qñ me correxero
dat mihi deꝰ indulgentiã de malis meis. Et q̃d ego dicturꝰ
ſum ɔtra deũ? Reclamaturꝰ dicturus ſũ deo: noli illi dare in
dulgentiã? Dicturꝰ ſum h̃ ſcriptũ nõ eſſe: h̃ deũ nõ ꝓmiſiſſe?
Si iſta dixero: oĩa falſa dico. Bñ dicis: verꝝ dicis. Indulgẽ
tiã correctionis tue ꝓmiſit deꝰ: negare nõ poſſũ: ſꝫ dic mihi
rogo te. Ecce ego ɔſentio ⁊ ɔcedo ⁊ cognoſco: qꝛ idulgentiã
deꝰ ꝓmiſit tibi. Craſtinũ enĩ diẽ: q̃s tibi ꝓmiſit? Ubi mihi
legis indulgentiã te acceptuꝝ ſi te correxeris: lege ibi mihi
q̃tum victurꝰ ſis. Nõ lego inq̃s. Neſcis ẽ q̃tũ victurus ſis.
Eſto correctus ⁊ ſemꝑ paratꝰ. Noli timere diẽ vltimũ tanq̃
furẽ: q̃ dormiẽti ꝑfodiat parietẽ: ſꝫ vigila ⁊ corrige te hodie.
Quid differs ĩ craſtinũ? Lõga vita erit. Ipſa lõga bona ſit.
☞ Prãdiũ bonũ lõgũ nemo differt: ⁊ vitã malã longã vis hr̃e?
Utiqꝫ ſi lõga erit: meliꝰ bona erit. Si breuis erit: bñ factũ ẽ
vt bona ꝓduceret̃. Sic aũt hoĩes negligũt vitã ſuã vt nolint
hr̃e malã niſi ipſam. Uillã emis: bonã q̃ris. Uxorẽ vis duce
re: bonã eligis. Filios tibi vis naſci: bonos optas. Caligas
locas ⁊ nõ vis malas: ⁊ vitã amas malã? Quid te offendit vi
ta tua quã ſolã vis malã: vt iter oĩa bona tua ſolꝰ ſis malus?
Ergo fratres mei ſi aliquẽ veſtrũ vellẽ in pte corripere: for
te audiret me: m̃ltos veſtrũ publice corripio: oẽs me laudãt.
Audiat me aliq̃s: nõ amo ĩ voce laudatorẽ: ⁊ in corde ɔtẽpto
rem. Cũ enĩ laudas ⁊ nõ te corrigis: ɔtra te teſtis es. Si ma
lus es: ⁊ qđ dico placet tibi: diſplicet tibi: q̃ſi malꝰ diſplicue
ris tibi: correctꝰ placebis tibi. Qđ nudiuſtertiꝰ (niſi fallor)
dixi: in oĩbꝰ v̄bis meis ſpeculũ ꝓpono. Nec mea iſta ſũt ver
ba: ſed dño iubẽte loquor: q̃ terrẽte nõ taceo. Nã q̃s nõ elige
ret tacere: et rõnẽ de vobis nõ reddere? Sꝫ iã ſuſcepimꝰ onꝰ
qđ ab humerꝭ nr̃is excutere nõ poſſumꝰ nec debemꝰ. Audi
ſtis fr̃es mei: cũ epl̃a ad hebreos legeret̃. Obedite ꝓpoſitis Heb. xiij.
vr̃is ⁊ ſubditi eſtote: qꝛ ipĩ vigilãt ꝓ aĩabus vr̃is: tanq̃ rõnẽ
reddituri ꝓ vobis: vt cũ gaudio h̃ faciãt ⁊ nõ cũ triſticia. Nõ
enĩ expedit vobis. Qñ facimꝰ iſta cũ gaudio? Qñ videmus
hoĩes ꝓficere ĩ verbis dei. Qñ laborat cũ gaudio opariꝰ in
agro? Qñ attẽdit ĩ arborẽ ⁊ fructũ videt: qñ attẽdit ſegetẽ et
fructu aree ꝓſpicit vbertatẽ: nõ ſine cã laborauit: nõ ſine cã
dorſum curuauit: nõ ſine cã manꝰ attriuit: nõ ſine cã frigus ⁊
eſtus tolerauit. Hoc eſt qđ ait. Ut cũ gaudio h̃ faciãt ⁊ nõ cũ
triſticia. Nõ enĩ expedit vobis. Nũq̃d dixit: nõ ill̃ expedit?
Sed dixit nõ expedit vobis. Nã illi ꝓpoſiti qñ ɔtriſtant̃ de
malis veſtris: expedit illis: ipſa triſticia: ꝓdeſt illis: ſed non
expedit vobis. Nihil autẽ nobis volumus expedire: qđ non
expedit vobis. Simul ergo in dominico agro fratres bonũ
operemur: vt ſimul de mercede gaudeamus.

¶ De eo qđ ſcriptũ eſt ĩ euãgelio ſc̃m eundẽ. Si
vis venire ad vitã ſerua mãdata. In quo ſermo
ne ꝓncipalit̃ de vita determinat beata. Ser. xvij

Dixit dñs cuidã adoleſcẽti. [Si vis venire ad vitã: A
ſerua mãdata.] Nõ dixit: ſi vis venire ad vitã eter Mat. xix.
nam: ſꝫ ſi vis venire ad vitã: eã diffiniẽs vitã q̃ fue
rit eterna vita. Huiꝰ ergo vite amorẽ nos ꝓmitus
comendemꝰ. Etenĩ amat̃ ⁊ q̃liſcũqꝫ vita iſta: ⁊ ipã qualẽcũ
qꝫ erũnoſã: miſerã finire hoĩes timẽt ⁊ paueſcũt. Hinc vidẽ
dũ eſt: hinc cõſiderãdũ: queadmodũ amãda ſit eterna vita:
qñ ſic amat̃ miſera iſta et q̃nqꝫ finiẽda vita. Cõſiderate fr̃es
quãtũ amãda ſit vita: vbi nunq̃ finias vitã. Amas ergo iſtã
vitã vbi tm̃ laboras: curris: ſatagis: anhelas: ⁊ vix enumerã
tur q̃ neceſſaria ſunt ĩ miſera vita. Seminare: arare: nouella
re: nauigare: molere: coquere: texere: ⁊ poſt hec oĩa finire ha
bes vitã. Ecce q̃ pateris ĩ miſera iſta quã diligis vita: et pu
tas te ſemꝑ victuꝝ: et nũq̃ morituꝝ? Tẽpla: ſaxa: marmora:
ferro plũboqꝫ ɔſolidata: tñ cadũt: ⁊ hõ nũq̃ ſe putat moritu
rum? Diſcite ẽ fratres q̃rere eternã vitã: vbi iſta nõ tolerabi
tis: ſed in eternũ cũ deo regnabitꝭ. Qui enĩ vult vitã (ſicut di Pſ. xxxiij.
cit ꝓpheta) diligit dies videre bonos. Nam in diebꝰ malis
mors potiꝰ optat̃ q̃ vita. Nõne audimꝰ et videmꝰ hoĩes in
aliquibꝰ tribulationibꝰ ⁊ anguſtijs ⁊ ɔflictationibꝰ ⁊ egritu
dinibꝰ dũ ſũt ɔſtituti: ⁊ vidẽt ſe laborare nihil aliud dicere.
Deꝰ mitte mihi mortem: accelera dies meos: et aliqñ venit
egritudo: currit̃: adducunt̃ medici: ſolidi ⁊ munera ꝓmittũ
tur. Dicit tibi ip̃a mors. Ecce aſſũ: quã pauloante a dño pe
tebas: q̃d me mõ fugere vis? Inueni te fallatorẽ: ⁊ miſere vi
te amatorẽ. De his aũt diebꝰ q̃s agimus ait apl̃s. Redimen Ephe. v.
tes tp̃s: qm̃ dies mali ſũt. Nõ ſunt ẽ dies mali q̃s agimus in
corruptela huiꝰ carnis: ĩ tãta vel ſub tãta ſarcina corruptibil̃
corpis: iter tãtas tẽtatiões: iter tãtas difficultates: vbi falſa
voluptas: nulla ſecuritas gaudij: timor torquẽs: cupiditas
auida: triſticia arida? Ecce q̃ malos dies: ⁊ nemo vult finiꝛ
ipſos malos dies: multiqꝫ hic rogãt hoĩes deũ vt diu viuãt.
Quid ẽ aũt diu viuere: niſi diu torq̃ri? Quid ẽ aliđ diu viue
re: niſi q̃ malos dies malis diebꝰ addere? Et cũ creſcũt pue
ri: quaſi accedũt illis dies et neſciunt quia minuũtur et ipſa
eſt falſa computatio. Creſcentibus enim decedunt dies po
tius q̃ accedũt. Cõſtitue alicui homini nato (verbi gratia) Sermone
octoginta annos: quicq̃d viuit de ſumma minuit. Et inepti j. b.
hoĩes gratulãtur plurimis natalicijs: tã ſuis q̃ filioꝝ ſuoꝝ.
O virũ prudẽtem: ſi tibi vinũ minuat̃ in vtre triſtaris: dies
perdis et gaudes? Mali ergo ſunt dies: et eo peiores qꝛ dili

gunꝛ. Sic blanditꝛ hic mũdus: vt nemo velit finire erũnoſaꝫ
vitã. Vera enĩ vita vel beata hec eſt: cũ reſurgimus ⁊ cũ xp̃o
regnabimus. Nã et impij reſurrecturi ſunt: ſed in ignẽ ituri.
Vita itaqꝫ nõ eſt niſi beata. Et vita beata eẽ non poteſt niſi
eterna: vbi ſunt dies boni: nec multi ſed vnus. Ex cõſuetudi
ne huius vite appellati ſunt dies. Dies ille neſcit ortũ: neſcit
occaſum. Illi diei nõ ſuccedit craſtinus: qꝛ non ꝑcedit eum
heſternus. Hunc diẽ vel hos dies ⁊ hãc vitã et veram vitam
in promiſſis habemus. Alicuius ergo operis merces eſt. Si
enim mercedem amamus: in opere nõ deficiamus: ⁊ in eter-
num cum chriſto regnabimus.

¶ De duobꝰ cecis ſedẽtibus ſecus viã et clamã-tibus. Dñe miſerere nr̃i fili dauid. In euangelio ſm̃ eundeꝫ. In quo etiã ſingulariter ĩtroducit ac exponit clamorẽ cecorũ: quid etiã ſit clamare ad dominum et cetera. Sermo. xviij.

A B Ene nobiſcũ nouit ſanctitas veſtra dñm noſtruꝫ
et ſaluatorẽ ieſum xp̃m medicũ noſtre ſalutis eẽ
et ſalutis eterne: ⁊ ad hoc eũ ſuſcepiſſe infirmita-
tem nature noſtre ne ſempiterna eſſet infirmitas
noſtra. Aſſumpſit enĩ corpus mortale in q̃ occideret mortẽ.
ij. Cor. xiij Et q̃uis crucifixus ẽ ex infirmitate nr̃a: ſicut ait apl̃s: ſed vi-
Rom. vj. uit in virtute dei. Eiuſdẽ apl̃i verba ſũt. Et qꝛ iã non moritꝛ:
et mors ei vltra nõ dñabitur. Hec ergo bñ nota ſunt fidei no-
ſtre: ſimul ⁊ hoc ↄſequẽs eſt: vt nouerimꝰ oĩa miracula q̃ cor-
poraliter fecit valere ad admonitionẽ nr̃am: vt ꝑcipiamꝰ ab
eo qd̃ nõ eſt tranſituꝝ neqꝫ in finẽ abiturũ. Oculos reddidit
cecis: q̃s erat vtiqꝫ mors aliq̃n clauſura: reſuſcitauit lazaruꝫ
iterũ morituꝝ. Et quecũqꝫ ad ſalutẽ corpoꝝ fecit: nõ ad hoc
fecit vt ſempiterna eẽnt: cũ tñ daturus ſit etiã ipſi corpi in fi-
ne ſempiternã ſalutẽ. Sed qꝛ illa q̃ non videbanꝛ nõ credebã
tur: ꝑ iſta tp̃alia q̃ videbanꝛ edificauit fidẽ ad illa q̃ non vide-
banꝛ. Nemo itaqꝫ fr̃es dicat nõ facere iſta mõ dñm noſtrum
ieſum xp̃m: ⁊ ꝓpter h̃ preſentibꝰ eccl̃ie tp̃ibus priora ꝑpone
re. Quodã q̃ppe loco idem dñs vidẽtibꝰ et iõ credẽtibꝰ pre-
ponit eos q̃ non vidẽt ⁊ credũt. Nãqꝫ euſqꝫ illo tp̃e diſcipu-
loꝝ eiꝰ nutabat ĩfirmitas: vt quẽ videbãt iam reſurrexiſſe:
etiã cõtractãduꝫ putarẽt vt crederẽt. Non ſufficiebat oculis
ꝙ viderẽt: niſi ⁊ manus admouerenꝛ mẽbris: ⁊ cicatrices re
centiũ vulneꝝ tãgerenꝛ: vt ille q̃ dubitabat diſcipulus: repẽ-
Joh. xx. te tactis ⁊ cognitis cicatricibꝰ exclamaret. Dñs meus ⁊ deꝰ
meꝰ. Cicatrices oſtẽdebant eũ: q̃ oĩa vulnera in alijs ſanaue
rat. Nũquid nõ poterat dñs ſine cicatricibꝰ reſurgere? Sed
in corde diſcipuloꝝ vulnera nouerat: ꝓpter q̃ ſanãda cicatri-
ces in corpe ſuo ſeruauerat. Et q̃d dñs illi ↄfitenti ac dicẽti?
vbi. ſ. Dñs meus ⁊ deꝰ meus? Qꝛ vidiſti inq̃t credidiſti: beati q̃ nõ
viderũt ⁊ crediderũt. Quos dixit fratres: niſi nos? Nõ qꝛ ſo-
los nos ſed ⁊ poſt nos. Poſt paruũ enĩ tp̃s poſtea q̃ ab ocu-
lis mortalibꝰ receſſit vt firmarenꝛ in cordibꝰ: quicũqꝫ credide
runt nõ vidẽtes crediderũt: ⁊ magnũ meritum habuit fides
eorũ: cui fidei cõparãde: cor tm̃ admouerũt piũ: nõ et palpã-
tem manũ. Hec ꝗ̃ fecit dñs vt inuitaret ad fidem. Hec fides
nũc feruet in eccl̃ia toto orbe diffuſa. Et nũc maiores ſanita
tes opatur: ꝓpter q̃s nõ eſt dedignatꝰ tũc exhibere illas mi-
nores. Sicut enĩ animꝰ melior ẽ corpe: ſic ⁊ melior ſalus ani
mi q̃ ſalus corpis. Modo caro ceca non aperit oculos mira-
culo dñi: ⁊ cor cecũ aperit oculos ſermone dñi. Mõ nõ reſur
git mortale cadauer: reſurgit aĩa q̃ mortua iacebat ĩ viuo ca-
dauere. Modo aures corpis ſurde nõ aperiunꝛ: ſed q̃ multi
habẽt aures clauſas cordis: que tñ verbo dei penetrãte pate
ſcunt: vt credãt q̃ non credebãt: ⁊ bñ viuãt qui male viuebãt:
et obediant q̃ non obediebãt: ⁊ dicimꝰ ille credidit: ac mira-
B mur cũ audimꝰ de his quos aliq̃n duros noueramꝰ. Cur er-
go nũc miraris credẽtem: ĩnocentẽ: deo ſeruientẽ: niſi qꝛ cõ-
ſpicis videntẽ quẽ noueras cecũ: cõſpicis viuentẽ quẽ noue-
ras mortuũ: ↄſpicis audiẽtem quẽ noueras ſurdũ? Nã vide
te aliter mortuos: de q̃bꝰ mortuis dicebat dñs cuidã iõ tar-
Mat. viij. dãti ne dñm ſeq̃renꝛ: qꝛ ſepelire patrẽ volebat. Sine inq̃t mor-
tuos ſepelire mortuos ſuos. Certe mortuos ſepulturi nõ ſũt
corpore mortui: qꝛ ſi hoc eſſent mortua corpa ſepelire nõ poſ
ſent. Tñ mortuos eos vocat. Vbi: niſi intus in aĩa? Sicut enĩ
etiã viſibiliter plerũqꝫ ĩ domo integra ⁊ ſalua: dñs eiuſdẽ do-
mus mortuꝰ iacet: ſic ĩ corpe integro multi hñt intꝰ aĩam mor
tuã: ⁊ hos ſic excitat apl̃us. Surge q̃ dormis: exurge a mor- Ephe. v.
tuis ⁊ illuminabit te xp̃s. Ipſe illuminat excecatũ: q̃ excitat
mortuũ. Eius enĩ voce ꝑ apl̃m clamaꝛ ad mortuũ. Surge q̃
dormis. Cecꝰ luce illuminabiꝛ cũ reſurrexerit. Surdos aũt
q̃ multos ante oculos ſuos dñs intuebaꝛ cũ diceret. Qui hꝫ
aures audiẽdi audiat. Quis enĩ ante illũ ſine corpis auribꝰ Mat. xj.
ſtabat? Quas ergo alias aures niſi ĩterioris hoĩs req̃rebat?
Itẽ q̃les oculos q̃rebat cũ loq̃reꝛ vtiqꝫ vidẽtibꝰ: ſꝫ vidẽtibꝰ
per oculos carnis? Nã cũ ei diceret philippus. Dñe oſtende Joh. xiiij.
nobis patrẽ ⁊ ſufficit nobis: bñ q̃dẽ hoc ĩtelligebat vt demõ-
ſtratꝰ pater poſſit ſufficere: ſed cui nõ ſufficiebat eq̃lis patri:
quõ ſufficeret pater? Quare aũt nõ ſufficiebat? Qꝛ non vide
batur. Quare nõ videbaꝛ? Qꝛ nondũ erat ſanꝰ oculus vñ poſ
ſit videri. Hoc enĩ qd̃ in carne dñi videbaꝛ: his oculis nõ ſo-
li diſcipuli viderũt q̃ honorauerũt: ſꝫ et iudei q̃ crucifixerũt.
Qui ꝗ̃ aliter ſe videri volebat: alios oculos req̃rebat. Et iõ
ſic reſpõdit dicẽti. Oſtẽde nobis patrẽ ⁊ ſufficit nobis: Tan
to tp̃e vobiſcũ ſum et nõ me cognouiſtis. Philippe: q̃ me vi-
det: videt ⁊ patrẽ. Et vt interim fidei oculos ſanaret: priꝰ ad
moneꝛ ſm̃ fideꝫ vt poſſit ad ſpeciẽ ꝑuenire. Et ne ſic putaret
philippus cogitanduꝫ deũ quõ videbat in corpe dñm ieſum
xp̃m: ſtatim ſubiecit. Non credis qꝛ ego in patre ⁊ pr̃ in me?
Iã dudũ dixerat. Qui me videt: videt et patrẽ. Sed nondũ
habet philippus ſanũ oculũ vñ videret patreꝫ: atqꝫ ideo nec
vñ videret ipꝫ filiũ patri coequalẽ. Itaqꝫ aciẽ mẽtis adhuc
ſauciã ⁊ tantã lucẽ aſpicere nõ valentẽ: ſanãdã atqꝫ firmãdã
fidei medicamẽtiſ fomẽtiſqꝫ ſuſcepit ⁊ ait. Nõ credis qꝛ ego
in patre ⁊ pr̃ in me eſt? Qui ꝗ̃ nõdũ põt videre qd̃ demõſtra-
turus eſt dñs: nõ querat ꝑ̇us videre qd̃ credat: ſꝫ priꝰ credat
vt poſſit oculus ſanari q̃ videat. Sola enĩ forã ſerui exhibe-
baꝛ ſeruilibꝰ oculis: qꝛ ille q̃ nõ rapinã arbitratꝰ eſt eſſe eq̃lis Phil. ij.
deo: ſi ab eis quos ſanari voluit iã videri poſſit eq̃lis deo: nõ
opus hr̃et ſemetipm̃ exinanire: ⁊ formã ſerui accipere. Sed
qꝛ nõ erat vñ videreꝛ deꝰ: et erat vñ videreꝛ hõ: qui deꝰ erat
factꝰ eſt hõ: vt id qd̃ videbatur ſanaret illud vñ nõ videbaꝛ.
Ipſe enĩ alio loco ait. Beati mũdo corde: q̃m ipſi deũ vide- Mat. v.
bũt. Poterat vtiqꝫ philippus reſpõdere ⁊ dicere. Dñe: ecce
te video. Taliſne ẽ pr̃ q̃le eſt h̃ qd̃ video: q̃m dixiſti. Qui vi- Joh. xiiij.
det me videt ⁊ patrẽ? Anteq̃ hoc rñderet philippꝰ: vl̃ fortaſ
ſe anteq̃ cogitaret: cũ dixiſſet dñs. Qui videt me videt ⁊ pa-
trem: ↄtinuo ſubiũxit. Nõ credis qꝛ ego in pr̃e: et pr̃ in me ẽ?
Illo enĩ oculo nõdũ videre poterat: nec patrẽ nec equalẽ pa-
tri filiũ: ſed vt ſanareꝛ oculus ad vidẽdũ: inungendꝰ erat ad
credẽdũ. Iõ anteq̃ videas qd̃ videre nõ potes: crede qd̃ nõ C
dũ vides. Ambula ꝑ fidẽ: vt ꝑuenias ad ſpeciẽ. Species nõ
letificabit ĩ patria quem fides nõ ↄſolaꝛ in via. Sic enĩ dicit
apl̃s. Q̃diu ſumꝰ in corpe: ꝑegrinamur a dño. Statimqꝫ ſub- ij. Cor. v.
nectit q̃re a dño ꝑegrinamur: q̃uis iã crediderimus. Per fi
deꝫ inq̃t ãbulamꝰ: nõ ꝑ ſpeciẽ. Tota igiꝛ opa vr̃a fr̃es in hac
vita ẽ ſanare oculũ cordis vnde videꝛ deꝰ. Ad h̃ ſacroſancta
myſteria celebranꝛ: ad h̃ ſermo dei ꝑdicaꝛ: h̃ exhortationes
eccl̃ie morales. i. ꝑtinẽtes ad corrigẽdos mores: ad emẽdan
das carnales ↄcupiſcẽtias: ad renũciandũ nõ voce tm̃ ſꝫ mu
tata vita huic ſcl̃o: ad h̃ quicq̃d agunt diuine ſancteqꝫ lr̃e: vt
purgeꝛ illud interiꝰ ab ea re q̃ nos ĩpedit ab aſpectu dei. Sicͭ
enĩ oculus factꝰ ad hãc lucẽ tp̃alem videndã et q̃uis celeſtẽ
tñ corporeã atqꝫ cõſpicuã: nõ ſolũ hoĩbus ſed etiã viliſſimis
animãtibus. Ad h̃ enĩ factꝰ eſt vt hãc lucẽ videat: tñ ſi aliq̃d
ĩniectũ fuerit vl̃ irruerit vñ turbeꝛ: ſecludiꝛ ab hac luce: ⁊ q̃-
uis eũ ſua ꝑſentia circũfũdat: ille tñ ſe auertit atqꝫ abſens ẽ.
Non ſolũ aũt abſens ſit ꝑturbatiõe ſua a luce ꝑſenti: ſed etiã
penalis illi ẽ lux ad quã videndã factꝰ eſt. Sic et oculis cor-
dis ꝑturbatꝰ atqꝫ ſauciatꝰ auertit ſe a luce iuſticie: nec audet
eã ↄtẽplari nec valꝫ. Quid turbat oculũ cordis? Cupiditas:
auaricia: iniq̃tas: ↄcupiſcẽtia ſcl̃aris: claudit: excecat oculũ
cordis. Et tñ quõ queriꝛ medicus cũ oculus carnis turbatꝰ
eſt: quõ non differꝛ vt aperiaꝛ atqꝫ purgeꝛ ⁊ ſaneꝛ: vñ lux iſta
videaꝛ? Curriꝛ: nemo q̃ ſeſcit: nẽo differt ſi vl̃ ſtipula in ocu
lo cadat. Solẽ certe quẽ ſanis oculis videre volumꝰ deus fe-
cit. Multo ẽ vtriqꝫ lucidior ille q̃ fecit: nec huiꝰ generis lux
eſt q̃ ꝑtineat ad oculũ mẽtiſ. Lux illa ẽ et̃na ſapiẽtia. Fecͭ aũt
te deꝰ o hõ ad ymaginẽ ſuã: daret ne tibi vñ videres ſolẽ quẽ
fecit: et nõ tibi daret vñ videres eum q̃ te fecit? Cũ te ad yma

ginem ſuā fecerit: dedit ⁊ hoc. Utrūqꝫ dedit tibi: ſed multuʒ
hos oculos exteriores diligis: multū illum interioreʒ negli-
gis. Detritū portas atqꝫ ſauciatum: pena tibi ē ſi ſe voluerit
oſtēdere fabricator tuus: pena ē oculo tuo anteqꝫ curet atqꝫ
Gen. iij. ſanet. Nam ⁊ in paradiſo peccauit adam: ⁊ abſcondit ſe a facie
dñi. Cum hr̄et ergo cor ſanū pure ↄſciētie: gaudebat ad pre
ſentiā dei. Poſtqꝫ peccato oculus ille ſauciatꝰ eſt: cepit lucē
formidare diuinā: refugit in tenebras atqꝫ in denſa lignorū:
veritatē fugiens: vmbras appetēs. Ergo fratres mei: qm̄ et
j. Cor. xv. nos inde nati ſumꝰ: ⁊ ſicut dicit ap̄lus. In adam oēs moriū-
tur. Oēs enī nos duo hoīes aliqn̄ fuimꝰ. Si noluimus obtē-
perare medico vt nō egrotaremꝰ: obtēperemus vt ab egritu
D dine liberemur. Dedit nobis p̄cepta medicꝰ ſanis: dedit p̄-
Mat. ix. cepta medicus ne medico indigeremꝰ. Nō opus eſt inq̄rere
ſanis medicus: ſed egrotātibꝰ. Sani p̄cepta ↄtēpſimꝰ: ⁊ ex-
perimēto ſenſimus in quantā p̄niciē noſtrā p̄ceptū illud cō-
tēpſerimꝰ. Egrotare iā cepimus: laboramꝰ in lecto: infirma
ti ſumus: ſʒ nō deſperemꝰ. Qr enī ad medicū venire nō pote-
ramus: ip̄e ad nos venire dignatꝰ eſt. Non ↄtēpſit ſauciū cō
tēptus a ſano. Nō deſtitit dare alia p̄cepta languenti: q̄ p̄ma
cuſtodire noluit ne lāgueret: tanqꝫ diceret. Certe expimēto
ſenſiſti verū me dixiſſe qn̄ dixi. Noli tāgere hoc. Sanare er-
go tandē ⁊ reuiuiſce. Ecce porto īfirmitatē tuā. Bibe amaꝝ
calicē: tu enī tibi feciſti. Precepta illa mea q̄ ſano data ſunt
tam dulcia: tā laborioſa ↄtēpta ſunt. Cepiſti laborare: ſanari
nō potes niſi amarū calicē biberis. Calicē tentationū quibꝰ
abūdat hec vita: calicē tribulationū: anguſtiaꝝ: paſſionum.
Bibe inq̄t: bibe vt viuas. Et ne reſpōderet ei lāguidꝰ. Non
poſſuʒ: nō fero: nō bibo: prior biberat medicus ſanꝰ: vt bibe-
re non dubitaret egrotꝰ Quid enī amaꝝ eſt in tali poculo qđ
ille nō biberit? Si cōtumelia: prior audiuit cū demones ex-
Joh ix. pelleret. Demoniū hʒ: ⁊ qđ in beelzebub eijcit demonia. Un̄
Mat. xij. et vt ipſe ↄſolaret egros ait. Si patrē familias beelzebub vo
Mat. x. cauerūt qꝫto magis domeſticos eiꝰ? Si dolores amari ſunt:
ligatus ⁊ flagellatꝰ ⁊ crucifixus ē. Si mors amara eſt: etiaʒ
mortuus eſt. Si genꝰ mortis exhorreſcit īfirmitas: nihil illo
t̄pe fuit ignominioſiꝰ qꝫ mors crucis. Non enī fruſtra ↄmen-
Phil. ij. dans eiꝰ obedientiaʒ ap̄lus: addidit dicēs. Factꝰ obediens
vſqꝫ ad mortē: morteʒ autē crucis. Sed qr ipſe honoraturus
erat fideles ſuos in fine huiꝰ ſeculi: priꝰ honorauit cruceʒ in
hoc ſeculo: vt terraꝝ p̄ncipes credētes in eum ꝓhiberēt ali-
quē nocētiū crucifigi: ⁊ qđ cū magna īſultatione ꝑſecutores
iudei dño ꝓcurarūt: magna fiducia ſerui eiꝰ etiā et reges in
fronte nūc portāt. Non tm̄ apparet mō qualē mortē ꝓ nobis
Gal. iij. dñs ſubire dignatꝰ eſt: ſicut ait ap̄ls. Factꝰ pro nobis male-
dictū: et cū ei pendēti iudeoꝝ cecitas inſultaret: poſſit vtiqꝫ
deſcēdere de cruce: q̄ ſi nollet nō eſſet ī cruce: ſed ampliꝰ erat
de ſepulcro ſurgere: qꝫ de cruce deſcēdere. Hec ergo dñs fa-
ciēs diuina: patiēs humana: admonet nos miraculis corpa
libus ⁊ patiētia corpali: vt credamꝰ ⁊ ſanemur ad ↄſpiciēda
illa inuiſibilia q̄ carnis oculus neſcit. Hoc ꝗ agēs curauit ce-
cos iſtos: de quibꝰ nunc euāgeliū recitatū eſt: ⁊ in curādo vi
dete q̄d admonuerit egrotū interiorē. Attēdite ipſius facti
Mat. xx. exitum ⁊ ordinē reꝝ. Sedētilli in via duo ceci: trāſeunte dño
exclamabāt vt eoꝝ miſereret. A turba ꝟo q̄ cum dño erat: cō
peſcebātur ne clamarēt. Neqꝫ hoc ſine myſterio derelictum
puteris. Illi autē cōpeſcentē ſe turbā ꝑſeuerātiſſimo clamo-
re vincebāt: vt ꝑueniret vox eoꝝ ad aures dñi: q̄ſi non iā ille
cogitata cognoſceret. Clamauerūt ergo duo ceci vt audiren
tur a dño: ⁊ turbis cōprimi nequerunt. Trāſiebat dñs et illi
clamabāt. Stetit dñs: ⁊ ſanati ſūt. Nā [ſtetit ieſus ⁊ vocauit
eos ⁊ ait. Quid vultꝭ vt vobis faciā? At illi dixerūt. Ut ape-
riant oculi nr̄i.] Pro fide illorū fecit dñs: iſtaurauit oculos
eoꝝ. Si intelleximꝰ iā interiorē egrotū: interiorē ſurduʒ: in-
teriorē mortuū: ibi q̄ramus ⁊ iteriorē cecū. Clauſi ſunt ocu-
li cordis: trāſit ieſus vt clamemꝰ. Quid eſt trāſit ieſus? Agit
trāſitoria ieſus. Attēdite ⁊ videte quāta eiꝰ geſta trāſierunt.
Natus eſt de virgine maria: nūquid ſemꝑ naſcit? Infans la-
ctatꝰ eſt: nūquid ſemꝑ ſugit? Per etates cucurrit vſqꝫ ad iu-
uentutē. Nūquid ſemꝑ corpaliter creſcit? Infātie puericia:
puericie adoleſcētia: adoleſcētie iuuētus trāſeunti cedētiqꝫ
ſucceſſit. Ipſa etiā q̄ fecit miracula trāſierunt. Legunt ⁊ cre
dunt. Qr enī talia ſcripta ſūt vt legi poſſint: trāſiebāt: cū fie-
rent. Poſtremo ne in multꝭ moremur: crucifixus eſt: nunq̄d

ſemper pēdet in cruce? Sepultꝰ eſt: reſurrexit: aſcēdit in ce-
lum: iā non morit: ⁊ mors ei vltra non dñabit: ⁊ diuinitas eiꝰ Rom. vj.
ſemꝑ manet: ⁊ īmortalitas iā corporis eiꝰ nunqꝫ deficiet. Sʒ
tn̄ illa oīa q̄ t̄paliter ab eo geſta ſunt tranſierūt: ⁊ legēda ſcri-
pta ſunt: ⁊ credēda p̄dicant. In illis ergo oībus trāſijt ieſus
Quid duo ceci iuxta viā ſunt: niſi duo populi ad q̄s ſanādos E
venit ieſus? Oſtēdamus hos duos pp̄los in ſcripturis ſctis.
Eſt in euāgelio ſcriptuʒ. Habeo alias oues q̄ nō ſunt de hoc Joh. x.
ouili: et illas oportet me adducere: vt ſit vnꝰ grex ⁊ vnus pa-
ſtor. Qui ſunt ꝗ duo populi? Unꝰ iudeoꝝ: et alius gētiū. Nō
ſum miſſus ait: niſi ad oues q̄ perierūt domus iſrl̄. Quibꝰ h̄ Mat. xv.
dixit? Diſcipulis qn̄ illa chananea clamabat: q̄ ſe eſſe canem
cōfeſſa eſt. Et qr meruit: iā duo demōſtrati ſunt ad q̄s vene-
rat iudaicus. ſ. pp̄ls de q̄ ait. Non ſum miſſus niſi ad oues q̄
perierūt domus iſrl̄: ⁊ gētiuʒ pp̄ls: cuiꝰ typū pretēdebat hec
mulier: quā primo reſpuerat dicēs. Nō eſt bonū ſumere pa- vbi ſupra.
nem filioꝝ ⁊ mittere canibꝰ: ⁊ cui dicēti. Ita dñe: nā ⁊ canes
edūt de micis q̄ cadūt de mēſa dñorum ſuoꝝ: reſpōderat. O
mulier magna eſt fides tua: fiat tibi ſicut vis. Inde enī erat
et ille cēturio de q̄ dicit idem dñs. Amē dico vobis: nō inue- Mat. viij.
ni tantā fidem in iſrl̄: qr ille dixerat. Nō ſum dignꝰ vt intres
ſub tectū meū: ſed tm̄ dic ꝟbo ⁊ ſanabit puer meus. Ita ergo
dñs ante paſſionē et clarificationem ſuā duos iā pp̄los deſi-
gnabat. Unū ad quē venerat ꝓpt ꝓmiſſa patrū: ⁊ alteꝝ quē
ꝓpter miām nō repellebat: vt īpleret qđ ꝓmiſſū erat abrae.
In ſemine tuo bn̄dicent oēs gentes. Propterea ⁊ ap̄ls iam Gen. xij.
poſt reſurrectionē dñi ⁊ aſcenſionē vbi ↄtēptus ē a iudeis: ꝑ
rexit ad gētes: nec tn̄ eccleſijs q̄ de iudeis crediderāt tacuit.
Erā inq̄t ignotꝰ facie eccleſijs iudee q̄ ſunt in xp̄o. Tm̄ autē Gal. j.
audiebāt: qr qui aliqn̄ nos perſeq̄bat: nunc euāgelizat fideʒ
quā aliqn̄ vaſtabat: ⁊ in me inq̄t magnificabāt deū. Sic ⁊ an-
gularis lapis dr̄ xp̄s: q̄ fecit vtrūqꝫ vnū. Angulus enī duos Ephe. ij.
parietes copulat de diuerſo venītes. Quid tā diuerſum: qꝫ
circūciſio et p̄putiū? Habes vnū parietē de iudea: alteꝝ pa
rietē de gentibꝰ: ſed angulari lapide copulant. Lapidē enī Pſ. cxvij
quē reprobauerūt edificātes hic factꝰ eſt ī caput anguli. An
gulus in edificio nō eſt: niſi cum duo parietes ex diuerſo ve-
nientes in illū conueniūt: ⁊ quadā vnitate iūgunt. Iſti ergo
duo parietes ſcḋm typū: duo ceci erāt clamātes ad dñm. Attē F
dite nūc dilectiſſimi. Dñs tranſiebat: ceci clamabant. Quid
eſt trāſiebat? Tranſitoria opa faciebat: ſicut iam diximus.
Scḋm hec tranſitoria opa fides nr̄a operat. Credimꝰ enī in
filiū dei: non tm̄ qr verbū dei eſt ꝑ quē facta ſunt oīa. Si enī
ſemꝑ in forma dei manēs eq̄lis deo: nō ſemetip̄m exinaniret Phil. ij.
formā ſerui accipiēs: nec ſentirēt ceci vt poſſint clamare. Sʒ
cū oparet trāſitoria: id eſt hūiliaret ſe factꝰ obediēs vſqꝫ ad
mortē: mortē aūt crucis: clamauerūt ceci. [Miſerere nr̄i fili Mat. xx.
dauid] qr et hoc ip̄m qđ dñs ⁊ creator dauid: etiā filiꝰ dauid
eſſe voluit: in t̄pe hoc egit: tranſiens hoc fecit. Quid eſt autē
clamare ad xp̄m: niſi gr̄e xp̄i cōgruere bonis operibꝰ? Hoc
dico frēs: ne forte ſimus ſtrepētes vocibus ⁊ muti moribus.
Quis eſt q̄ clamat ad chriſtū vt pellat interior cecitas tranſ-
eūte xp̄o: id eſt diſpēſante nobis t̄palia ſacramēta: q̄bus ad-
moneamur ad eterna capienda? Quis eſt q̄ clamat ad xp̄m?
Qui contēnit mundū: clamat ad xp̄m. Qui ſpernit ſeculi vo-
luptates: clamat ad xp̄m. Qui dicit nō lingua ſed vita. Mi- Gal. vj.
hi mūdus crucifixus eſt ⁊ ego mūdo. Qui diſpergit dat pau Pſ. iij.
peribus vt iuſticia eius maneat in ſeculuʒ ſeculi: clamat ad
chriſtū. Qui enī audit ⁊ nō ſurdus audit. Res vr̄as vēdite ⁊ Luce. xij.
date pauperibꝰ. Facite vobis ſaculos non veteraſcētes: the-
ſaurū non deficienteʒ in celis: tanqꝫ veſtigiorū ſonitum xp̄i
trāſeūtis audiēs clamet: adhuc cecus: id ē faciet iſta. Uox
eius in factis ſit: incipiat mundū contēnere: in copia ſua di-
ſtribuere: ꝓ nihilo hr̄e que hoīes amant: contēnat iniurias:
nō appetat vīdicari: paret maxillā percutiēti: oret ꝓ inimi- Mat. v.
cis: ſi q̄s ei abſtulerit ſua nō repetat: ſi q̄d alicui abſtulit: red Luce. xix.
dat q̄druplū. Cū iſta facere ceperit: oēs ſui cognati: affines:
amici cōmouentur. Qui diligūt ſeculum: cōtradicūt. Quid
inſanis? Nimius es. Nunquid alij non ſunt chriſtiani? Iſta
ſtulticia eſt: iſta dementia eſt: ⁊ cetera alia turba clamat. Ne
ceci clament: turba clamātes corripiebat: ſed eorum clamo-
res nō vincebat. Intelligāt quid faciāt: qui volūt ſanari. Et
nunc ieſus trāſit: q̄ iuxta viā ſunt clament. Hi ſunt enī qui la- Eſa. xxix.
bijs honorāt: cor autē eoꝝ lōge eſt a deo. Ipſi ſunt iuxta viā Mat. xv.

quibꝰ ꝑcipit dñs obtritis corde. Naꝫ cũ recitanť ea q̄ fecit
dñs trãſeuntia: ſemꝑ nobis exhibeť trãſiens ieſus: q2 vſqꝫ in
finẽ ſeculi nõ deſunt ceci ſedẽtes ad viã. Opus ẽ ergo vt cla-
ment illi iuxta viã ſedẽtes. Turba q̄ cũ dño erat: cõpeſcebat
clamorẽ querẽtiũ ſanitatẽ. Fratres videtis q̄d dicã. Neſcio
eni quõ dicã: ſed plus neſcio quõ taceã. Hoc dico: ꝛ apte di-
co. Timeo eni ieſum trãſeuntẽ et manẽtẽ: et iõ tacere nõ poſ-
ſum. Bonos xp̄ianos vere ſtudioſos volẽtes facere p̄cepta
dei q̄ in euãgelio ſcripta ſunt: xp̄iani mali ꝛ tepidi ꝓhibent.
Turba ipſa q̄ cum dño eſt: ꝓhibet clamãtes: id ẽ ꝓhibet bñ
operãtes: ne ꝑſeuerãdo ſaneñť. Clamãt illi: nõ deficiãt: neqꝫ
ducanť quaſi auctoritate turbaruꝫ: nec eos q̄ priores xp̄iani
facti ſunt male viuẽtes et bonis operibꝰ inuidẽtes imiteñť.
Non dicãt: quõ iſti viuũt tã multi: ſic viuamꝰ. Quare nõ po-
tius quõ dicit euangeliũ? Quare vis viuere ſm increpatio-
nem turbe ꝓhibẽtis: ꝛ nõ ſm veſtigia dñi trãſeuntis? Inſul-
tabunt: vituperabũt: reuocabũt: tu clama quouſqꝫ ꝑuenias
ad aures ieſu. Nã qui ꝑſeuerauerit in faciẽdo talia q̄lia pre-
cepit xp̄s: ꝛ nõ attẽderint turbas ꝓhibẽtes: neqꝫ magnipen-
derint q2 chriſtuꝫ videnť ſequi: id eſt q2 xp̄iani appellanť: ſed
plus amauerint lucẽ quã xp̄s eſt redditurus q̄ꝫ timuerit ſtre
G pitum ꝓhibentiũ: nullo mõ ſeparabunť: ꝛ ſtabit ieſus ꝛ ſana
bit eos. Quõ eni ſananť oculi nr̄i? Quõ ꝑ fideꝫ ſentimꝰ xp̄m
trãſeuntẽ tꝑali diſpenſatione: ſic itelligamus xp̄m ſtantẽ in-
cõmutabiliter eternitate. Ibi eni ſanať oculus: q̄n intelligiť
chriſti diuinitas. Percipiat hoc charitas veſtra. Attendite
q̄ȯ dicã grande ſacramentũ. Oĩa tꝑaliter geſta a dño nr̄o ie-
ſu xp̄o: fidẽ nobis inſerũt. Credimꝰ in verbũ dei: nõ ſolum in
Iohã.j. verbũ: ꝑ q̄ȯ facta ſunt oĩa: ſed ip̄m verbũ factum carnẽ vt ha
bitaret in nobis: natũ de virgine maria: ꝛ cetera q̄ fides hꝫ: q̄
nobis exhibita ſunt: vt xp̄s trãſiret ꝛ cecis veſtigia tranſeũ-
tis audiẽtibus clamareť operibus vite: ꝓfeſſione fidei com
memorãtes. Iam vt clamãtes ſaneñť: ſtat ieſus. Etenĩ iã ſtã
ij. Cori. v. tem videt ieſum q̄ dicit. Et ſi noueramus xp̄m ſm carnẽ ſed
iã nunc nõ nouimus. Xp̄i eni diuinitatẽ videbat: quantũ in
hac vita p̄ȯt. Eſt diuinitas xp̄i: eſt humanitas xp̄i. Diuini-
tas ſtat: humanitas trãſit. Quid eſt diuinitas ſtat? Non mu
tatur: nõ ↄuelliť: nõ recedit. Nõ eni ſic ad nos venit vt a pa-
tre diſcederet: nec ita aſcẽdit vt loco moueret. Aſſumpta car
ne: locũ mutauit: deꝰ autẽ aſſumẽs carnẽ: q2 i loco nõ eſt nec
mutat locũ. Tãgamur ſtante xp̄o: ſaneñť oculi nr̄i. Sed quo
rum oculi? Clamantiũ ſcꝫ cũ tranſit: id eſt bñ operantiũ ꝑ eã
fidẽ que diſpẽſata eſt tꝑaliter ad erudiẽdos nos ꝑuulos. Sa
natis aũt oculis: q̄d p̄cioſius hr̄e poterimꝰ fratres? Lumẽ
hoc q̄ vidẽt q̄ȯ factum eſt de celo vel q̄ȯ exhibeť de lucerna:
gaudẽt. Et quõ miſeri videnť qui hoc videre non pñt? Ego
autẽ q̄re loquor: quare iſta dico: niſi vt horter oẽs nos ad cla
mandũ dũ trãſit ieſus? Lucẽ cõmendo ſctitati vr̄e amandã:
quã forte nõ videtis. Credite dũ nondũ videtis: ꝛ clamate vt
videatis. Quãta putať infelicitas hoĩm q̄ lucẽ iſtã corꝑalẽ
nõ vidẽt. Excecatꝰ eſt aliq̄s ↄtinuo diciť. Iratũ deũ habuit
Tobie.ij. aliq̄d mali cõmiſit. Hoc vxor tobie dicebat viro. Clamabat
ille ꝓpter hedũ ne de furto eſſet: nolebat ſonũ furti audire in
domo ſua. Illa defendẽs factũ ſuũ: opprobrio ꝑcutiebat ma
ritũ. Et cũ ille diceret. Reddite ſi de furto eſt. Illa r̄ndebat
inſultãs. Ubi ſunt iuſticie tue? Q̃ ceca erat ſi furtum defen
debat: ꝛ quã lucẽ videbat q̄ furtum reddi iꝑabat. Illa erat
foris i luce ſolis: ille erat itus in luce iuſticie. Quis eoꝝ erat
in luce meliore? Ad hãc lucẽ fratres amandã hortamur dile
ctioneꝫ veſtrã: vt clametis operibꝰ. Cũ dñs trãſit: ſonet vox
fidei: vt ſtans ieſus. i. incõmutabilis manens dei ſapiẽtia: et
maieſtas verbi dei ꝑ q̄ȯ facta ſunt oĩa apiat oculos veſtros.
Idẽ tobias monẽs filiũ ſuũ ad hoc monebat vt clamaret: id
eſt ad bona opa monebat. Dicebat illi vt daret paupibꝰ pre-
cipiebat vt elemoſynas faceret idigentibꝰ: ꝛ docebat dicẽs.
Tob.iiij. Fili elemoſyne nõ ſinũt ire in tenebras. Conciliũ ꝑcipiende
atqꝫ obtinẽde lucis cecus dabat. Elemoſyne inq̄t non ſinũt
ire in tenebras. Si ei filiꝰ reſpõderet miratꝰ: q̄d ergo pater:
tu elemoſynas nõ feciſti: vt mõ cecus loq̄ris: tu nũc nõne in
tenebris es q̄ mihi dicis. Elemoſyne nõ ſinũt ire i tenebras?
Nouerat ille de q̄ luce doceret filiũ: nouerat in iteriore hoĩe
q̄ȯ videbat. Filius patri porrigebat manũ vt ambularet ter-
H ram: ꝛ pr̄ filio vt habitaret in celo. Breuiter vt concludã fra-
tres ſermonẽ iſtũ ex eo q̄ȯ nos plurimũ tãgit atqꝫ angit: vide
te eẽ turbas q̄ corripiebãt cecos clamãtes. Oẽs q̄ in hac tur-
ba ſanari vultis nõ vos deterreãt: q2 multi ſũt noĩe xp̄iani ꝛ
operibꝰ ipij: nõ vos deterreãt a bonis opibus. Clamate iter
turbas cõpeſcẽtes: reuocãtes: iſultãtes: male viuẽtes. Non
eni ſolũ vocibꝰ cõprimũt bonos xp̄ianos mali: ſꝫ ꝛ malis opi-
bus. Nõ vult bonꝰ xp̄ianus ire ſpectare. Hoc ip̄m q̄ȯ frenat
cõcupiſcentiã ſuã ne ꝑgat ad theatrũ: clamat poſt xp̄m: cla-
mat vt ſaneť. Alij ↄcurrũt: ſed forte pagani: forte iudei. Im-
mo vo tã pauci eſſent in theatris vt erubeſcẽdo diſcederẽt: ſi
xp̄iani ad theatra nõ accederẽt. Currũt ergo ꝛ illi portãtes ꝛ
ſanctũ nomẽ ad penã ſuaꝫ. Clama ḡ nõ eũdo p̄mẽs i corde
tuo tꝑalem ↄcupiſcẽtiã: ꝛ tene te in clamore forti ꝛ ꝑſeuerãti
ad aures ſaluatoris: vt ſtet ieſus ꝛ curet te. Inter ipas turbas
clama: ne deſperes de auribꝰ dñi. Nõ eni ꝛ illi ceci ex illa p̄te
clamauerũt vbi turba nõ erat: vt ex ea p̄te audirentur vbi nõ
eſſet ipedimẽtũ ꝓhibentiũ. Inter ipſas turbas clamauerũt:
et tñ dñs audiuit. Sic ꝛ vos etiã inter p̄ctõres ꝛ luxuriãtes:
inter amatores ſeculariũ vanitatuꝫ: ibi clamate: ibi clamate
vt ſanet vos dñs. Nolite ꝑ aliã partẽ clamare ad dñm: nolite
ad hereticos ire: ꝛ ibi clamare ad deũ. Attẽdite fr̄es: q2 in il-
la turba q̄ clamare ꝓhibebat: ibi ſanati ſunt q̄ clamabãt. Nã
et hoc attẽdat ſanctitas vr̄a: q̄d ſit ꝑſeuerare in clamãdo. Di
cam q2 multi mecũ expti ſunt in noĩe xp̄i. Nõ eni ceſſat eccl'ia
tales ꝓhibẽtes parere. Cũ quiſqꝫ xp̄ianꝰ ceperit bñ viuere:
feruere bonis operibꝰ mũdũqꝫ ↄtẽnere: in ipſa nouitate ope
rum ſuoꝝ patiť reprehẽſores et cõtradictores frigidos xp̄i-
anos: ſi autẽ ꝑſeuerauerit ꝛ eos ſuꝑauerit ꝑdurãdo: ꝛ nõ de-
fecerit a bonis operibꝰ: idẽ ipſi iam nobis obſequeñť q̄ ante
prohibebãt. Tãdiu eni corripiũt ꝛ ꝑturbãt ꝛ vetãt: q̄ꝫdiu ſi-
bi cedi poſſe p̄ſumũt. Si autẽ victi fuerint ꝑſeuerãtia ꝓficiẽ
tium: ↄuertũt ſe ꝛ dicere icipiũt. Magnꝰ hõ: ſanctus hõ: fe-
lix cui deus cõceſſit. Honorãt: gratulanť: bñdicunt: laudãt:
quõ illa turba que cũ dño erat. Ipſa ꝓhibebat ne ceci clama
rent: ſed poſtq̄ꝫ illi ita clamauerũt vt mereren̄ť audire et im-
petrare miſericordiã dñi: ipſa turba rurſuꝫ dicit. Vocat vos
ieſus. Iam ꝛ hortatores fiunt q̄ pauloante corripiebãt vt ta-
cerent. Solus aũt ille nõ vocať a dño: q̄ in hoc ſeculo nõ labo
rat. Sed q̄s in iſta vita nõ laborat in p̄ctis ꝛ iniq̄tatibꝰ ſuis?
Si autẽ oẽs laborãt: oĩbus dictũ eſt. Venite ad me oẽs qui Mat.xj.
laboratis. Si autẽ oĩbus dictũ eſt: q̄re culpã tuã tribuis in-
uitatori tuo? Veni. Nõ tibi ſit anguſta domꝰ eiꝰ: pariter ab
oĩbus: totũ a ſingulis poſſideť. Regnũ dei creſcẽte poſſeſſo
rum numero nõ minuiť: q2 nõ diuidiť. Unicuiqꝫ integrũ eſt:
q̄ȯ cõcorditer habeť a multis. Hoc tñ in myſterio lectionis I
huiꝰ cognouimꝰ fr̄es: q2 alijs libroꝝ ſanctoꝝ locis aptiſſime
ſonat: eẽ intus in eccl'ia ꝛ bonos ꝛ malos: q̄ȯ ſepe dicimus ꝛ
frumentũ ꝛ paleã. Nemo ante tp̄s deſerat areã: toleret paleã
in tritura: toleret in area. Q̄ȯ eni toleret: in horreo nõ habe-
bit. Veniet vẽtilator ꝛ qui diuidit malos a bonis. Erit etiã
corꝑalis ſeparatio quã mõ ſpiritalis p̄cedit. A malis corde ſe- xxiij.q.iiij
diſiũgimini: ad tp̄s caute corꝑe copulamini: nec tñ negligẽ- a malis.
tes ſitis in corrigendis vr̄is: ad curã ſcꝫ veſtrã q̄quomõ per-
tinẽtibꝰ: monẽdo: docẽdo: hortãdo: terrẽdo. Quibuſcũqꝫ mo-
dis poteſtis agite: ne cũ iuenitis in ſcripturis ꝛ in exẽplis ſctõ-
rum: ſiue q̄ ante: ſiue qui poſt dñi aduẽtũ i hac vita fuerũt q2
mali bonos in vnitate nõ maculãt: efficiamini pigri ad cor-
rigẽdos malos. Duobꝰ modis nõ te maculat malus: ſi ei nõ vbi ſupra.
cõſentias: ꝛ ſi redarguas: h̄ eſt nõ cõicare: non ↄſentire. Cõ-
municať q̄ppe q̄n factũ eiꝰ cõſortio volũtatis vl' approbatio
nis adiũgiť. Hoc ḡ admonẽs ap̄l's ait. Nolite cõicare: magis Ephe.v.
autẽ ꝛ redarguite. Et q2 parꝝ erat non ↄſentire ſi ſeq̄reť negli
gẽtia diſcipline. Magis aũt inq̄t ꝛ redarguite. Videte quẽ-
admodũ vtrũqꝫ ↄplexus ẽ. Nolite cõicare: magis autẽ ꝛ re-
darguite. Quid ẽ: nolite cõicare? Nolite ↄſentire: nolite lau
dare: nolite approbare. Quid ẽ: magis aũt ꝛ redarguite? Re
prehẽdite: corripite: coercete. Deinde i ip̄a correctiõe vl' co-
ertione alienoꝝ peccatoꝝ cauẽdum eſt ne ſe extollat q̄ alterũ
corripit: et apoſtolica illa cogitanda ſententia. Quapropter j.Cori.x.
qui ſe putat ſtare: videat ne cadat. Foris terribiliter ꝑſonet
increpatio: intus lenitatis teneať dilectio. Si preoccupatꝰ Gal.vj.
fuerit homo in aliquo delicto (ſicut idẽ dicit apoſtolus) vos
qui ſpiritales eſtis huiuſmodi inſtruite in ſpiritu mãſuetu-
dinis: intẽdens teipſum ne ꝛ tu tẽteris. Alter alterius onera ij.Tim.ij.
portare: et ſic adiplebitis legẽ xp̄i. Itẽ alio loco. Seruũ in-

quit dñi nõ oportet litigare: ſed mitẽ eſſe ad oẽs: docibilem:
patientẽ: in modeſtia corripientẽ diuerſa ſentiẽtes: ne forte
det illis de⁹ penitentiã ad cognoſcẽdã veritatẽ: ⁊ reſipiſcãt a
xxiij.q.iiij diaboli laqueis a quo capti tenent ad ipſi⁹ volũtatẽ. Nec̃ q̃
a malis. cõſentiẽtes ſitis malis vt approbetis: nec̃ negligẽtes vt nõ
arguatis: nec̃ ſupbiẽtes vt inſultãter arguatis. Qui aũt de-
ſeruerit vnitatẽ: violat charitatẽ: et quiſq̃s violat charitatẽ:
j. Cor. xiij. q̃dlibet magnũ habeat: ipſe nihil eſt. Si linguis hominũ lo-
quat ⁊ angelor: ſi ſciat oĩa ſacramẽta: ſi habeat omnẽ fidem
vt mõtes trãfferat: ſi diſtribuat oĩa ſua pauperib⁹: ſi corpus
ſuũ tradat vt ardeat: nihil eſt: nihil ei pdeſt. Uniuerſa iutili-
R ter habet: q̃ vnũ illud q̃ vniuerſis vtat nõ habet. Amplecta-
Ephe. iiij mur itaq̃ charitatẽ: ſeruare vnitatẽ ſpũs in vinculo pacis.
Nõ nos ſeducãt q̃ carnaliter itelligũt: et corpaliter ſepatio-
nem faciẽtes: ab eccl'ie frumẽtis toto orbe diffuſis ſpiritali
ſacrilegio ſeparant. Per totũ eni mundũ ſeminatũ eſt bonũ
Mat. xiij. ſemẽ. Bon⁹ ille ſeminator fili⁹ hoĩs: nõ in africa ſola ſed vbi-
q̃ ſparſit ſemẽ bonum. Inimicus aũt ſupſeminauit zizania.
Sed tñ q̃d ait paterfamilias? Sinite vtraq̃ creſcere: vtiq̃ p
agrũ. Quis eſt ager? Per q̃d creſcere? Utiq̃ p agrũ. Quis
eſt ager? Nũquid nã africa? Nõ. Quis eſt ḡ? Non interpte-
mur nos: dñs dicat. Neminẽ ſinam⁹ aliq̃d p arbitrio ſuſpi-
vbi ſupra. cari. Dixerũt eni magiſtro diſcipuli. Enarra nobis pabolã
zizaniorũ. Et enarrauit dñs. Semẽ bonũ dixit: filij ſunt re-
gni. Zizania vo filij mali. Quis ea ſemiauit. Inimicus aũt
inq̃t qui ea ſemiauit: diabol⁹ eſt. Quis ẽ ager? Ager eſt inq̃t
hic mũdus. Que ẽ meſſis? Meſſis ẽ ait: finis ſeculi. Qui ſunt
meſſores? Meſſores inq̃t angeli ſũt. Nunq̃d africa ẽ mũd⁹?
Nunq̃d meſſis hoc tps? Nũquid meſſor donat⁹? Per totũ
orbẽ terrar expectate meſſem: p totũ orbẽ terrar creſcite in
meſſem: p totũ orbẽ terrarũ zizania tolerate vſq̃ ad meſſem.
Nõ vos ſeducãt pverſe palee nimis leues: euolãt ante aduẽ-
tum vẽtilatoris ex area. Nõ vos ſeducãt. Tenete eos ad iſtã
vl ſolã ſiſtudinẽ zizanior: nec̃ illos ſinatis loq̃ ampli⁹. Il-
le codices tradidit? Nõ. Sed ille codices tradidit. Qui libr
tradiderit: nũquid infidelitas traditor fidẽ dei euacuauit?
Geñ. xij. Que eſt fides dei? Quã pmiſit abrae dicẽs. In ſemine tuo
Mat. xiij. bñdicent oẽs gẽtes. Que ẽ fides dei? Sinite vtraq̃ creſcere
vſq̃ ad meſſem. Per q̃d creſcere? Per agrũ. Quid ẽ p agrũ?
Per mũdũ. Hic illi dicũt. Creuerat q̃dẽ vtrũq̃ p mũdũ: ſed
iã frumẽta diminuta ſũt: ⁊ in iſtã noſtrã regionẽ paucitatẽq̃
reuocata. Nõ te pmittit dñs interptari q̃d vis. Ipſe q̃ expo-
nit hãc pabolã claudit os tuũ: os ſacrilegũ: os impiũ: os pro
phanũ: os tibi ɔtrariũ: q̃ cõtradicis teſtatori etiã te ad here
vbi ſupra. ditatem vocãti. Quõ claudit os tuũ? Dicẽdo. Sinite vtraq̃
creſcere vſq̃ ad meſſem. Si iam fuit meſſis: credam⁹ eſſe fru
mẽta diminuta: quãq̃ ne tũc quidẽ minuent: ſed ĩ horreũ re-
cõdent. Sic eni ait: Colligite primũ zizania ⁊ alligate faſci-
culos ad cõburẽdũ ea: frumẽtũ aũt recõdite in horreũ meũ.
Si ergo vſq̃ ad meſſem creſcũt: poſt meſſẽ recõdunt. Impro
be: ipie: q̃n minuũtur? Cõcedo in cõpatione zizanior ſimul
atq̃ palearũ frumẽta eẽ pauciora: tñ vtraq̃ creſcunt vſq̃ ad
Matthei. xxiiij. meſſem. Cũ eni abũdat iniq̃tas: refrigeſcit charitas multor:
creſcũt zizania: creſcit palea. Sed q: toto agro deeſſe nõ põt
frumẽtũ q̃d pſeuerãdo vſq̃ ad finẽ ſaluũ fiat: creſcũt vtraq̃
Lu. xviij. vſq̃ ad meſſem. Et ſi ppter abũdãtiã dictũ eſt malor. Pu-
tas veniẽs fili⁹ hoĩs inueniet fidẽ in terra? hocq̃ noĩe ſigni-
ficant quicunq̃ legis puaricatione imitant eũ cui dictũ eſt.
Geñ. xv. Sic erit ſemẽ tuũ ſicut ſtelle celi: ⁊ ſicut harena maris. Etiã
Mat. viij. illud nõ tacitũ eſt. Quia multi ab oriẽte ⁊ occidẽte veniẽt ⁊ re
cũbent cum abraã in regno dei. Utraq̃ ergo creſcũt vſq̃ ad
meſſem: ⁊ ſuas ſñias in ſcripturis habent zizania vel palee:
ſuas aũt frumẽta. Que q̃ nõ intelligũt ɔfundũt ⁊ cõfundunt:
atq̃ ita pſtrepunt ceca cupiditate vt nolint obmuteſcere vel
xxiij.q.iiij ecce inq̃ũt patefacta veritate. Ecce inquiunt dicit ppheta. Recedite:
Eſa. lij. exite inde: ⁊ imundũ ne tetigeritis. Quõ ergo malos p pace
tolerabim⁹: a quib⁹ exire ⁊ recedere iubemur ne tãgam⁹ im-
mũdũ? Nos iſtã receſſionẽ ſpiritaliter itelligim⁹: illi corpa-
liter. Nã ⁊ ego clamo cũ ppheta: et q̃liacũq̃ ſum⁹ vaſa: vtit
xxiij.q.iiij recedite. nobis de⁹ in diſpẽſatione veſtra. Clamamus ⁊ nos ⁊ dicim⁹
vobis. Recedite: exite inde: ⁊ imundũ ne tetigeritis: ſed cõ-
tactu cordis nõ corporis. Quid eſt eni tangere imundũ: niſi
cõſentire peccatis? Quid eſt aũt exire inde: niſi facere q̃d per-
tinet ad correptionẽ malorũ: quantũ p vniuſcuiuſq̃ gradu

atq̃ pſona ſalua pace fieri põt? Diſplicuit tibi q̃ quiſq̃ pec- L
cauit: nõ tetigiſti imundũ. Redarguiſti: corripuiſti: monui-
ſti: adhibuiſti etiã ſi res exigit cõgruã et q̃ vnitatẽ nõ violet
diſciplinã: exiſti inde. Attẽdite in facta ſanctor: ne forte nr̃a
videat interptatio. Quõ hec v̄ba intellexerũt ſancti: ſic vti-
q̃ itelligẽda ſunt. Exite ĩde inq̃t ppheta. Pri⁹ vſitata ipſi⁹
verbi cõſuetudine aſſero iſtã ſñiam: ⁊ poſtea oſtẽdo nõ meã.
Plerũq̃ accuſant hoĩes: et cũ accuſati fuerint defendũt ſe.
Cũ autẽ ſe ille q̃ accuſat hõ rõnabiliter iuſteq̃ defenderit: q̃
audiũt dicũt: Exijt inde. Manẽs loco: exijt inde. Quõ inde
exijt? Rõne reddita: et defenſione iuſtiſſima. Hoc eſt q̃d fa-
ciebãt ſancti: q̃n excutiebãt puluerẽ de pedib⁹ aduerſus eos
qui ſibi pacẽ nũciatã nõ accipiebãt. Exijt ĩde ille ſpeculator Luce. x.
cui dictũ eſt. Speculatorẽ poſui te domus iſrael. Illi eni di-
cit. Si dixeris iniquo ⁊ nõ ſe auerterit ab iniq̃tate ⁊ a via ſua Ezech. iij.
iniquus ille in ſua iniq̃tate morietur: ⁊ tu animã tuã liberabis.
Hoc ſi facit: exijt inde: non ſepatione corpis ſed defenſione
operis ſui. Fecit eni iſte q̃d faciendũ fuit: etiã ſi ille nõ obtẽ-
perauit: cui obtẽperãdũ fuit. Hoc eſt: exite inde. Clamauit xxiij.q.iiij
iſta moyſes: clamauit eſaias: clamauit hieremias: clamauit recedite
ezechiel. Videam⁹ ſi hoc ipſi fecerũt: ſi dimiſerũt populum circa med.
dei ⁊ ſe ad gẽtes alias trãſtulerũt. Q̃ multa ⁊ q̃ vehemẽter
hieremias ĩcrepauit in peccatores ⁊ ſceleratos ppl'i ſui: iter
eos tñ erat. Unũ cũ illis tẽplũ intrabat: eadẽ ſacramẽta cele xxiij.q.iiij
brabat. In ea hoĩm ſcelerator cõgregatione viuebat: ſ; cla- tolerandi
mãdo exiebat inde. Hoc ẽ exire ĩde: hoc eſt imundũ nõ tãge circa finẽ.
re: ⁊ volũtate nõ ɔſentire: ⁊ ore nõ parcere. Quid dicã de hie
remia: de eſaia: de daniel: de ezechiel: de ceteris pphetis: q̃
nõ receſſerũt a ppl'o malo: ne deſererent bonos. Illi ppl'o cõ-
mixtos: vbi ⁊ ipſi tales eẽ potuerũt. Moyſes ipſe fr̃es cũ ac-
ciperet legẽ in mõte: ppl'us deorſũ idolũ fecit: Popul⁹ dei
ppl'us duct⁹ cedẽtibus fluctib⁹ rubri maris: q̃ ſequẽtes ini-
micos obruerãt: poſt tãta ſigna ⁊ miracula in egyptior pla-
gis ad mortẽ: ⁊ ſua ptectione ad ſalutẽ: tñ idolũ poſcit: idolũ
extorſit: idolũ fecit: idolũ adorauit: idolo ſacrificauit. Indi
cat deus famulo ſuo ppl'i factũ: ⁊ dicit eos ſe pditurũ a facie
ſua. Intercedit moyſes ad ipm populũ rediturus: ⁊ habuit
occaſionẽ recedẽdi ⁊ exeũdi ab eis: ſicut iſti itelligũt: ne im-
mundũ tãgeret: ne cũ talib⁹ viueret. Nõ fecit tñ. Et ne forte
hoc neceſſitate poti⁹ q̃ charitate feciſſe videret: obtulit illi
de⁹ aliũ populũ. Facio te inq̃t in gentẽ magnã: vt illos dele- Exodi.
ret. At ille non accepit: coheret peccatorib⁹: petit p peccato- xxxij.
ribus. Et quõ petit? Magna pbatio dilectionis fr̃es. Quõ
petit? Uidete illã de q̃ ſepe locuti ſumus maternã quodãmõ
charitatẽ. Cũ de⁹ minaret ſacrilego ppl'o: pia moyſi viſcera
tremuerũt: oppoſuit ſe pillis iracũdie dei. Dñe inquit ſi di- vbi ſupra.
mittis eis peccatũ dimitte: ſin autẽ dele me de libro quẽ ſcri-
pſiſti. Q̃ paternis materniſq̃ viſcerib⁹: q̃ ſecur⁹ hoc dixe-
rit: attẽdẽs iuſticiã ⁊ miam dei: vt q: iuſt⁹ ẽ ne pderet iuſtũ:
q: miſericors ignoſceret peccatorib⁹. Certe iã manifeſtũ eſt
prudẽtie vr̃e: quõ accipiẽda ſint oĩa talia teſtimonia ſcriptu
rarũ: vt q̃n ſcriptura ſonat: recedere nos debere a malis: non
aliud itelligere iubeamur: niſi vt corde recedam⁹: ne maius
malũ in ſepatione bonor cõmittam⁹ q̃ in malorũ cõiũctiõe
fugiam⁹: ſicut ipſi donatiſte fecerunt. Qui ſi v̄e boni malos
arguerẽt: ac nõ poti⁹ ipſi mali bonos infamarẽt: q̃leſlibet p
pace tolerarẽt q̃ maximianiſtas receperũt tanq̃ itegros: q̃s
tanq̃ pditos antea dãnauerũt. Certe manifeſte dixit ppheta.
Recedite: exite inde: ⁊ imundũ ne tetigeritis. Ego vt in- Eſa. lij.
telligam q̃d dixit: attẽdo q̃d fecit. Facto ſuo mihi exponit di-
ctũ ſuũ. Dixit recedite. Quib⁹ dixit? Utiq̃ iuſtis. A quib⁹
vt recederẽt dixit? Utiq̃ a peccatorib⁹ et iniquis. Quero a
talib⁹ vtrũ ipſe receſſerit? Inuenio q̃ nõ receſſerit. Ergo ali
ter intellexit. Receſſit corde: obiurgauit atq̃ arguit: ɔtinẽ-
do ſe a ɔſenſu nõ tetigit imundũ. Obiurgãdo aũt exijt liber
in ɔſpectu dei: cui neq̃ ſua de⁹ peccata iputat q: nõ fecit: ne-
q̃ alia q̃ nõ approbauit: neq̃ negligẽtiã q: nõ tacuit: neq̃ ſu
perbiã q: in vnitate pmãſit. Sic ergo fratres mei quotq̃t ha xxiij.q.iiij
betis inter vos q̃ adhuc amore ſeculi pgrauant: auaros: piu- ecce inq̃ũt
ros: adulteros: ſpectatores nugar: cõſultores mathematico
rum: phanaticor: augurũ auſpicũ: ebrioſos: luxurioſos: q̃c-
quid inter vos malorum eſſe noſtis: quãtum poteſtis impro-
bate: vt corde recedatis: et redarguite vt exeatis inde: ⁊ no-
lite conſentire vt immundum non tangatis.

¶De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eun
dem. Reddite que ſũt dei deo: et que ſunt ceſaris
ceſari. Et de ſtipendijs militantiũ. Sermo. xix.

A Nonnulli fratres qui aut militie cingulo detinent:
aut in actu ſunt publico cõſtituti: cum peccãt gra
uiter: hac ſolent a peccatis ſuis prima ſe voce ex
cuſare ꝙ militãt: et ne bene aliqñ faciant occupa
tos ſe malis actibꝯ conqueruntur. Perinde quaſi militia ho
minũ non volũtas in culpa ſit: ita qđ ipſi gerũt officijs ſuis
xxiij. q. j. militare. aſcribũt. Non enĩ militare delictũ eſt: ſed ꝓpter predã mili
tare peccatũ eſt. Nec rẽpublicã gerere criminoſuʒ eſt: ſed iđ
agere rẽpublicã vt rẽ familiarẽ potius augeas: videtur eſſe dã
nabile. Propterea enĩ ꝓuidẽtia quadã militãtibus ſunt ſti
pendia ꝯſtituta: ne dũ ſumptus querit: preda graſſet. Illud
autẽ quale eſt cũ ob errorẽ aliquẽ a ſeniorib9 arguunt: et im
putatur alicui de illis cur ebriꝯ fuerit: cur res alienas ꝑua
ſerit: cedẽ cur turbulẽtus admiſerit: ſtatim reſpõdeat: quid
habebã facere: hõ ſecularis aut miles: nunqđ monachũ ſum
profeſſus aut clericũ: quaſi oĩs qui clericus nõ eſt aut mona
chus: poſſit ei licere qđ nõ licet. Cunctis igitur officijs ſacris
litteris ꝑſcribitur norma viuẽdi: oĩs ad bene viuẽduʒ ꝓuocatur
ſexus: etas ⁊ dignitas. Igitur nemo ſe excuſet publicis actibꝯ
nemo de occupatione militie cõqueratur. Apud omnẽ xpianũ
prima honeſtatis dʒ eſſe militia. Nã vt id qđ dicimꝯ aucto
ritate euãgelica cõprobemus: videamꝯ lectionẽ que paulo
Luce. iij. ante decurſa eſt. Ait enĩ euangeliũ. Venerũt autẽ ⁊ publica
ni ad iohannẽ vt baptizarentur ab eo: et dixerũt ad eũ. Magi
ſter qđ faciemus? At ille dixit. Nihil ampliꝯ exigatis: ꝗ̃ qđ
conſtitutũ eſt vobis. Honeſta plane plublicanoꝝ interroga
tio: ac ſancti ꝓphete iuſta reſpõſio. Illi enĩ ſollicite interro
gãt: ne aut ignorãtes plus exigẽdo peccatũ incidãt: aut ceſ
ſantes publicã decipiant functionẽ. Hic aũt moderate pre
cipit: vt ⁊ iniqtas locũ nõ habeat: ⁊ ꝯſtitutũ habeat vectigal
effectũ. Non enĩ dixit. Nihil exigatis: ſed nihil ampliꝯ exi
gatis. Vñ intelligimꝯ ꝙ apud deũ non tã exactio ꝗ̃ exactio
Mat. xxij. iniqua dãnatur. Dicit enĩ ipſe dñs. [Reddite q̃ dei ſunt deo: et
xxiij. q. j. militare ante me. que ceſaris ceſari.] Igitur qđ ceſar ꝑcipit ferẽdũ eſt: qđ impa
tor indicit tolerãdũ eſt: ſed fit intolerabile: dũ illud ꝑda exa
ctionis accumulat. Hoc aũt quale ẽ qđ idẽ ipſi q̃ hmõi neceſ
ſitates ꝓcurãt: peccatis ſuis pctã congeminãt: ħ eſt ꝙ frau
des ſuas ac rapinas cõmodũ vocãt: cũ ipſa preda inferatur in
cõmodũ. Illud auteʒ addũt ſcelerib9 ſuis: vt q̃s indefenſos
viderit: ipſos potiꝯ ꝑſequantur: ⁊ putẽt ſe neceſſitates decepiſ
ſe publicas niſi domos deceperit orphanoꝝ: ita quoꝝ pater
biduũ forſitã fuerit amicus: collega vel frater: interueniẽte
morte: eiuſdẽ liberi habeantur tanꝗ̃ ignoti: viles ⁊ miſeri. Ui
dua aũt ſi qua fuerit aut ſic iniurijs exagitatur vt nubat: aut ſi
voluerit in caſtitatis ꝑmanere ꝓpoſito: dãdo munera in fa
cultate vix ꝑmanet. Cũ his ꝗ̃ fraudibꝯ repleuerint ſaculos
ſuos: videas illos letos ⁊ accuratos ad eccl̃iam ꝓperare: et
deo grãs agere: quaſi ab ipſo illis hec pecunia ꝯferatur: illud
B quoq̃ peccãtes ꝙ rapinaꝝ ſuaꝝ deum volũt eſſe ꝑticipẽ. Di
Luce. iij. cit enĩ ſanctũ euangeliũ. Interrogauerũt illũ et milites: qđ
xxiij. q. j. militare. circa fineʒ faciemꝯ et nos? Ait illis iohãnes. Neminẽ cõcutiatis: neq̃
calũniã faciatis: ſed ꝯtẽti eſtote ſtipẽdijs veſtris. Hic iã co
gnoſcere ſe dʒ omnis hõ qui militat. Non enĩ tñ de his mili
tantibꝯ ſcriptura loqtur: q̃ armata militia detinentur: ſed quiſ
q̃ militie ſue cingulo vtitur dignitatis ſue miles aſcribitur: atq̃
ideo hec ſñia põt dici. Verbi grã: militibꝯ: ꝓtectoribꝯ: cun
ctiſq̃ rectoribꝯ. Quicũq̃ ſtipẽdia ſibi publice decreta cõſe
quitur: ſi ampliꝯ q̃rit tanꝗ̃ calũniator ⁊ cõcuſſor: iohãnis ſñia
condẽnatur. Uſq̃ adeo aũt hoc ioleuit malũ: vt iã q̃ſi ex ꝯſue
tudine vẽdantur leges: corrũpantur iura: ſñia ipſa venalis ſit: et
nulla iã cauſa poſſit ẽẽ ſine cã. Hec aũt diuina ſñia q̃ ad mili
tes loquitur: põt etiã ad clericos retorq̃ri: q2 etiã ſi nõ militare
ij. Tim. ij. videamur ſcl'o: tñ deo ⁊ dño militamꝯ: ſicut ait apl's: Nemo
militans deo: obligat ſe negocijs ſecularibꝯ. Videmur inq̃
nõ militare remiſſis ac fluẽtibus tunicis: ſʒ habemꝯ militie
noſtre cingulũ: quo caſtimonie ĩteriora ꝯſtringimꝯ. De quo
Luce. xij. cingulo dñs ait ad apl'os ſuos. Sint lũbi veſtri ꝑcincti: ⁊ lu
cerne veſtre ardẽtes in manibꝯ veſtris. Milites igitur xpi ſu
mus: ⁊ ſtipendiũ ab ipſo donũq̃ percipimꝯ: ſicut dicit apl's.
Cor. j. Qui dedit nobis pignꝯ ſpũs: hoc eſt q̃ ſpiritus ſancti nos re
muneratione ditauit. Si q̃s ergo chriſtianoꝝ hoc donatiuo
contẽtus forte nõ fuerit: ⁊ querit ampliꝯ: incipit hoc ipſo ca
rere qđ meruit. Qđ ſpecialiter contingit hereticis arrianis.
Dũ enĩʒ neſcio qđ amplius q̃runt: iueniẽtes erroris ſpiritũ:
gratiã ſancti ſpũs perdiderũt. Nã ⁊ catholicus clericus hac
ſentẽtia retinetur. Si enĩ non ꝯtẽtus ſtipẽdijs fuerit q̃ de alta
rio dño iubẽte conſequitur: ſed exercet mercimonia: interceſ
ſiones vẽdit: viduaꝝ munera libẽter amplectitur: hic negocia
tor magis põt videri ꝗ̃ clericus. Nec dicere poſſumꝯ: nemo
nos inuaſores arguit: violẽtie nullus accuſat: q̃ſi nõ interdũ
maioreʒ predã a viduabus blandimẽta eliceant ꝗ̃ tormẽta.
Nec intereſt apud deũ vtrum vi an circumuẽtione quis res
alienas occupet: dũmodo quoquo pacto teneat alienum.

¶De eo qđ ſcriptum eſt in euãgelio ſm eundẽ.
Ve pregnãtibꝯ et nutriẽtibus. In quo principa
liter de cõcupiſcẽtia interſerit ac declarat hoc pre
ceptum decalogi et cetera. Sermo. xx.

Scire et intelligere debemus fratres chariſſimi: q2 A
xpianis dum in hoc corpe viuũt tribulatio deeſſe
nõ poterit. Sic enĩ nos ſicut audiſtis ꝯteſtatur apo
ſtolus dicẽs. Oẽs qui volũt pie viuere in xpo per ij. Tim. iij
ſecutionẽ patientur. Et iterũ. Per multas tribulatiões opor Act. xiiij.
tet nos ĩtrare in regnũ celoꝝ. Vẽturi ſunt dies tribulationũ
et malarũ tribulationũ vẽturi ſunt: ſicut dicit ſcriptura. Et
quãtũ accedũt dies: augentur tribulationes. Nemo ſibi ꝓmit
tat qđ euãgeliũ nõ ꝓmittit. Quđ enĩ appropiquãte fine mũ
di: ſicut dicit dñs in euãgelio: abũdabit iniqtas: refrigeſcet Mathei.
charitas: ſic ꝓpter ipſas iniqtates nunq̃ deerit aduerſitas. xxiiij.
Opus eſt vt animũ noſtrũ non ſolũ ad pñiam: ſed etiã ad pa
tientiã preparemꝯ. Fratres mei: obſecro vos attendite ſcri
pturas ſãctas: ſi aliqđ fefellerũt: ſi aliqđ dixerũt: ⁊ aliter ac
cidit ꝗ̃ dixerũt. Neceſſe ẽ vt vſq̃ in finẽ ſic fiat queãdmodũ
dixerũt. Non nobis ꝓmittũt ſcripture nr̃e in hoc ſeculo niſi
tribulatiões: ꝑſſuras: anguſtias: augmẽta doloꝝ: abũdãtiã
tentationũ. Sicut ⁊ ipſe dñs i euãgelio dicit. In mũdo preſ Joh. xvj.
ſuram habebitis. Et iteꝝ. Mũdꝯ gaudebit ⁊ vos triſtes eri
tis: ſed triſticia vr̃a vertetur in gaudiũ. Ad iſta ꝑcipue nos pa
remus: ne iparati deficiamꝯ. De ipſis enĩ tribulationibꝯ cũ
euãgeliũ legeretur audiſtis. [Ve pregnãtibus et nutriẽtibꝯ.] Mathei
Pregnãtes ſunt: q̃ in ſpe ĩtumeſcũt. Nutriẽtes aũt id eſt la xxiiij.
ctãtes: q̃ iã adepti ſunt qđ cõcupierãt. Etenĩ mulier ꝑgnãs
in ſpe tumet filij: nõdũ videt filiũ: q̃ autẽ iã lactat amplectitur
qđ ſperabat. Pregnãs eſt: q̃ res alienas ꝯcupiſcit: nutriẽs ẽ
qui iã rapuit qđ ꝯcupierat. Et vt ħ aptius etiã ſimplices in
telligere poſſint: aliquã ſilitudinẽ ꝓponamꝯ. Cõcupiſcit ali
quis villã alienã et dicit. Bona eſt iſta villa vicini mei. O ſi
mea eẽt: o ſi adiũgerẽ illã ⁊ facerẽ de iſto fundo ⁊ de illo vni
tatẽ. Amat ⁊ auaricia vnitatẽ. Qđ amat bonũ eſt: ſʒ vbi amã
dũ ſit neſcit. Forte diues ẽ vicinꝯ ille q̃ hʒ villã bonã: ⁊ ſuſpi
catur ꝙ illã nõ poſſit tollere: q2 potẽs hõ eſt: ⁊ nõ ꝑualet ſe ꝯtra
illũ defendere: nec cõcupiſcit: nec ipregnatur: nihil ſperãs nõ
cõcepit: nõ eſt ꝑgnãs aĩo. Si vero iuxta aliqs vicinꝯ ſit pau
per: q̃ vel in neceſſitate poſitꝯ eſt vt poſſit vẽdere: vel põt op
primi vt cogatur vẽdere: iniicitur oculus: ſperat ſe poſſe tollere
aut villã aut coloniã vicini paupis: et imittit illi aliq̃s tribu
lationes. Verbi grã. Ait ſecretꝯ apud eos q̃ poſſunt vt illuʒ
exactores aut afflictũ aut i aliq̃ publica adminiſtratiõe cõ
ſtrigãt: ex quibꝯ ꝯtractis debitĩ multis neceſſe habeat infe
lix vẽdere caſellã vñ aut ipſe aut filij ſui ſuſtẽtabantur. Neceſ
ſitate q̃ cõpulſus venit ad illũ ꝑ cuiꝯ nequiciã premitur ⁊ affli
gitur: ⁊ neſciẽs ꝙ ipſius imiſſione hoc patitur: dicit ad eũ. Da
mihi dñe rogo te paucos ſolidos: patior neceſſitatẽ: vrgeor
a creditore. Et ille. Non habeo mõ in manibꝯ. Ideo ſe dicit
in manibꝯ nõ habere: vt ille oppſſus calũnia: neceſſe habeat
vẽdere. Deniq̃ cũ ei dixerit: ꝙ ꝓnimia afflictione ſua cõpel
latur diſtrahere: ſtatĩ ille rñdet. Et ſi nõ habeo pecuniã pro
priã vndecũq̃ ſtudeo mutuare vt tibi amico meo ſubueniã:
et ſi ita neceſſe eſt etiã argẽtelũ meũ diſtraho ne tu iiuriã pa
tiaris. Qñ bñficiuʒ petebat: ꝓfeſſus eſt penitꝯ nõ hr̃e: at vbi
dixit ꝙ poſſeſſionẽ ſuã vẽderet: quaſi amico ſe ſubuenire di
xit: et cũ eum ad hãc neceſſitatẽ adduxerit: dicit illi vt vẽdi
tionẽ facere debeat: et caſellã pro q̃ priꝯ: verbi grã: forte cen
tum ſolidos offerebat vt eum opprimi viderit: nec medieta

tem precij dare acquieſcit. Iſtis enim talibus: ſicut iã ſupra
Mat. xxv. dictum eſt: euangeliſta proclamat. Ve pregnantibus et nu-
trientib⁹. Iſtis eni ve erit ī die iudicij: ꝛ ab auditu malo nõ
poterũt liberari: ſed audituri ſunt. Diſcedite a me maledicti
in ignē eternũ: qui paratus eſt diabolo et angelis eius: q̄ eſu
riui et non dediſtis mihi mãducare: ſitiui et nõ dediſtiſ mihi
B bibere. Hoc loco diligēter attēdat charitas vr̃a. Si in ignē
mittit̃ q̄ nõ dedit rem ꝓpriã: putas vbi mittendus eſt q̄ inua
ſit alienã? Si cũ diabolo ardere habet q̄ nudũ nõ veſtiuit: pu
tas vbi arſurus ē q̄ expoliauit? Et iõ quotieſcũqꝫ vobis euã
gelica lectio recitata fuerit in qua dicit. Ve pregnãtib⁹ ꝛ nu
trientibus: nõ hoc de mulieribus legitimos viros habētib⁹
credite. Quid em̄ mali fecit mulier q̄ de proprio marito con-
cepit? Quare illi in die iudicij male erit. q̄ hoc fecit qđ deus
iuſſit? Non ergo de mulieribus q̄ iuſte ꝯcipiũt ꝛ pariũt hoc
credendum eſt: ſed de illis quos ſupra diximus: qui iniuſte
concupiſcendo rem alienam impregnati eſſe videntur. De
Pš. vij. quibus ſcriptũ legim⁹. Concepit dolorē: et peperit iniq̄tatē
Oīs em̄ hõ cõcipit: nec vllus põt eſſe ſine conceptu. Sed alij
cõcipiũt de xp̄o: alij de diabolo. Sicut em̄ de illis q̄ a diabo
lo concipiunt dicit̃. Cõcepit dolorē ꝛ pepit iniquitatē. Ita ꝛ
Eſa. xxvj. de illis q̄ a ſpũſctõ cõcipiũt: ſcriptũ eſt. A timore tuo in vtero
cõcepimus: et peperimus ſpũm ſalutis tue. Hec em̄ q̄ dixi-
mus fratres chariſſimi q̄ diligent̃ attendit: et ſupradicta ma
la aut fuiſſe in ſe aut forſitan adhuc eſſe cognoſcit: cito ſe cor
rigat. Non em̄ nocēt mala preterita ſi nõ placēt. Adhuc em̄ ē
Mat. xxv. penitendi ꝛ corrigendi locus. Nondũ facta eſt illa diſiũctio
Luce. xvj. aliorũ ad dexterã: aliorũ ad ſiniſtrã. Nõdũ apud inferos ſu-
mus: vbi eſt diues ille ſitiens ꝛ ſtillã deſiderãs. Audiamus:
dũ viuimus corrigamur. Nõ concupiſcamus res alienas ꝛ
impregnati timeamus: nec velim⁹ peruenire ad illas: ꝛ eas
adipiſcendo tanqꝫ filios oſculemur. Qñ em̄ cõcupiſcit aliq̄s
rem alienã (ſicut iã dictũ eſt) aĩa ſua quaſi ꝯcepiſſe videtur.
Si vero qđ cõcupiſcit ꝑ aliquã calliditatē aut neq̄ciam potu
erit obtinere: quaſi natũ filiũ oſculari ac nutrire cognoſcit̃.
Non ergo ſic amem⁹ iſta terrena fratres: vt perdamus cele-
ſtia. Mutandũ eſt cor: leuandũ eſt cor: nõ hic habitem⁹ iam
corde. Mala regio eſt amor mundi: ſufficiat ꝙ hic adhuc in
Col. iij. carne eſſe videmur Audiam⁹ apl̃m dicentē. Si reſurrexiſtiſ
cũ xp̄o q̄ ſurſum ſunt ſapite: q̄ ſurſũ ſũt querite: nõ q̄ ſup terrã
Nõ apparet qđ vobis ꝓmiſſũ eſt. Iã em̄ paratũ eſt: ſed nõ vi
det̃. Cõcupiſcendo impregnari vis: hinc impregnare. Con-
cupiſce vitã eternã: ad quã vitã te inuitat deus: ipſa ſit ſpes
tua. Certus erit partus tuus: non erit aborſus. Non tpaliter
amplecteris qđ peperis: ſed in eternũ poſſidebis. Qđ em̄ ꝓ-
miſſũ eſt: ſine dubio dandũ eſt: ſed adhuc retro eſt. Nõ dabi
tur mõ: ſed dabit̃ poſtea. Videte iã quãta data ſint fratres.
Quis illa vł enumerare preualet? De oĩb⁹ em̄ rebus q̄ nobis
in ſcripturiſ diuinis ꝓmiſſa ſunt: vna tantũmõ remãſit. De⁹
em̄ q̄ nobis in tantis rebus verũ dixit: ĩ vna nos fallit? Scri-
ptũ eſt de eccl̃ia: q̄r erit: et videt̃ q̄r eſt. Scriptũ eſt de idolis:
q̄r nõ erunt: et videt̃ q̄r nõ ſunt. Scriptũ eſt: q̄r ꝑdituri erant
iudei regnũ: et videt̃. Scriptũ eſt de hereticis: q̄r futuri erãt
et videtur. Scriptũ ē ꝛ de die iudicij: ſcriptũ eſt et de premi
ĩs bonorꝫ ꝛ de pena malorũ: nemo ſe circũueniat frẽs. Quõ il
la om̄ia venerũt q̄ ꝓmiſſa ſunt: ſic et dies iudicij: et malorꝫ
pena: et iuſtorũ premia ſine vlla dubitatione ventura ſũt. Et
iõ vnuſquiſqꝫ noſtrũ dũ licet et cũ dei adiutorio in poteſtate
noſtra conſiſtit et pctã vitare et qđ bonũ eſt exercere ꝯtēdat
vt cũ ille dies terribiƚ et metuēdus aduenerit: nõ cũ impijs et
peccatorib⁹ perenni incēdio ꝯcremet̃: ſꝫ cũ iuſtis ꝛ deũ timēti
b⁹ ꝑuenire ad eternũ premium mereãt: quod ipſe preſtare di
gnet̃ cui eſt honor et imperiũ in ſecula ſeculorũ. Amē.

¶ De eo quod ſcriptũ eſt in euangelio ſm̄ eũdē. De die illo et hora nemo ſcit: neqꝫ angeli celorꝫ et cetera. Sermo. xxi.

A FRatres qđ audiſtis monētē ſcripturã atqꝫ dicētē
vt ꝓpt̃ diē nouiſſimũ vigilemus: vnuſq̄ſqꝫ de no-
uiſſimo ſuo die cogitet: ne forte cũ ſenſeritiſ vł pu-
taueritiſ lõge eſſe nouiſſimũ ſeculi diē: dormitetiſ
Matthei. xxiiij. ad nouiſſimũ vr̃m diē. [De die nouiſſimo ſeculi hui⁹:] audi-
ſtis q̄d dixerit: [q̄r neſciũt eũ neqꝫ angeli celorũ neqꝫ fili⁹ ni-
ſi pater.] Ubi quidē magna queſtio eſt: ne carnaliter ſapien
tes putem⁹ aliq̄d patrē ſcire qđ neſciat fili⁹. Nã vtiqꝫ cum di
xit. Pater ſcit: iõ hoc dixit: q̄r in pr̃e et filius ſcit. Quid em̄ ē
in die qđ nõ in verbo factũ ē: ꝑ qđ fact⁹ eſt dies? Nemo iq̄t
querat nouiſſimũ diē qñ futurus ſit: ſed vigilem⁹ om̄es bñ vi
uēdo: ne nouiſſima dies cuiuſcunqꝫ nr̃m nos inueniat ĩpara
tos: ꝛ qualꝭ quiſqꝫ hinc exierit ſuo nouiſſimo die: talꝭ inuenia
tur ĩ nouiſſimo ſeculi die. Nihil te adiuuabit: qđ hic nõ fece-
ris. Unũquēqꝫ opa ſua iuuabũt: aut opa ſua preſſura ſũt. Et
quõ in pſalmo cantauim⁹ dño. Miſerere mei dñe qm̄ ꝯculca Pſal. lv.
uit me hõ? Hõ dicit̃ q̄ ſm̄ hominē viuit. Deniqꝫ illis q̄ ſm̄ de
um viuũt dicit̃. Dij eſtis: et filij excelſi oēs. Reprobis aũt q̄ Pš. lxxxi
vocati ſunt vt eſſent filij dei et eſſe potius voluerũt hoĩes. i.
ſm̄ hoĩem viuere. Vos aũt (iq̄t) ſicut homĩes moriemini:
et ſicut vn⁹ ex principib⁹ cadetiſ. Etem̄ ꝙ mortalis eſt hõ: ad
diſciplinã illi debet valere: non ad iactãtiã. Vñ ſe iactat ver-
mis craſtino moriturus? Dico charitati vr̃e frẽs: de diabo-
lo debent erubeſcere mortales ſupbi. Ille em̄ et ſi ſupbus: tñ
immortalis ē: ſpũs ē et ſi malign⁹. Illi dies nouiſſim⁹ penaƚ
ſeruat̃ in finē: tñ mortē quã nos patimur: ille nõ patit̃. Audi-
uit aũt hõ. Morte morieriſ: vtat̃ bñ pena ſua. Quid eſt ꝙ dixi Geñ. ij.
Vtat̃ bñ pena ſua? Nõ inde eat ad ſupbiã vñ accepit penam
agnoſcat ſe mortalē: ꝛ frãgat elationē: audiat ſibi dici Quid Eccĩ. x.
ſupbit terra ꝛ cinis. Etiã ſi ſupbit diabolus: nõ eſt terra ꝛ ci
nis. Iõ dictũ eſt. Vos aũt ſicut hoĩes moriemini: ꝛ ſicut vn⁹ Pš. lxxxi
de principib⁹ cadetis. Nõ attēditiſ q̄r mortales eſtis: ꝛ ſicut
diabolus ſupbi eſtis. Vtat̃ ergo hõ pena ſua frẽs: bñ vtatur
malo ſuo vt ꝓficiat bono ſuo. Quis neſcit q̄r pena eſt neceſſe
eſſe vt moriamur: et qđ eſt grauius qñ neſcim⁹? Pena certa
eſt hora incerta: ꝛ de iſta pena ſola certi ſum⁹ in reb⁹ hũanis.
Cetera noſtra ꝛ bona ꝛ mala incerta ſunt: ſola mors certa eſt.
Quid eſt qđ dico? Cõceptus eſt puer: forte naſcit̃: forte abor
ſum facit. Ita incertũ ē. Forte creſcit: forte nõ creſcit. Forte
ſeneſcit: forte nõ ſeneſcit. Forte diues erit: forte paup. Forte
honorat⁹: forte humiliat⁹. Forte habebit filios: forte nõ ha-
bebit. Forte ducet vxorē: forte nõ ducet. Quicq̄d aliud noĩa
ueris ĩ bonis: reſpice ꝛ ad mala. Forte egrotat: forte nõ egro B
tat. Forte a ſerpēte ꝑcutit̃: forte non ꝑcutit̃. Forte a beſtia de
uorat̃: forte nõ deuorat̃. Et reſpice oĩa mala: vbiqꝫ eſt forte
erit: forte nõ erit. Nunq̄d potes dicere. forte morit̃: forte nõ
morit̃. Quõ medici qñ inſpexerũt valitudinē et mortiferam
eſſe cognouerint: hoc ꝓnũciãt: morit̃: ĩde nõ euadit. Ex quo
naſcit̃ hõ: dicēdũ eſt non euadit. Qñ nat⁹ eſt: egrotare cepit.
Qñ mortuus fuerit: finit quidē egritudinē: ſꝫ neſcit vtrũ per Luce. xvj.
gat in peiorē. Finierat diues ille egritudinē delicioſã: venit
ad tortuoſam. Paup vero ille finiſt egritudinē: et ꝑuenit ad
ſanitatē. Sꝫ qđ poſtea haberet hic elegit: et qđ ibi meſſuit h̄
ſeminauit. Iõ cũ viuim⁹ vigilare debem⁹: ꝛ eligere debem⁹
q̄d in futuro teneam⁹. Mundũ nõ amemus. Premit amato
res ſuos: nõ eos ad bonũ adducit. Laborandũ eſt in eo poti-
us ne capiat: q̄ꝫ timēdũ ne cadat. Ecce cadit mũd⁹: ſtat xp̄ia
nus q̄r nõ cadit xp̄s. Nã quare dicit dñs. Gaude q̄r ego vici Ioh. xvj.
mũdũ? Reſpõdeam⁹ ei ſi placet. Gaude: ſꝫ tu. Si tu viciſti:
tu gaude. Quare nos? Quare nobis dicit: gaudete: niſi quia
nobis vicit: nobis pugnauit? Ubi em̄ pugnauit? Q̄r hoĩem
ſuſcepit. Tolle qđ de virgine nat⁹: tolle qđ ſemetipm̄ exina- Phil. ij.
niuit formã ſerui accipiēs: in ſimilitudine hoĩm fact⁹: ꝛ ha-
bitu inuēt⁹ vt hõ. Tolle hoc: vbi luctamē? vbi certamē? vbi
tentatio? vbi victoria quã nõ preceſſit pugna? In principio Ioh. j.
erat verbũ: et verbũ erat apud deũ: et deus erat verbũ. Oĩa
per ip̄m facta ſunt: ꝛ ſine ip̄o factũ eſt nihil. Nunq̄d hoc ver-
bũ iudeus crucifigeret? Nunq̄d huic verbo ĩpius ĩſultaret?
Nunq̄d hoc verbũ colaphis cederet̃? Nunq̄d hoc verbũ ſpi-
nis coronaret̃? Ut aũt iſta pateret̃: verbũ caro factũ: et iſta
paſſus reſurgēdo vicit. Ergo nobis vicit quib⁹ ſecuritatē re
ſurrectiõis oſtēdit. Dicis ergo deo. Miſerere mihi dñe: qm̄ Pſal. lv.
cõculcauit me hõ. Tu te noli cõculcare: ꝛ nõ te vincit hõ. Ec
ce em̄ hõ potēs terret te. Vñ te terret? Spolio: dãno: torq̄o:
occido: ꝛ clamas tu. Miſerere mihi dñe: qm̄ conculcauit me
hõ. Si verũ dicis: te ip̄m attēdis: q̄r times minas hoĩs: mor
tuus te ꝯculcat. Et q̄r nõ timeres niſi eſſes hõ ꝯculcat te hõ.
Qđ ē ḡ remediũ o hõ? Here deo a quo fact⁹ ē hõ: illi here: in
ip̄o preſume: ip̄m inuoca: virt⁹ tua ip̄e ſit. Dic illi. Inte dñe
virt⁹ mea: ꝛ a cõmiatiõib⁹ hoĩm cãtabis: ꝛ q̄d poſtea cãtes
ip̄e dñs dicit. In deo ſperabo: nõ timebo q̄d faciat mihi hõ

¶ De decem virginibꝰ. In euāgelio ſm eundē. Sermo. xxij.

A Inter parabolas a dño dictas: ſolet querētes mul
tū mouere iſta: q̄ de decē virginibꝰ poſita eſt. Et
multi quidē hinc multa ſenſerūt q̄ nō ſūt p̄t fidē
ſꝫ quō partibꝰ eiꝰ oībꝰ cōueniat expoſitio: id ela-
De q̄ſtio- borandū eſt. Legi etiā in quadā ſcriptura: ex earū genere q̄
nibꝰ euā. apocriphe nomiant: q̄ nō ſit ꝯtra catholicā fidē: ſꝫ huic loco
li. j. ca. xliij nihil mihi minꝰ ꝯgruere viſū eſt ꝯſiderāti oīs huiꝰ ſimilitu
dinis p̄tes. De qua tñ expoſitiōe temere nihil audeo iudica
re: ne forte nō eiꝰ incōueniētia mihi anguſtiā fecerit: ſꝫ mea
tarditas in eā cōuenientiā nō venerit. Quid aūt mihi videa
tur nō abſurde de hoc loco accipi: quantū potero breuit̄ ⁊ di
ligēter exponā. Interrogatꝰ igit̄ dñs nr̄ a diſcipulis de ꝯſū-
Mat. xxv. matione ſeculi: inter multa q̄ ē locutꝰ: hoc quoq; dixit. [Nūc
ſil'e eſtimabit̄ regnū celoꝝ decē virginibꝰ: q̄ acceperūt lam
pades ſuas: ⁊ venerūt obuiā ſpōſo. Quinq; ex eis erāt fatue
et quinq; prudentes. Sed quinq; fatue acceptis lāpadibus
ſuis nō ſūpſerūt oleū ſecū. Prudētes aūt acceperūt oleū in
vaſis cū lāpadibꝰ. Tardāte aūt ſpōſo: dormierūt oēs: Me-
dia aūt nocte clamor factus eſt. Ecce ſponſus venit: ſurgite
obuiā ei. Tūc ſurrexerūt ille virgines et aptauerūt lāpades
ſuas. Et dixerūt ille ſtulte ad ſapientes. Date nobis de oleo
vr̄o: q2 lāpades nr̄e extinguunt̄. Reſpōderūt aūt ſapiētes di
cētes. Ne forte nō ſufficiat nobis ⁊ vobis: ite potiꝰ ad vēden
tes et emite vobis. Et dū eūt emere: venit ſpōſus: et q̄ para-
te erant intrauerūt cū eo ad nuptias: et clauſa eſt ianua. No-
uiſſime aūt venerūt reliq̄ue virgines dicētes. Dñe dñe: ape-
ri nobis: At ille reſpōdēs ait. Amē dico vobis: neſcio vos: vi
gilate ergo q2 neſcitis diē neq; horā.] Decē vtiq; virginū q̄
quinq; admittunt̄: quinq; excludunt̄: bonoꝝ ⁊ maloꝝ diſcre
tionē ſignificat. Quapropter virginitatis nomē qđ honora-
bile eſt: cur receptis excluſiſq; cōe eſt? Deīde: qđ ſibi vult nu
merus in vtraq; parte quinariꝰ? Quid aūt ſignificat oleum:
mirū videt̄ qđ ſapientes petētibꝰ nō cōicant: cū iuidere fas
nō ſit eas q̄ ita p̄fecte ſūt vt a ſponſo recipiant̄: quo noīe nul-
lo dubitāte dñs ieſus xp̄s ſignificat̄: ⁊ miſericordes eē opor
teat ad preſtandū ex eo qđ habēt: preſcribēte illa ſnīa eiuſdē
Luce. vj. dñi dicentis. Omi petēti tribue. Quid eſt aūt qđ poſſit dā
do nō ſufficere vtriſq;? Hec maxie augēt queſtiōis difficul-
tatē: Quā q; et cetera diligēter ꝯſiderata vt oīa in vnā rōnē
ꝯcurrāt: nihilq; in vnā partē dicat̄ quo ipediat̄ alia: magna
B cautio eſt adhibēda. Vident̄ itaq; mihi quinq; virgines ſi-
gnificare: quinq; partitā ꝯtinentiā a carnis illecebris. Conti
nēdꝰ ē eñ animi appetitꝰ a voluptate oculoꝝ: a voluptate au
riū a voluptate olfaciēdi: guſtādi: tāgēdi. Sꝫ q2 iſta ꝯtinētia
p̄ti corā dō fit vt illi placeat̄ in Iriore gaudio ꝯſciētie: p̄ti corā
hoībꝰ tñ vt glīa humana capiat̄: quinq; dicunt̄ ſapientes et
quinq; ſtulte: vtreq; tñ virgines: q2 vtraq; ꝯtinētia eſt q̄uis
diuerſo fomite gaudeat. Lāpades aūt ſūt: q2 manibꝰ portan
Mat. v. tur: opa q̄ ſm iſtā ꝯtinētiā fiūt. Dictū eſt aūt. Luceāt opa ve
ſtra corā hoībꝰ. Oēs vero acceperūt lāpades ſuas: ⁊ venerūt
obuiā ſpōſo. Intelligēdum ergo xp̄i noīe cēſeri: de q̄bꝰ agi-
tur. Nō eñ p̄nt q̄ xp̄iani nō ſūt: ſpōſo xp̄o venire obuiā. Sed
quinq; fatue acceptis lāpadibꝰ ſuis nō ſūpſerūt oleū ſecum.
Multi eñ q̄uis de xp̄i bonitate plurimū ſperēt: gaudiū tñ
nō habēt dū ꝯtinent̄ viuūt: niſi i laudibꝰ hoīm. Nō ḡ habēt
Pſ. xliiij oleū ſecū. Nā ipam leticiā oleo ſignificari arbitror. Propte
rea (inq̄t) vnxit te deꝰ deꝰ tuus oleo leticie. Qui aūt nō ꝓpte
rea gaudet: q2 deo intrinſecꝰ placet: nō habꝫ oleū ſecū. Pru
dētes aūt accepert̄ oleū ſecū i vaſis cū lāpadibꝰ ſuis. i. letici-
am operū bonoꝝ i corde atq; ꝯſciētia poſuerūt. Sic et ap̄ls
Gal. vj. monet. Probet ſe inq̄t hō: ⁊ tūc in ſemetipo habebit glīam ⁊
nō in altero. Tardāte ḡ ſpōſo dormierūt oēs: q2 ex vtroq; ge
nere continentiū hoīm: ſiue eorum qui coram deo exultant:
ſiue eorum qui in laudibus hominum acquieſcunt: moriun-
tur hoc interuallo t̄pis: donec ſub aduētu dñi fiat reſurrectio
mortuoꝝ. Media aūt nocte. i. nullo ſentiēte aut ſperāte: q̄p
Matthei. pe cū ip̄e dñs dicat. De die aūt illa ⁊ hora nemo ſcit. Et ap̄ls
xxiiij. dicat. Dies dñi ſicut fur ita in nocte veniet. Ex quo ſignifi-
j. Theſ. v. cat penitꝰ latere cū venit. Clamor factꝰ eſt: ecce ſpōſus venit
j. Cor. xv. ſurgite obuiā ei. In ictu oculi: nouiſſima tuba: oēs reſurge-
mus. Ergo ſurrexerūt oēs ille virgīes ⁊ aptauerūt lāpades
ſuas. i. rōnes reddēdas operū ſuoꝝ. Oportet nos exhiberi ij. Cor. v.
āñ tribunal xp̄i: vt illic recipiat vnuſq̄ſq; qđ geſſit in corpe:
ſiue bonū: ſiue malū. Et dixerūt ſtulte ad ſapiētes. Date no-
bis de oleo vr̄o: q2 lāpades nr̄e extinguunt̄. Quoꝝ eñ facta
aliena laude fulciunt̄: eadē ſubtracta deficiūt: ⁊ de ꝯſuetudi
ne id ſemp inq̄rit vñ animꝰ gaudere ſolet. Itaq; hoīm q̄ cor-
da nō vidēt teſtimoniū volūt habere apud deū: q̄ cordis in-
ſpector eſt. Sed q̄d reſpōderūt ſapiētes? Ne forte nō ſuffici-
at nobis. Vnuſq̄ſq; ei pro ſe rōnē reddet: nec alieno teſtimo-
nio quicq; adiuuat̄ apud deū: cui ſecreta cordis apparēt: et
vix ſibi quiſq; ſufficit: vt ei teſtimoniū p̄hibeat ꝯſciētia ſua.
Quis eñ gloriabit̄ mūdū ſe hr̄e cor? Inde eſt qđ ap̄ls dicit. Prouerb.
Mihi minimū eſt vt a vobis dijudicer: aut ab humano die: xx.
ſed neq; meip̄m iudico. Quaprop̄t cū de ſe quiſq; aut nō oi- j. Cori. iiij
no: aut vix poſſit verā p̄ferre ſnīam: quō pōt de alio iudicare
cū ſciat nemo q̄d agat̄ in hoīe: niſi ſpūs hoīs? Ite magis ad j. Cor. ij
vendētes ⁊ emite vobis. Nō ꝯſiliū dediſſe putande ſūt: ſꝫ cri
mē eaꝝ ex obliquo cōmemoraſſe. Vendūt eñ oleū adulato-
res: q̄ ſiue falſa: ſiue ignorata laudādo i errores aīas mittūt
et eis vana gaudia tanq; fatuis cōciliādo aliquā de his mer
cedē ſiue ciboꝝ: ſiue pecunie: ſiue honoris: ſiue alicuius cō
modi tēporalis accipiūt: nō itelligētibꝰ qđ dictū ē. Qui vos Eſa. iij.
felices dicūt: i errorē vos mittūt. Melius eſt aūt obiurgari Eccl's. vij.
a iuſto q̄ a pctōre ſe laudari. Emēdauit me iuſtus inq̄t i mia Pſal. cxl.
et arguit me: oleū aūt pctōris nō ipiguet caput meū. Ite er-
go ad vēdētes magis ⁊ emite vobis. i. videamꝰ nunc q̄d vos
adiuuāt: q̄ vobis laudes vēdere ꝯſueuerūt ⁊ vos in errorē in
ducere: vt nō corā deo ſꝫ ab hoībus glīam q̄reretis. Eūtibꝰ C
aūt illis emere venit ſpōſus. i. inclinātibꝰ ſe illis in ea q̄ foris
ſunt: ⁊ ſolitꝭ gaudere querētibꝰ: q2 gaudia i n̄na nō nouerāt:
venit ille q̄ iudicat. Et q̄ parate erāt. i. quibꝰ bonū corā deo
teſtimoniū ꝯſcientia p̄hibebat: intrauerūt cū eo ad nuptias
i. vbi mūda aīa ſempit̄no dei verbo fecūda copulat̄. Clauſa
eſt ianua. i. receptis illis q̄ ſūt in angelicā vitā imutādi Oēs j. Cori. xv.
eñ reſurgemꝰ inquit: ſed nō omēs immutabimur: clauſus ē
aditꝰ ad regnū celoꝝ. Non eñ poſt iudiciū patet precū aut
meritoꝝ locus. Nouiſſime aūt veniūt ⁊ reliq̄ virgines dicē-
tes. Dñe dñe api nobis. Nō dictū eſt q̄ emerint oleū: ⁊ iō in-
telligēde ſūt nullo iā remanēte de alienis laudibꝰ et magnis
afflictatiōibꝰ redire ad implorationē dei. Sꝫ magna eſt eiꝰ
ſeueritas poſt iudiciū: cuius āñ iudiciū ineffabil' mīa p̄ero
gata eſt. Itaq; reſpōdēs ait. Amē dico vobis: neſcio vos: ex
illa. ſ. regula quā nō habet ars dei: hoc eſt ſapientia dei: vt in
trēt in gaudiū eiꝰ q̄ nō corā deo: ſed vt placerēt hoībꝰ viſi ſūt
aliq̄d ſm precepta eiꝰ opari. Atq; ita ꝯcludit. Vigilate ergo
q2 neſcitis diē neq; horā. Nō mō illiꝰ vltimi t̄pis q̄ vēturus
eſt ſpōſus: ſꝫ ſue q̄ſq; dormitiōis diē ⁊ horā neſcit. Quiſquis
aūt paratꝰ eſt vſq; ad ſomnū. i. vſq; ad mortē q̄ omībꝰ debet̄
paratꝰ inueniet̄ etiā cū illa vox media nocte ſonuerit: qua oēs
euigilaturi ſumꝰ. Qr vero ſpōſo dixit obuiā venire virgīes:
ſic intelligendū puto: vt ex ip̄is virginibꝰ ꝯſtet ea q̄ dicitur
ſpōſa: tanq; ſi omibus xp̄ianis in eccl'iam ꝯcurrētibꝰ filij ad
matrē ꝯcurrere dicant̄: cū ip̄is filijs ꝯgregatꝭ ꝯſtet ea q̄ dici
tur mat̄. Nūc eñ deſpōſata eſt eccl'ia et virgo eſt ad nuptias
deducēda. i. cū ſe ꝯtineat a corruptiōe ſeculari. Illo aūt t̄pe
nubit: quo vniuerſa mortalitate pretereunte imortali ꝯiun-
ctiōe fetat̄. Deſpōſaui vos inq̄t vni viro virginē caſtā exhibe ij. Cor. xj.
re xp̄o: Vos inq̄t virginē: a plurali ad ſingularē ꝯcludēs: iō
et virgines dici p̄nt ⁊ virgo. Cur aūt quinq;: vt mihi videtur
expoſitū eſt. Sꝫ videmꝰ nūc in enigmate: tūc aūt facie ad fa- j. Cor. xiij.
ciē: ⁊ nūc ex p̄te: tūc aūt ex toto. Ip̄m aūt i enigmate ⁊ ex p̄te
nūc in ſcripturis aliq̄d cernere: qđ tñ ſit ſꝫ catholicā fidē: ex
illo pignore contigit qđ accepit virgo eccl'ia humili aduētu
ſpōſi ſui: q̄ illo vltimo aduētu cū veniet i claritate nuptura ē:
cū iā facie ad faciē ꝯtuebit̄. Dedit eñ nobis pignus ſpūm ſi ij. Cori. j.
cut dixit ap̄ls. Et iō iſta expoſitio nihil certū intuet̄: niſi vt
ſm fidē ſit: neq; alijs preiudicat q̄ nihilominꝰ ſm fidem eſſe
potuerint.

¶ De eiſdē de q̄bꝰ ſupra. Sermo. xxiij. In quo latius ſupra allegatū euāgelium miſtice declarat quō ad vniuerſā eccl'iam p̄tineat parabola illa decem virginum.

A Heſterno die q̄ affuiſtis ꝓmiſſionē nr̄am tenetis:
q̄ hodie nō ſolis vobis: ſʒ plurib⁹ etiā q̄ ꝯuenerūt
Mat. xxv. dn̄o adiuuāte reddēda eſt. Que ſint decē virgīes
quaꝝ ſūt quinqʒ prudentes: quinqʒ ſtulte: nō faci
le indagari pōt. Verūtñ ſm ea q̄ ꝯtinet ipa lectio: quā chari
tati vr̄e etiā hodie volui recitare: quātū mihi dn̄s intellectū
donare dignat̄: non mihi videt̄ iſta parabola vel ſimilitudo
ad eas ſolas ptinere ꝓpria ⁊ excellētiori ſctītate virgines q̄ ī
eccl̄ia nominant̄: quas etiā vſitatiori vocabulo ſctimoniales
appellare ꝯſueuim⁹: ſed niſi fallor: hec ſimilitudo ad vniuer
ſam eccl̄iam ptinet. Quis ⁊ ſi illas ſolas intelligerem⁹ q̄ ſcti
moniales vocant̄: nunqd decē ſūt? Abſit: vt tāta virginū mul
titudo ad tā exiguū numerū reuocet̄. Forte aūt dicat aliqs:
Quid ſi multe ſūt noīe ⁊ tā pauce ſūt in veritate vt vix decē
inueniant̄? Nō ita eſt. Nā ſi ſolas decē ītelligi vellet bonas:
nō ibi oſtēderet quinqʒ fatuas. Si eñ multe ſūt virgines q̄
vocant̄: quare ꝯtra quinqʒ oſtia dom⁹ magne claudunt̄? In
telligam⁹ ḡ chariſſimi ad oēs nos. i. ad vniuerſā oīno eccl̄iaʒ
iſtā ptinere parabolā: nō ad ſolos ꝑpoſitos de quib⁹ heſter
no die locuti ſum⁹: nec ad ſolas plebes: ſʒ prorſus ad omnes
Quare ḡ quinqʒ? Quinqʒ iſte ⁊ q̄nqʒ virgines: oēs oīno ſūt
aīe xp̄ianorū. Sʒ vt dicam⁹ vobis qḋ deo inſpirāte ſentim⁹
nō qualeſcunqʒ aīe: ſʒ tales aīe q̄ habēt catholicā fidē: et ha
bere vident̄ bona opa ī eccl̄ia dei: ⁊ tñ ex ipis quinqʒ ſūt pru
dentes ⁊ quinqʒ fatue. Quare ḡ appellate ſūt quiqʒ: ⁊ quare
virgines prius videam⁹: ⁊ deīde cetera ꝯſiderem⁹. Oīs aīa
in corpe iō quinario numero cenſet̄: qꝛ quinqʒ ſenſib⁹ vtitur
Nihil eſt eñ qḋ ſentim⁹ in corpe niſi ianua quinqʒ ptita: aut
vidēdo: aut audiēdo: aut odorando: aut guſtādo: aut tangē
do. Qui ergo ſe abſtiet ab illicito viſu: abſtinet ab illicito au
ditu: ab illicito odoratu: ab illicito guſtatu: ab illicito tactu
ꝓpter ipam integritatē virginis nomē accepit. Sʒ ſi bonuʒ
ē abſtiere ab illicitiſ ſentiēdi motib⁹: ⁊ iō vnaqueqʒ aīa xp̄ia
na virginis nomē accepit: quare quinqʒ admittunt̄: quinqʒ
aūt repellunt̄? Et virgines ſūt ⁊ repellunt̄. Parū eſt qꝛ vir
gines ſūt ⁊ lāpades habēt: virgines ꝓpter abſtinentiā ab il
licitis ſenſib⁹: lāpades habēt ꝓpt̄ opa bona. De quib⁹ opib⁹
Mat. v. dn̄s dicit. Luceāt opa vr̄a corā hoībus vt videāt bona facta
vr̄a: ⁊ glorificēt patrē veſtrū q̄ in celis eſt. Itē diſcipul' dicit
Luce. xij. Sint lūbi vr̄i precincti: ⁊ lucerne ardētes. In lūbis accinctiſ
virginitas: ī lucernis ardētibus opa bona. Nō ſolet dici vir
ginitas vtiqʒ in ꝯiugatis: tñ etiā ibi eſt fidei virginitas q̄ ex
hibet pudicitiā ꝯiugalē. Nā vt nouerit ſctītas vr̄a: nō ipor
tune ſm aīam: ſm ītegritatē fidei qua etiā ab illicitiſ abſtine
tur ⁊ bona opa fiūt: vnūquēqʒ vel vnāquāqʒ aīam virginē di
ci: tota eccl̄ia q̄ ꝯſtat ex virginibus et pueris: ⁊ maritatis fe
minis: ⁊ vxoratis viris: vno noīe virgo ē appellata. Vñ hoc
ꝓbamus? Apl'm audi dicentē: nō ſolis ſctimonialibus ſed
ij. Cori. xj vniuerſe prorſus eccl̄ie. Deſpōſaui vos vni viro virginem ca
ſtā exhibere xp̄o. Et qꝛ huius virginitatiſ corruptor diabo
lus cauēdus eſt: ꝯtinuo ipe apl's cū dixiſſet. Deſpōſaui vos
vni viro virginē caſtā exhibere xp̄o: adiunxit et ait. Timeo
aūt ne ſicut ſerpēs euā ſeduxit ī verſutia ſua: ſic et vr̄i ſenſus
corrūpant̄ a caſtitate q̄ eſt in xp̄o. In corpe virginitatē pau
B ci habēt: in corde oēs habere debēt. Si ergo ab illicitiſ abſti
nentia bona ē: vñ virginitas nomē accepit: ⁊ opa bona lauda
bilia ſūt q̄ ſignificant̄ lāpadibus: quare quinqʒ admittunt̄ ⁊
quinqʒ repellūtur? Si ⁊ virgo eſt ⁊ lāpades fert et tñ non ad
mittit̄: vbi ſe videt q̄ nec ꝟginitatē ab illicitiſ ſeruat: nec opa
bona volēs habere: ī tenebris ambulat? De iſtiſ ergo fratres
mei: de iſtis potius diſputemus. Qui nō vult videre qḋ ma
lū eſt: q nō vult audire qḋ malū eſt: ab illicitis ſacrificioꝝ ni
doribus auertit odoratū: ab illicitis ſacrificiorū cibis auer
tit guſtatū: fugit cōplexū aliene: frangit panē eſuriēti: hoſpi
tē inducit in domū: veſtit nudū: ꝯcordat litigioſum: viſitat
egrotū: ſepelit mortuū. Ecce virgo: ecce hēt lāpades. Quid
querim⁹ amplius? Adhuc quero. Quid adhuc queris inqs?
Adhuc quero: intentū me fecit euāgeliū ſctm̄. Etiā ipas vir
gines ⁊ ipas ferentes lāpades: alias dixit prudentes: alias
ſtultas. Vñ ītuemur: vñ diſcernim⁹? De oleo. Aliqd magnū
ſignificat oleū: valde magnū. Putas nō charitas eſt? Que
rendo dicimus: nō ſniam precipitam⁹. Vñ mihi videat̄ ole
j. Cor. xiij. um charitas ſignificari: dicā vobis. Apl's dicit Adhuc ſupe
minentiorē vobis viā demonſtro. Supereminentiorē viam

quā demonſtrat? Si linguis hominū loquar et angelorum: j. Cor. xiij.
charitatē aūt nō habeā: fact⁹ ſum eramentū ſonans aut cym
balū tinniens. Ipa eſt ſupereminens via. i. charitas q̄ meri
to oleo ſignificat̄. Omnib⁹ eñ humoribus oleum ſuperemi
net. Mitte aquā et ſuperinfunde oleū: oleū ſupeminet. Mit
te oleū: ſuperinfunde aquā: oleū ſupeminet. Si ordinē ſerua
ueris vincit: ſi ordinē mutaueris vincit. Charitas nunq̄ ca vbi ſ.
dit. Quid ergo frēs? Iā diſceptemus de quinqʒ virginibus
prudentibus: et quinqʒ fatuis. Voluerūt obuiam ire ſponſo
Quid eſt ire obuiā ſponſo? Corde ire: expectare eius aduen
tū: ſed ille tardabat: Dum tardat ille: dormierunt oēs. Quid
eſt oēs? Et fatue et ſapientes: dormitauerunt oēs et dormie
runt. Putamus bonus eſt ſomnus iſte? Quid eſt ſomn⁹ iſte?
Ne forte tardante ſponſo: qm̄ abūdat iniquitas: refrigeſcet Matthei
charitas multorū? Siccine intellecturi ſumus iſtū ſomnum xxiiij.
Non mihi placet: dico quare: qꝛ ſunt ibi prudentes: et vtiqʒ
qñ dixit dn̄s. Qm̄ abūdauit iniqtas refrigeſcʒ charitas mul
torū: ſubiecit et ait. Qui aūt perſeuerauerit vſqʒ in finē: h ſal
uus erit. Vbi vultis eſſe iſtas prudētes? Nōne in his q̄ perſe
uerauerūt vſqʒ in finē? Non ob aliud frēs: non ob aliud pror
ſus admitterent̄ intro: niſi qꝛ perſeuerauerunt vſqʒ in finem.
Nō ergo eis obrepſit frigus charitatis: non in eis refriguit
charitas: ſʒ feruet vſqʒ in finē. Qꝛ feruet vſqʒ in finē: iō ſpon
ſi ianue patuerūt: iō eis dictū eſt vt intrarent: ſicut illi optio
ſeruo. Intra in gaudiū dn̄i tui. Quid eſt ergo dormitauerūt Mat. xxv.
oēs? Eſt alius ſomnus quē nemo euadit. Non recordamini
apl'm dicentē. De dormientibus aūt nolo vos ignorare frēs: j. Thes. iiij
i. de his q̄ mortui ſunt? Quare eñ dormientes vocant̄: niſi qꝛ
ſuo die reſuſcitātur? Ergo dormiūt oēs. Putas: qꝛ prudēs
eſt: iō non habet mori? Fatua ſit virgo: prudens ſit virgo: ſō
nū mortis oēs patiunt̄. Aliqñ aūt dicunt ſibi hoīes. Ecce iā
dies iudicij venit: tanta mala fiunt: tante tribulationes cre
breſcunt. Ecce oīa q̄ ꝓphete dixerūt pene ꝯpleta ſunt: iā dies
iudicij inſtat. Qui hoc dicūt ⁊ fidelit̄ dicūt: tanq̄ obuiā eunt
ſpōſo cogitatiōibus talibus. Sʒ ecce bellū ſup bellū: tribula
tio ſuper tribulationē: terremotus ſup terremotū: fames ſup
famē: gens ſup gentē: et nondū venit ſpōſus. Cū ergo expe
ctatur vt veniat: dormiūt oēs illi q̄ dicūt. Ecce venit dies iu
dicij: ecce h nos inuenit. cū dicit: dormit. Ergo obſeruet ad
ſomnū ſuū: ⁊ perſeueret in charitate vſqʒ ad ſomnū ſuū: expe
ctantē illū inueniat ſomnus. Puto eñ qꝛ dormit. Nunqd q̄ Pſalm̄. xl.
dormit nō adijciet vt reſurgat? Dormierūt ergo oēs: ⁊ de ill'
prudentibus ⁊ de illis fatuis dictū eſt: dormierūt. Ecce me C
dia nocte clamor factus eſt. Quid eſt media nocte? Qñ non iiij. ſen. di.
ſperat̄: qñ oīno non credit̄. Noctē poſuit pro ignoratione: ne xliij. me
aliqs quaſi cōputet ſibi ⁊ dicat. Ecce ab adā tot anni trāſie dia nocte
runt: et ecce ꝯplent̄ ſex milia annoꝝ: ⁊ ꝯtinuo quō quidā tra
ctatores cōputauerūt: ꝯtinuo veniet dies iudicij. Et veniūt
et tranſeūt cōputationes: et adhuc remorat̄ ſponſi aduētus
et dormiūt virgines q̄ obuiā ierant. Ecce dū nō ſperat̄: dum
dr̄ ſex milia annoꝝ expectabātur: ⁊ ecce trāſierunt Vñ ſcim⁹
iā qñ veniet. Media nocte veniet. Quid eſt media nocte veni
et? Dū neſcis veniet. Quare dū neſcis veniet? Ipm dn̄m au Actuū. j.
di. Non eſt vr̄m ſcire tpa: q̄ pat̄ poſuit in ſua ptāte. Dies dn̄i j. Thes. v.
(ait apl's) tanq̄ fur in nocte ita veniet. Ecce vigila nocte ne
furē patiariſ. Nā ſomn⁹ mortiſ vel' nolis veniet. Sʒ cū fact⁹ fue
rit clamor media nocte. Quis iſte clamor: niſi d quo apl's di
cit. In ictu oculi in nouiſſima tuba? Canet eī tuba: ⁊ mortui j. Cor. xiij.
reſurgent incorrupti: et nos immutabimur. Deniqʒ clamore iiij. ſen. di.
facto media nocte quo clamabit̄: ecce ſpōſus venit: q̄d ſeqtur xliij. ca. ij.
Surrexerūt oēs. Quid ē ſurrexerūt oēs? Veniet hora: dixit Ioh. v.
ipe dn̄s: qñ oēs q̄ ſunt in monumentis audient vocē eius ⁊ p
cedūt. Ergo ad nouiſſimā tubā ſurgent oēs. Prudētes aūt
ille tulerūt oleū ſecū in vaſis ſuis. Stulte vero ille nō tulerūt
oleū ſecū. Quid eſt nō tulerūt oleū ſecū in vaſis ſuis? Quid ē
in vaſis ſuis? id eſt ī cordib⁹ ſuis. Vñ dicit apl's. Gloria nr̄a ij. Cor. j.
hec eſt: teſtimoniū cōſcientie nr̄e. Ibi oleū: magnū oleū. De
dono dei eſt hoc oleuʒ. Deniqʒ hoīes oleū mittere intro pñt:
oliuā creare nō poſſunt. Ecce habeo oleū. Nunqd tu creaſti
oleū? De dei dono eſt. Habes oleū: porta tecū. Quid eſt por
ta tecū? Intus habe: ibi place deo. Et eñ ecce iſte virgines
ſtulte q̄ nō portauerunt oleum ſecū: abſtinētia ſua qua virgi
nes appellant̄: ⁊ bonis opib⁹ ſuis qñ lampades ferre vidētur
hoībus volunt placere: et iō oīa iſta laudabilia faciūt: oleuʒ

ſecum nõ portãt. Tu ꝗ tecum porta: intꝰ porta. Ubi videt de
us: ibi porta teſtimoniũ ꝯſcientie tue. Qui aũt ãbulat ad te-
ſtimoniũ alienũ: oleũ nõ portat ſecũ. Si iõ abſtines ab illici
tis: ꝛ facis bona opa vt ab hoibꝰ lauderꝭ: non eſt intꝰ oleum.
Deniqꝫ cũ ceperit hoies: nõ deficiũt lãpades. Intẽdat itaqꝫ
charitas vr̃a. Anteqꝫ dormirẽt ille virgines: nõ eſt dictuꝫ: qꝛ
extiguebanť lãpades illaꝝ. Sapientiũ lãpades ardebãt de
oleo eterno: de ꝯſciẽtie ſecuritate: de interiore glı̃a: de itima
charitate. Ardebãt tñ ꝛ illarũ fatuarũ. Quare tũc ardebant?
Qꝛ nõ deerãt laudes hoim. Poſtea vero ꝙ̃ ſurrexerũt. i. re-
ſurrectiõe a mortuis: ceperũt aptare lãpades ſuas. i. parare
deo operũ ſuoꝝ reddere rationẽ. Et qꝛ tũc nemo eſt ꝗ laudet
ois hõ cauſe ſue vacat: nemo eſt tũc ꝗ nõ de ſe cogitet. Nõ er
go erãt ꝗ oleũ venderẽt: ceperũt deficere lãpades: et ꝯuerte-
rũt ſe fatue ad quinqꝫ prudẽtes. Date nobis inquiũt de oleo
vr̃o: qꝛ lãpades nr̃e extinguunť. Hoc ꝗrebãt qꝺ ꝯſueuerant
i. alieno lucere: ad alienas laudes ambulare. Date nobis de
oleo vr̃o: qꝛ lãpades nr̃e extiguunť. At ille Ne forte inqũt nõ
ſufficiat nobis ꝛ vobis: ite potiꝰ ad vendẽtes et emite vobis.
Nõ ꝯſulentiũ: ſꝫ irridentiũ eſt iſta reſpõſio. Quare irridẽti-
um? Qꝛ ſapiẽtes erãt: qꝛ ſapiẽtia erat in illis. Nõ eñ ſapien-
tes de ſuo erãt: ſed illa in illis erat ſapiẽtia: de qua ſcriptũ eſt
in quodã libro: ꝗ dicit ꝯtẽptoribꝰ ſuis cũ venirent ad mala: ꝗ
Prouer. j. illis minuta eſt. Et ego vr̃e pditioni ſupridebo. Quid mirũ
eſt qꝛ ſapiẽtes irridẽt fatuas? Quid eſt irridere? Ite ad ven
dẽtes ꝛ emite vobis: ꝗ nõ ſolebatꝭ bñ viuere: niſi qꝛ vos hoies
laudabãt: qꝛ vobis oleũ vendebãt. Quid eſt oleũ vendebant
Laudes vẽdebãt. Qui vendũt laudes niſi adulatores? Quã
to magis nõ acqeſceretꝭ adulatoribꝰ ꝛ intꝰ oleũ portaretis: ꝛ
ꝓpter bonã ꝯſcientiã oĩa bona opa faceretꝭ. Tũc diceretis:
Ps̃. cxl. Emẽdauit me iuſtus in mı̃a et arguit me: oleũ aũt pctõris ñ
impinguet caput meũ. Melius inqt emẽdet me iuſtus: argu
ꝛ me iuſtus: collaphizet me iuſtus: corrigat me iuſtus: ꝙ̃ im
pinguet caput meum oleum peccatoris. Quid eſt oleum pec
catoris: niſi blãdimenta adulatoris? Ite ergo ad vẽdẽtes ꝛ
emite vobis: h̃ facere cõſueuiſtis. Nos aũt nõ vobis damus
Quare? Ne forte non ſufficiat nobis et vobis. Quid eſt non
ſufficiat? Nõ deſperatiõe dictũ eſt: ſꝫ ſobria ꝛ pia hũilitate.
D Quis ei bonus habeat bonã ꝯſcientiã: vñ ſcit quẽadmodũ
iudicet ille ꝗ neminẽ fallit? Habꝫ bonã ꝯſcientiã: nõ illi titil
lant crimı̃a in corde ꝯcepta: ſꝫ ꝓpter quotidiana quedã vite
Mat. vj. humane pctã: licꝫ bona ꝯſcientia ſit: tñ dicit deo. Dimitte no
bis debita nr̃a: qꝛ fecit qꝺ ſequiť. Sicut ꝛ nos dimittimꝰ de-
bita debitoribꝰ nr̃is. Fregit paneꝫ eſuriẽti ex corde: veſtiuit
nudũ ex corde: de oleo interiore fecit opa bona: ꝛ tñ in illo iu
dicio trepidat ip̃a bona ꝯſcientia. Uide ꝗd eſt. Date nobis
oleũ. Audierũt. Ite potius ad vendẽtes: qꝛ laudibꝰ huma-
nis viuere cõſueuiſtis: vobiſcũ oleũ nõ portatis: nõ aũt nos
damus ne forte nõ ſufficiat nobis ꝛ vobis. Uix eñ de nobis
iudicamꝰ: quanto minꝰ de vobis poſſumꝰ iudicare? Quid ẽ
Prouerb. xx. vix de nobis poſſumꝰ iudicare. Qꝛ cum rex iuſtus ſederit in
throno: ꝗs gloriať caſtũ ſe cor habere? Forte tu non inuenis
aliꝗd in ꝯſcientia tua: ꝛ inuenit ille ꝗ melius videt: cuius aci
es diuina penetrat altiora. Uidet forte aliꝗd: inueniet forte
Ps̃. cxlij. aliquid. Quãto melius illi dicis. Ne intres in iudiciũ cũ ſer
Mat. vj. uo tuo? Etiã quanto melius dicis Dimitte nobis debita no
ſtra? Qꝛ et diciť tibi ꝓpter illas faces: propter illas lãpades
Eſuriui et dediſtꝭ mihi manducare. Quid ergo? Et ille non
Mat. xxv. illud fecerũt? Non fecerũt aũ illũ. Sꝫ quõ fecerũt? Quõ ꝓ-
hibet dñs ꝗ dixit. Cauete iuſticiã veſtrã facere corã hoibꝰ
Mat. vj. vt videamini ab eis. Alioquin nõ habebitꝭ mercedẽ apꝺ pa-
trẽ ꝗ in celis eſt. Et nolite ſimiles eſſe hypocritis qñ oratis.
Amant eñ ſtare in plateis ꝛ orare: vt videanť ab hominibus.
Amen dico vobis: receperũt mercedẽ ſuã. Emerũt oleũ: pre
ciũ dederunt. Emerũt: nõ ſunt fraudati laudibus humanis
Queſierunt laudes humanas: et habuerũt. Iſte laudes hu-
mane in die iudicij non eos adiuuant. Ille aũt quõ fecerũt?
Mat. v. Luceant opera veſtra coram hominibꝰ vt videant bona fa-
cta vr̃a: ꝛ glorificent patrẽ veſtrũ ꝗ in celis eſt. Non ait vos
Non eñ de tuo habes oleum. Iacta te: ꝛ dic habeo: ſꝫ nõ ha
j. Cor. iiij. beo. Quid ei habes qꝺ nõ accepiſti? Ergo ille ſic fecerũt: il-
le ſic. Non eſt aũt mirandũ cũ eunt emere: cũ querunt a qui-
bus laudentur et non inueniunt: cũ querunt a quibus cõſolẽ
tur et non inueniunt: aperta eſt ianua: venit ſponſus et ſpon-
ſa. Tunc glorificata eſt cum xp̃o eccleſia: vt ſingula mẽbra
ad totum ſe colligant. Et intrauerunt cum eo ad nuptias: et
clauſum eſt oſtium. Et ille fatue poſtea venerunt: ſed nunꝗd
oleum emerunt: a quibus emerent aut inuenerunt? Ideo ia
nuas clauſas inuenerunt. Pulſare ceperunt: ſed ſero. Dictũ
eſt: verũ eſt: non fallaciter dictũ eſt. Pulſate et aperietur vo Mat. vij.
bis. Sed mõ qñ tp̃s eſt mı̃e: nõ qñ tp̃s eſt iudicij. Non enim
poſſunt confundi iſta tp̃a: cum mı̃am et iudicium dño ſuo cã Pſalm̃. c.
tet eccleſia. Tempus eſt mı̃e: age pn̄iam. Tempore iudicij
illam habes agere? Eris in virginibus illis: ꝯtra quas clau
ſum eſt oſtium. Dñe dñe aperi nobis. Nunquid non peniten
tiã egerũt: ꝗ ſecũ oleum non portauerunt? Et quid illis pro-
fuit ſera penitentia: qñ eas irridebat vera ſapientia? Clauſũ
eſt ergo oſtium. Et quid illis dictum eſt? Non noui vos. Nõ
illas nouit: qui omnia nouit? Quid ergo eſt. Non noui vos?
Improbo vos: reprobo vos. In arte mea non vos agnoſco:
ars mea neſcit vitia. Hoc eſt aũt magnum: ꝛ neſcit vitia: ꝛ iu
dicat vitia. Neſcit faciendo: iudicat arguendo. Sic ergo nõ
noui vos: ierunt: intrauerunt quinqꝫ prudentes. Quot multi
eſtis fratres mei in nomine xp̃i: ſint in vobis quinqꝫ pruden
tes: ſed nolite quinqꝫ homines. Sint in vobis quinqꝫ prudẽ
tes: ad iſtam prudentiã quinarij numeri pertinentes. Ueni-
et enim hora: et qñ neſcimus veniet. Media nocte veniet: vi-
gilate. Sic clauſit euangelium. Uigilate: qꝛ neſcitꝭ diẽ neqꝫ
horã. Si ergo dormituri ſumus: quõ vigilamus? Corde vi- Dꝰ.
gila: fide vigila: ſpe vigila: charitate vigila: operibꝰ vigila
ꝛ qñ corpore dormieris: veniet tp̃s vt ſurgas. Cũ autẽ ſurre-
xerꝭ: prepara lãpades. Tunc nõ extinguunť: tũc in interiore
cõſcientie oleo vegetenť: tunc ſponſus ille incorporeis nexi-
bus amplectať: tunc te introducet in domum vbi nunqꝫ dor
mias: vbi nunqꝫ poſſit tua lampas extingui. Hodie vero la-
boramus: et lãpades noſtre inter ventos ſeculi huius tẽtati-
oneſqꝫ fluctuãt. Sed ardeat in rubore flamma noſtra: vt ven
tus tẽtationis augeat ignẽ potius ꝙ̃ extinguat.

¶ De verbis dñi in euãgelio ſm Lucam.

¶ De eo qꝺ ſcriptũ eſt in euangelio ſm Lucam. Qui vos ſpnit me ſpernit. Sermo. xxiiij. i quo de diuite epulone ac lazaro paupere pricipaliter intendit.

Dominus noſter ieſus A
xp̃s qꝺ diſcipulis ſuis loquebať illo tp̃e
ſcribebať: ꝛ nobis audiendũ parabatur.
Audiuimꝰ ergo verba eiꝰ. Quid eñ no-
bis ꝓdeſſet ſi videreť ꝛ non audireť? Nec
mõ aliꝗd obeſt: qꝛ nõ videť ꝛ tñ auditur.
Dicit ergo. [Qui vos ſpernit me ſpernit] Luce. x.
Si ſolꝰ apl̃is dixit. Qui vos ſpernit me ſpernit: ſpernite nos.
Si aũt ſermo eius peruenit ad nos ꝛ vocauit nos et in eoruꝫ
loco ꝯſtituit nos: videte ne ſpernatis nos: ne ad illũ pueniat
iniuria quã nobis feceritis. Si eñ nos nõ timetꝭ: illũ timete
ꝗ dixit. Qui vos ſpernit me ſpernit. Quid aũt nos loquimur
vobis ꝗ ſperni nolumus a vobis: niſi vt de veſtrꝭ bonis mo
ribus gaudeamꝰ? Periculorũ noſtrorũ ſint ſolatia: vr̃a bo-
na opa. Uiuite bene: ne moriamini male. Nec in his verbis
ꝗ dixi. Uiuite bñ ne moriamini male: attendatis eos qui for
te male vixerunt: et in lectulis ſuis mortui ſunt: et acta ẽ põ-
pa funeris eorum et poſiti ſunt in precioſis ſarcophagis: in
ſepulchris pulcherrime et operoſiſſime fabricatis. Et quia
forte dicit ſibi vnuſquiſqꝫ veſtrum: ſic vellẽ mori: putetꝭ me
rem vanam dicere voluiſſe: qm̃ dixi velle me vt bene viuatis
ne male moriamini? Contra forte occurrit aliqs: ꝗ ꝛ bñ vixit
et ſm opinionẽ hoim male eſt mortuus. Forte a ruina ẽ mor
tuus: a naufragio mortuus eſt: a beſtijs mortuus eſt. Et di-
cit vnuſquiſqꝫ carnalis in corde ſuo. Quid eſt bene viuere?
Ecce ille ſic vixit: et ſic eſt mortuus. Redite ergo ad cor: ꝛ ſi
fideles eſtis inuenietis ibi xp̃m. Ipſe vobis loquiť ibi. Ego
enim clamo: ille vero in ſilentio plus docet. Ego loquor per
ſonum ſermonis: ille intus loquitur per timorem cogitatio-
nis. Ergo ip̃e aſſerat i corde veſtro verbum meum: qm̃ dice-
re auſus ſum: bene viuite ne male moriamini. Ecce quomo-
do fides eſt in cordibus veſtris: et ibi eſt xp̃s: ꝛ ip̃e habet do
cere qꝺ ego cupio perſonare. Recordamini in euangelio di- Luce. xvj.

uitem illum:et pauperem illum. Diuitem indutum purpura
et byſſo:et quotidianis epulis ſaginatum:pauperem vero il
lum iacentem ante ianuam diuitis eſurientem:et de menſa
eius micas requirentem: vlceribus plenuȝ a canibus linctũ
Recordamini ergo. Unde recordamini: niſi quia chriſtus
ibi eſt in cordibus veſtris? Dicite mihi quod ipſum intus ĩ-
terrogaueritis:et reſponderit vobis. Sequitur enim ⁊ dicit
Contigit mori inopem illum:et auferri ab angelis in ſinum
abrae. Mortuus eſt autẽ et diues et ſepultus eſt in infernũ.
Cum autẽ in tormentis eſſet:leuauit oculos et vidit Laza-
rum requieſcentem in ſinu abrahe. Tunc clamauit dicens.
Pater abraam:mitte Lazarum vt intingat digitum ſuum
in aqua vt ſtillet in linguam meã:quia crucior in hac flãma.
Superbus temporis:mendicus inferni. Pauper em̃ ille p-
ueniebat ad micam:ille vero non perueniebat ad guttã. De
duobus ergo iſtis dicite mihi:quis eſt bene mortuus:et q̃s
eſt male mortuus? Nolite oculos interrogare:ad cor redite.
Si em̃ oculos interrogaueritis:falſa vobis reſpõdent. Mul
tum em̃ ſplẽdida ſunt et ſeculariter fucata:que illi diuiti mo
rienti exhiberi potuerunt. Que potuerunt agmina plangenti
um eſſe ſeruorum et ancillarũ:que pompa clientum:qui ſplẽ
dor funeris:quod precium ſepulture? Credo eũ aromatib⁹
obrutum. Quid ergo dicturi ſumus fratres:bene iſtum mor
tuum:an male mortuũ? Si oculos interrogatiſ:optime mor-
tuus eſt:ſi magiſtrũ veſtrũ interiorẽ requiritiſ:peſſime mor-
tuus eſt. Si ergo ſic moriuntur ſupbi rerũ ſuarũ conſeruato-
res et nihil inde pauperibus largientes:quomõ moriuntur
qui rapiunt res alienas? Uerũ ergo dixi:viuite bene ne ma
le moriamini:ne quõ diues ille moriamini. Non pbat malã
mortẽ:niſi tps poſt mortem. E contra attẽdite illum paupe-
rem:ſed nolite oculis. Nam errabitis. Fides attẽdat:cor vi
deat. Conſtituite illum ante oculos veſtros iacentẽ in terra
vlceroſum:venientes canes lingentes vlcera eius. Sed cuȝ
talem illum reuocatis ante oculos veſtros:cõtinuo expuitiſ:
faciem auertitiſ:nares obturatis. Cordis ocul' videte. Mor
tuus eſt ⁊ ablatus eſt ab angelis in ſinum abrae. Familia di
uitis videbatur plangens:angeli nõ videbantur gaudentes
Quid ergo reſpondit diuiti abraam? Memento fili:q2 per-
cepiſti bona ĩ vita tua. Nihil bonũ putaſti niſi qđ in iſta vita
habuiſti. Accepiſti bona:ſed tranſierunt dies:et totum per-
didiſti:et torquendus in inferis remanſiſti. Oportunũ ergo
eſt fratres:vt hec vobis dicanť. Attendite pauperes:ſiue ia
centes:ſiue ambulantes. Attẽdite paupes:facite bona ope-
ra. Qui ſoletis facite:et qui non ſoletiſ facite. Creſcat nume-
rus bene operantiũ:qm̃ et creſcit fidelium numerus. Quod
facitis quantũ bonũ ſit nondũ videtis:quia et ruſtican⁹ quã
do ſeminat ſegetẽ non videt:ſed terre credit. Tu deo qua-
re non credis? Uenit meſſis noſtra. Puto quia modo labo
rantes agimus:laborãtes operamur:recepturi ſicut ſcriptũ
Ps.cxxv eſt. Euntes ibant et flebant iactantes ſemina ſua:venientes
aũt venient cum exultatione portantes manipulos ſuos.

De diuite ⁊ Lazaro. In euangelio ſm eundẽ Sermo.xxv.

A
Luce.xvj. Aduertit ſanctitas veſtra fratres chariſſimi:et me
cum vt arbitror tota mentis intentione perſpexit
opulentiã diuitis:et indigentiam mendicantis.
Unum cibis eſtuantẽ:et alium fame deficientem
Ambo quidẽ homines:ambo carnales:ambo mortales:ſed
non ambo equales. Natura vna:ſed vita nõ vna. Nullus eo-
rum a conditione mortis immunis:et tñ vnus epulatur ſplẽ-
dide:et alter in pannis et in erumna ſordeſcit. Ille delicatiſ
eſcis ad intentionem coquorũ gaudebat:iſte ſi caderent mi-
ce de menſa eius expectabat. Audiant nunc diuites qui no-
lunt eſſe miſericordes:audiant quia vna omnes naſcimur le
ge:vna viuimus luce:vnum ſpiramus aerem:vna quoq3 ex-
tinguimur morte:que ſi non intercederet:nec paup ipſe dura
ret. Hic vlceroſus et nudus iacens Lazarus:ad abrae ſinũ
angelorũ portatur manibus. Ecce diues refectus et ſplendi
dus tartareo carcere claudiť. Ubi eſt veſtis byſſina? Ubi vi
ta abundans et affluens copijs multis? Nõne morte omnia
j.Tim̃.vj. tranſeunt tanq3 vmbra? Nihil intulimus in hunc mundum:
dicit apoſtolus:ſed nec quicq3 auferre poſſumus. Nihil no-
biſcum tollimus aut rapimus. Quid ſi aliquid tolleremus:
nonne viuos homines voraremus? Que eſt iſta auiditas cõ
cupiſcentie:cum ipſe belue habeant modum? Tunc em̃ rapi-
unt quando eſuriunt:parcent vero prede cum ſenſerint ſatie
tatem. Inexplebilis eſt ſola auaricia diuitum:ſemper rapit
et nunq3 ſatiatur:nec deum timet:nec hominẽ reuereť. Non
patri parcit:non matrẽ agnoſcit:nec fratri obtemperat:nec
amico fidem ſeruat. Uiduã opprimit:pupilli rem inuadit:li
beros ĩ ſeruitiũ reuocat:teſtamentũ falſum pfert. Res mor-
tui occupanť:quaſi non et ipſi qui hoc faciunt morianť Que
eſt iſta rogo animarũ inſania:amittere vitam:appetere mor
tem:acquirere aurũ et perdere celum? Sed quia nemo cogi
tat deum:ideo manet in morte iudiciũ. Merito dictũ eſt di
uiti. [Quia percepiſti bona in vita tua:et Lazarus ſimiliter
mala:nunc aũt hic cõſolatur:tu vero cruciaris.] Audiãt iſta
diuites:qui nolunt eſſe miſericordes. Audiant irrogari ſup-
plicia:eis q̃ nolũt erogare ſubſidia. Audiant pauperẽ refri-
gerentẽ:audiant diuitẽ penis grauioribus eſtuantẽ. [Pať
abraam (inquit) dimitte lazarũ vt intingat extremuȝ digiti
ſui in aquã et refrigeret linguam meã:quia crucior ĩ hac flã-
ma. At ille. Memento (inquit) fili quia percepiſti bona in vi
ta tua:et lazarus ſimiliter mala.] Penſanť pro diuitijs pe-
ne:refrigerium pro paupertate:pro purpura flamma:refe-
ctio pro nuditate:vt ſalua ſit equitas ſtatere:⁊ nõ mentiť mo
dus illius menſure. In qua inquit menſi fueritiſ menſura:ita Mat.vij.
metietur vobis. Jõ negať in penis mĩa diuiti:quia ipſe duȝ
viueret noluit miſereri. Jõ rogans diues nõ exaudiť in tor-
mentis:q2 rogantẽ pauperẽ nõ exaudiuit in terris. Diues ⁊
pauper duo ſunt ſibi ɔtraria:ſȝ iterũ duo ſunt ſibi neceſſaria
Null⁹ indigeret ſi ſe inuicẽ ſupportarẽt:et nemo laboraret ſi
ſe ambo iuuarent. Diues propter pauperẽ factus eſt:et pau-
per propter diuitẽ. Pauperis eſt orare:et diuitis erogare.
Dei eſt pro paruis magna penſare. De mĩa eius parua:ma-
gna naſciť copia. Fecundus eſt ager pauperũ:cito reddit do
minantibus fructũ. Uia celi eſt pauper:per quã veniť ad pa
trem. Incipe ergo erogare ſi nõ vis errare. Patrimonij tui
quo es ligatus compedẽ in hac vita reſolue:vt libere ad celũ
poſſis accedere. Abijce abs te diuitiarũ onera:abijce vincu
la volũtaria:abijce anxietates et tedia:q̃ te pluribus in an-
nis inquietãt. Da petenti vt poſſis ipſe accipe:tribue paupe-
ri:ſi non vis flammis exuri. Da in terra xp̃o vt tibi redat ĩ ce-
lo. Obliuiſcere qđ es:et attẽde quid futurus es. Preſens vi
ta fragilis eſt:et in mortẽ procliuis. Nemo põt ſtare:ſed oẽs
cogimur tranſire. Nolentes imus:inuiti eximus:quia mali
ſumus. Si aũt añ nos aliquid mitteremus:non ad inane ho-
ſpitiũ veniremꝰ. Quod em̃ pauperi damus añ nos premitti
mus:qđ aũt rapimus hic totũ dimittimus.

De Martha et maria. In euangelio ſm eundem. Sermo.xxvj. In quo de vnitate trinitatis ac fidei ſpecialiter interſerit.

Erba dñi noſtri ieſu xp̃i q̃modo ex euangelio re- A
citata ſunt:admonent nos eſſe vnũ aliq̃d quo tẽda
mus:qñ in huius ſeculi multitudie laboram⁹. Tẽ
dimus aũt adhuc peregrinantes nondũ manẽtes
adhuc in via nondũ in patria:adhuc deſiderando nondũ fru
endo. Tamẽ tendam⁹ ⁊ ſine pigricia ⁊ ſine intermiſſione tẽ-
damus:vt aliqñ peruenire valeam⁹. Martha ⁊ maria due ſo
rores erant:ambe nõ ſolũ carne ſed etiã religione germane:
ambe dño coheſerunt:ambe dño in carne preſenti ɔcorditer
ſeruierunt. Suſcepit eũ martha:ſicut ſolent ſuſcipi peregri- Luce.x.
ni. Sȝ tñ ſuſcepit famula dñm:egra ſaluatorẽ:creatura crea-
torẽ. Suſcepit aũt ſpũ paſcẽda:in carne paſcẽdũ. Uoluit em̃
dñs formã ſerui accipe:et accepta forma ſerui in illa paſci a
ſeruis:dignatiõe nõ cõditione. Nã et iſta dignatio fuit:ſe p
bere paſcendũ. Habebat carnẽ ĩ qua eſuriret quidẽ ⁊ ſitiret
ſed neſcitis q2 ĩ heremo eſurienti angeli miniſtrabãt? Ergo
qđ paſci voluit:paſcẽti preſtitit. Quid aũt mir ſi ⁊ de ſcto he iij.Reguȝ
lia preſtitit vidue quẽ prius coruo miniſtrãte paſcebat? Nũ xvij.
q̃d paſcendo defecerat:qñ ad viduã mittebat? Nõ. Sed reli
gioſã viduã p obſequiũ exhibitũ ſeruo ſuo bñdicere diſpõe-
bat. Sic ergo ſuſcept⁹ eſt dñs tanq3 hoſpes:q̃ in ſua ppria ve- Johan.j.
nit:⁊ ſui eũ nõ receperũt. Sȝ quotquot recepeřt eũ dedit eis
ptãtem filios dei fieri:adoptãs ſeruos ⁊ liberos faciẽs:redi
mens captiuos ⁊ faciẽs coheredes. Ne q̃s tñ vr̃m forſitã di-

cat. O btĩ q̃ xp̃m ſuſcipere ĩ domũ ꝓpriã meruerũt. Noli do-
lere: noli murmurare: q: tp̃ibus natus es: q̃n iam dñm nõ vi-
Mat. xxv. des in carne: nõ tibi abſtulit iſtã dignationẽ. Cũ vni inq̃t ex
minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Hec de dño paſcendo
B paſcẽte in ſpũ: pauca pro tp̃e dixerim⁹. Veniam⁹ ad cauſam
quã de vnitate ꝓpoſui. Martha dñm paſcere diſponẽs et p̃-
parans: circa frequẽs miniſteriũ occupabat̃: maria ſoror ei⁹
paſci a dño magis elegit. Deſeruit quodãmodo ſororẽ ſuam
circa multũ miniſteriũ laborantẽ: ⁊ ſedit ipſa ad pedes dñi: ⁊
vacãs audiebat verbũ eius. Aur(ĩ) fideliſſima audierat. Va
Pſ. xlv. cate et videte quõ ego ſum dñs. Illa turbabat̃: iſta epulaba
tur. Illa multũ diſponebat: iſta vnũ aſpiciebat. Vtrũq3 offi-
ciũ bonũ: ſed tamẽ q̃d ſit melius: q̃d nos dicam⁹? Habem⁹
quẽ interrogem⁹: patienter audiam⁹. Quid ſit meli⁹: iã cu3
legeretur audiuim⁹: ⁊ me cõmemorãtẽ audiam⁹. Interpel-
lat martha hoſpitẽ: ad iudicẽ deponit poſtulationẽ piarũ q̃-
relarũ: q̄ eã ſoror deſeruerit: et ſic laborantẽ miniſterio adiu
uare neglexerit. Nõ reſpõdente illa: ſed tñ preſente: iudicat
dñs. Maria cãm ſuã tanq̃ ocioſo iudici maluit committere
nec in reſpõdendo voluit laborare. Si eñ pararet reſpondẽ
di ſermonẽ: remitteret audiendi intentionẽ. Reſpõdit ergo
dñs q̃ in verbo non laborat: q: verbũ erat. Quid ergo dixit?
[Martha martha] Repetitio noĩs indiciu3 eſt dilectionis:
aut forte mouẽde intentionis: vt audiret attentius. Bis vo-
cata eſt [Martha martha] Audiuit [circa multa es occupa-
ta: Vnũ aũt opus eſt:] id eſt vnũ neceſſariũ eſt. Nõ vnũ qua-
ſi ſingulare opus: ſed opus eſt: expedit: neceſſarium eſt. Q̃d
vnũ elegerat maria? Vnu3 cogitate fratres mei: et videte in
ipſa multitudine ſi delectat niſi vnũ. Ecce deo ꝓpitio q̃3 mul
ti eſtis. Quis vos ferret: niſi vnũ ſaperet(ĩ)? Vnde in multis
iſta quies? Da vnũ: ⁊ ppl's eſt. Tolle vnũ: ⁊ turba eſt. Quid ẽ
j. Corint. j. eñ turba: niſi multitudo turbata? S3 audite aplm. Obſecro
aũt vos frẽs: Multitudini dicebat: ſed oẽs in vnũ facere vo-
lebat. Obſecro aũt vos fratres: vt idip̃m dicatis omẽs: ⁊ nõ
ſint in vobis ſciſmata: ſitis autem perfecti in eodem ſenſu: et
Phil. ij. in eadem ſcientia. Et alio loco. Vnanimes vnum conſenti-
entes: nihil per contentionem neq3 per inanem gloriam. Et
Joh. xvij. dñs ad patrem de ſuis. Vt ſint vnu3 ſicut et nos vnũ ſumus.
Actuũ. iiij Et in actibus aplorũ. Multitudinis aũt credentiũ erat aĩa
pſ. xxxiij. vna ⁊ cor vnũ. Ergo magnificate dñm mecũ: ⁊ exaltem⁹ no-
men eius in vnum: q: vnum eſt neceſſariũ: vnũ illud ſupernũ
vnũ vbi pater et fili⁹ ⁊ ſpũſſctũs ſũt vnũ. Videte nobis cõmẽ
dari vnitatẽ. Certe trinitas eſt deus noſter. Pater nõ eſt fili
us: filius nõ eſt pater: ſpũſſctũs nec pater eſt nec filius: ſ3 am
borũ ſpũs: et tamẽ iſta tria nõ tres dij: nõ tres omipotentes:
ſed vn⁹ omipotẽs: ip̃a trinitas vnus deus: q: vnũ neceſſariũ
C eſt. Ad hoc vnũ nõ nos perducit: niſi multi habeam⁹ cor vnũ
Bona ſunt miniſteria circa pauperes: ⁊ maxime circa ſctõs
dei ſeruitia debita: obſeq̃a religioſa. Reddunt̃ eñ non dant̃
j. Cori. ix. dicente aplo. Si nos vobis ſpiritalia ſeminauim⁹: magnum
eſt ſi carnalia vr̃a metamus? Bona ſunt: exhortamur ad hec
et in verbo dñi edificamus vos: nolite pigri eſſe ad ſuſcipiẽ-
Heb. xiij. dos ſctõs. Aliquãdo neſcientes: ſuſcipiendo quos neſciunt
angelos ſuſceperunt: Bona ſunt hec: melius eſt tñ q̃d elegit
maria. Illud eñ habet ex neceſſitate occupationẽ: illud aũt
habet ex charitate ſuauitatẽ. Vult homo occurrere q̃n mini
ſtrat: et aliquãdo nõ poteſt. Querit̃ q̃d deeſt: parat̃ q̃d adeſt:
diſtendit̃ anim⁹. Nã ſi martha illa ſufficeret: adiutoriũ ſoro
ris nunq̃3 poſceret. Multa ſunt: diuerſa ſunt: q: carnalia ſũt:
q: tp̃alia ſunt: ⁊ ſi bona ſunt: tranſitoria ſunt. Marthe aute3
Luce. x. quid ait dñs? [Meliorẽ partẽ elegit.] Nõ tu malam: ſed illa
meliorẽ: q: nõ auferetur ab ea. A te auferet̃ aliq̃n onus neceſ
ſitatis: eterna eſt dulcedo veritatis. Nõ auferet̃ ab ea q̃d ele
git. Nõ auferet̃: ſed tamẽ auget̃. In hac vita auget̃: ĩ alia vi-
ta perficietur: nunq̃3 auferet̃. Ceterũ tu martha pace tua di-
xerim: in bono miniſterio benedicta: pro iſto labore tuo mer
cedẽ queris quietẽ: mõ occupata es circa multũ miniſteriũ.
paſcere vis mortalia corpa: lic3 ſctõrum. Nunq̃d cũ veneris
ad illã patriã inuenies peregrinũ quem ſuſcipias hoſpitio?
Inuenies eſurientẽ cui panẽ frangas: ſitientem cui potum
porrigas: egrũ quẽ viſites: litigantẽ quẽ ꝯcordes: mortuum
quẽ ſepelias? Q̃d maria elegit: ibi paſcimur: nõ paſcim⁹. Id
hoc ibi erit plenũ atq3 perfectũ: q̃d hic elegit maria. De illa
menſa opulẽta: de verbo dñi micas colligebat. Nã vult(ĩ) noſ-
ſe quid ibi erit? Dñs ipſe dicit ſeruis ſuis. Amen dico vobis: Luce. xij.
q: facit eos recũbere: et tranſibit ⁊ miniſtrabit illis. Recum
bere quid eſt: niſi vacare? Recũbere quid eſt: niſi requieſce-
re? Quid eſt tranſibit et miniſtrabit illis? Prius tranſibit:
et ſic miniſtrat. Sed vbi? In illo cõuiuio ſup̃no de quo dicit
Amẽ dico vobis: multi ab oriente ⁊ occidẽte veniẽt: ⁊ recum Mat. viij.
bent cũ abrahã: iſaac ⁊ iacob in regno celorũ. Ibi dñs paſcit
ſed prius hinc tranſit. Nam vt noueritis: paſcha tranſit⁹ int̃-
pretat̃. Venit dñs: fecit diuina: paſſus eſt humana. Nunq̃d
adhuc ꝯſpuit̃? Nunq̃d adhuc expalmat̃? Nunq̃d adhuc ſpi
nis coronat̃? Nunquid adhuc flagellat̃? Nunq̃d adhuc cru-
cifigit̃? Nunquid adhuc lancea vulnerat̃? Trãſiuit. Deniq̃3
et euangeliũ ſic loquit̃: q̃n paſca fecit cũ diſcipul' ſuis. Quid
dicit euãgeliſta? Cũ aũt veniſſ3 hora vt ieſus trãſiret de hoc Joh. xiij.
mũdo ad patrẽ. Ergo ille tranſiuit vt paſcat: nos ſequamur
vt paſcamur.

De eiſdem de quibus ſupra. Sermo. xxviij. in quo de vita actiua ac contemplatiua plura exponit.

Sanctũ euãgeliũ cũ legeret̃: audiuim⁹ a femina re A
ligioſa ſuſceptũ eſſe dñ3 hoſpitio: eaq̃3 martha vo- Luce. x.
cabatur. Et cũ eſſet ipſa occupata in cura miniſtrã
di: ſoror eius maria ſedebat ad pedes dñi et audi-
ebat verbũ ei⁹. Laborabat illa: vacabat iſta. Illa erogabat
hec iplebat̃. Verũtamẽ martha laborans multũ in illa occu
patione et negocio miniſtrandi interpellauit dñm et de ſoro
re ſua ꝯqueſta eſt q̄ eã laborantẽ nõ adiuuaret. Dñs aũt pro
maria reſpondit marthe: et ipſe eius factus eſt aduocat⁹ qui
iudex fuerat interpellatus. [Martha (inquit) circa m̃lta es
occupata: q̃n vnũ eſt neceſſariũ. Maria meliorẽ partẽ elegit
que non auferet̃ ab ea.] Audiuim⁹ eñ interpellationẽ inter-
pellantis: ⁊ ſententiã iudicis. Que ſñia interpellãti reſpõdit
ſuſceptam defendit. Erat eñ maria intenta dulcedini verbi
dñi: intẽta erat martha quõ paſceret dñm: intẽta maria quo-
modo paſceret̃ a dño. A martha cõuiuiũ dño parabat̃: in cu-
ius cõuiuio maria iã iocũdabatur. Cũ ergo maria ſuauiter
audiret verbũ dulciſſimũ ⁊ corde intentiſſimo paſceret̃: int̃-
pellato dño a ſorore ſua: quõ putamus eam timuiſſe: ne dice
ret ei dñs. Surge et adiuua ſororẽ tuã? Mira eñ ſuauitate
tenebatur: q̃ ꝑfecto maior eſt mentis q̃3 ventris. Excuſata ẽ
ſedit ſecurior. Quõ aũt excuſata eſt attendamus: inſpiciam⁹
perſcrutamur q̃d poſſumus. Paſcamur et nos. Quid enim?
Putam⁹ nos reprehenſum eſſe miniſteriũ marthe quã cura
hoſpitalitatis occupauerat: q̃ ip̃m dñm hoſpitio receperat?
Quõ recte reprehendebatur: q̃ tãto hoſpite letabat̃? Hoc ſi
verũ eſt: dimittãt hoĩes q̄ miniſtrent gentibus: eligant ſibi
partẽ meliorẽ q̃ nõ auferet̃ ab eis: vacent verbo: inhient do-
ctrine dulcedini: occupent̃ circa ſcientiã ſalutarem: nihil eis
cure ſit quiſq̃3 peregrinus in vico ſit: q̃s egeat pane: quis idu
mento: quis viſitandus: quis redimendus: quis ſepeliẽdus
vacent opera miſericordie: vni inſtetur ſcientie. Si melior
pars eſt: cur nõ oẽs hoc faciunt: q̃n ip̃m dñm in hac cauſa pa
tronũ habemus? Non eñ timemus in hac re: ne offendam⁹
eius iuſticiã: cũ patronã teneamus eius ſñiam. Et tñ ita nõ
eſt: ſed ſicut dixit dñs ita eſt. Quõ intelligis non eſt: eſt autẽ
quõ intelligere debeas. Ecce aduerte. Circa multa es occu
pata: q̃n vnũ eſt neceſſariũ. Maria meliorẽ partẽ elegit. Nõ
tu malã: ſed iſta meliorẽ. S3 vnde meliorẽ? Q: tu circa mul-
ta: illa circa vnũ. Preponit̃ vnũ multis. Non eñ a mult(ĩ) vnũ B
ſed multa ab vno. Multa ſũt q̃ facta ſũt: vn⁹ q̃ fecit celũ: mare
et oĩa q̃ in eis ſunt. Q̃ multa ſũt: q̃s iſta enumeret? Quis ho
rum multitudine3 cogitet? Quis hoc fecit? Deus oĩa. Ecce Gen. j.
bona valde. Bona valde q̃ fecit: quanto melior ille eſt q̃ fecit
Attendamus igitur occupationes nr̃as circa multa: neceſſa
riũ eſt miniſteriũ corpa refecturis. Quare hoc? Q: eſuritur
q: ſitit̃: mĩa miſeris neceſſaria eſt. Frãgis panẽ eſurienti: q:
inueniſti eſurientem. Tolle famẽ: cui frangis pane3? Tolle
peregrinationẽ: cui exhibes hoſpitalitatẽ? Tolle nuditatẽ:
cui preparas veſtem? Nõ ſit egritudo: quem viſitas? Nõ ſit
captiuitas: quẽ redimis? Nõ ſit rixa: quẽ ꝯcordas? Non ſit
mors: quẽ ſepelis? In illo ſeculo futuro nõ erũt iſta mala: er-
go nec iſta miniſteria. Bene ergo martha circa corporalem
dñi: q̃d dicã: neceſſitatẽ an volũtatẽ: miniſtrabat carni mor-

Johã.j. tali. Sed quis erat in carne mortali? In principio erat ver-
bum: ⁊ verbũ erat apud deũ: et deus erat verbũ. Ecce ꝙ ma-
ria audiebat. Verbũ caro factũ eſt: ⁊ habitabit in nobis. Ec
ce martha cui miniſtrabat. Ecce maria meliorẽ partẽ elegit
ꝗ nõ auferet ab ea. Hoc eñ elegit qđ ſemꝑ manebit: ideo nõ
Pſ.lxxij. auferet ab ea. Circa vnũ ſe voluit occupari: iã tenebat. Mi-
hi aũt adherere deo bonum eſt. Sedebat ad pedes capitis
noſtri. Quanto humilius ſedebat: tanto amplius capiebat.
Cõfluit eñ aqua ad humilitatẽ ↄuallis: denatat de tumori-
bus collis. Nõ ergo dñs opus reprehendit: ſed munus diſti
xit. Circa multa es occupata: porro vnũ eſt neceſſariũ. Jam
hoc ſibi maria elegit. Tranſit labor multitudinis: et rema-
net charitas vnitatis. Ergo qđ elegit nõ auferet ab ea: a te
autẽ qđ elegiſti vtiqꝫ hoc ſequit: vtiqꝫ hoc ſubintelligit: a te
qđ elegiſti auferetur. Sed bono tuo auferetur: vt quod me-
C liuſ eſt detur. Auferetur enim a te labor vt requies detur.
Tu nauigas: illa iam in portu eſt. Videtis ergo chariſſimi
⁊ quantum arbitror iam intelligitis: in his duabus mulieri
bus ꝗ ambe fuerunt dño grate: ambe amabiles: ambe diſci-
pule. Videtis ergo ⁊ magnũ aliquid intelligitis ꝗcũqꝫ intel
ligitis: qđ audire et ſcire debetis etiã ꝗ nõ intelligitis: ĩ his
duabus mulierib⁹: duas vitas eſſe figuratas: preſentẽ et fu
turã: laborioſã et quietã: erũnoſam et beatã: tẽporalẽ et eter
nã. Due ſunt vite: de illis vos copioſius cogitate. Quid ha-
beat hec vita nõ dico mala: non iniqua: nõ nefaria: nõ luxuri
oſa: nõ impia: ſed laborioſa: erumnis plena: timoribus caſti
gata: tentationib⁹ ſollicita: hanc ipſam innocentẽ vitã dico
qualẽ decebat habere marthã: hanc ergo quantũ poteſtis ĩ-
ſpicite: ⁊ de hac vt dixi copioſius ꝙ loquimur cogitate. Vi
ta vero iniꝗ aberat ab illa domo: nec cũ martha erat: nec cũ
maria. Et ſi aliqñ fuit: dño intrante fugit. Remãſerũt ergo ĩ
illa domo ꝗ ſuſceperat dñm in duab⁹ feminis due vite: ambe
innocentes: ambe laudabiles. Vna laborioſa: altera ocioſa:
nulla facinoroſa: nulla deſidioſa. Ambe innocentes: ambe ĩ-
quã laudabiles: ſꝫ vna laborioſa: altera ocioſa: nulla facino-
roſa: quã cauere debet laborioſa: nulla deſidioſa: quã caue-
re dꝫ ocioſa. Erant ergo in illa domo iſte due vite: ⁊ ipſe fons
vite. In martha erat imago preſentiũ: in maria futurorum.
Qđ agebat martha ibi ſum⁹: qđ agebat maria hoc ſperam⁹
Hoc agam⁹ bene vt illud habeam⁹ plene. Nã ꝗd inde habe-
mus? Inquãtum habem⁹? Mediu hic ſum⁹: quantũ eſt qđ in-
de habemus? Nã et mõ inde aliꝗd agim⁹: remoti a negoci-
is: ſepoſitis familiaribus curis: conueniſtis: ſtatis: auditis.
Inquãtũ h̃ agitis: marie ſimiles eſtis. Et facilius vos intẽ
ditis qđ agit maria ꝙ ego ꝗ prerogo. Si ꝗd tñ dico: xp̃i eſt.
Jđ vos paſcit: qꝛ xp̃i: qꝛ panis cõis ẽ: vñ et ego vobiſcũ viuo
Nũc aũt viuim⁹: ſi vos frẽs ſtatꝭ ĩ dño. Nolo ĩ nobis ſꝫ ĩ dño
j.Cor.iij. qꝛ neqꝫ ꝗ plantat eſt aliꝗd neqꝫ ꝗ rigat: ſꝫ ꝗ ĩcremẽtũ dat de⁹

**¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſꝫm eun-
dem. Dñe doce nos orare. Sermo. xxviij.**

A
Luce.xj. Apoſtoli ſcti dicebãt ad dñm ieſum. [Domĩe doce
nos orare: ſicut iohẽs docuit diſcipl'os ſuos. Tũc
ait dñs orationẽ. Pater noſter ꝗ es in celis ſctifi-
cetur nomẽ tuũ. Adueniat regnũ tuũ:] per totum.
Vides ꝙ breuis oratio: et oĩm plena virtutũ. Primus ſer-
mo: quante ſermo gr̃e. O hõ: faciẽ tuã nõ audebas ad celum
attollere: oculos tuos in terrã dirigebas: et ſubito accepiſti
gratiã xp̃i. Oĩa tibi pctã dimiſſa ſunt. Ex malo ſeruo: fact⁹
es bonus filius. Jđ preſume non de opatione tua: ſed de xp̃i
Ephe.ij. gr̃a. Gratia eñ ſaluati eſtis: apl's ait. Nõ ergo h̃ arrogantia
eſt ſed fides: predicare qđ acceperis: nõ eſt ſupbia ſꝫ deuo-
tio. Ergo attolle oculos ad patrẽ: ꝗ te ꝑ lauacrũ genuit: ad
patrẽ ꝗ per filiũ te redemit: ⁊ dic. Pater nr̃. Bona preſũptio
ſed moderata. Patrẽ dicis: quaſi filius: ſꝫ noli tibi aliquid
ſpecialiter vendicare. Solius xp̃i ſpecialis eſt pater: nobis
omib⁹ in cõe eſt pater: qꝛ illũ ſolũ genuit: nos creauit. Dic er
go et tu per gratiã. Pat noſter: vt filius eſſe merearis eccl'ie
Cõtuitu ⁊ ↄſideratiõe teipſm cõmenda. Pat nr̃ ꝗ es in celis
Pſ.lvj. Quid eſt in celis? Audi ſcripturã dicentẽ. Excelſus ſup oẽs
celos dñs. Et vbiqꝫ habes ꝙ ſup celos celorũ dñs ſit: quaſi ñ
in cel' ⁊ angeli: quaſi nõ in celis et dñationes: ſꝫ in celis ill' de
Pſ.xviij. quib⁹ dictũ eſt. Celi enarrãt gl'iam dei. Celũ ẽ: vbi culpa ceſ
ſauit. Celũ ẽ: vbi flagitia nõ ſũt. Celũ ẽ: vbi nullũ mortis vul

nus eſt. Pater noſter qui es in celis: ſanctificet nomen ſctm̃
tuũ in nobis. Quid eſt ſanctificet? Quaſi optem⁹ vt ſctificet
ille ꝗ ait. Eſtote ſcti: qꝛ et ego ſctũs ſum: quaſi aliꝗd ei ex no- Leuit.xix
ſtra predicatione ſctificatiõis accedat? Nõ. Sꝫ ſctificetur ĩ
nobis: vt ad nos poſſit eius ſctificatio ꝑuenire. Pat nr̃ ꝗ es
in celis ſctificet nomẽ ſctm̃ tuũ in nobis: adueniat regnũ tuũ
Quaſi nõ ſempiťnum ſit dei regnũ: ipſe dñs dicit. Ego ĩ hoc Joh.xviij
natus ſum: et tu dicis: pater veniat regnũ tuũ: quaſi nõ vene
rit? Sꝫ tũc venit regnũ dei: qñ eſtis grãm ei⁹ cõſecuti. Ipſe
eñ ait. Regnũ dei intra vos eſt. Veniat regnũ tuũ: fiat volũ- Luc.xvij.
tas tua ſicut in celo et in terra. Panẽ noſtrũ quotidianũ da
nobis hodie. Sanguine xp̃i pacificata ſũt oĩa: vel in celo vel Col'.j.
in terra. Sctificatũ eſt celũ: deiect⁹ eſt diabolus. Ibi verſat
vbi et hõ quẽ ille decepit. Fiat volũtas tua: hoc eſt ſit pax in
terra: quẽadmodũ in celo. Panẽ nr̃m quotidianũ da nobis
hodie. Memini ſermõis mei. Cũ de ſacramentis tractarem B
dixi vobis ꝙ añ verba xp̃i qđ offert panis dicat: vbi xp̃i ver
ba deprõpta fuerint: iam non panis dicit ſꝫ corpus appella
tur. Quare ergo in oratione dñica ꝗ poſtea ſequit ait. Panẽ
noſtrũ. Panẽ ꝗdẽ dixit ſed ἐπιούσιον dixit: hoc eſt ſuper- De conſe.
ſubſtantialẽ. Nõ iſte panis ꝗ vadit in corpus: ſꝫ ille panis vi diſ.ij.non
te eterne: qui aĩe nr̃e ſubſtantiã fulcit. Jđ ergo grece ἐπιού- iſte.
σιον dicit. Latin⁹ aũt hũc panẽ quotidianũ dixit: qꝛ greci iiij.ſen.di.
dicũt aduenientẽ. Ergo qđ latin⁹ dixit et grecus: vtrũqꝫ vti xij.ꝗd aũt
le videt. Grecus vtrũqꝫ vno ſermone ſignificauit: latin⁹ quo-
tidianũ dixit. Si quotidianus eſt panis: cur poſt annũ illũ
ſumas: quẽ iã modũ greci in oriente facere ↄſueuerũt? Acci vbi.ſ.
pe quotidie: qđ quotidie tibi ꝓſit. Sic viue: vt quotidie me-
rearis accipere. Qui nõ meret quotidie accipere: non meret
poſt annũ accipere. Quo modo ſctũs iob quotidie pro filijs Job.j.
offerebat ſacrificiũ: ne forte aliꝗd vel in corde vel in ſermõe
peccaſſent. Ergo tu audis ꝙ quotienſcũqꝫ offert ſacrificium
mors dñi: reſurrectio dñi: eleuatio dñi ſignificet et remiſſio
pctõrum: et panẽ iſtũ vite noſtre quotidianum nõ aſſumis?
Qui vulnus habꝫ medicinã requirit. Vulnus eſt: qꝛ ſub pec-
cato ſum⁹: medicina eſt celeſte et venerabile ſacramentum.
Panẽ noſtrũ quotidianũ da nobis hodie. Quotidie ſi acci
pis: quotidie tibi hodie eſt. Tibi hodie ẽ xp̃s: tibi quotidie
reſurgit. Quõ? Filius meus es tu: ego hodie genui te. Ho- Pſ.ij.
die eſt: qñ xp̃s reſurgit. Heri et hodie ipſe eſt. Paulus apl's Heb.xiij.
ait: Sed alibi dicit. Nox preceſſit: dies appropinquit. Nox Rom.xiij
heſterna preceſſit: dies hodiernus appropinquauit. Sequi
tur. Et dimitte nobis debita noſtra: ſicut et nos dimittim⁹
debitoribus nr̃is. Debitũ ꝗd eſt niſi pctm̃? Ergo ſi non acce
piſſes alieni fenoris pecuniã nõ egeres: et iđ pctm̃ tibi impu
tat. Habuiſti pecuniã cũ qua diues naſcereꝛ. Diues eras: Gen̄.j.
ad imaginẽ dei ⁊ ſimilitudinẽ fact⁹: ꝑdidiſti qđ habebas: h̃
eſt humilitatẽ. Dũ arrogãtiã deſideras vindicare: ꝑdidiſti
pecuniã. Sicut adã nudus es factus: accepiſti a diabolo de Gen̄.iij.
bitũ qđ non erat neceſſariũ. Et iđ qui eras liber in xp̃o: debi
tor factus es diabolo. Cautionẽ tuã tenebat inimicus: ſꝫ eã
dñs crucifixit: ⁊ ſuo cruore deleuit. Abſtulit debitũ tuũ: red
didit libertatẽ. Bene ergo ait. Dimitte nobis debita nr̃a: ſic
et nos dimittimus debitorib⁹ noſtris. Vide ꝗd dicas. Quõ
ego dimitto: ſic ⁊ tu dimitte mihi. Si dimiſeris: bñ cõuenis
vt dimittat tibi. Si nõ dimittis: quõ eum ↄuenis? Et ne pa
tiarꝭ nos induci in tẽtationem: quã ferre nõ poſſumus: ſed li
bera nos a malo. Vide quid dicat. Quã ferre non poſſumus
Nõ dicit: nõ inducas in tentationẽ: ſꝫ quaſi athleta talẽ vult
tentationẽ quã ferre poſſit humana cõditio: et vnuſquiſqꝫ vt
a malo: hoc eſt ab inimico ab pctõ liberetur. Potẽs eſt autẽ
dñs ꝗ abſtulit pctm̃ veſtrũ et delicta vr̃a donauit: tueri et cu-
ſtodire vos aduerſũ diaboli aduerſantis inſidias: vt non vo
bis obrepat inimic⁹ ꝗ culpã generare ↄſueuit. Sꝫ ꝗ deo ſe cõ
mittit diabolũ nõ timet. Si eñ deus pro nobis: ꝗs ↄtra nos Rom.viij
Ipſi ergo gloria a ſeculis nũc et ſemꝑ et in omĩa ſecula ſecu
lorũ Amen.

**¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſꝫm eun-
dem. Quis veſtrum habet amicum ⁊ ibit ad illũ
media nocte ⁊ cetera. Sermo. xxix. In quo nos
hortatur ad orationẽ inſtantẽ exemplo parabo-
le et plura alia.**

A
Luce.xj. Audiuimus nos exhortatum dñm nr̄m celeſtem magiſtrū ⁊ fideliſſimū ꝯſiliariū: eundē hortatorē vt petamꝰ ⁊ datorē cū petimꝰ. Audiuimꝰ em̄ ī euāgelio hortantē nos euꝫ petere inſtanter et pulſare vſqꝫ ad ſimilitudinē improbatis. Propoſuit em̄ nobis: exēpli gratia: ſi q̄s vr̄m haberet amicū a quo nocte peteret tres panes: cū illi amicus de via veniſſet: et q̄d ei apponeret non haberet. Si aūt ille reſpōdeat iā ſe requieſcere ⁊ ſeruos ſuos ſecū: nec debere illius precibus inquietare: inſtando ille pulſet ⁊ perſeueret: nec pulſare territus abſcedat: ſed neceſſitate coactus immineat ſurrecturū illū: et ſi nō ꝓpter amicitiam: certe ꝓpter illius improbitatē: ⁊ daturū ei quantum voluerit. Quātos autē voluerit? Nihil plus ille voluit q̄ꝫ tres. In hac ergo ſimilitudine adiunxit hortationē dñs: et omino ſtimulauit nos querere: petere: pulſare: donec accipiamus q̄d petimꝰ: q̄d querimꝰ: q̄d pulſamus: vſus exemplo a ꝯtrario: ſicē
Luc.xviij de illo iudice q̄ nec deū timebat: nec homīes reuerebat̄: ⁊ tm̄ cū eū quedā vidua interpellaret quotidie: tedio victꝰ dedit q̄d nō beneficio potuit inuitꝰ. Dñs aūt nr̄ ieſus xp̄s petitor: cū ſit et dator: nō vtiqꝫ nos tm̄ hortaret̄ vt peteremꝰ: niſi dare vellꝫ. Erubeſcat humana pigricia: plus vult ille dare q̄ꝫ nos accipere. Plus vult ille miſereri: q̄ꝫ nos a miſeria liberari: ⁊ vtiqꝫ ſi nō liberati fuerimꝰ: nos miſeri remanebimꝰ. Nā ille q̄d nos hortat̄: ꝓpter nos hortat̄. Euigilemꝰ et hortanti credamus: ꝓmittenti obſequamur vt ad dantē gaudeamꝰ. Fortaſſis et ⁊ nobis aliq̄ſ venit amicꝰ de via ⁊ nō inuenimꝰ q̄d ei apponeremꝰ: et neceſſitatē paſſi ſumꝰ: et accepimꝰ ⁊ nobis ⁊ illi. Fieri em̄ nō poteſt niſi vt aliq̄s paſſus fuerit amicū aliq̄d interrogantē q̄d reſpōdere nō poſſit: et tūc ſe inuenit non habere q̄ñ coactꝰ eſt dare. Venit amicꝰ tibi de via. i. de vita huius ſeculi: ī qua oēs velut peregrini tranſeūt: nec vllus quaſi
Ecci.xxix poſſeſſor manet: ſꝫ oī hoī dicit̄. Refectꝰ tranſi: age iter: da venturo locū. Aut forte de via mala: hoc eſt de vita mala fatigatus neſcio q̄s amicus tuus: nō inueniēs veritatē: q̄ audita et percepta btūs fiat: ſꝫ laſſatꝰ in oī cupiditate ⁊ egeſtate ſeculi venit ad te tanq̄ꝫ ad xp̄ianū et dicit. Redde mihi rōnē. Fac me xp̄ianū. Et interrogat forte q̄d tu ꝑ ſimplicitatē fidei neſciebas. Et nō eſt vñ reficias eſurientē: ⁊ te admonitꝰ īuenis indigentē: ⁊ cū vis docere aliquē cogerꝭ diſcere. Et dū erubeſcis eū q̄ te īterrogauit q̄d querebat nō ī te inueniens: ꝯpelleris q̄rere vt merearis inuenire. Et vbi queras? Ubi: niſi ī dñicis libris? Fortaſſis q̄d ille interrogauit: ī libro poſitū ē: ſꝫ obſcurū eſt. Forte dixit hoc apl̄s in epl̄a ſua. Sic dixit vt ītelligere poſſis: aut ītelligere nō poſſis: trāſire nō ꝑmitterꝭ. Urget em̄ interrogator: ipm̄ paulū aut petrū aut aliquē prophetā interrogare nō ſineris. Jā em̄ req̄eſcit familia iſta cū dño ſuo: ⁊ ſeculi huiꝰ ignorātia valida eſt: hoc eſt nox media et viget amicꝰ eſuriēs. Tibi forte ſufficiebat ſimplex fides: illi nō ſufficit. Nunq̄d deſerēdus eſt? Nunq̄d de domo ꝓijciendus? Ergo ad ipm̄ dñm: ad ipm̄ cuꝫ quo familia req̄eſcit pulſa orando: pete: inſta. Non quō amicꝰ ille in ſimilitudine poſitꝰ tedio victꝰ: ſurgit ⁊ dabit. Dare vult: tu pulſans nōdū accepiſti: pulſa dare vult. Et q̄d dare vult differt: vt āplīꝰ deſideres dilatū: ne vileſcat ſcito datū. Cū aūt ꝑuenerꝭ ad tres panes: hoc eſt ad cibū ⁊ intelligentiā trinitatis: habes et vñ viuas: ⁊ vñ paſcas. Nec peregrinū venientē de via reformides: ſꝫ excipiendo ciuē domeſticū facies: nec timeas ne finias. Nō panis ille finiet̄: ſꝫ indigentiā tuā finiet. Panis eſt: ⁊ panis eſt: et panis eſt: deus pat̄: deus filius: deus ſpūſſctūs. Eternus pat̄: coeternꝰ filius: coeternꝰ ſpūſſctūs. Incōmutabilis pat̄: incōmutabilis filius: incommutabilis ſpūſſctūs. Creator: et pat̄ ⁊ filius ⁊ ſpūſſctūs paſtor et vite dator: pater et filius et ſpiritusſanctus Cibus et panis eternus: et pater et filius ⁊ ſpūſſctūs. Diſce ⁊ doce: viue ⁊ paſce. Deꝰ q̄ tibi dat nihil melius q̄ꝫ ſe tibi dat. Auare q̄d aliud q̄rebas? Aut ſi aliud petas: q̄d tibi ſufficit: cui deꝰ nō ſufficit? Sed opus eſt vt habeas charitatē: habeas fidē: habeas ſpē: vt poſſit tibi dulce eſſe q̄d datur. Et hec ipa tria ſūt: fides: ſpes: charitas. Et
Rom.xij. hec ipa dona dei ſunt. Nā fidē ab ipo accepimꝰ: ſicut deꝰ inquit vnicuiqꝫ partitꝰ ē menſurā fidei. Et ſpē ab ipo accepimꝰ
Pſalm. cū dī. In quo ſpem dediſti mihi. Et charitatē ab ipo accepi
cxviij. mꝰ: de q̄ dī. Charitas dei diffuſa eſt in cordibus nr̄is ꝑ ſpiri
Rom.v. tūſctm̄ q̄ datus eſt nobis. Sꝫ hec tria itidē aliquātulū diuer
j.Cor.xiij. ſa: ſꝫ oīa dei dona. Manēt em̄ tria hec: fides: ſpes: charitas: Maior aūt horū eſt charitas. In illis panibꝰ nō eſt dictꝰ aliquis panis maior alijs: ſꝫ ſimplicit̄ petite: et dat tres panes. Ecce alia tria. Quis ē vr̄m a q̄ petit filius ſuus panē: nunq̄d lapidē porriget ei? Aut q̄s eſt vr̄m a quo petit piſcē: nūquid ſerpentē porriget ei? Aut a quo petit ouū: nunq̄d porriget ei
B ſcorpionē? Si ergo vos cuꝫ ſitis mali noſtis bona data dare filijs vr̄is: quāto magis pat̄ veſter de celo dabit bona petētibus ſe? Tria ergo iſta rurſus ꝯſideremus: ne forte ibi ſint illa tria: fides: ſpes: charitas. Maior aūt horum eſt charitas. Pone ergo tria: panē: piſcē: ouū. Maior horū panis. Jō panē bene intelligimus in his tribus charitatē. Propterea pani lapidē oppoſuit: q̄r duricia ꝯtraria eſt charitati. Piſcē: fidem intelligamus. Dixit quidā ſctūs: ⁊ nos dicere delectat. Piſcis bonus: pia eſt fides. Uiuit inter fluctus nec frangit̄: nec ſoluit̄ fluctibus. Uiuit inter tētatiōes tēpeſtateſqꝫ huiꝰ ſeculi pia fides. Seuit mūdus ⁊ integra eſt. Tm̄ ꝯtrarium fidei ſerpentē illū obſerua. In fide em̄ deſpōſata eſt illa: cui di
Canti.iiij. cit̄ in canticis canticoꝝ. Ueni de libano ſpōſa: veniēs et pertranſiens ab initio fidei. Jō ⁊ deſpōſata: q̄r ⁊ deſpōſatis initiū fides eſt. Propterea deſpōſate huic dicit apl̄s. Deſpōſa
ij.Cor.xiij ui vos vni viro: virginē caſtā exhibere xp̄o. Et timeo ne ſicē ſerpēs ſeduxit euā aſtutia ſua: ſic ⁊ vr̄i ſenſus corrūpant̄ a ca
Ephe.iij. ſtitate q̄ eſt in xp̄o. i. q̄ eſt in fide xp̄i. Habitare em̄ inq̄t xp̄m per fidē in cordibus vr̄is. Diabolus ergo nō corrūpat fidem ne deuoret piſcē. Reſtat ſpes q̄ quantū mihi videt̄ ouo comparat̄. Spes ei nondū ꝑuenit ad rē. Et ouū ē aliq̄d: ſꝫ nondū eſt pullꝰ. Quadrupedes ergo pariūt filios: aues aūt ſpē filiorū. Spes ergo nos adhuc hortat̄ vt preſentia ꝯtēnamꝰ: futura expectemus: ea q̄ retro ſūt obliuiſcētes: cū apl̄o in anteri
Phil.iij. ora extendamur: Sic em̄ dicit. Unū aūt: q̄ retro oblitus ī ea q̄ añ ſunt extentus: ſm̄ intentionē ſequor ad palmā ſupne vocationis dei ī xp̄o ieſu. Nihil ergo tā inimicū ſpei q̄ꝫ retro reſpicere. i. in eis rebus q̄ preterlabunt̄ et trāſeūt ſpem ponere ſed in his q̄ nondū date ſunt ſꝫ dādē q̄ñcunqꝫ nunq̄ꝫ trāſibūt nō ſperare. Q̄ñ aūt ſcatet tentatiōibus mundus velut pluuia
Geñ.xix. ſodome ſulphurea: metuendū eſt exēplū vxoris loth. Retro em̄ reſpexit: ⁊ vbi reſpexit ibi remāſit. In ſalē cōuerſa eſt: vt prudentes ꝯdiret exēplo. Apl̄s paulus de hac ſpe ita loquit̄
Rom.viij Spe em̄ ſalui facti ſumus. Spes aūt q̄ videt̄: nō eſt ſpes. Q̄d em̄ videt quis q̄d ſperat? Si aūt q̄d nō videmus ſperamus: per patientiā expectamus. Quod em̄ videt quis q̄d ſperat? Ouū eſt. Eſt ouū ⁊ nondū pullus eſt: et teſtudine tectū eſt: nō videtur q̄r operitur: cū patientia expectet̄: ferueſcat vt viuiſcat. Intendere extēdere in anteriora: obliuiſcere preterita.
Phil.iij. Que em̄ vident̄ tpalia ſunt. Nō reſpicientes inq̄t que vident̄
ij.Cor.iiij ſꝫ q̄ nō vident̄. Que em̄ vident̄ tpalia ſunt: q̄ aūt nō videntur eterna. In illa ergo q̄ nō vident̄ extende ſpē: expecta: ſuſtine noli retro reſpicere. Ouo tuo ſcorpiū time. Uide q̄r de cauda percutit: quā retro habet. Non ergo ſcorpius ꝑimat ouū tuū: mundus iſte ſpem tuā: vt ita dicā veneno eo contrario q̄ retrario Quāta tibi loquit̄ mūdꝰ: quāta poſt dorſū ſtrepit vt retro reſpicias. i. vt ī rebꝰ p̄ñtibus: nec p̄ñtibꝰ nō ei dicēda ſūt preſētia nūq̄ꝫ ſtātia: ſpē tuā ponas: ⁊ ab eo q̄d ꝓmiſit xp̄s ⁊ nōdū dedit: ſed q̄r fidelis dabit: auertas aīm tuū et velis requieſcere in mūdo pereūte Jō em̄ deus felicitatibꝰ terrenis amaritudines miſcet: vt ali qua querat̄ felicitas: cuius dulcedo nō fallat: ⁊ de ipis amaritudinibus conat̄ mūdus auertere ab eo q̄d intēdis interiora ⁊ retro cōuertere. De ipis a
C maritudinibus: de ipis tribulationibus murmuras ⁊ dicis Ecce pereūt oīa xp̄ianis tēporibus. Quid ſtrepis? Nō hoc ꝓmiſit mihi deꝰ: q̄d iſta nō peribūt. Nō h̄ mihi ꝓmiſit xp̄s Eterna ꝓmiſit eternus: ſi credidero ex mortali fiā eternus. Quid ſtrepis? O mūde immūde: q̄d ſtrepis? Quid auertere conarꝭ? Tenere vis periēs: q̄d faceres ſi maneres. Quē ſi deciperes dulcis: ſi amarus alimēta mētiris? Ego ſi hēo ſpē: ſi teneo ſpem: ouū meū nō eſt a ſcorpiōe ꝑcuſſū. Bñdicā dño
pš.xxxiij. in oī tpe: ſemꝑ laus eius ī ore meo. Felix ſit mūdus: euertat̄ mūdus. Benedicā dñm q̄ fecit mundū. Benedicā prorſus. Scd̄m carnē bene ſit: ſm̄ carnē male ſit. Benedicā dñm ī oī tpe: ſemꝑ laus eius in ore meo. Nam ſi benedico quando bene eſt: et blaſphemo quando male eſt: ſuſcepi ſcorpionis aculeū: cōpunctus reſpexi retro. Quod abſit a nobis. Dominus
Job.j. dedit dñs abſtulit: ſicut domino placuit ita factū ē: ſit nomē dñi benedictū. Manet ciuitas q̄ nos carnaliter genuit. Deo

gratias. Utinā ⁊ ſpiritaliter gñet: et nobiſcū trāſeat ad eter-
nitatē. Si nō manet ciuitas q̄ nos carnalit̾ genuit: manet q̄
Pſ. c xlvj nos ſpiritaliter genuit. Edificās hieruſalē dn̄s. Nūqd̄ dor-
mitādo edificiū ſuū pdidit: aut nō cuſtodiēdo hoſtes admi
pſ. cxxvj. ſit? Niſi dn̄s cuſtodierit ciuitatē: fruſtra vigilat q̄ cuſtodit
Pſ. cxx. eā. Et quā ciuitatē? Non dormit nec dormitabit: q̄ cuſtodit
iſrael. Quid ē iſrael: niſi ſemē abrae? Quid ē ſemē abrae: niſi
Gal. iij. xp̄s. Et ſemini tuo inq̄t qd̄ ē xp̄s. Et nobis qd̄? Uos aūt xp̄i
j. Cor. iij. g̃ ſemē abrae eſtis: ſm̄ ꝓmiſſionem heredes. Jn ſemine tuo
Gen̄. xxij. inq̄t bn̄dicent oēs gentes. Ciuitas ſctā: ciuitas fidelis: ciui-
tas i terra peregrina: in celo fundata ē. O fidelis noli corrū-
pere ſpē: noli amittere charitatē: accinge lūbos tuos: accen
Luce. xij. de: ꝓtende lucernas tuas expecta dn̄m q̄n veniat a nuptijs
Quid expaueſcis? q̄ pereūt regna terrena? Jdeo celeſte ꝓ-
miſſum ē ne cū terrenis perires. Nā iſta pitura pdicta ſunt:
pdicta oīno. Nō eni negare poſſumꝰ qd̄ pdictū ē. Dn̄s tuus
Mar. xiij. quē expectas dixit tibi. Exurget gēs ↄtra gētē: ⁊ regnū ad-
uerſus regnū: Habēt mutationes regna. Ueniet ille de q̄ di
Luce. j. ctū eſt. Et regni eiꝰ nō erit finis. Qui hoc regnis terrenis ꝓ
miſerūt: nō veritate ducti ſūt: ſ; adulatiōe mētiti ſūt. Poeta
Uirgiliꝰ illorū q̄daʒ induxit iouē loquētē: ⁊ ait de romanis. His ego
eneid. j. nec metas rerū nec tpa pono. Jmperiū ſine fine dedi. Non
plane ita reſpōdet veritas. Regnū hoc qd̄ ſine fine dediſti i
terra ē an in celo? Utiq; i terra. Et ſi eſſet in celo. Celū et t̾ra
trāſient. Tranſiēt q̄ fecit ipē: quāto citius qd̄ ↄdidit romulꝰ
Forte ſi vellemꝰ hinc exagitare virgiliū ⁊ inſultare q̄re hoc
dixerit: ipe tolleret nos ⁊ diceret nobis. Et ego ſcio. Si qd̄
facerē q̄ romanis verba vendebā: niſi hac adulatione aliq̄d
ꝓmitterē qd̄ falſū erat? Et tn̄ in hoc cautus fui: q̄n dixi. Jm
periū ſine fine dedi. Jouē ipſorū induxi q̄ hoc diceret. Non
ex pſona mea dixerim falſa: ſ; ioui impoſui falſitatis pſonā
Sicut deꝰ falſꝰ erat: ita mēdax vates erat. Nā vultis noſſe
q̄ iſta nouerā? Alio loco q̄n nō iouē lapidē induxi loquentē:
ſ; ex pſona mea locutꝰ ſū: dixi. Nō res romana perituraq; re
gna? Uidete q̄ dixi peritura regna. Dixit peritura regna:
nō tacuit pitura. Ueritate nō tacuit: ſp mãſura adulatiōe ꝓ
miſit. Nō ergo deficiamꝰ fratres: finis erit terrenis oībꝰ re-
gnis. Nūc ſi finis ē: deꝰ videt. Forte eni nōdū eſt: ⁊ infirmi-
tate q̄dā vel miā vel miſeria hoc optamꝰ vt nondū ſit: nūq̄d
tn̄ ideo nō erit? Figite ſpē i deū: eterna cōcupiſcite: et̾na ex
pectate. Chriſtiani eſtis frēs: xp̄iani ſumꝰ. Non ad delitias
xp̄s i carnē deſcēdit: toleremꝰ potiꝰ pſentia q̄; diligamꝰ: ad
uerſoꝝ manifeſta ē pnities: pſperoꝝ falſa blādities. Time
mare: ⁊ q̄n mollicies ē. Dīno nō fruſtra audiamꝰ. Surſū cor
Quid ponimꝰ cor i terra: cū videamꝰ q̄ euertit̾ terra? Nos
nō poſſumꝰ niſi exhortari vos: vt habeatis qd̄ dicatis: et qd̄
ꝓ ſpe vr̄a reſpōdeatis inſultatoribꝰ ⁊ blaſphematoribꝰ nōis
xp̄iani Nemo vos murmurādo auertat ab expectatiōe futu
roꝝ. Oēs q̄ ꝓpter iſtas aduerſitates blaſphemāt xp̄ʒ verū
cauda ſcorpionis ſūt. Nos ouū noſtrū ſub alis illius galline
Mat. xxiij ponamꝰ euāgelice galline: q̄ clamat: Hieruſalē hieruſalem
illi falſe ⁊ pdite: quotiēs volui colligere filios tuos tāq; gal
lina pullos ſuos: et noluiſti? Nō nob dicat̾: quotiēs volui et
noluiſti. Jlla eni gallina diuina ſapiētia ē: ſ; aſſūpſit carneʒ
vt pullis ↄgrueret. Uidete gallinā hiſpidā plumis: dimiſſiſ
alis: voce fracta et quaſſa et laſſa et lāguida ↄgruere puulis
ſuis. Ouū ergo noſtrū: idē ſpē noſtrā ſub alis illiꝰ galline po
D namꝰ. Ai aduertitis forte: quō gallina ↄcidat ſcorpionē Uti
nā ergo ⁊ iſtos blaſphemātes: i t̾ra reptātes: de cauernis ꝓ-
deūtes ⁊ male pungētes: illa gallina ↄcidat ⁊ deuoret: i cor-
pus ſuū traijciat ⁊ i ouū vertat. Nō iraſcāt̾: ↄmoti videmur:
j. Cor. iiij. ſ; maledicta maledictis nō reddimꝰ. Maledicimur ⁊ bn̄di
cimꝰ: blaſphemati deꝑcamur. S; nō dicat de roma: dictū ē
de meo. S; taceat de roma: quaſi ego inſultor ſim ⁊ nō potiꝰ
dn̄i deꝑcator: ⁊ veſter qualiſcūq; exhortator. Abſit a me vt i
ſultē. Auertat deꝰ a corde meo ⁊ a dolore cōſcīe mee. Jbi mlt̾
tos fratres n̄ habuimꝰ? Nō adhuc habemꝰ? Portio pegri-
nātis hierl̃m ciuitatis: nō ibi magna deget: nō ibi tpalia ꝑ-
tulit: ſed eterna nō pdidit? Quid ergo dico cū de illa n̄ taceo
niſi q̄ falſum ē qd̄ dicūt de xp̄o nr̄o: q̄ ipe romā pdiderit: q̄
dij lapidei tuebāt̾ ⁊ lignei? Adde pciū aerei: adde plꝰ argē-
Pſ. cxiij. tei et aurei. Jdola gētiū argētū et aurū. Non dixit lapides.
nō dixit lignū: nō dixit teſta: ſ; qd̄ ꝓ magno hn̄t aurū ⁊ argē
tū. Tamē ipm aurū ⁊ argētū ocl'os habēt ⁊ nō videt. Deꝰ au
reꝰ ⁊ deꝰ ligneꝰ ad pciū diſpares ſūt: ⁊ habere ocl'os ⁊ n̄ vi

dere fratres poſſūt. Ecce q̄libꝰ docti hoīes romā cuſtodibꝰ
cōmiſerūt: habētibꝰ ocl'os ⁊ nō videtibꝰ. Aut ſi romā ſuare
potuerūt: q̄re ipi ante perierūt? Jnquiūt tūc periſt roma. Tn̄
perierūt? Non inquint ipi perierūt: ſ; ſimulachra eoꝝ. Quō
ergo cuſtodirēt tecta vr̄a: q̄ non potuerūt cuſtodire ſimula-
cra ſua? Alexādria olī tales deos pdidit. Cōſtātinopolis ex
q̄ ↄdita eſt i magnā ciuitatē: q̄m a xp̄iano imꝑatore ↄdita ē:
olim deos ipos falſos perdidit: ⁊ tn̄ creuit ⁊ creſcit et manet
Q̄diu vult deꝰ manet. Nō ⁊ illi ciuitati q̄ hoc dicimꝰ: eter
nitatē ꝓmittimꝰ. Carthago i noīe xp̄i manet: ⁊ oli euerſa ē a
ſceleſtis: q̄ nō fuit celeſtis: ſ; terreſtris. Et illd̄ qd̄ dicūt nō
ē verū: q̄ dijs pditis roma capta ē: afflicta ē. Proſus nō ē
verū: ante ſimulacra ipa euerſa ſūt: ⁊ ſic victi ſūt gothi cum
rhadagaiſo. Memētote fratres: memētote: nō ē lōgū: pauci De ciui.
anni ſūt: recordamini. Euerſis i vrbe roma oībꝰ ſimulacris dei li. j.
rhadagaiſꝰ rex gothoꝝ cū magno exercitu mlto nūeroſiore
q̄; halaricꝰ fuit: venit: Paganꝰ hō erat rhadagaiſus ſacrifi
cabat quotidie. Nunciabat̾ vbiq; q̄ ſacrificijs nō deſiſteret
rhadagaiſus. Tūc oēs iſti. Ecce nos nō ſacrificamꝰ: ille ſa-
crificat: vinci habemus a ſacrificāte: quibꝰ nō l; ſacrificare.
Deꝰ oſtēdēs q̄ nō i iſtis ſacrificijs ē ipa tpalis ſalꝰ: ipſa re-
gna terrena: victꝰ ē rhadagaiſus adiuuāte dn̄o miro modo
Poſtea venerūt gothi nō ſacrificātes: et ſi fide xp̄iana non
catholici tn̄ idolis inimici venerūt: idolis aduerſātes ⁊ ipi
ceperūt. Uicerūt de idolis pſumentes: ⁊ pdita idola adhuc
q̄rētes: ⁊ pditos adhuc ſacrificare cupiētes: ſ; ibi erāt et nr̄i
⁊ afflicti ſūt: ſ; nouerāt dicere. Bn̄dicā dn̄m i oī tpe. Afflicti pſ. xxxiij.
ſunt i regno terreno: ſ; regnū celoꝝ nō pdiderūt: imo ad illd̄
capeſſendū exercitatiōe tribulationū meliores effecti ſunt.
Et ſi i tribulationibꝰ nō blaſphemauerit: tāq; integra vaſa
de fornace exierūt: ⁊ dn̄ica bn̄dictione repleti ſūt. Jſti autē
blaſphematores: terrena ſectātes: t̾rena deſiderātes: i terre
nis ſpē ponētes: cū iſta velit nolit pdiderit: q̄d tenebūt? vbi
remanebūt? Foris: intꝰ nihil: inanis arca: inanior cōſciētia
Ubi reqes? vbi ſalꝰ? vbi ſpes? Ueniāt q̄ deſināt blaſphema
re: diſcāt adorare: ſcorpij pungētes a gallina comedāt̾: i cor
pus traijciētis ↄuertāt̾: i terra exerceant̾: i celo coronentur.

¶ De eo qd̄ ſcriptū eſt i euāgelio ſm̄ eūdē Nunc
vos phariſei qd̄ foris ē parapſidis lauatis. ⁊ cet̾a
Ser. xxx. Jn q̄ de iudicio ⁊ charitate mlta iſ̄ſerit

Audiſtis ſctm̄ euāgeliū: quō dn̄s ieſꝰ i eo qd̄ pha-
riſeis dicebat ſuos vtiq; diſcipl'os ↄmonebat: ne B
i. corpis mūdatiōe putarēt ee iuſticiā. Oī die eni
phariſei anteq̄; prāderēt abluerīt ſe aq̄: q̄ſi q̄tidia
lauatio poſſit cordis ee mūdatio. Deniq; q̄les tales eēnt oſtē
dit. Jlle dicebat q̄ videbat: nō ei facies eoꝝ: ſ; etiā interiora
cernebat. Deniq; vt h̾ ſciatis ille phariſeꝰ cui r̄ndit xp̄s apud
ſeipm cogitauit voce nō ſonuit: et ille tn̄ audiuit. Apd̄ ſe eni
repheñdit dn̄m xp̄m: q̄ ſic venit ad cōuiuiū eiꝰ nō lotꝰ. Jlle
cogitabat: h̾ audiebat: ideo r̄ndebat: Quid ergo reſpondit?
[Nunc vos phariſei qd̄ foris ē parapſidis lauatis: intꝰ aūt Luce. xj.
pleni eſtis dolo ⁊ rapina.] O venire ad prādiū: quō pepercit
hōi a q̄ fuerat iuitatꝰ. Magis obiurgādo pepcit vt correcto
i iudicio pceret. Deīde q̄d oſtēdit nobis? Q̄ et baptiſmū qd̄
ſemel adhibet̾: p fidē mūdat. Fides aūt intꝰ ē nō foris. Uñ
d̾ ⁊ legit̾ i actibꝰ aplo͛ꝝ. Fide mūdās corda eoꝝ. Et apl's pe Actuū. xv.
trus i epl'a ſua ita loq̄t̾. Sic inq̄t ⁊ vob dedit ſimilitudinē de j. Pet. iij.
arca noe: quō octo aīe ſalue facte ſūt p aquā. Et adiūxit. Sic
⁊ vos ſili forma baptiſma ſaluos faciet: nō carnis depoſitio
ſordiū: ſ; ↄſcīe bone int̾rogātio i deū: Hāc ↄſcīe bōe int̾roga
tionē phariſei ↄtēnebāt: ⁊ qd̄ erat foris lauabāt intꝰ iniq̄na-
tiſſimi pmanebāt. Et q̄d eis ait poſtea? [Ueruntn̄ date ele-
moſynā: et ecce oīa mūda ſūt vobis] Laudata ē elemoſyna
facite ⁊ ꝓbate. Sed pauliſper attēdite qd̄ phariſeis dictū ē.
Phariſei iſti iudei erāt: q̄ſi egregij iudeoꝝ. Nobiliores ei
atq; doctiores tūc phariſei vocabant̾. Baptiſmo xp̄i abluti
nō erāt: i xp̄ʒ filiū dei vnigenitū q̄ int̾ illos ambulabat et ab
eis nō agnoſcebat̾: nōdū crediderāt. Quō eis dicit. Date ele
moſynā: ⁊ ecce oīa mūda ſūt vobis? Si audirēt illū phariſei
et darēt elemoſynas: iam ſm̄ verbū eius munda illis eſſent
oīa: q̄d opus erat vt crederēt i eo? Si aūt mūdari nō poſſint
niſi credētes in eū q̄ fide mūdat cor: q̄d eſt date elemoſynas
⁊ ecce oīa munda ſunt vobis? Attendamus: et forte ipſe ex-
ponit. Cū hec dixiſſet: ſine dubio cogitauerūt illi qui dabāt

elemoſynas. Et quō dabāt? Omnia ſua decimabāt: de oīb⁹
fructib⁹ ſuis decimā partē detrahebāt ⁊ ipſam dabāt. Non
facile hoc facit aliq̄s xp̄ianus. Ecce q̄ faciebāt iudei. Nō
triticū ſuū: ſed oleū et vinū: neqꝫ hoc ſolū: ſed etiā et res con-
temptibiles ꝓpter p̄ceptū dei: ciminū: rutā: mentā et anetū
totū decimabāt: id ē decimā partē detrahebāt ⁊ elemoſynā
dabāt. Credo ergo q̄ȝ reuocauerūt ad ſe ⁊ putauert dñꝫ xp̄ꝫ
inaniter loqui: quaſi eis qui non facerent elemoſynas: cū ipi
ſcirēt opa ſua: q̄ et minutiſſima ⁊ cōtēptibilia fructuū ſuoꝝ
decimabāt et elemoſynas dabāt: irriſert illū apud ſe talia di
B centē: quaſi oībus q̄ elemoſynas nō facerēt. Hoc dñs ſciens
cōtinuo ſubiunxit. [Verūtamē ve vobis ſcribe ⁊ phariſei q̄
decimatis mētā: ciminū: et rutā et oē olus.] Ut ſciatis noui
elemoſynas veſtras. Certe iſte ſunt elemoſyne veſtre: iſte ſūt
decime: etiā minuta queqꝫ ⁊ cōtēptibilia fructuū veſtroꝝ de
cimatis: [⁊ relinquitis grauiora legis iudiciū et charitatē]
Attēdite. Reliquiſtis iudiciū et charitatē: ⁊ decimatis ole-
ra. Non eſt hoc facere elemoſynā. [Et hec inquit oportet fa-
cere ⁊ illa nō omittere.] Que facere? Iudicium ⁊ charitatē
iuſticiam ⁊ miam: ⁊ illa nō omittere. Facite illa ſed iſta p̄po
nite. Sed hec ita ſūt: q̄d eſt q̄ illis dixit. Facite elemoſynas
et ecce oīa munda ſunt vobis? Quid ē? Facite elemoſynaꝫ?
Facite miaꝫ. Quid ē: facite miam? Si intelligis a te incipe.
☞ Quō enim es miſericors alteri: ſi crudelis ſis tibi? Date ele-
moſynā et oīa munda ſunt vobis. Facite verā elemoſynam.
Ecc̄i. xxx. Quid ē elemoſyna? Mia. Audi ſcripturā. Miſerere aīe tue
placēs deo. Fac elemoſynam: miſerere aīe tue placens deo.
Mendicat a te aīa tua: redi ad ꝯſcientiā tuā. Quicūqꝫ male
viuis: quicūqꝫ infideliter viuis: redi ad cōſciētiā: ⁊ ibi inue
nis mēdicantē aīam tuā: inuenis egentē: inuenis pauperē:
inuenis erūnoſam: inuenis forte nec egētē: ſꝫ egeſtate obmu
teſcentē. Nā ſi mēdicat eſurit: iuſticiā. Qn̄ inueneris aīam
tuā talē: intus in corde tuo ſunt illa. Fac prius elemoſynam:
da illi panē. Quē panē? Si phariſe⁹ interrogaret: diceret illi
dñs. Fac elemoſynā cū aīa tua. Hoc enī illi dixit: ſꝫ ille non
intellexit: qn̄ illis enarrauit elemoſynas q̄s faciebāt: ⁊ puta
bant latere xp̄m: ⁊ ait illis. Noui q̄d facitis: decimatis men
tā ⁊ anetū: ciminū et rutā. Sꝫ ego alias elemoſynas loquor.
Contēnitis iudiciū et charitatē. In iudicio et charitate fac
elemoſynā cū aīa tua. Quid ē iudiciū? Reſpice ⁊ inueni: diſ-
Mat. xxiij. plice tibi: ꝓnuncia in te. Et q̄d ē charitas? Dilige dñꝫ ī toto
corde tuo: tota aīa tua: tota mēte tua. Dilige ꝓximū tanq̄ꝫ te
ipm: et feciſti miam prius cū aīa tua: in cōſciētia tua. Hanc
autē elemoſynā ſi p̄termittis: de quāto vis dona: quātū vis
retrahe de fructib⁹ tuis: nō decimas ſed dimidias. Nouem
ptes da: et vnā mihi dimitte. Nihil facis qn̄ tecū non facis:
et tecū paup es. Aīa tua veſcat̄ ne fame pereat. Da illi panē.
Quē panē inquit? Ipſe tecū loquit̄. Tu ſi audires et intelli-
Joh. vj. geres ⁊ crederes dñꝫ: ipſe tibi diceret. Ego ſum panis viu⁹
q̄ deſcēdi de celo. Nonne iſtū panē p̄mum dares aīe tue: ⁊ fa
ceres cū illa elemoſynā? Si ergo credis facere debes: vt p⁹
paſcas aīam tuā. Crede in xp̄m ⁊ mūdabunt̄ q̄ intus ſunt: et
q̄ foris ſunt munda erūt. Conuerſi ad dñm deū patrē oīpo-
tentē puro corde: et quātū pōt paruitas nr̄a: maximas atqꝫ
veras gr̄as agam⁹: p̄cātes toto aīo ſingularē māſuetudinē
ei⁹ vt preces noſtras in bn̄placito ſuo exaudire dignet̄: ini-
micū quoqꝫ a noſtris actib⁹ et cogitationib⁹ ſua virtute ex-
pellat: nobis multiplicet fidē: mentē gubernet: ſpiritales co
gitationes concedat ⁊ ad beatitudinem ſuam perducat: per
ieſum chriſtum filium ſuum.

¶ De arbore ficulnea que per triennium fructū non afferebat: et de muliere que decem et octo annos habebat in infirmitate. In euāgelio ſm eundem. Sermo. xxxj.

A
Luce. xiij D E arbore ficulnea q̄ trienniū habebat ⁊ fructū nō
afferebat: et de muliere q̄ decem ⁊ octo annos ha-
bebat ī infirmitate: q̄ dñs donauerit audite. Ar-
bor ficulnea genus humanū eſt. Triennium autē
tria ſunt tpa: vnū ante legē: alterum ſub lege: tertiū ſub gra-
tia. Non eſt autē importunū: vt arbor ficulnea intelligat̄ ge
Geñ. iij. nus humanuꝫ. Primus enī hō qn̄ peccauit: folijs ficulneis
pudēda velauit. Hec velauit vn̄ nati ſum⁹ mēbra. Que enī
ante pctm̄ fuerant gloriāda: poſt pctm̄ pudenda ſunt facta.
Deniqꝫ ante a nudi erāt: et nō cōfundebant̄. Non enim erāt
vn̄ erubeſcerēt: qn̄ pctm̄ non preceſſerat: nec poterant de ſui
creatoris operib⁹ erubeſcere: quia operib⁹ ſui creatoris bo
nis nullū adhuc malū opus ſuum miſcuerāt. Nondū enim
manducauerāt de ligno ſciētie boni et mali: vn̄ manducare
ꝓhibiti erāt. Poſtea ergo q̄ȝ mādvcauerūt et peccauerunt
natū eſt de illis genus hūanū: id ē hō de hoīe: obnoxius de
debitore: mortalis de mortali: peccator de peccatore. Hos
ergo appellat in hac arbore q̄ p omne tps fructū dare nolue-
runt: et ꝓpter hoc imminebat ſecuris radicibus arboris in-
fructuoſe. Intercedit colonus: differtur ſupplicū: vt adhi-
beatur auxiliū. Qui autē intercedit colonus eſt oīs ſanctus
q̄ intra eccleſiā orat ꝑ eis q̄ ſunt extra eccleſiā. Et q̄d orat?
Dñe dimitte illā ⁊ hoc anno: id eſt tpe iſto ſub gr̄a: parce pec
catoribus: parce infidelib⁹: parce ſterilib⁹: parce infructuo
ſis. Circūfodio eā et adhibeo cophinū ſtercoris. Si fecerit
fructū bn̄: ſin autē minus: venies ⁊ amputabis eā. Venies:
qn̄? In iudicio venies: qn̄ vēturus eſt iudicare viuos ⁊ mor
tuos. Interim mō parcit̄. Quid ē aūt foſſa: q̄ eſt circūfodere
niſi hūilitatē: penitentiā et patientiā docere? Foſſa enī hūi
lis terra eſt. Cophinū ſtercoris: ī bono intellige. Sordes ſūt
ſed fructū dant. Sordes cultoris dolor eſt peccatoris. Qui ☞
agūt penitētiā in ſordibus agunt: ſi tn̄ intelligant et veracit̄
agunt. Huic ergo arbori d̄r. Agite penitētiā: appropinqua- Mat. iij.
bit enī regnū celoꝝ. Qr̄ illa mulier decē ⁊ octo annos habēs B
ī infirmitate? Sex diebus deus ꝑfecit opa ſua. Ter ſeni: de-
cem ⁊ octo faciūt. Quod ergo ſignificauit trienniū ī arbore:
hoc decē ⁊ octo anni ī illa muliere. Curua erat ⁊ ſurſum aſpi
cere nō potuit: q̄ȝ ſurſum cor: ſine cauſa audiebat. Sꝫ erexit
eā dñs. Eſt ergo ſpes: ſed filijs. Quouſqꝫ veniat dies iudicij
multum ſibi dat hō. Et q̄d eſt homo? Iuſtus homo: magnū
aliquid eſt homo: ſed tamen iuſtus homo gratia dei iuſtus
eſt hō. Nam q̄d eſt hō: niſi q̄ memor es ei⁹. Vis videre q̄d Pſ. viij.
eſt hō? Oīs hō mendax. Cātauim⁹. Exurge dñe nō ꝑualeat Pſ. cxv.
hō. Quid eſt nō preualet hō? Nōne aplī erāt hoīes? Nonne Pſ. ix.
martyres hoīes erāt? Ipſe dñs ieſus de⁹ eē nō deſiſtēs: hō
eſſe dignat⁹ ē. Quid ē ergo. Exurge dñe: nō ꝑualeat hō. Si
oīs hō mēdax: exurge veritas: nō ꝑualeat falſitas. Hō ergo
ſi vult eē aliq̄d boni: nō ſit de ſuo ꝓprio. Si enī de ſuo eē vo-
luerit: mēdax erit. Si verax eē voluerit: de deo nō d̄ ſuo erit
Exurge ergo dñe nō ꝑualeat hō. Tantū valuit mendaciuꝫ j. Pet. iij.
añ diluuiū: vt poſt diluuiū octo remāſiſſēt hoīes. Per ipos
terra rurſus impleta ē hoīb⁹ mēdacib⁹: ⁊ elect⁹ eſt populus
dei. Facta ſūt miracula multa: ꝑrogata diuina bn̄ficia. Ad
terrā ꝓmiſſionis ꝑductus ē: ab egyptioꝝ ſeruitute liberat⁹:
ꝓphete in illo excitati ſunt. Tēplū accepit: ſacerdotiū acce
pit: vnctionē accepit: legē accepit. Sꝫ de ipo poſtea dictū ē.
Filij alieni mētiti ſūt mihi. Ad extremū miſſus ē ille p ꝓphe Pſ. xvij.
tas ante ꝓmiſſus. Non ꝑualeat hō: vel q̄ȝ de⁹ factus eſt hō:
ſed etiā ipe faciēs diuina cōtēptus ē: p̄ſtās tam multa bene
ficia preſus ē: flagellatus ē: ſuſpēſus ē. Hucuſqꝫ ꝑualuit hō
dei filiū p̄ndere: dei filiū flagellare: dei filiū ſpinis corona-
re: dei filium ligno ſuſpēdere. Tātū ꝑualuit hō. Sꝫ quouſqꝫ
niſi q̄uſqꝫ de ligno depoſitus: poſit⁹ ē in ſepulchro? Si ibi
remāſiſſet: vere hō ꝑualuiſſet. Sꝫ ꝓpheta iſte etiā ipm dñm
ieſum alloq̄tur dicēs. Exurge dñe: nō ꝑualeat hō. Domine
ī carne venire dignat⁹: verbū caro fact⁹: verbū ſup nos: ca-
ro inter nos: verbū caro inter deū ⁊ hoīem: virginē vn̄ naſce
reris ſm carnē elegiſti: virginē cōcipiēdus inueniſti: natus
virginē reliquiſti: ſꝫ nō agnoſcebaris. Apparebas ⁊ latebas
apparebat infirmitas: latebat ptās. Hoc totū factū ē vt ſan-
guinē funderes: q̄ ē p̄ciū nr̄ꝫ. Feciſti miracula tāta: valitu-
dinibus egrotoꝝ ſanitatē tribuiſti: bn̄ficia multa p̄ſtitiſti et
recepiſti mala ꝓ bonis. Inſultatū ē tibi: pepēdiſti in ligno:
agitatū ē añ te caput ab ipſis ⁊ dictū ē. Si fili⁹ dei es deſcē- Matthei.
de de cruce. Ita ne tu ꝑdideras potētiā: an poti⁹ demōſtra- xxvij.
bas patiētiam? Et tn̄ illi inſultauert: et tamen illi irriſerunt
tamen illi te occiſo quaſi victores diſceſſerunt. Ecce in ſe-
pulchro iaces. Exurge domine: nō preualeat homo. Non
preualeat impius inimicus: non preualeat cecus iudeus.
Cū enī crucifigereris: preualuiſſe ſibi viſus ē iudeus cecus
Exurge dñe: nō ꝑualeat hō. Factū ē: oīno factū ē. Et q̄d re- C
ſtat: niſi vt iudicet̄ gētes ī cōſpectu tuo? Reſurrexit enī ſicut
noſtis: aſcēdit in celū: inde vēturus ē iudicare viuos ⁊ mor-

tuos. Eia arboꝛ infructuoſa: nō derideas qꝛ pcitur tibi: dila
ta ē ſecuris: noli eſſe ſecura: veniet ⁊ amputaberis. Crede qꝛ
venturus ē. Iſta oīa q̄ vides non erāt. Chriſtianus populus
toto oꝛbe terraꝝ aliq̄n non erat. In ꝓphetia legebaꝛ: in terra
non videbatur: mō aūt et legitur ⁊ videtur. Ipſa eccleſia ſic
Pſ. xliiij est cōpleta. Non ei dictū eſt. Vide filia ⁊ audi: ſ; audi ⁊ vide
Audi predicta: vide ꝯpleta. Quō ergo fratres chariſſimi nō
erat xp̄s natus de virgine? Promiſſus eſt et natus eſt. Non
fecerat miracula: ꝓmiſſa ſunt ⁊ fecit. Nōdum erat paſſus: ꝓ
miſſum ē ⁊ factū eſt. Non reſurrexerat: p̄dictū eſt ⁊ impletū ē
Nomen eiꝰ ꝑ totū mundū nō erat: p̄dictū eſt ⁊ impletum eſt.
Idola deleta ⁊ fracta nō erant: predictū ē et impletū eſt. He
retici impugnātes eccleſiā nō erāt: predictū eſt ⁊ impletū eſt
Sic ⁊ dies iudicij nondū ē: ſed qꝛ p̄dictus eſt: implebiꝛ. An
fieri pōt vt q̄ in tantis verax apparuit: de die iudicij mēdax
ſit? Promiſſoꝝ ſuoꝝ nobis chirographū fecit. Nō debēdo
ſed ꝓmittēdo debitoꝛē ſe deꝰ fecit: id eſt nō mutuo accipien
Rom. xj. do. Nō poſſumꝰ ergo ei dicere. Redde qꝺ accepiſti. Quīs q̄s
prioꝛ dedit ei ⁊ retribueꝛ ei? Nō poſſumꝰ dicere. Redde qꝺ
accepiſti: ſ; plane dicimus. Redde qꝺ ꝓmiſiſti. Inde nanq;
Mat. vj. eſt qꝺ audemꝰ dicere quotidie. Adueniat regnū tuū: vt ad
ueniente regno eius et nos cū illo regnemus. Qꝺ nobis ī his
Ma. xxv. verbis ꝓmiſſum ē. Tunc dicā illis. Venite bn̄dicti p̄ris mei
pcipite regnū qꝺ vobis paratū ē ab origine mūdi. S; plane
ſi fecerimus qꝺ ibi ſequiꝛ. Eſuriui enī ⁊ dediſtis mihi man
ducare. ⁊c. Promiſit patribus nr̄is: ſed cautionē fecit quā
legeremꝰ ⁊ nos. Si faciat nobiſcū rationē q̄ dignatꝰ eſt face
re cautionē: ⁊ dicat legite debita mea: hoc eſt debita promiſ
ſionū mearū et cōputate q̄ reddidi: cōputate etiam q̄ debeo
ecce q̄ multa reddidi: modicū ē qꝺ debeo. Pro modico qꝺ
reſtat: infidelē me ꝓmiſſoꝛē eē putabitis? Quid reſpōdemꝰ
Mat. iij. cōtra manifeſtiſſimā veritatē? Ergo q̄ ſterilis ē agat penitē
Luce. xiij. tiā: ⁊ faciat fructū dignū penitentie. Qui curuus eſt vt terrā
intueatur: terrena felicitate letetur: iſtā ſolā putat eſſe vitam
beatā vbi beatus eſſe poſſit: aliā nō credit. Quicunq; tā cur
uus ē erigaꝛ: ſi ꝑ ſeip̄; nō pōt: inuocet dn̄z. Nūq̄d enī ⁊ mulier
illa ꝑ ſeipām erecta ē? Ve illi eēt: ſi manū ille nō porrexiſſet.

Deeo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ eundem. Dn̄e ſi pauci ſunt qui ſaluantur. Et quō ꝑ anguſtā poꝛtā pauci intrant. Sermo. xxxij.

A
Luce. xiij Tria ſata farine de q̄bus dn̄s loquebatur: genꝰ hu
Gen̄. ix. manū eſt. Recolite diluuiū vn̄ ceteri repararētur
tres remāſerūt. Tres filios habebat noe: de ipſis
reparatū eſt genus hūanū. Mulier illa ſancta que
abſcōdit fermentū: ſapiētia eſt. Ecce clamat oꝛbis totꝰ in ec
Pſalm. cleſia dei. Ego cognoui qꝛ magnꝰ eſt dn̄s. Certe pauci ſūt q̄
cxxxiiij. ſaluanꝛ. Recolitis queſtionē ex euāgelio nobis nō ꝓpoſitā?
Luce. xiij [Dn̄e: (dictū eſt) ſi pauci ſunt q̄ ſaluanꝛ] Dn̄s ad hoc q̄d? Nō
ait. Non pauci: ſ; multi ſunt q̄ ſaluanꝛ. Non hoc dixit. S; q̄d
dixit? Cū audiſſet: ſi pauci ſunt q̄ ſaluanꝛ. [Contēdite (inq̄t)
intrare ꝑ anguſtā poꝛtā] Qn̄ audis ergo. Pauci ſūt q̄ ſaluāꝛ:
cōfirmauit dn̄s qꝺ audiuit ⁊ inquiēs: ꝑ anguſtā poꝛtā pauci
Mat. vij. intrāt. Alio loco ip̄e hoc ait. Arta via ē et anguſta q̄ ducit ad
vitā: ⁊ pauci ſūt q̄ ingrediūꝛ ꝑ illā. Lata aūt et ſpacioſa ē via
q̄ ducit ad interitū: ⁊ multi ſūt q̄ ambulāt ꝑ eā. Quid gaude
mus ad multitudines? Audite me pauci. Scio qꝛ multi au
ditis et pauci obauditis. Areā video ⁊ grana q̄ro. Et vix vi
denꝛ grana qn̄ area trituraꝛ: ſ; vētum ē vt ventileꝛ. Pauci ḡ
q̄ ſaluanꝛ in cōparatione multoꝝ perituroꝝ. Nā ipſi pauci
magnā maſſā facturi ſūt: cū venerit ventilatoꝛ ferēs ventila
Mat. iij. brū in manu ſua: ⁊ mundabit areā ſuā: frumēta recōdet ī hoꝛ
reo: paleā aūt cōburet igni inextinguibili. Nō ſubſannet pa
lea granū: hoc veru; loq̄tur: neminē fallit. Eſtote ergo inter
multos multi: ſ; in cōparatione quoꝝūdā multoꝝ pauci. Tā
ta maſſa ꝓceſſura ē de hac area vt impleat hoꝛreū celi. Non
enī cōtrarius ſibi eſſet dn̄s ieſus q̄ dixit. Pauci ſunt q̄ intrāt
ꝑ anguſtā poꝛtā: multi ꝑ latā viā pereūt. Cōtrarius ſibi eſſet
Mat. viij. q̄ alio loco dixit. Multi ab oꝛiēte ⁊ occidēte venient. Multi
certe ⁊ pauci: ⁊ pauci ⁊ multi. Alij ergo pauci: alij multi? Nō
S; ip̄i pauci q̄ multi. Pauci in ꝯparatione multoꝝ ꝑditoꝝ
Apoc. vij. multi in ſocietate angeloꝝ. Audite chariſſimi. Apocalipſis
hoc ſcriptū h;. Poſt hec vidi ex oī lingua ⁊ gēte et tribu ve
niētes cū ſtolis albis ⁊ palmis multitudinē quā nemo dinu
merare pōt. Hec eſt maſſa ſanctoꝝ. Quāto clarioꝛe voce di
ctura eſt area vētilata a turba impioꝝ ⁊ maloꝝ falſoꝝumq;
xp̄ianoꝝ ſegregata ad ignes eternos ſeparatis his q̄ p̄mūt
non tangunt. Mulier enī quedā fimbꝛiā tāgebat: turba xp̄m Luce. viij
p̄mebat. Segregatis ergo oībus dānandis: maſſa purgata
ſtās ad dexterā: nullū ſibi miſceri timēs maloꝝ: nullū timēs
ꝑdere bonoꝝ: regnatura cū xp̄o: quanta fiducia dictura eſt.
Ego cognoui qꝛ magnꝰ ē dn̄s? Si ergo fratres mei granis Pſalm.
loquoꝛ: ſi agnoſcūt qꝺ dico predeſtinati ī vitā eternā: opibꝰ cxxxiiij.
loquanꝛ nō vocibꝰ. Cogimur loqui vobis qꝺ non debuimus
Inuenire enī in vobis debuimꝰ qꝺ laudaremꝰ: non querere
qꝺ admoneremꝰ. Ecce tn̄ breuiter dico: nō immoꝛoꝛ. Agno
ſcite hoſpitalitatē: ꝑ quā ꝑuentum eſt ad dn̄z. Suſcipe hoſpi
tē: cuius ⁊ tu es comes ī via: qꝛ oēs peregrini ſumꝰ. Ipſe eſt
xp̄ianus: q̄ et in domo ſua: ⁊ in patria ſua peregrinū ſe eſſe co
gnoſcit. Patria nr̄a ſurſum eſt: ibi hoſpites nō erimꝰ. Nam
vnuſq̄ſq; h̄ ⁊ ī domo ſua hoſpes ē: ſi nō ē hoſpes ide n̄ trāſeat
ſi trāſiturus ē hoſpes ē. Nō ſe fallat hoſpes ē. Velit nolit ho
ſpes ē. Sed dimittit illā domū filijs ſuis: hoſpes hoſpitibus
Quare? Et ī ſtabulo ſi eſſes: n̄ alio veniēte diſcederes? Hoc
facis ⁊ in domo tua. Ceſſit tibi locū paꝛ tuꝰ: ceſſurus es locū
filijs tuis. Nec māſurus manes: nec māſuris relinquis. Si
oēs tranſimus: aliq̄d qꝺ trāſire nō pōt opemur: vt cū tranſie
rimus et illo venerimꝰ: vn̄ tranſeamus opa nr̄a bona ibi in
ueniamus. Cuſtos eſt xp̄s. Quid times ne ꝑdas qꝺ erogas?
Cōuerſi ad dn̄m. Et poſt ſermonē qꝺ nouit charitas veſtra
ſuggerimus. Dies anniuerſarius oꝛdinationis dn̄i ſenis au
relij craſtinꝰ illuceſcit: rogat ⁊ admonet ꝑ hūilitatē meā cha
ritatē vr̄a;: vt ad baſilicā fauſti deuotiſſie venire dignemini

Deeo qꝺ ſcriptū ē ī euāgelio ſm̄ eūdē. Hō q̄dā fecit cenā magnā. ⁊ cetera. de cena etiā dn̄i ac ſumptione ſacramenti q̄plura ſuccincte declarat. Sermo. xxxiij.

Lectiones ſctē ꝓpoſite ſūt: ⁊ q̄s audiamꝰ: ⁊ de q̄bꝰ A
aliq̄d ſermonis adiuuāte dn̄o ꝓferamꝰ. In lectio
ne ap̄lica gr̄e aguꝛ deo de fide gētiū: vtiq; ideo qꝛ
ip̄e fecit. In pſalmo diximꝰ. Deus v̄tutū cōuerte Pſ. lxxix
nos: ⁊ oſtēde faciē tuā ⁊ ſalui erimꝰ. In euāgelio: ad cenā vo
cati ſumꝰ: immo alij vocati: nos nō vocati ſ; ducti. Nō ſolu;
ducti: ſ; etiā coacti. Sic enī audiuimꝰ. [Quia hō q̄da; fecit Luc. xiiij.
cenā magnam.] Quis ē iſte hō: niſi mediatoꝛ dei ⁊ hoīm: hō
xp̄s ieſus? [Miſit vt venirēt inuitati: qꝛ hoꝛa iā erat vt ve
nirēt] Qui ſūt īuitati: niſi ꝑ p̄miſſos vocati ꝓphetas? Quia
olim ex quo mittūꝛ ꝓphete ⁊ inuitāt ad cenā xp̄i. Mittūtur
ḡ ad pp̄lm iſrael. Sepe miſſi ſūt: ſepe vocauerūt vt ad hoꝛam
cene venirēt. Illi aūt inuitātes accepeꝛūt: cenā repudiauerūt.
Quid ē inuitātes acceperūt: cenā repudiauerūt? Prophe
tas legerūt: et xp̄m occiderūt. Sed qn̄ occiderūt: tunc nobis
cenā neſciētes p̄parauerūt. Parata iā cena immolato xp̄o:
poſt reſurrectionē xp̄i cōmendata quā ſciūt fideles cena dn̄i
eiuſq; manibꝰ ⁊ oꝛe firmata: miſſi ſūt apoſtoli ad quos miſſi
añ fuerāt ꝓphete. Venite ad cenā. Excuſauerūt q̄ venire no
luerūt. Quō? Tres fuerūt excuſationes. [Vnꝰ dixit. Villa;
emi eo videre illā: habe me excuſatū. Aliꝰ dixit: iuga boum
emi quinq;: ea volo ꝓbare: habe me excuſatū. Tertiꝰ dixit:
Vxoꝛē duxi: habe me excuſatū: nō poſſū venire.] Putamꝰ
nō iſte ſūt excuſatiōes q̄ impediūt oēs hoīes: q̄ ad iſtā cenā
venire detrectāt? Queramꝰ eas: diſcutiamꝰ: inueniamꝰ: ſ;
vt caueamꝰ. In villa empta dn̄atio notaꝛ: ḡ ſupbia caſtigaꝛ
Habere eī villā: tenere: poſſidere: hoīes ſibi ī illa ſubdere et
dn̄ari delectat. Vitiū malū: vitiū p̄mū. Primꝰ enī hō dn̄ari
voluit: q̄ dn̄m habere noluit. Quid ē dn̄ari: niſi ꝓpria ptāte
gaudere? Eſt maioꝛ ptās: illi ſubdamur vt tuti eē valeamꝰ.
Villā emi: habe me excuſatū. Inuēta ſupbia venire noluit.
Aliꝰ dixit. Quinq; iuga boū emi. Nōne ſufficeret boues emi
Aliq̄d ꝓculdubio ē qꝺ nos ad q̄rēdū ⁊ ītelligēdū obſcuritate
ſui ꝓuocat. Et qꝛ clauſū ē: vt pulſemꝰ hoꝛtatur. Quinq; iuga
boum: ſenſus huius carnis quinq; numeranꝛ. Sēſus carnis
huius qꝺ oībus notū eſt: ⁊ q̄ foꝛte nō aduertūt: ꝯmoniti ſine
dubio recognoſcūt. Sēſus ergo carnis huiꝰ quinq; inueniūꝛ.
In oculis viſus ē: auditus in auribus: odoꝛatus in naribus
guſtatus in faucibꝰ: tactus in oībus mēbꝛis. Alba ⁊ nigra et
quoquo mō coloꝛata: lucida ⁊ obſcura ſentimꝰ vidēdo. Nau

ca et canora: audiēdo ſentimꝰ. Suaue olētia ⁊ graue olentia
odorādo ſentimꝰ. Dulcia ⁊ amara: guſtādo ſentimꝰ. Dura et
mollia: leuia et aſpa: calida ⁊ frigida: grauia ⁊ leuia: tāgēdo
ſentimꝰ. Quinqꝫ ſunt et iuga ſunt. Sed qꝛ iuga ſunt in tribus
prioribus ſenſibus facilius apparet. Duo ſunt oculi: due ſūt
aures: gemine nares. Ecce tria iuga. Faucibus: id eſt ſenſu
guſtādi: geminatio q̄dā inueniť: qꝛ nihil guſtando ſapit niſi
lingua ⁊ palato tangať. Voluptas carnis q̄ ad tactū ptinet i
occultis geminatur. Eſt eñi ⁊ forinſecus et intrinſecus: ergo
B ⁊ ipa gemina ē. Quare boum dicunť iuga? Qꝛ p ſenſus iſtos
carnis terrena requirunť. Boues eñi terrā verſant. Sūt aūt
hoīes remoti a fide: terrenis dediti: carnalibꝰ occupati: no-
lūt credere aliq̄d niſi ad quod ſui corporis ſenſu quinqꝫ ptito
perueniūt. In eis quiqꝫ ſenſibꝰ totius voluntatis ſibi regu-
las ponunt. Non inquit credo ego: niſi qđ video. Ecce quod
noui: ecce quod ſcio. Album eſt: nigrum eſt rotundum eſt:
quadratum eſt: ſic vel ſic coloratum eſt: noui ſentio: teneo: na
tura ipſa me docet. Non cogor credere: quod mihi non po-
tes oſtēdere. Vox eſt: ſentio: quia vox eſt. Bene cātat: male
cantat: ſuauis eſt: rauca eſt: noui: ſcio: peruenit ad me. Bene
olet: male olet: ſcio: ſentio. Hoc dulce ē: hoc amarꝝ: hoc falſuꝫ
hoc inſulſum. Quid mihi plus dicas neſcio. Tangēdo noui
quod durū eſt: quid molle ſit: quid lene ſit: quid aſperū ſit: q̄d
caleat: quid frigeat. Quid mihi plus mōſtraturus es? Tali
impedimēto tenebatur apoſtolus noſter thomas: q̄ dño xp̄o
Joh.xx. id ē de xp̄i reſurrectiōe nec ſolis oculis credere voluit. Niſi
miſero inquit digitos meos in clauoꝝ et vulnerū loca: ⁊ niſi
manum meā in latus eius miſero non credā. Et dñs q̄ poſſit
ſine vllo ſigno vulneris reſurgere ſeruauit cicatrices: q̄ a du
bitante tangerentur ⁊ cordis vulnera ſanarenť. Et tñ voca-
turus ad cenā cōtra excuſationē quinqꝫ iugoꝝ boum. Beati
inquit qui non vidēt et credunt. Nos fratres mei ad cenā vo
cati: ab iſtis quinqꝫ iugis non ſumus impediti. Nō eñi car-
nis faciē dñi videre in hoc tpe cōcupiuimus: aut vocē ex ore
carnis illius ꝓcedentē auribus admittere deſiderauimus:
Joh.xij. nullū in illo tēporalē odorē queſiuimus. Perfudit enim eū
quedā mulier precioſiſſimo vnguēto: domus illa odore im-
pleta eſt: ſed nos ibi nō fuimus: ⁊ nō olfecimus ⁊ credimus.
Cenam manibus ſuis ꝯſecratā diſcipulis dedit: ſꝫ nos ī illo
cōuiuio nō diſcubuimus: et tñ ipſam cenā fide quotidie man
ducamus. Nec magnū putetis in illa cena quā ſuis manibꝰ
dedit ſine fide interfuiſſe: melior extitit fides poſtea q̄ꝫ tunc
ꝑfidia. Non ibi fuit paulus q̄ credidit: ibi fuit iudas q̄ tradi
dit. Quā multi et mō in ipſa cena q̄ꝫuis illā tunc mēſam non vi
derint: nec panē quē dñs geſtauit in manibus oculis ſuis nō
aſpexerint vel faucibus guſtauerint: tñ qꝛ ipſa nunc ꝑparať.
j.Cor.xj. Quā multi etiā nūc in ipſa cena iudiciū ſibi māducāt ⁊ bibūt.
Vñ autē tanqꝫ occaſio nata eſt dño: vt de iſta cena loq̄retur:
dixerat vnus de diſcumbētibus. In ꝯuiuio eñi erat q̄ fuerat
Luc.xiiij. inuitatus. Beati q̄ manducāt in regno dei panē: quaſi in lon
ginqua iſte ſuſpirabat: ⁊ ipe panis añ illū diſcūbebat. Quid
Joh.vj. eſt panis de regno dei: niſi q̄ dicit. Ego ſum panis viuꝰ q̄ de
celo deſcēdi? Nolite parare fauces ſed cor. Inde cōmēdata
eſt iſta cena. Ecce credimus in xp̄m: cū fide accipimus. In
accipiēdo nouimꝰ q̄d cogitemus. Modicū accipimus et in
corde ſaginamur. Non ergo qđ videť: ſed qđ creditur paſcit
Non ergo eti ā ſenſum illū extremū queſiuimus nec diximꝰ.
Crediderint q̄ dñm ipſū reſurgentē (ſi verū eſt qđ dr̄) vide-
rūt oculis: manibꝰ palpauerūt: nos nō tāgimꝰ: q̄re credimꝰ?
Si talia crederemus: quinqꝫ illis iugis boum ad cenā impe
diremur? Vt noueritis fratres iſtoꝝ quinqꝫ ſēſuum nō dele-
ctationē q̄ ꝑmulcet et ingerit voluptatē: ſed curioſitatē quā
dā notatā fuiſſe: nō ait. Quinqꝫ iuga boū emi: eo paſcere illa:
ſed eo ꝓbare illa. Qui vult ꝓbare p iuga boū nō vult dubita
re: quō ſanctus thomas p iuga noluit dubitare. Videā: tāgā
Joh.xx. digitos mittā. Ecce inquit. Digitos tuos mitte p latus meū
et noli eſſe incredulus. Occiſus ſum ꝓpter te: p locū quē vis
tāgere ſanguinē fudi vt redimerē te: ⁊ adhuc dubitas de me
Ecce ⁊ hoc ꝓſto: ecce ⁊ hoc exhibeo. Tange et crede: inueni
locū vulneris: ſana vulnꝰ dubitatiōis. Tertiꝰ dixit. Vxorē
C duxi. Iſta voluptas carnis q̄ multos impedit: vtinā foris ⁊
nō intus. Sūt hoīes q̄ dicūt. Non ē hoī bene: niſi cui aſſunt
j.Cor.xv. carnis delitie. Ipſi ſunt q̄s notat apl's dicēs. Manducemꝰ ⁊
bibamꝰ: cras eñi moriemur. Quis huc inde ſurrexit? Quis
nobis qđ ibi agiť dixit? Hoc nobiſcū tollimꝰ q̄ in hoc tpe bñ
ē nobis. Qui hoc dixit: vxorē duxit: carnē amplexať: carnis
voluptatibꝰ iocūdať: a cena excuſať: obſuet ne fame interio
re moriať. Attēdite ſcm̄ iohānē aplm̄ ⁊ euangeliſtā. Nolite j.Joh.ij.
diligere mūdū neqꝫ ea q̄ ī mūdo ſūt. O q̄ ad cenā dñi venitis
nolite diligere mūdū nec ea q̄ ī mūdo ſūt. Non dixiť. Nolite
habere: ſed nolite diligere. Habuiſti: poſſediſti: dilexiſti.
Amor reꝝ terrenaꝝ: viſcū ē ſpiritaliū pēnaꝝ. Ecce concupi-
ſti: heſiſti. Quis dabit tibi pēnas ſicut colūbe? Qñ volabis: Pſ.liiij.
vbi vere req̄eſcas: qñ h̄ vbi male heſiſti: ꝑuerſe req̄eſcere vo
luiſti? Nolite diligere mūdū: tuba diuina ē. Cōtinuo huius
tube vocis: terraꝝ vniuerſo dr̄ mūdo. Nolite diligere mundū j.Joh.ij.
nec ea q̄ ī mūdo ſūt. Quiſqs dilexerit mūdū nō ē charitas pa
tris ī illo. Qm̄ oīa q̄ ī mūdo ſunt: ꝯcupiſcētia carnis ſūt: ⁊ cō-
cupiſcētia oculoꝝ: ⁊ ambitio ſeculi. Ab vno cepit quo euāge
liū terminauit. Inde ille cepit vbi euāgeliū teriꝫ poſuit. Cō
cupiſcētia carnis: vxorē duxi. Cōcupiſcētia oculoꝝ: quinqꝫ
iuga boū emi. Ambitio ſeculi: villā emi. Ideo aūt a pte ſcti
p ſolos oculos ꝯmemorati ſūt iſti ſenſus: qꝛ oculoꝝ ē ī quiqꝫ
ſenſibꝰ ꝑncipatus. Propt̄ea cū ꝓprie ad oc'los ptineat viſꝰ
ipm̄ videre p oēs quiqꝫ ſēſus ſolemꝰ appellare. Quō? Prio
qđ ad ipſos oculos ptinet dicis: vide q̄ꝫ candidum ē: intēde
et vide q̄ꝫ candidum eſt. hoc ad oculos pertinet. Audi et vi-
de q̄ꝫ canoꝝ ē. Nūq̄d cōuerſim potes dicere. Audi et vide q̄ꝫ
cādidū ē? Hoc qđ dr̄: vide: p oēs ſēſus currit. Intēde ⁊ vide
q̄ꝫ canorū ē. Odora ⁊ vide q̄ꝫ ſuaue ē. Guſta ⁊ vide q̄ꝫ dulce ē.
Tange ⁊ vide q̄ꝫ molle ē. Vtiqꝫ qm̄ ſunt ſenſus: ſic potiꝰ dice
remus: Audi ⁊ ſenti q̄ꝫ canorū ē. Odora ⁊ ſenti q̄ꝫ ſuaue ē. Gu
ſta ⁊ ſenti q̄ꝫ dulce ē. Tāge ⁊ ſenti q̄ꝫ calidū ē. Palpa ⁊ ſēti q̄ꝫ
leue ē. Palpa ⁊ ſēti q̄ꝫ molle ē. Nihil horū. Nā ipe dñs poſt
reſurrectionē cū apparuit diſcipulis ſuis: cūqꝫ cernētes ad-
buc titubarēt ī fide putātes ſe ſpm̄ videre. Quid īquit dubi- Lu.xxiiij.
tatis: ⁊ quare cogitatiōes aſcēdūt ī cor vr̄m? Videte manus
meas ⁊ pedes meos. Et parū ē videre: tāgite ⁊ palpate inq̄t
Intēdite ⁊ videte: palpate ⁊ videte: ī ſolis oculis videte: in
oībꝰ ſenſibus videte. Qꝛ interiorē ſenſuꝫ fidei querebat: ex-
terioribꝰ corporis ſenſibꝰ adiacebat. Nos nihil ab iſtis ex-
terioribꝰ ſenſibus in dño carpſimꝰ: auditu audiuimꝰ: corde
credimꝰ: ⁊ ipm̄ auditū nō ab illiꝰ ore: ſꝫ ab ore ꝑdicatoꝝ eiꝰ.
ab ore illoꝝ qui iā cenabāt ⁊ nos ructādo īuitabāt. Tollamꝰ
q̄ de medio excuſatiōes vanas: ⁊ malas: ⁊ veniamꝰ ad cenā
q̄ intrinſecus ſaginemur. Non nos impediat extollētia ſup-
bie: non nos extollat: vel nō nos terreat curioſitas illicita et
auertat a deo. Nō nos īpediat voluptas carnis a voluptate
cordis. Veniamꝰ ⁊ ſaginemur. Et q̄ venerūt niſi mēdici: de
biles: claudi ⁊ ceci? Illi aūt nō venerūt diuites: ſani: q̄ſi bene
ambulātes ⁊ acute cernētes: multū de ſe ꝓſumentes: ⁊ iō de-
ſperatiores quāto ſupbiores. Veniāt mēdici: qꝛ ille inuitat ij.Corint.
qui ꝓpter nos paup factus ē cū diues eſſet: vt illiꝰ paupertate viij.
mēdici ditaremur. Veniāt debiles: qꝛ nō ē opus ſanis medi Mat.ix.
co: ſed male habētibꝰ. Veniant claudi q̄ ei dicāt. Compone Pſ.xvj.
greſſus meos in ſemitis tuis. Veniāt q̄ dicāt. Illumina ocu Pſ.xij.
los meos ne vnq̄ꝫ obdormiā ī morte. Tales venerūt ad horā
Illis prius inuitatis: ſua excuſatione reprobatis: venerunt
ad horā: intrauerūt de plateis et vicis ciuitatis. Et reſpon Luc.xiiij.
dit ſeruus] q̄ miſſus erat. [Dñe factū eſt qđ iuſſiſti: et adhuc
locus ē. Exi (inquit) in vias ⁊ ſepes: ⁊ quos inueneris coge
intrare.] Quos inueneris vt dignenť noli expectare: coge in
trare. Magnā cenā: magnā domū paraui: nō ibi patior locū
vacare. Venerūt de plateis ⁊ de vicis gētes: veniāt de ſepi-
bus heretici: hic inueniūt pacē. Nā q̄ ꝯſtruūt ſepes: diuiſio De correc.
nes querūt. Trahantur a ſepibus: euellantur a ſpinis. In ſe donatiſ.
pibus heſerunt: cogi nolunt. Voluntate inq̄t noſtra intremꝰ. ca.xvj.
Non hoc dñs imperauit? Coge inq̄t intrare. Foris inueniať
neceſſitas: naſcitur intus voluntas.

¶ De eo quod ſcriptū eſt in euāgelio ſm̄ eundē. Homo quidā habuit duos filios. de obediētia etiam ac inobedientia plura exponit ac declarat. et cetera. Sermo. xxxiiij.

IN lectione euāgelica quā audiuimus: de hoīe di-
ctū eſt q̄ habuit duos filios. Deniqꝫ filius minor q̄ A
voluit in ſuam poteſtatē habere ſubſtantiā que illi Luce.xv.
apud patrē optime ſeruabatur: factus ſue poteſta

tis: ꝓfectus eſt in regionē longinquā. Deſit pꝛīcipi malo: et
poꝛcos pauit: fame coꝛrept⁹ ē. Qua ſaturitate ſupbus abſceſ
ſerat. Ergo quiſq̃s ita vult ſimilis eſſe deo: vt ad illū ſtet: foꝛ
Pſ. lviij. titudinē q̃z ſuā: ſicut ſcriptū ē: ad illū cuſtodiat: nō ab illo re:
cedat et coherēdo: ſigne ſ tāq̃z ex anulo cera affixus: habeat
Pſ. lxxij. imaginē ei⁹: faciēs qđ dictū ē. Mihi aūt adherere deo bonū
Gen. j. ē: vt cuſtodiat ſimilitudinē ꝛ imaginē ad quā fact⁹ ē. Poꝛro
aūt ſi pͧuerſe vult imitari deū: vt quō deus nō hꝫ aliū a q̄ foꝛ:
metur: nō hꝫ a quo regatur: ſic ipſe velit ſua ptāte vti: vt quō
deus nullo foꝛmante: nullo regēte viuat. Quid reſtat fratres
niſi vt recedēs ab ei⁹ caloꝛe toꝛpeſcat: recedēs a veritate va
neſcat: recedēs ab eo qđ ſūme atq̃z incōmutabiliter ē: ī dete:
Eſa. xiiij. rius mutatus deficiat? Hoc diabolus fecit. Imitari deū vo
luit: ſed pͧuerſe: nō eſſe ſub illius poteſtate: ſꝫ habere ꝯtra illū
Gen. ij. poteſtatē. Nō aūt poſit⁹ ſub pͨcepto audiuit a dn̄o deo. Noli
inquit tangere hanc arboꝛē. Quid eſt enī illa arboꝛ? Si bona
eſt: q̄re nō tāgo? Si mala ē: qđ facit ī paradiſo? Pꝛoꝛſus iō
eſt in paradiſo: q2 bona ē: ſꝫ nolo tāgas. Quare nō tango? Q2
obediētē te volo: nō cōtradicētem. Serue audi: adhuc ſerue
ſed noli male ſerue Serue pꝛius audi dn̄i iuſſum: ꝛ tūc iuben
tis diſce cōſiliū. Bona eſt arboꝛ: nolo tāgas. Quare? Q2 dn̄s
ſum ꝛ tu ſeruus Hec tota cauſa ē. Si parua ē: dedignaris eē
ſeruus? Quid aūt tibi expedit: niſi eſſe ſub dn̄o? Quō eris ſb
dn̄o: niſi fueris ſub precepto? Poꝛro ſi expedit tibi eſſe ſub
dn̄o ꝛ ſub pͨcepto: qđ tibi iuſſur⁹ erat dn̄s de⁹? Aliqđ enī q̄rit
abs te. Offer mihi ſacrificiū: dictur⁹ ē tibi: nōne ipſe fecit oīa
in quib⁹ te fecit? Obſequere mihi: dicturus ē tibi: ſiue ad le:
ctū cū requieſco: ſiue ad mēſam cū reficio: ſiue ad balneū cū
lauo. Q2 ergo nihil abs te indiget de⁹: nihil ergo tibi debuit
iubere? Si aūt debuit aliqđ iubere vt te qđ tibi expedit ſen:
tires eē ſub dn̄o: neceſſe ab aliq̄ ꝓhibēd⁹ eras: nō ꝓpter illi⁹
arboꝛis maliciā ſꝫ ꝓpͤ tuā obediētiā. Nō potuit de⁹ ꝑfecti⁹
demōſtrare q̄ſtū bonū ſit obediētia: niſi cū ꝓhibuiſſet ab ea
re q̄ nō erat mala. In q̄ obediētia tꝫ palmā: ſola ibi inobediē:
tia iuenit penā. Bonū ē: ſꝫ nolo tāgas. Nō enī nō tāgēdo mo
riturus eras Nūq̄d q̄ hic ꝓhibuit alia ſubtraxit? Nōne ē pa
radiſ⁹ fructuoſ⁹: plen⁹ arboꝛib⁹? Quid tibi deeſt? Hoc nolo
tāgas hic nolo guſtes Bonū ē: ſꝫ obediētia melioꝛ ē. Pꝛoīde
cū tetigeris: nūq̄d arboꝛ illa malū erit vt moꝛiaris? Sꝫ ī obe
B diētia te ſubiecit moꝛti: q2 ꝓhibita tetigiſti. Ideo arboꝛ illa
ij. ſen. diſ. appellata eſt ſciētia dinoſcendi boni et mali: nō q2 inde talia
xvij. ca. li: quaſi poma pēdebāt: ſꝫ q̄cq̄d eſſet arboꝛ illa cuiuſlibet pomi:
gnum. cuiuſlibet fructus eſſet: ideo ſic vocata ē: q2 hō q̄ nollet bonū
a malo diſcernere ꝑ pͨceptū: diſciturus erat ꝑ experimentum
vt tāgendo vetitū inueniret ſupplicū. Quare aūt frēs mei?
Quid deerat illi? Dicatur mihi qđ deerat illi in paradiſo cō:
ſtituto: ī media opulētia mediiſq̃z delitijs: cui magne delitie
erāt viſitatio dei: cui⁹ faciē quaſi inimici timuit poſt pctm̄?
Quid illi deerat vt tāgeret: niſi q2 ſua ptāte vti voluit: prece:
ptū rūpere delectauit: vt nullo ſibi domināte fieret ſicut de⁹
q2 deo vtiq̃z nullus dominat̄? Male elatus: male pͤſumēs: fu
turus moꝛtuus recedēdo a vita iuſticie: ecce ſoluit preceptū
Excuſſit a ceruice iugū ꝛ diſcipline habenas non veſcēdi li:
bidine: ſed exultādi animoſitate dirupit. Ubi ē nunc? Certe
Pſ. lxx. captiuus clamat. Dn̄e q̄s ſimilis tibi? Uolui eſſe pͧuerſe ſimi
lis tibi: ꝛ fact⁹ ſum ſimilis pctōꝛi. Sub tua dn̄atione: ſub tuo
pͨcepto vere ſimilis erā. Sed hō in honoꝛe poſitus: nō intel:
Pſ. xlviij. lexit: cōparatus ē iumētis inſipiētib⁹ ꝛ ſimilis fact⁹ eſt illis
Iam de ſimilitudine iumētoꝝ clamat ſero ꝛ dicit. Dn̄e q̄s ſi
milis tibi? Quātas oſtēdiſti mihi tribulatiōes multas ꝛ ma
Gen. j. las. Merito ſupbe ſerue. Uoluiſti enī ſupbe eſſe ſimilis dn̄o
tuo: q̄ factus eras ad imaginē dn̄i tui. Bene tibi velles vt eēt
recedēti ab illo bono. Pꝛoꝛſus dicit tibi deus. Si recedis a
me ꝛ bn̄ eſt tibi: ego nō ſum bonū tuū. Pꝛoinde ſi ille bonus
ꝛ nullo alieno bono bonus: et nr̄m ſūmū bonū: ipſe recedēdo
inde: qđ eris niſi malus? Itē ſi ipſe eſt beatitudo nr̄a: qđ erit
recedēti niſi miſeria? Redi ergo poſt miſeriaꝫ ꝛ dic. Dn̄e q̄s
ſimilis tibi? Quantas oſtendiſti mihi tribulationes multas
ꝛ malas: ſed diſcipline fuit admonitio non deſertio. Deniq̃z
grās agēs qđ dicit? Et cōuerſus viuificaſti me: ꝛ de abyſſis
terre iterū reduxiſti me. Qn̄ enim antea? Quid eſt hoc iterꝝ?
Cecidiſti ab altitudine o hō mancipiū inobediēs: ſupbe ad:
Luc. xiiij. uerſus dn̄m cecidiſti. Factū eſt in te. Oīs q̄ ſe exaltat humi:
liabitur. Redi de ꝓfundo. Redeo inquit. Redeo agnoſco.

Deus q̄s ſimilis tibi? Quātas oſtendiſti mihi tribulatiōes Pſ. lxx.
multas ꝛ malas: ꝛ cōuerſus viuificaſti me: ꝛ de abyſſis terre
iterꝝ reduxiſti me. Intelligo: audio. Reduxit te eī de abiſſis
terre. Reduxiſti enī de abyſſis terre. Reduxiſti enī a ꝓfun:
ditate et ſubmerſione peccati. Sed quare iterū: qn̄ iā factuꝫ
erat? Sequamur ne foꝛte poſterioꝛa pſalmi ipſius exponant
nobis qđ hic nō intelligim⁹: qđ dixerit: iterꝝ. Ergo audiam⁹
Quantas oſtēdiſti mihi tribulationes multas et malas: ꝛ cō
uerſus viuificaſti me: ꝛ de abyſſis terre iterum reduxiſti me
Quid deinde? Multiplicaſti iuſticiā tuā: ꝛ cōuerſus cōſola
tus es me: et de abyſſis terre iterū reduxiſti me. Ecce alterū
iterū. Si hoc iterū ſoluere laboꝛamus ſemel poſitū: quis ſol:
uere poterit geminatū? Iam ipſum iterū geminatio ē: ꝛ rur:
ſus poſitū eſt iterū. Adſit ille a quo gratia. Adſit bꝛachium qđ
annunciamus omni generationi ſuperuenture. Adſit ipſe et
tanq̃z claue crucis ſue clauſum ſacramentum aperiat.

¶ De eo quod ſcriptū eſt in euāgelio ſm̄ eundē. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis elemoſynam etiā de rapina ac alieno deteſtatur.

Sermo. xxxv.

Quod admonemur: admonere debem⁹. Recēs euā A
gelica lectio admonuit facere amicos de mammo
na iniq̄tatis: vt eos qui faciūt recipiāt ꝛ ipſi ī eter:
na tabernacula. Qui ſunt q̄ habebunt tabernacula
eterna: niſi ſancti dei? Et q̄ ſūt q̄ ab ipſis accipiēdi ſūt ī taber
nacula eterna: niſi q̄ eoꝝ indigētie ſeruiūt: ꝛ qđ eis opus eſt
hilariter ſubminiſtrāt? Recoꝛdemur ergo in nouiſſimo iudi
cio dn̄m eē dicturū eis q̄ ſtabūt ad dexterā eius. Eſuriui et Mat. xxv.
dediſtis mihi mādu care: ꝛ cetera q̄ noſtis. Et cū illi querent
qn̄ ei obſequia iſta prebuiſſent: reſpōdet. Qn̄ vni ex minimis
meis feciſtis. Iſti minimi ſunt q̄ recipiunt̄ ī eterna taberna:
cula. Hoc dixit dexteris q̄ fecerūt: hoc dixit ſiniſtris: q2 face:
re noluerūt. Sed dextri q̄ fecerūt quid acceperūt: vel potius
qđ accepturi ſunt? Uenite inq̄t bn̄dicti patris mei: poſſidete vbi ſupꝛa
paratū vobis regnū a cōſtitutione mūdi. Eſuriui enī et de:
diſtis mihi mādu care. Qn̄ vni ex minimis meis feciſtis: mi
chi feciſtis. Minimi ergo q̄ ſunt xp̄i? Hi illi ſunt q̄ oīa ſua
dimiſerūt ꝛ ſecuti ſūt eū: et q̄cq̄d habuerūt pauperib⁹ diſtri:
buerūt: vt deo ſine ſeculari ꝯpede expediti ſeruirēt: ꝛ ab one
ribus mūdi liberatos velut pēnatos ſurſū humeros tollerēt
Hi ſūt minimi. Quare minimi? Q2 humiles: q2 non elati nō
ſuperbi. Appende minimos iſtos: ꝛ graue pondus inuenies
Sed qđ ē q2 ait eos eē amicos de māmona iniq̄tatis? Quid
ē māmona iniq̄tatis? Pꝛimū qđ eſt māmona? Uerbū ē enī
qđ latinū nō eſt. Hebreū verbū eſt: cognatum lingue punice
Iſte enī lingue ſibi ſignificationis quadā vicinitate ſociāt̄.
Quod punici dicūt māmon: latine lucruꝫ vocat̄. Qđ hebrei
dicunt mammona: latine diuitie vocant̄. Ut ergo latine totū
dicam⁹: hoc ait dn̄s ieſus xp̄s. Facite vobis amicos de di:
uitijs iniq̄tatis. Hoc q̄dā male intelligēdo rapiunt res alie: B
nas: et aliquid inde pauperib⁹ largiunt̄: ꝛ putātſe facere qđ Concoꝛ.
preceptū ē. Dicunt enī rapere res alienas: māmona ē iniqui xiiij. q. v.
tatis: erogare inde aliquid maxime egētib⁹ ſanctis: hoc ita foꝛte.
ē facere amicos de māmona iniquitatis. Intellect⁹ iſte coꝛ:
rigēdus eſt: immo de tabulis coꝛdis noſtri oīno delēdus eſt
Nolo ſic intelligatis. De iuſtis laboꝛib⁹ facite elemoſynas:
ex eo qđ recte hētis date. Nō enī coꝛrupturi eſtis iudicē xp̄ꝫ
vt nō vos audiat cū paupibus q̄bus tollitis. Si enī depreda
ris aliquē inualidū: tu validioꝛ ꝛ potētioꝛ: ꝛ veniret tecū ad
iudicē hoīem quēlibet in hac terra hn̄tē iudicādi aliquā po
teſtatē: vellet tecū cauſā dicere: ſi tu de pͤda ꝛ ſpoliatione illa
inopis dares aliq̄d iudici vt ꝓ te iudicaret iudex ille vl̄ tibi
placeret: nēpe ꝓ te iudicauit: et tn̄ tanta vis ē iuſticie vt ꝛ ti:
bi diſpliceat. Noli tibi talē pingere deū: noli collocare ī tem
plo coꝛdis tui tale idolū. Nō ē talis de⁹ tu⁹: q̄lis nō debes eē
nec tu. Si tu non ſic iudices: ſed iuſte iudices: etiam ſic me:
lioꝛ eſt te deus tuus: non eſt inferioꝛ: iuſtioꝛ eſt fons iuſticie.
Quicq̄d boni feciſti: inde ſūpſiſti: et q̄cquid boni eructuaſti:
inde bibiſti. Laudas vas: q2 habet inde aliq̄d: et vituperas
fontem? Noli velle elemoſynas facere de fenoꝛe ꝛ vſuris. Fi xiiij. q. v.
delibus dico: eis q̄bus coꝛpus xp̄i erogam⁹ dico. Timete: ca. j.
coꝛrigite vos: ne dicā poſtea: tu facis et tu facis. Et puto q2
ſi fecero n̄ mihi debetis iraſci: ſed vobis vt coꝛrigamini. Ad

Pſ.iiij. hoc enī valet qḋ dictū eſt in pſalmo. Iraſcimini ⁊ nolite pec-
care. Uolo vos iraſci: ſ; nō vt peccetis. Ut aūt peccetis: qbꝰ
habetis iraſci niſi vobis? Quid ē enī hō penitēs: niſi homo
iratus ſibi? Ut accipiat veniā de ſeipſo exigit penā: et recte
Pſalm̄.l. dicit deo. Auerte faciē tuā a pctis meis qm̄ peccatū meū ego
agnoſco. Si tu agnoſcis: et ille ignoſcet: q̄ faciebatis nolite
facere. Non licet. Sed iam ſi feciſtis ⁊ pecunias tales habe-
tis: et inde ſacellos impleſtis: inde theſaurizabitis. De malo
eſt quod habetis: iam nolite malū facere: ⁊ facite vobis ami
Luce.xix. cos de mām̄ona iniquitatis. Nunqḋ zacheus de bono habe-
bat? Legite ⁊ videte. Maior erat publicanoꝝ: id ē cui vecti-
galia publica conferebāt. Inde habebat diuitias. Multos
preſſerat: multis abſtulerat: multa cōgeſſerat. Intrauit do-
mum eiꝰ xp̄s: ⁊ venit ſalus ſup domū eius. Sic enim ait ipſe
vbi ſupra. dñs. Hodie ſalus huic domui facta eſt. Sed ipſam ſalutē vi-
dete. Primo deſiderabat dñ; videre: qꝛ ſtatura puſillꝰ erat
ſed turba impediēte aſcendit in arborē ſycomoꝝ et vidit trā-
ſeuntem. Ille autē aſpexit eū ⁊ ait. Zachee deſcēde: apud te
oportet me manere. Tu pēdes: ſed nō te ſuſpēdo: hoc ē nō te
differo. Uolebas videre tranſeuntē: hodie me apud te inue-
nies habitantē. Ingreſſus ad eū dñs: repletꝰ ille gaudio ait
Dimidiū rerū mearū do pauperibus. Ecce quomō currit q̄
currit facere amicos de mām̄ona iniq̄tatis. Et ne reꝰ aliūde
teneret. Si cui aliqḋ tuli: ait: quadruplū reddā. Inflixit ſibi
xiiij.q.v.q̄ cōdemnationē ne incurreret dānationē. Ergo q̄ habetis ma
habetis. lū facite inde bonū. Qui nō habetis de malo nolite acq̄rere
de malo. Eſto bonꝰ tu q̄ bonū facis de malo: et cū ceperis bo
ni aliquid facere de malo: noli remanere tu malꝰ. Nūmi tui
C cōuertūtur in bonū: tu aūt remanes malus? Eſt quidē ⁊ aliꝰ
intellectus: nec ipſū tacebo. Mām̄ona iniq̄tatis diuitie ſunt
ſeculi oēs vndecūq; ſint. Undecūq; cōgregent̄: mām̄ona ini
quitatis eſt: id ē diuitie ſunt iniq̄tatis. Quid eſt diuitie ſunt
iniq̄tatis? Pecunia ē quā noīe diuitiaꝝ appellat iniquitas.
Iob.j. Si enī veras diuitias q̄ris: alie ſunt. Talibus iob nudꝰ abū
dabat: qñ in deū cor plenū habebat: et laudes deo pditis oī-
bus rebꝰ tanq; gēmas precioſiſſimas pferebat. De quo the-
ſauro ſi nihil habebat: ipſa ſunt vere diuitie. Habe illas: non
reprehendo: hereditas venit: pater tuꝰ diues fuit: et dimiſit
tibi. Honeſte acq̄ſiſti: de iuſtis laboribꝰ plenā domū habes
nō reprehendo. Tñ etiā ſic non illas dices diuitias. Nam ſi
dicis illas diuitias: amabis illas. Et ſi amaueris illas pibis
cū illis. Perde ne peas: dona vt acquiras: ſemina vt metas.
Has noli appellare: qꝛ vere nō ſūt. Pauptate plene ſūt: et ſp
obnoxie caſibꝰ. Quales diuitie ſunt: ppter quas latronem ti
mes: ppter q̄s times ſeruū tuū: ne te occiſo auferat ⁊ fugiat?
Si vere diuitie eſſēt: ſecuritatē tibi darēt. Ergo ille ſūt vere
diuitie: quas cū habuerimꝰ pderē nō poſſumus. Et ne forte
ppter illas furē timeas: ibi erūt vbi nullꝰ auferet. Audi dñ;
Mat.vj. tuū. Theſaurizate vobis theſauros in celo: quo fur nō acce-
dat. Tūc erūt diuitie: qñ eas migraueris. Qādiu ī terra ſūt:
diuitie nō ſunt: ſ; diuitias vocat illas mūdus: iniq̄tas vocat
Deus ideo mām̄ona iniq̄tatis: qꝛ diuitias vocat iniquitas.
Pſ.cxliij Audi pſalmum. Domine libera me de manu filioꝝ alienoꝝ
quoꝝ os locutū ē vanitatē: et dextera eoꝝ dextera iniq̄tatis
Quoꝝ filij ſicut nouelle cōſtabilite a iuuētute ſua. Filie eoꝝ
ornate: circūornate vt ſimilitudo tēpli. Cellaria eorū plena
eructuātia ex hoc in illḋ. Boues eoꝝ craſſe: oues eoꝝ fecūde
multiplicate ī itineribus ſuis. Non eſt ruina neq; tranſitus:
neq; clamor in plateis eoꝝ. Audiſti pſalmū qualē felicitatē
deſcripſit: ſ; audi qḋ ſit: quos pponit filios iniq̄tatis. Quo
rū os locutū ē vanitatē: ⁊ dextera eoꝝ dextra iniq̄tatis. Ipſos
pponit: ⁊ dixit felicitatē eoꝝ tm̄ ſup terrā. Et qḋ adiunxit?
Beatū dixerūt populū cui hec ſunt. S; q̄ dixerūt? Filij alieni
alienigene ⁊ nō ptinētes ad ſemē abrae. Ipſi dixerūt populū
beatū cui hec ſūt. Qui dixerūt? Quoꝝ os locutū ē vanitatem.
Ergo vanū ē dicere beatos eē eos qbꝰ hec ſūt: ⁊ tñ dꝛ ab eis
Quorū os locutū eſt vanitatē. Ab ipſis dicunt̄ iſte diuitie q̄
D vocant̄ mām̄ona iniq̄tatis. Tu autē qḋ dicis? Quia illi filij
Pſ.cxliij alieni: qꝛ illi quorū os locutū ē vanitatē: dixerūt beatū eē po
pulū cui hec ſūt. Tu qḋ dicis? Falſe ſūt iſte diuitie: da mihi
veras. Reprehēdis iſtas: oſtēde qḋ laudas. Uis vt contēnā
hoc: oſtēde qḋ pferā. Dicat ipſe pſalmꝰ. Qui enī dixit: beatū
dixerūt populū cui hec ſūt: tale nobis dat reſpōſum: q̄ſi dice
remus illi: id ē ipſi pſalmo. Ecce hoc nobis tuliſti: ⁊ nihil no
bis dediſti. Ecce iſta ptēnimꝰ: vñ viuimꝰ: vñ btī erimꝰ. Qꝛ
q̄ locuti ſūt: ipſi de ſeipſis recipiēt. Oēs enī diuitias habētes
beatos eſſe dixerūt. Tu qḋ dicis? Reſpōdet ſic interrogatꝰ
⁊ dicit. Illi dicūt diuites beatos: ego dico beatus populus
cuiꝰ dñs deus eius. Audiſtis veras diuitias fac amicos de
mām̄ona iniq̄tatis: ⁊ eris beatus populus cuiꝰ ē dñs ipſius
Aliqñ trāſimus viā: ⁊ videmꝰ amenīſſimos ⁊ vberes fūdos
⁊ dicimꝰ. Cuiꝰ ē ille fundꝰ? Aſſerit̄ illiꝰ: ⁊ nos dicimꝰ. Bea-
tus hō: vanitatē loq̄mur. Beatꝰ ē cuiꝰ illa domꝰ: beatus eſt
cuiꝰ ille fundus: beatus ē cuiꝰ illud pecus: beatꝰ ē cuius ille
ſeruus: beatꝰ ē cuius illa famula. Tolle vanitatē: ſi vis audi
re veritatē. Beatus ē: cuius ē dñs deus ipſius. Nō enī cuiꝰ
eſt fundus iſte beatus ē: ſ; ille cuiꝰ ē deus. Sed vt aptiſſime
beatitudinē reꝝ annūcies: dicis: q̄ beatū te fecit fundus tuꝰ
Quare? Quia inde viuis. Nā qñ laudas p magno fūdū tuū
hoc dicis. Ille paſcit me: inde viuo. Attēde vñ viuas. Ille ē
vñ viuis: cui dicis. Apud te ē fons vite. Beatus populꝰ cuiꝰ Pſ.xxxv
ē dñs deꝰ ipſius. O dñe deus meꝰ: o dñe deus nr̄: vt venia-
mus ad te: fac nos beatos de te. Nolumꝰ de auro neq; de ar-
gēto: nec de fūdis. Nolumꝰ de terrenis iſtis ⁊ vaniſſimis: ⁊
de caduce vite trāſitorijs. Nō loquat̄ os noſtrū vanitatem.
Fac nos beatos de te: qꝛ nō pdimꝰ te. Cū tenuerimus te: nec
te pdimꝰ: nec nos perimꝰ. Fac nos beatos de te: qꝛ beatꝰ po-
pulus cuius ē dñs deus ipſius. Nec iraſcit̄ aūt ſi dixeris de
deo: fundꝰ nr̄. Legimꝰ enī. Dñs pars hereditatis mee. Ma Pſ.xv.
gna res fratres: ⁊ hereditas ipſius ſumꝰ: ⁊ hereditas nr̄a ē:
qꝛ ⁊ colimꝰ eū et colit nos. Nulla ē iiuria illi qꝛ colit nos. Qꝛ
ſi nos colimꝰ illū vt deū noſtrū: ille colit nos vt agrū ſuū. Et
vt ſciatis qꝛ colit nos: audite eū quē miſit vobis. Ego ſū in- Ioh.xv.
quit vitis: vos eſtis palmites: pater meꝰ agricola eſt. Ergo
colit nos: ſ; ſi fructū reddamꝰ parat horreū. Si aūt ſub tāto
cuſtode ſtirpes eē voluerimꝰ: et p frumēto ſpinas pferimꝰ
nolo dicere quod ſequitur: ad gaudium finiamus.

De iudice iniquo q̄ nec deū timebat nec hoīes reuerebat̄. In euāgelio ſm̄ eūdē. Sermo. xxxvj

Lectio ſācti euāgelij edificat nos ad orādū ⁊ credē-
dū: ⁊ nō de nobis: ſ; de dño pſumēdū. Que ad orā- A
dū maior hortatio: q̄ vt nobis de iudice iniquo p Lu.xviij.
ponit̄ ſimilitudo? Iudex enī iniquꝰ nec deū timēs
nec hoīem reuerēs: audiuit tñ viduā interpellantē ſe: victus
tedio nō pietate inclinatꝰ. Si ḡ exaudiuit q̄ oderat qḋ roga-
batur: quō nō audit q̄ vt rogemꝰ hortat̄? Cū ergo nobis iſta
ecōtraria cōparatiōe dñs ſuaderet: [qꝛ opꝫ ſp orare: ⁊ nō de-
ficere.] Adiecit ⁊ ait. [Uerumtñ cū venerit filius hoīs putas
inueniet fidē ī t̄ra?] Si fides deficit: orō perit. Quis eī orat
q̄ nō credit? Uñ et beatꝰ a pl's cū ad orādū exhortaret̄ ait
Dñs q̄cūq; inuocauerit nomē dñi ſalꝰ erit. Et vt oſtēderet Rom.x.
fidē eē fontē orōnis: nec poſſe ire riuū vbi caput aque ſicca-
retur. Adiūxit atq; ait. Quomō aūt inuocabunt ī quē nō cre-
diderūt? Ergo vt oremꝰ credamꝰ: ⁊ vt ip̄a nō deficiat fides
q̄ oramꝰ: oremus. Fides fundit orōnē: fuſa orō fidei īpetrat
firmitatē. Etenī ne in tētationibus deficeret fides: pptere a
dñs ait. Uigilate ⁊ orate: ne intretis in tētationē. Quid eſt ī Luce.xxij
tētationē intrare niſi a fide exire? Intantum enī tētatio pfi-
cit: inquātū fides deficit. Et intātū tētatio deficit: inquātū
fides pficit. Nam vt aptius nouerit charitas vr̄a de fide ne
deficeret ⁊ periret dixiſſe dñ;. Uigilate ⁊ orate ne intretis ī
tētationē: eo loco euāgeliū ait. Hac nocte poſtulauit ſatha-
nas vexare vos ſicut triticū: ⁊ ego rogaui prē; p vobꝭ ne de-
ficiat fides vr̄a. Rogat q̄ tuet̄: ⁊ nō rogat q̄ piclitat̄. Qḋ autē
ait dñs. Cū venerit filiꝰ hoīs putas iueniet fidē ī t̄ra? De fide
dixit que perfecta eſt. Ipſa enim vix inuenit̄ in terra. Ecce
plena ē dei eccleſia. Quis huc accederet: ſi nulla eſſet fides?
Quis non montes transferret ſi plena eſſet fides? Attendi-
te ipſos apoſtolos. Dimiſſis omnibus ſuis calcata ſpe ſecu
li dominum non ſequerētur: niſi magnā haberent fidem. Et
tñ ſi plenā haberent fidē: non dicerent dño. Auge nobis fidē Lu.xvij.
Uide etiam vtrunq; illū de ſe confitentē. Uide fidē ⁊ nō ple-
nam fidē. Qui cū obtuliſſet dño filium a malo demonio ſanā
dū: et eſſet interrogatus vtrū crederet. Reſpondit ⁊ ait. Cre
do dñe: adiuua incredulitatē meā. Credo inquit: credo dñe Mar.ix.
ergo eſt fides. Sed adiuua incredulitatem meā: ergo nō ple
na eſt fides. Sed qꝛ non eſt fides ſuperboꝝ: ſed humilium.

B [Dixit ad quoſdã qui ſibi iuſti videbant: et ſpernebant cete-
Lu. xviij. ros: ſimilitudinem hanc. Duo homines aſcenderũt in tẽplũ
orare: vnus phariſeus et alter publicanus. Phariſeus dice
bat. Gratias tibi deus: quia nõ ſum ſicut ceteri hoim.] Dice
ret ſaltẽ ſicut multi hoies. Quid eſt ceteri hoies: niſi omnes
preter ipſum? Ego inqt iuſtus ſum: ceteri peccatores. [Nõ
ſũ ſicut ceteri hoies: iniuſti: raptores: adulteri.] Et ecce tibi
ex vicino publicano maioris tumoris occaſio. [Sicut inqt
publican⁹ iſte] Ego inquit ſolus ſum: iſte de ceteris eſt. Nõ
ſum inquit talis qualis iſte: per iuſticias meas quib⁹ iniqu⁹
non ſũ. [Ieiuno bis in ſabbato: decimas do oim q̃ poſſideo]
Quid rogauerit deum: quere in verbis eius: nihil inuenies.
Aſcendit orare: noluit deũ rogare: ſed ſe laudare. Parum ẽ
non deum rogare: ſed laudare: inſuper et roganti inſultare.
[Publicanus autẽ de longinquo ſtabat.] Et deo tñ ipſe pro
pinquabat: cordis cõſciẽtia remouebat: pietas applicabat.
Publicanus autẽ de longinquo ſtabat: ſed dñs eũ de ꝓpin-
Pſalm. quo attendebat. Excelſus enim dñs et humilia reſpicit. Ex
cxxxvij. celſos autem qualis erat ille phariſeus: excelſa autẽ a longe
cognoſcit. Deus autẽ a longe cognoſcit: ſed non ignoſcit. Ad
huc audi humilitatẽ publicani. Parum eſt quia de longin-
quo ſtabat. [Nec oculos ſuos ad celũ leuabat:] vt reſpiceret
non reſpiciebat. Premebat cõſcientia: ſpes ſubleuabat. Ad
huc audi. [Percutiebat pectus ſuũ dicens. Dñe: propitius
eſto mihi peccatori.] Ecce qui rogat. Quid miraris ſi deus
ignoſcit: qñ ipſe agnoſcit? Deinde de phariſeo et publicano
accepiſti controuerſiã: audi ſententiã. Audiſti ſuperbum ac
cuſatorem: audiſti reũ hũilẽ: audi nunc iudicẽ. [Amen dico
vobis:] veritas dicit: deus dicit: iudex dicit. [Amẽ dico vo-
bis: deſcẽdit iuſtificatus publicanus ille de tẽplo: magis q̃
ille phariſeus.] Dic dñe cauſam. Ecce video publicanũ iu-
C ſtificatũ magis de tẽplo deſcẽdere q̃ phariſeũ. Quero q̃re?
Queris quare? Audi quare. [Quia oĩs q̃ ſe exaltat humilia-
bitur: et q̃ ſe humiliat exaltabitur.] Audi ſentẽtiã: caue cau-
ſam malam aliud dico. Audiſti ſententiam: caue ſuperbiam.
Videant nunc: audiant iſta neſcio qui impie garrientes et
de ſuis virtutibus preſumentes. Audiant qui dicunt. Deus
me hominem fecit: iuſtum ipſe me facio. O peior et dete-
ſtabilior phariſeo. Phariſeus ille ſuperbe quidẽ iuſtũ ſe di
cebat: ſed inde ille deo gratias agebat: iuſtum ſe eſſe dicebat
ſed tamen deo gratias agebat. Gratias tibi deus: quia non
ſum ſicut ceteri hoies. Gratias tibi deus. Gratias deo agit:
quia non eſt ſicut ceteri hoies: et tñ tanq̃ ſuperbus ⁊ inflat⁹
reprehẽditur: nõ quia deo gratias agebat: ſed q: velut nihil
ſibi addi cupiebat. Gratias tibi: q: nõ ſũ ſicut ceteri hoies
Job. vij. iniuſti. Ergo tu iuſtus: ergo nihil rogas: iã plen⁹ es. Ergo
non eſt tẽtatio vita hũana ſuper terram. Ergo iam plenus es
Mat. vj. ergo iam abũdas. Ergo iam nõ eſt quare dicas. Dimitte no
bis debita nr̃a. Quid eſt ergo q̃ impie oppugnat gratiam ſi
reprehenditur qui ſuperbe agit deo gratias? Et ecce poſt
dicã controuerſiã: prolatãq; ſententiã: procedunt ⁊ paruuli:
immo afferunt et offeruntur tangẽdi. Cui tangẽdi: niſi me-
dico? Certe inſani cui offerunt infantes tangẽdi? Cui? Sal-
uatori. Sed ſi ſaluatori: vtiq; ſanandi. Cui niſi illi qui venit
Luce. xix. querere et ſaluare quod perierat? Ubi iſti perierant: q̃tũ ad
ipſos proprie attinet innocentes? Video reatũ quero vnde:
Rom. v. Apoſtolũ audio. Per vnũ hoiem intrauit peccatũ in orbem
terrarum. Per vnũ inquit hoiem pctm̃ intrauit in mundum: et
ꝑ peccatum mors: et ita in oẽs hoies ptrãſiuit in q̃ oẽs pec-
cauerũt. Veniãt ergo paruuli: veniãt. Audiat dñs dicens:
Lu. xviij. Sinite puulos venire ad me. Veniãt puuli: veniãt lãguidi
ad medicũ: veniãt pditi ad redẽptorem: veniãt: nemo ꝓhi-
beat. In ramo adhuc nihil cõmiſerũt: ſꝫ ĩ radice perierunt.
Bñdicat dñs puſillos cũ magnis. Tãgat medic⁹ ⁊ puſillos
⁊ magnos. Cauſã puulorũ: cõmẽdam⁹ maiorib⁹. Loqmini
ꝓ tacẽtib⁹: orate ꝓ flẽtib⁹. Si ñ fruſtra eſtis maiores: eſtote
tutores: tuemini eos q̃ adhuc cauſam ſuã agere non poſſunt.
Cõmunis fuit pditio: ſit ꝯmunis inuẽtio Simul perieram⁹
ſimul inueniamur in xp̃o. Diſpar eſt meritũ: ſed cõmunis ẽ
gratia. Nihil mali habent: niſi q̃d de fonte traxerunt. Nihil
habẽt mali niſi q̃d de origine traxerunt. Non eos impediãt
a ſalute: q̃ ad id quod traxerũt multa addiderũt. Qui maior
ẽ etate: maior ẽ iniq̃tate. Sed gr̃a dei delet q̃d traxiſti: delet
Rom. v. ⁊ q̃d addidiſti. Ubi enĩ abũdauit peccatũ: ſupabũdauit gr̃a.

De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eun
dem. Homo quidam deſcẽdit ab hieruſalẽ in hie
rico et incidit in latrones. Sermo. xxxvij.

Gaudere nos apoſtolus ꝑcipit: ſed ĩ dño nõ in ſclo A
Quicũq; enim voluerit amicus eſſe huius ſeculi: Phil. iiij.
(ſicut ſcriptura dicit) inimic⁹ dei reputabit. Si- Iaco. iiij.
cut aũt nõ põt hõ duobus dñis ſeruire: ſic ⁊ nemo Mat. vj.
in hoc ſeculo põt gaudere et in dño. Multũ inter ſe hec duo
gaudia differunt: ſuntq; omnino cõtraria. Qñ gaudet ĩ ſclo
non gaudetur in dño. Qñ gaudetur in dño: nõ gaudet in ſclo
Vincat gaudiũ ĩ dño: donec finiatur gaudiũ in ſeculo. Gau
dium in dño ſemꝑ augeatur: gaudiũ ĩ ſeculo ſemꝑ minuatur
donec finiat. Non ideo iſta dicunt: q: in hoc ſeculo cũ ſum⁹
gaudere nõ debemus: ſed etiã in hoc ſclo cõſtituti iam ĩ dño
gaudeam⁹. Sed ait aliquis. In ſeculo ſum: vtiq; ſi gaudeo
ibi gaudeo vbi ſum. Quid enim? Quia es ĩ ſeculo: in dño nõ
es. Audi eundẽ apoſtolũ ad athenienſes loquentẽ: ⁊ ĩ actib⁹
apoſtolorũ dicentẽ de deo et de dño creatore noſtro. In illo Act. xvij.
viuimus: mouemur et ſumus. Qui enĩ vbiq; eſt: vbi non eſt?
Nonne ad hoc nos exhortabatur. Dñs in ꝓximo ẽ: nihil ſol- Phil. iiij.
liciti fueritis? Magnũ eſt hoc quod aſcẽdit ſuper oẽs celos:
⁊ ꝓximus eſt eis qui adhuc verſant in terris. Quis ẽ iſte lon-
ginquus et proximus: niſi q̃ in nobis miã factus ẽ ꝓximus?
Totũ enim genus hũanũ eſt hõ ille q̃ iacebat ĩ via ſemiuiu⁹
a latronibus relictus: quẽ contẽpſit tranſiens ſacerdos ⁊ le-
uites: et acceſſit ad eũ curandũ eiq; opitulandũ tranſiens ſa-
maritanus. Ut aũt narraret hoc vnde cauſa deſcẽdit: quẽdã
querentẽ q̃ ſint optima precepta ⁊ ſumma in lege: admonuit
hec duo eſſe. [Diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo: ⁊ ex Luce. x.
tota aĩa tua: et diliges ꝓximũ tuũ ſicut teipſum. Ille autem
Et quis ẽ meus ꝓximus?] Et narrauit dñs. [Homo quidã
deſcẽdit ab hieruſalem in hierico.] Oſtendit illũ quodãmõ
iſraelitã. [Et incidit in latrones. Quem cũ expoliaſſet ⁊ pla-
gas ei graues irrogaſſent: dimiſerunt eũ ſemiuiuum in via.
Tranſit ſacerdos:] vtiq; genere proximus: preteriit iacentẽ
Tranſit leuites: ⁊ hic genere ꝓximus: iacentẽ etiam ipſe cõ
tempſit. Tranſit ſamaritanus: genere longinquus: miã ꝓxi
mus: fecit quod noſtis. In quo ſamaritano ſe voluit ĩtelligi
dñs noſter ieſus xp̃s. Samaritan⁹ enĩ cuſtos interpretatur.
Ideo reſurgens a mortuis iam nõ moritur: et mors ei vltra Rom. vj.
non dñabitur: q: non dormit neq; dormitat q̃ cuſtodit iſrael. Ps. cxx.
Deniq; qñ cõuitiis tantis blaſphemabãt iudei: dixerũt illi.
Nõne verũ dicimus: q: ſamaritanus es et demoniũ habes? Joh. viij.
Cũ ergo duo eſſent cõuitioſa obiecta dño: dictumq; illi eſſet
Nonne verũ dicimus: q: ſamaritanus es et demoniũ habes
poterat reſpõdere. Nec ſamaritanus ſũ nec demoniũ habeo
Reſpõdit aũt. Ego demoniũ non habeo. Quod reſpõdit re-
futauit: quod tacuit ꝯfirmauit. Negauit ſe habere demoniũ
q̃ ſe nouerat demoniorũ excluſorẽ: non ſe negauit infirmi cu-
ſtodem. Ergo dñs in ꝓximo eſt: q: dñs nobis fact⁹ ẽ in pro-
ximo. Quid tã longinquum: quid tam remotũ q̃ deũ ab hoi
bus: immortalẽ a mortalibus: iuſtũ a peccatorib⁹? Nõ loco
longe: ſed diſſimilitudine. Nã ſolemus etiã ita loqui: cum de
duobus hoibus dicim⁹: qñ diuerſi ſunt mores. Iſte longe ẽ
ab illo. Etiã ſi iuxta ſteterint: etiã ſi vicini⁹ inhabitent: etiã
ſi vna catena colligẽt: lõge eſt pius ab impio: lõge ẽ innocẽs
a reo: lõge ẽ iuſtus ab iniuſto. Si hoc de duob⁹ hoib⁹ dr: q̃d
de deo ⁊ hoib⁹? Cũ ḡ lõge a nobis eẽt imortalis ⁊ iuſt⁹ tãq;
a mortalibus et pctoribus: deſcẽdit ad nos vt fieret nobis ꝓ
ximus ille longinqu⁹. Et q̃d fecit cũ haberet ipe duo bona: ⁊
nos duo mala? Ille duo bona: iuſticiã ⁊ immortalitatem: nos
duo mala: iniq̃tatem ⁊ mortalitatẽ. Si vtrũq; malũ noſtrum
ſuſcepiſſet: par noſter fuiſſet: ⁊ liberatore nobiſcũ op⁹ hẽret.
Quid ergo fecit vt eẽt ꝓxim⁹ nobis? Proxim⁹: ñ hoc quod
nos: ſꝫ ꝓpe nos Duo attẽde. Iuſt⁹ ẽ: imortalis ẽ. In duob⁹
tuis malis: vna ẽ culpa: altera ẽ pena. Culpa ẽ q: iniuſt⁹ es:
pena ẽ q: mortalis es. Ille vt eẽt ꝓxim⁹ ſuſcepit penã tuam
nõ ſuſcepit culpã tuã. Et ſi ſuſcepit: delẽdã ſuſcepit nõ faciẽ-
dã: iuſtus ⁊ immortalis: lõge ab iniuſtis ⁊ mortalib⁹. Pctõr
mortalis: lõge eras a iuſto imortali. Nõ ẽ fact⁹ ille pctõr q̃d
tu: ſed factus eſt mortalis quod tu. Manens iuſtus: factus ẽ
mortalis: ſuſcipiendo penam et non ſuſcipiendo culpam: et
culpam deleuit et penam. Dñs ergo in ꝓximo eſt: nihil ſol- Phil. iiij.

liciti fueritis. Et ſi ſuper omnes celos aſcendit corpore: non
B receſſit maieſtate. Ubiq; preſens eſt qui fecit oĩa. Gaudete
Phil. iiij. in dño ſemp. In ſeculo gaudiũ quod eſt? Gaudere de iniqui
tate: gaudere de turpitudine: gaudere de dedecore: de defor
mitate. De his ergo oĩbus gaudet ſeculũ. Que oĩa nõ eſſent:
niſi homines voluiſſẽt. Alia ſunt q̃ faciũt homines: alia ſũt q̃
patiuntur: ⁊ ſi nolunt: fecerunt. Quid ergo eſt hoc ſeculum: ⁊
quod eſt gaudiũ ſeculi? Dico fratres breuiter quantũ poſſũ:
quantum deus adiuuat: feſtinãter: breuiter dico. Seculi le-
ticia: eſt impunita nequicia. Luxurientur hoĩes: fornicẽtur
in ſpectaculis nugẽtur: ebrioſitate ingurgitẽtur: turpitudi-
ne fedẽtur: nihil mali patiãtur: et videte ſeculi gaudiũ. Iſta
mala que commemoraui: non caſtiget fames: nõ belli timor
non aliquis timor: non aliquis morbus: non vlla aduerſitas:
ſed ſunt oĩa in rerũ abundantia: in pace carnis: in ſecuritate
male mẽtis: ecce vide ſeculi gaudiũ. Sed non cogitat deus
ſicut homo. Alia eſt dei cogitatio: alia hominis. Magne mi
ſericordie eſt nequitie impunitatem non relinquere: et ne co-
gatur in extrema gehenne dãnare: modo flagella dignaꝫ ca-
ſtigare. Nam vis noſſe nulla pena quanta ſit pena: non tamẽ
iuſto ſed peccatori: cui eſt tẽporalis pena ne ſuccedat eterna
Uis ergo noſſe: nulla pena quanta ſit pena? Pſalmũ interro
Pš. ix. ga. Irritauit dñm peccator. Exclamauit vehementer: atten
dit: conſiderauit: exclamauit. Irritauit dñm peccator. Qua
re obſecro? Quid vidiſti? Qui aũt hoc exclamauit: vidit pec
catorem impune luxuriantẽ: male facientẽ: bonis abũdantẽ
et exclamauit. Irritauit dñm peccator. Quare hoc dixiſti?
Quid enim vidiſti? Pre magnitudine ire ſue non requirit.
Intelligite fratres chriſtiani miſericordiã dei: qñ caſtigat
mundũ: non vult damnare mũdũ. Pre magnitudine ire ſue
non exquirit. Ideo nõ exquirit: quia multum iraſcitur. Ma-
gna eſt ira eius. Parcendo ſeuit: ſed iuſte ſeuit. Eſt enim ſe-
ueritas: quaſi ſeua veritas. Si ḡ aliqñ ſeuit parcẽdo: bonum
eſt nobis vt ſubueniat caſtigando. Et tamẽ ſi facta generis
Pš. cij. humani conſideremus: quid patiꝫ? Non ſm peccata noſtra
fecit nobis. Filij eius ſumus. Uñ hoc probamus? Mortuꝰ
eſt pro nobis vnicus: ne remaneret vnus. Noluit eſſe vnus:
qui mortuꝰ eſt vnꝰ. Multos enim filios dei fecit vnicꝰ filius
Emit ſibi fratres ſanguine ſuo. Probauit reprobatos: rede
mit venditos: honorauit iniuriatos: viuificauit occiſos. Du
bitas ꝙ dabit tibi bona ſua: q̃ nõ dedignatꝰ eſt ſuſcipere ma
la tua? Ergo fratres gaudete in dño non in ſeculo: id eſt gau-
dete in veritate non in iniquitate. Gaudete ĩ ſpe eternitatis
non in flore vanitatis. Ita gaudete et vbiq;: et q̃diucunq;
hic fueritis: dominus in proximo eſt: nihil ſolliciti ſitis.

¶ De verbis domini in euange-
lio ſm Johannem.

¶ De eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Jo
hannem. In principio erat verbum et verbũ erat
apud deum: et deus erat verbum. Et reprehẽſio
ne arrianorum. Sermo. xxxviij.

A CApitulum euan-
gelij quod lectum eſt fratres dile-
ctiſſimi: purum oculum cordis in-
quirit. Dominum enim nr̃m ieſuz
xp̃m accepimus ſm diuinitatem
ad condendã vniuerſam creaturã
ſm humanitatem ad reparandaz
lapſam creaturã: euangelizãte io-
hanne. In ipſo autẽ euãgelio quã
tus ⁊ q̃lis vir iohãnes fuerit inuenimꝰ: vt ex dignitate diſpẽ
ſatoris intelligatur quãti precij ſit verbũ qđ per talem dici
potuit: immo q̃ nulliꝰ ſit precij quod ſuperat oĩa. Precio
eniz aut cõparatur res venalis: aut ſubijcitur: aut exceditur
eam. Quando tanto quiſq; comparat quanto valet: equatur
preciũ rei q̃ cõparatur: qñ vilius: ſubijcitur ei: qñ chariꝰ: ſu-
perat eã. Uerbo autẽ dei nec equari aliquid põt: nec ad mu-
tationẽ ſubijci: nec ſupponi aliquid. Subijci eñi oĩa poſſunt
Iohã. j. verbo dei: q2 oĩa per ip̃m facta ſũt: nõ tamẽ ſubijciãꝫ quaſi
preciũ ſint verbi: vt quiſq; det aliq̃d vt illud accipiat. Tñ ſi
dici poteſt et admittit nomẽ hoc ratio aliqua vel loquẽdi cõ
ſuetudo: preciũ cõparandi verbi ipſe cõparator ẽ: qui ſeipſũ
ꝓ ſeipſo dederit huic verbo. Itaq; qñ aliquid emimus: que
rimus aliquid quod demus: vt habeamus rem dato precio
quam volumus emere. Et extra nos eſt quod damus: et ſi
apud nos erat fit extra nos illud qđ damus vt ſit apud nos
illud quod comparamus. Quicquid precij inuenerit q̃ emit:
aliquid neceſſe eſt vt tale inueniat: vt det qđ habet: accipiat
quod non habet. Manet tñ ille a quo abſcedit precium: ⁊ ac-
cedit ad illud ꝓ quo dat preciũ. Qui autẽ vult cõparare v̄bũ
hoc: q̃ vult habere nõ querat extra ſeipſum qđ det: ſeip̃m det.
Quod cũ fecerit: non ſe amittit ſicut amittit preciũ: qñ aliq̃d
emit. Uerbũ ergo dei propoſitũ eſt oĩbus. Cõparẽt q̃ poſſũt
poſſunt aũt qui pie voluerint. In illo enim verbo pax: ⁊ pax Luce. ij.
in terra hominibus bone voluntatis. Ergo qui vult cõpara
re: det ſeipſum. Quaſi preciũ eſt hoc verbi ſi dici aliquo mõ
põt: qñ nec ſe ꝑdit q̃ dat: ⁊ acq̃rit verbũ ꝓ quo ſe dat ⁊ ſeip̃m ĩ
v̄bo acq̃rit cui ſe dat. Et q̃d dat v̄bũ? Non aliq̃d ab ip̃o alie-
nũ ꝓ q̃ ſe dat: ſꝫ qđ ꝑ ipſũ verbũ factũ ẽ: hoc ei reddiꝫ vt refi-
ciatur. Oĩa ꝑ ipſũ facta ſunt. Si oĩa: vtiq; et hõ. Si celũ: ſi ter Joh. j.
ra: ſi mare: ſi oĩa q̃ in ipſis: ſi vniuerſa creatura: vtiq; ille ma
nifeſtius qui ad imaginẽ dei factus per verbũ factus eſt hõ.
Non modo fratres tractamus: quomõ poſſit intelligi quod B
dictũ eſt. [In principio erat verbũ et verbũ erat apud deum
et deꝰ erat verbũ.] Ineffabiliter poteſt intelligi. Nõ verbis
hominis fit: vt intelligatur verbũ dei. Tractamꝰ et dicimꝰ:
quare non intelligatur. Nũc nõ dicimus vt intelligatur: ſed
dicimꝰ quod impediat ne intelligatur. Eſt enim forma q̃dã
forma non formata: ſed forma oĩm formatorũ. Forma incõ-
mutabilis: ſine lapſu: ſine defectu: ſine tẽpore: ſine loco: ſu-
perans oĩa: exiſtens in oĩbus: ⁊ fundamentũ quoddã in quo
ſint: et faſtigiũ ſub quo ſint. Si dicis: quia oĩa in illo ſunt: nõ
mentiris. Dictũ eſt enim ipſum verbũ ſapiẽtia dei. Habemꝰ
aũt ſcriptũ. Oĩa in ſapientia feciſti. Ergo in illo ſunt omnia Pš. ciij.
et tñ quia deus eſt: ſub ipſo ſunt oĩa. Dicimus q̃ incõprehen
ſibile ſit quod lectũ eſt: et tñ lectũ eſt: nõ vt cõprehenderetur
ab hoĩe: ſed vt doleret hõ: q2 nõ cõprehendit: et inueniret vñ
impeditur a cõprehenſione ⁊ remoueret ea: ⁊ inhiaret perce
ptione incõmutabilis verbi: ipſe ex deteriore in meliꝰ cõmu
tatus. Non enim verbũ proficit aut creſcit accedẽte cognito
re: ſed integrũ ſi permanſeris: integrũ ſi receſſeris: integruz
cũ redieris: manens in ſe et innouãs oĩa. Ergo eſt forma oĩz
rerũ. Forma infabricata ſine tp̃e vt diximus: et ſine ſpacijs
locorũ. Quicquid enim loco capitur: circũſcribitur. Forma
circũſcribiꝫ finibus: habet metas: vnde et quouſq; ſit. Dein-
de quod loco capitur et mole quadã et ſpacio diſtenditur: mi
nus eſt in parte q̃ in toto. Facit deus vt intelligatis. Quoti-
die autem de corporibus que ante oculos noſtros ſunt: que
videmus: que tãgimus: inter q̃ ſumus: poſſumus iudicare
corpus quodlibet in loco habere formã. Omne aũt quod ſpa
cium loci occupat: minus eſt in parte q̃ in toto. Pars corpo
ris humani: verbi gratia: brachiũ. Utiq; minus eſt brachiũ
q̃ totũ corpus. Et ſi minus eſt brachiũ: breuiorẽ locũ occu-
pat. Item caput q2 pars eſt corporis in minori loco eſt: ⁊ mi-
nus eſt q̃ totũ corpus cui caput eſt. Sic oĩa que ſunt in loco
minora ſunt in parte q̃ in toto. Nihil tale de illo verbo ſenti-
mus: nihil tale cogitemus. Non de ſuggeſtione carnis ſpiri-
talia imaginemur. Non eſt ille ſermo: non eſt ille deus minor
in parte q̃ in toto. Sed nõ potes tale aliq̃d cogitare. Magis
pia eſt talis ignorãtia q̃ preſumpta ſcientia. Loquimur eñi
de deo. Dictũ eſt. Et deus erat verbũ. De deo loquimur: q̃d Johã. j.
mirũ ſi non cõprehendis? Si enim cõprehendis: non ẽ deus
Sit pia ꝯfeſſio ignorãtie magis q̃ temeraria ꝓfeſſio ſciẽtie C
Attingere aliquantũ te mente deũ: magna beatitudo eſt: cõ-
prehẽdere autẽ omnino impoſſibile. Ad mentẽ deus ꝑtinet:
intelligendus eſt: ad oculos corpus: videndũ eſt. Sed corpꝰ
oculo cõprehendere te putas? Omnino non potes. Quicq̃d
enim aſpicis: nõ totũ aſpicis. Cuius hominis faciem vides
dorſum nõ vides eo tp̃e quo faciẽ vides. Et qñ dorſũ vides
eo tp̃e faciem nõ vides: Non ſic ergo vides vt cõprehẽdas:
ſed qñ aſpicis aliã partem quã nõ videras: niſi memoria te-
cũ faciat vt memineris te vidiſſe vnde recedis: nunq̃ te di-
ceres aliquid vel in ſuperficie comprehendiſſe. Tractas qđ
vides: verſas huc atq; illuc: velut ip̃e circuis vt totũ videas
Uno ergo aſpectu totũ videre nõ potes. Et q̃diu verſas vt